

แนวคิดและการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา

นายเอกรัตน์ รุ่งสว่าง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย
คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

CONCEPT AND CREATING PROCESS IN PERFORMING ARTS FOR
THE OPENING CEREMONY OF SPORT EVENTS

Mr. Ekkarat Rungsawang

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Thai Theater and Dance

Faculty of Fine and Applied Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวคิดและการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา
โดย	นายเอกรัตน์ รุ่งสว่าง
สาขาวิชา	นาฏศิลป์ไทย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.บุษกร บิณฑสันต์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์พรรัตน์ ดำรุง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สวภา เวชสุรักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล โจรนสุขสมบูรณ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี)

นายเอกรัตน์ รุ่งสว่าง: แนวคิดและการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา.
(CONCEPT AND CREATING PROCESS IN PERFORMING ARTS FOR THE OPENING
CEREMONY OF SPORT EVENTS) อ.ที่ปรึกษาหลัก: ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล
วิรุฬห์รักษ์.

การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา คือ การแสดงที่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีการซึ่งมีรูปแบบ
สวยงามตระการตา มีเนื้อหาสื่อถึงอัตลักษณ์ของเจ้าภาพด้วยศิลปะ วัฒนธรรม เทคโนโลยี โดยมุ่งเน้น
สันติภาพของมนุษยชาติ งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิด
การแข่งขันกีฬา และเพื่อศึกษาแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา โดยใช้
ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน

ผลการวิจัยพบว่า การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬามีขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2439 ใน
การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกสมัยใหม่และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีแนวคิดและรูปแบบการแสดงแบ่ง
ได้เป็น 3 ระยะ คือ ระยะเริ่มต้น เป็นระยะที่มีน่านาฏกรรมที่มีอยู่เดิมร่วมแสดงกับกีฬา ระยะพัฒนา
เป็นระยะที่มีการออกแบบการแสดงเป็นสัญลักษณ์ทางกีฬาและการแสดงออกทางวัฒนธรรมและ
ระยะเทคนิคและความบันเทิง เป็นระยะที่นำเสนอการแสดงที่หลากหลาย เน้นการเล่าเรื่องราวที่
สำคัญต่อโลก การแสดงอัตลักษณ์ นวัตกรรม และเทคโนโลยีขั้นสูง ผ่านรูปแบบการแสดงทั้งที่เป็น
แบบจารีตประเพณีและสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ตามแบบนาฏกรรมแห่งยุคสมัย โดยแนวคิดดังกล่าวถือเป็น
ต้นแบบให้การแสดงในพิธีเปิดกีฬาเอเชียนเกมส์ กีฬาซีเกมส์ กีฬาแห่งชาติและกีฬาโรงเรียนของ
ไทยอย่างชัดเจน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา คือ นโยบาย
ระบบการบริหารจัดการ วิสัยทัศน์ ศักยภาพ ประสพการณ์สุนทรีย์ของผู้ออกแบบ การคัดเลือกสิ่ง
สนับสนุนการแสดง นวัตกรรม เทคโนโลยี และสื่อ สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของกีฬาที่ปรากฏออกมา
ในรูปแบบของนาฏกรรม การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาได้เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทสังคมโลก
อีกทั้งเป็นส่วนสำคัญในการแสดงความเป็นชาติหรือชุมชนที่สื่อถึงเกียรติภูมิ เสรีภาพ อัตลักษณ์
รวมถึงสะท้อนมิตรภาพและภราดรภาพ เพื่อจรรโลงสันติภาพของโลก

สาขาวิชา นาฏยศิลป์ไทย

ปีการศึกษา 2561

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

5986847735: MAJOR THAI THEATER AND DANCE

KEYWORD: PERFORMING ARTS / OPENING CEREMONY / SPORT EVENTS / OLYMPIC GAMES

EKKARAT RUNGSAWANG: CONCEPT AND CREATING PROCESS IN PERFORMING ARTS FOR THE OPENING CEREMONY OF SPORT EVENTS. THESIS ADVISOR: TITLE. PROFESSOR EMERITUS SURAPONE VIRULRAK, Ph.D.

Performance in the opening ceremony of sport festival is the performing arts being presented as an important part of the event for the sake of grandeur and beauty with the content depicting the identity of the organizer with arts, culture and technology aiming at the peacefulness of the human beings. The research objectives are to study the concept and form of the performing arts in the opening ceremony and to study its production creativity. Mixed research methodology is utilized.

The research finds that the performing arts appeared in the opening ceremony of the modern Olympic Games since 1896 and has been developed ever since which can be divided into three stages: the beginning era is to introduce the existing performing arts in conjunction with the sport shows, the development era where performing arts is designed with sport symbols, traditional and contemporary cultural expressions, and the era where variety of performances are created to tell significant agendas, identities, innovations, and advanced technologies. The arrangement of the performing arts in the opening ceremony Olympic becomes the model for the performing arts in the opening ceremonies of ASIAN Games, SEA Games, National and Local Games in Thailand.

The influencing factors of the creation are 1) policies 2) management system 3) visions, potentiality and aesthetical experiences of the designer 4) choice of the performing elements 5) innovations and technologies and 6) media reflects the characteristics of the sport that emerged in the form of dance. The performance of the opening ceremony of the sport has changed according to the global social context. It is also an important part in showing the nationality or community that represents the dignity, freedom, identity and reflection of friendship and brotherhood to sustain world peace.

Field of Study: Thai Theater and Dance

Student's Signature

Academic Year: 2018

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย แผนงานเสริมสร้างศักยภาพนักวิจัยรุ่นใหม่ ตามทิศทางการยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม ประเภทบัณฑิตศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความเมตตาและชี้แนะแนวทาง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ศาสตราจารย์พรรัตน์ ดำรง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ เกิดอรุณสุขศรี รองศาสตราจารย์ ดร.สวภา เวชสุรักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.อนุกุล วิจารณ์สุขสมบูรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรพงศ์ เสนไสย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริดา มโนมัยพิบูลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรธา โต๊ะบุรินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ บุญเพ็ง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลินี อาชายุทธการ ที่ได้คำชี้แนะปรับแก้ไขการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลในงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์เฉลิมชัย ภิรมย์รักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญใจ คงถาวร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิทย์ เรืองรอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนัญรักษ์ สุวรรณวัฒน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาญวิทย์ เยาวฤทธา อาจารย์ศิวพร พงษ์ธรรม ที่ได้คำปรึกษา ความรู้ ตอบข้อสงสัย และคำแนะนำแก่ผู้วิจัยเสมอมา นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขานาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และนิสิตร่วมรุ่น ป.เอก ทุกคน ที่เป็นกำลังใจให้กันเสมอ

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณย่า คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัว ที่เป็นกำลังใจและมอบความรักให้ความห่วงใยเสมอมา

เอกรัตน์ รุ่งสว่าง

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.4 วิธีดำเนินการศึกษา	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
2.1 ความสำคัญและบทบาทของนาฏกรรม	7
2.2 ความเป็นมาของพิธีการในการจัดการแข่งขันกีฬา	11
2.2.1 ความหมายของพิธีการ	11
2.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพิธีการในการจัดการแข่งขันกีฬา	12
2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	23
2.3.1 แนวคิดการจัดการกิจกรรม (Event Management).....	23
2.3.2 แนวคิดการออกแบบสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง.....	25
สรุปท้ายบทที่ 2.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	33
3.1 การศึกษาข้อมูลเอกสาร	33

3.2 การศึกษาข้อมูลจากภาพถ่ายและวีดิทัศน์	35
3.3 กลุ่มตัวอย่างและการสัมภาษณ์	36
3.3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย	36
3.3.2 การสัมภาษณ์	37
3.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บข้อมูล	37
3.4 การลงพื้นที่สังเกตการณ์	37
3.5 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล	38
3.6 การเรียบเรียงและนำเสนอผลการวิเคราะห์	38
3.7 การจัดประชุมกลุ่มย่อย	39
สรุปท้ายบทที่ 3	40
บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลการวิจัย	41
4.1 แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก	41
4.2 แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์	189
4.3 แนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์	200
4.4 แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในประเทศไทย	205
4.4.1 นาฏกรรมกับกีฬาในประเทศไทย	205
4.4.2 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ	211
4.4.3 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโรงเรียน	222
สรุปท้ายบทที่ 4	235
บทที่ 5 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	236
5.1 สรุปผลการวิจัย	236
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	241
5.3 ข้อเสนอแนะ	242
5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์	242

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป	242
บรรณานุกรม.....	244
ภาคผนวก.....	248
ภาคผนวก ก	249
ประวัติผู้เขียน.....	255

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 รายการเทศกาลโอลิมปิกโบราณ	15
--	----

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ปีแอร์ เดอ คูเบอร์แตง ผู้ริ่ฟื้นการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกสมัยใหม่.....	17
ภาพที่ 2 พระราชวงศ์กรีกเดินเข้าสู่สนามกีฬาในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1896 กรุงเอเธนส์ ประเทศกรีซ44	
ภาพที่ 3 การเดินขบวนพาเหรดของคณะผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬา	44
ภาพที่ 4 รูปแบบการจัดขบวนพาเหรดนักกีฬาในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1908.....	46
ภาพที่ 5 การแสดงสาธิตยิมนาสติกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1912 กรุงสต็อกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน	48
ภาพที่ 6 การแสดงสาธิตยิมนาสติกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1912 กรุงสต็อกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน	48
ภาพที่ 7 ภาพแบบร่างวงแหวนโอลิมปิก ซึ่งออกแบบโดยคูเบอแตง	51
ภาพที่ 8 ภาพแบบร่างวงแหวนโอลิมปิก ออกแบบโดยคูเบอแตง	52
ภาพที่ 9 ธงสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกในสนามกีฬาคั้งแรกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1920	52
ภาพที่ 10 เทพโพรมิทีอุส (Prometheus)	54
ภาพที่ 11 เทพีเฮรา (Hera).....	54
ภาพที่ 12 การเดินรำแปรแถวเป็นรูปวงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1936.....	55
ภาพที่ 13 การเดินรำพื้นเมืองของชาติสวีเดนแปรแถวเป็นรูปวงแหวนโอลิมปิก	57
ภาพที่ 14 การแสดงวงโยธวาทิตแปรแถวเป็นรูปวงแหวนโอลิมปิกที่เมลเบิร์น	57
ภาพที่ 15 การแสดงเครื่องบินไอพ่นแปรรูปวงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1964.....	59
ภาพที่ 16 การใช้ดอกไม้ไฟในพิธีเปิดคั้งแรกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1964.....	59
ภาพที่ 17 การแสดงสาธิตยิมนาสติกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1964 กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น	60
ภาพที่ 18 การแสดงเดินรำพื้นเมืองของเยอรมนีในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1972.....	61
ภาพที่ 19 การแสดงเดินรำพื้นเมืองของแคนาดาในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1976.....	62
ภาพที่ 20 การแสดงยิมนาสติกลีลาในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1976.....	62

ภาพที่ 21	ขบวนเชิญสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980.....	65
ภาพที่ 22	การแสดงขบวนเชิญสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980.....	65
ภาพที่ 23	การแสดงชุด Friendship of the People's dance ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980.....	67
ภาพที่ 24	การแสดงระบำพื้นเมืองที่เป็นส่วนหนึ่งของการแสดง	67
ภาพที่ 25	การแสดงชุด Troikas ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980.....	69
ภาพที่ 26	การแสดงชุด Troikas สื่อถึง mascot ประจำการแข่งขัน ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980 ...	69
ภาพที่ 27	ลักษณะการต่อตัวในการแสดงชุด Vases ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980.....	70
ภาพที่ 28	การแสดงชุด Mosaic with all the performers ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980	72
ภาพที่ 29	ลักษณะการตั้งแถว และการแสดงท่าทางในการแสดง	72
ภาพที่ 30	การแสดงมนุษย์จรวดในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1984.....	75
ภาพที่ 31	การแสดงแปรอักษร Welcome ด้วยลูกโป่งสวรรค์สีเงาสะทอนและสีขาว	75
ภาพที่ 32	การแสดงวงโยธวาทิต ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1984.....	76
ภาพที่ 33	การแสดงชุด Pioneer Spirit ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1984	77
ภาพที่ 34	การแสดงชุด Dixieland Jamboree ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1984.....	78
ภาพที่ 35	การแสดงชุด Urban Rhapsody ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1984.....	79
ภาพที่ 36	การแสดงชุด The World is a Stage ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1984.....	80
ภาพที่ 37	การแสดงชุด Finale ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1984	81
ภาพที่ 38	การแสดงเบิกโรงชุด Dawn Road ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988	84
ภาพที่ 39	ขบวนแห่กลองม้งขนาดใหญ่ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988.....	86
ภาพที่ 40	การแสดงเบิกโรงชุด Dragon Drum Procession ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988.....	86
ภาพที่ 41	การแสดงเบิกโรงชุด Heaven Earth and Man ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988.....	87
ภาพที่ 42	การแสดงเบิกโรงชุด Finale ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988	88
ภาพที่ 43	การแสดงชุด Tent Dance and Parachute Stunt ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988.....	90
ภาพที่ 44	การแสดงชุด Tent Dance and Parachute Stunt ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988.....	90

ภาพที่ 45 การแสดงชุด Flower Dance ในพิธีเปิดโอลิมปิก 1988.....	92
ภาพที่ 46 การแสดงชุด Flower Dance ในพิธีเปิดโอลิมปิก 1988.....	92
ภาพที่ 47 การแสดงชุด Beyond All Barriers ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1988.....	94
ภาพที่ 48 การแสดงชุด Silence ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1988.....	95
ภาพที่ 49 การแสดงชุด New Sprouts ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988	96
ภาพที่ 50 การแสดงชุด Confrontation ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1988.....	97
ภาพที่ 51 การแสดงชุด One World ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988.....	98
ภาพที่ 52 การแสดงเบิกโรงชุด Opening ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992.....	100
ภาพที่ 53 การต้นแปรอักษรเป็นคำท้าทาย ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992	100
ภาพที่ 54 การต้นรำแปรแถวเป็นรูปวงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992	101
ภาพที่ 55 การต้นระบำพื้นเมืองในการแสดงชุด Land of Passion ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992 .	102
ภาพที่ 56 การแสดงชุด The Mediterranean ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992.....	103
ภาพที่ 57 การแสดงชุด The Mediterranean ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992.....	104
ภาพที่ 58 การแสดงชุด The Mediterranean ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992.....	104
ภาพที่ 59 การยิงธนูไฟเพื่อจุดไฟในกระถางคบเพลิงในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992.....	105
ภาพที่ 60 การแสดงชุด Human Pyramid demonstration ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992.....	106
ภาพที่ 61 การแสดงเบิกโรงชุด The Call to the Nation ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996	109
ภาพที่ 62 การแสดงเบิกโรงชุด The Call to the Nation ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996	109
ภาพที่ 63 การแสดงแปรสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกและเลข 100 ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996	110
ภาพที่ 64 การแสดงแปรสัญลักษณ์รูปนกพิราบ ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996.....	110
ภาพที่ 65 การแสดงชุด Welcome to the World ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996	112
ภาพที่ 66 การแสดงชุด Welcome to the World ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996	112
ภาพที่ 67 การแสดง Summertime: The Beauty of the South ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996 ...	114
ภาพที่ 68 การแสดง Summertime: The Beauty of the South ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996 ...	114

ภาพที่ 69 การแสดงชุด Temple of Zeus ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996	115
ภาพที่ 70 การแสดงชุด The Power of the Dream ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996	117
ภาพที่ 71 การแสดงเบิกโรงชุด Welcome ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	119
ภาพที่ 72 การแสดงเบิกโรงชุด Welcome ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	119
ภาพที่ 73 การแสดงชุด Deep Sea Dreaming ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	120
ภาพที่ 74 การแสดงชุด Deep Sea Dreaming ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	121
ภาพที่ 75 การแสดงชุด Deep Sea Dreaming ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	121
ภาพที่ 76 การแสดงชุด Awakening ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	123
ภาพที่ 77 การแสดงชุด Awakening ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	123
ภาพที่ 78 การแสดงชุด Nature ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	125
ภาพที่ 79 การแสดงชุด Nature ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	125
ภาพที่ 80 การแสดงชุด Tin Symphony ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	127
ภาพที่ 81 การแสดงชุด Tin Symphony ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	127
ภาพที่ 82 การแสดงชุด Tin Symphony ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	128
ภาพที่ 83 การแสดงชุด Tin Symphony ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	128
ภาพที่ 84 การแสดงชุด Arrivals ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	130
ภาพที่ 85 การแสดงชุด Arrivals ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	130
ภาพที่ 86 การแสดงชุด A New Era and Eternity ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	132
ภาพที่ 87 การแสดงชุด A New Era and Eternity ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	132
ภาพที่ 88 การแสดงชุดที่ 7 Sydney 2000 Olympic Band ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	133
ภาพที่ 89 การแสดงชุด Heroes Live Forever เพื่อแสดงสัญลักษณ์รูปนกพิราบ	135
ภาพที่ 90 การจุดคบเพลิงในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000	136
ภาพที่ 91 การแสดงเบิกโรงชุด welcome ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004	138
ภาพที่ 92 การแสดงสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004	138

ภาพที่ 93 การแสดงเบิกโรงชุด Wide Sea ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004	139
ภาพที่ 94 ฉากเซนทอร์กำลังพุ่งหอกแห่งแสงสว่างไปยังรูปปั้นศิลปะไซคลาดิกส่วนหนึ่งของ	141
ภาพที่ 95 ชิ้นส่วนของรูปปั้นส่วนหนึ่งของ.....	141
ภาพที่ 96 ชิ้นส่วนของรูปปั้นส่วนหนึ่งของ.....	142
ภาพที่ 97 การแสดงชุด Clepsydra ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004	144
ภาพที่ 98 การแสดงที่สื่อถึงอารยธรรมมิโนอันในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004	144
ภาพที่ 99 การแสดงชุด Clepsydra ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004	145
ภาพที่ 100 การแสดงแสงเลเซอร์เป็นรูปเกลียว DNA ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2004	147
ภาพที่ 101 การแสดงชุดที่ 4 Oceania ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2004.....	148
ภาพที่ 102 การแสดงที่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีการจุดคบเพลิงในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2004.....	149
ภาพที่ 103 การแสดงเบิกโรงชุดกลองฟูในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008	151
ภาพที่ 104 การแสดงเบิกโรงชุดกลองฟูในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008	151
ภาพที่ 105 การแสดงเบิกโรงชุดกลองฟูแปรตัวเลขนับถอยหลังในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008	152
ภาพที่ 106 การแสดงเบิกโรง Footprints of History and Olympic Rings.....	154
ภาพที่ 107 การแสดงสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008.....	154
ภาพที่ 108 การแสดงชุด Scroll Painting ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008.....	155
ภาพที่ 109 การแสดงชุด Written Character ผู้แสดงแต่งกายในสมัยยุคราชวงศ์ฮั่น.....	157
ภาพที่ 110 การแสดงชุด Written Character ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008	157
ภาพที่ 111 การแสดงชุด Opera ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008	159
ภาพที่ 112 การแสดงชุด Opera ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008	159
ภาพที่ 113 การแสดงชุด Silk Road ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008.....	161
ภาพที่ 114 การแปรภาพเป็นรูปเรือสำเภาของเจิ้งเหอด้วยไม้พายในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008.....	161
ภาพที่ 115 การแสดงชุด Li and Yue ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008	163
ภาพที่ 116 ฉากบรรยากาศพระราชวังต้องห้ามของจีนในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008	163

ภาพที่ 117 การแสดงชุด Starlight ที่แสดงถึงแม่น้ำแยงซีเกียงในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008.....	165
ภาพที่ 118 การแสดงแปรสัณฐานลักษณะรูปนกพิราบในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008.....	165
ภาพที่ 119 การแสดงกังฟูส่วนหนึ่งของการแสดงชุด Nature ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008	166
ภาพที่ 120 การแสดงชุด Dream ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008	167
ภาพที่ 121 การแสดงชุด Green and Pleasant Land.....	170
ภาพที่ 122 การแสดงชุด Pandemonium ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2012.....	172
ภาพที่ 123 การแสดงสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2012.....	172
ภาพที่ 124 การแสดงชุด Happy and Glorious ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2012	174
ภาพที่ 125 ฉาก Mary Poppins ลอยลงมากลางสนามกีฬาในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2012.....	177
ภาพที่ 126 การแสดงสัญลักษณ์ปล่อยนกพิราบโดยใช้ผู้แสดงใส่ปีกปั้นจักรยาน	180
ภาพที่ 127 การแสดงเบิกโรงชุดที่ 1 Prologue and Countdown ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2016... ..	182
ภาพที่ 128 การแสดงชุด Birth of life ในพิธีเปิดโอลิมปิก 2016.....	184
ภาพที่ 129 การแสดงชุด Birth of life ในพิธีเปิดโอลิมปิก 2016.....	184
ภาพที่ 130 การแสดงชุดที่ 2 Metropolis ในพิธีเปิดโอลิมปิก 2016	185
ภาพที่ 131 การแสดงเดินแบบของ Gisele Bundchen.....	186
ภาพที่ 132 ตราสัญลักษณ์ดวงอาทิตย์ของสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย	190
ภาพที่ 133 การเดินพาเหรดนักกีฬาในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1951.....	190
ภาพที่ 134 การเต้นระบำพื้นเมืองประกอบการแสดงในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1954.....	191
ภาพที่ 135 การเต้นรำแปรแถวรูปวงกลมในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1962.....	192
ภาพที่ 136 ลักษณะการแต่งกายของผู้แสดงในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1962	192
ภาพที่ 137 พิธีปล่อยนกพิราบในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1966	193
ภาพที่ 138 การแสดงแปรสัณฐานดวงอาทิตย์ในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1966.....	193
ภาพที่ 139 การแสดงแปรสัณฐานในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1982.....	194
ภาพที่ 140 พิธีปล่อยนกพิราบในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1970	194

ภาพที่ 141	การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1978.....	195
ภาพที่ 142	การแสดงแปรสัณฐานลักษณะดวงอาทิตย์ของสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย	195
ภาพที่ 143	การแสดงแปรสัณฐานลักษณะดวงอาทิตย์ของสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย	196
ภาพที่ 144	การแสดงชุด Sailing ในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ 2010.....	197
ภาพที่ 145	การแสดงในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ 2010	198
ภาพที่ 146	การแสดงในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ 2010	198
ภาพที่ 147	การแสดงชุด Kita Serumpun ในพิธีเปิดซีเกมส์ 2017.....	201
ภาพที่ 148	การแสดงชุด Kita Serumpun ในพิธีเปิดซีเกมส์ 2017.....	202
ภาพที่ 149	การแสดงชุด Together We Are Stronger ในพิธีเปิดซีเกมส์ 2017.....	203
ภาพที่ 150	สมุดภาพลายเส้นตำรารำของไทย.....	206
ภาพที่ 151	สมุดภาพลายเส้นตำราชกมวยไทย.....	206
ภาพที่ 152	เปรียบเทียบ “ท่าปฐม” ในท่ารำแม่บทนาฏศิลป์ไทยกับท่าไหว้ครูกระบี่กระบอง	207
ภาพที่ 153	ท่ารำยุงฟ่อนทางเปรียบเทียบท่ารำนาฏศิลป์ไทยกับกระบวันทามวยไทย	207
ภาพที่ 154	การแข่งขันเชียร์ลีดดิ้ง.....	209
ภาพที่ 155	การแข่งขันเชียร์ลีดดิ้ง.....	209
ภาพที่ 156	การแข่งขันนาฏมวยไทย.....	210
ภาพที่ 157	การแข่งขันนาฏมวยไทย.....	210
ภาพที่ 158	การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 40 ขอนแก่นเกมส์.....	213
ภาพที่ 159	การแสดงจินตลีลาประกอบคำบรรยายและการขับร้องในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 44	214
ภาพที่ 160	การแสดงทางวัฒนธรรมที่สื่อถึงวัฒนธรรมในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 44	214
ภาพที่ 161	การใช้ม้งกรจุดคบเพลิงในกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 44.....	215
ภาพที่ 162	การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 44	215
ภาพที่ 163	การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 45	217

ภาพที่ 164 การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 45	217
ภาพที่ 165 การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 46	218
ภาพที่ 166 ขบวนพาเหรดที่แสดงเรื่องราวหรือความสำคัญของบุคคลหรือเหตุการณ์สำคัญในอดีต	223
ภาพที่ 167 ขบวนพาเหรดสร้างสรรค์ที่สื่อถึงวิถีชีวิต.....	224
ภาพที่ 168 ขบวนพาเหรดสร้างสรรค์ที่สื่อถึงเรื่องราวความเชื่อที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม	225
ภาพที่ 169 ขบวนพาเหรดสร้างสรรค์ที่ใช้แนวคิดวรรณคดี เรื่องมัทนะพาธา.....	226
ภาพที่ 170 ขบวนพาเหรดสร้างสรรค์ที่ใช้แนวคิดวรรณคดี เรื่องมัทนะพาธา.....	226
ภาพที่ 171 การแสดงร่ายย่อนยุคในพิธีเปิดกีฬาโรงเรียน	228
ภาพที่ 172 การแสดงลีลาศในพิธีเปิดกีฬาโรงเรียน.....	228
ภาพที่ 173 การสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดที่ได้แนวคิดมาจากกระแสนิยมในขณะนั้น	229

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเป็นการแสดงประเภทหนึ่งที่นิยมจัดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเพื่อผู้ชมในสนาม ลักษณะของการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาจะประกอบด้วยผู้แสดงจำนวนมาก มีการใช้เทคนิคแสง สี เสียง สำหรับเนื้อหาของการแสดงมักนำเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต หรือศิลปะและวัฒนธรรมของเจ้าภาพการแข่งขันมานำเสนอ ทั้งนี้แนวคิดการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬามักได้รับการสร้างสรรค์และขยายขอบเขตไปตามกระแสสังคมที่ปรากฏ โดยแนวคิดจะได้รับการถ่ายทอดผ่านรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเดินรำประจำชาติ การแสดงท้องถิ่น การแสดงทางวัฒนธรรม ฯลฯ อย่างไรก็ตาม การสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาขึ้นอยู่กับระดับของการจัดการแข่งขัน เช่น กีฬาระดับนานาชาติ กีฬาระดับชาติ กีฬาระดับท้องถิ่น กีฬาระดับองค์กร ฯลฯ อีกทั้งปัจจุบันการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันยังคำนึงถึงการถ่ายทอดผ่านทางโทรทัศน์และสื่อสารสนเทศ

ทั้งนี้ การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาที่มีความเป็นมานานกว่าหนึ่งศตวรรษและได้รับความสนใจจากผู้ชมทั่วโลก คือ การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกสมัยใหม่ซึ่งจัดขึ้นในทุก 4 ปี เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองเทศกาลโอลิมปิก โดยเริ่มครั้งแรกในปี พ.ศ. 2439 (ค.ศ. 1896) ซึ่งปรากฏลักษณะของการเดินขบวนพาเหรดของผู้นำประเทศและบุคคลสำคัญก่อนเริ่มการแข่งขันกีฬานอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2455 (ค.ศ. 1912) พบว่ามีการนำกีฬาบางประเภทมาจัดระเบียบท่าทางให้เป็นการแสดงสำหรับพิธีเปิด เช่น การแสดงยิมนาสติกที่นำลีลาท่าทางมาเรียงร้อยเข้าด้วยกันประกอบการแปรแถว อย่างไรก็ตาม หลังจากสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 1 พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกได้มีองค์ประกอบด้านพิธีการเพิ่มขึ้น มีการออกแบบสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น การเชิญธงโอลิมปิกที่ออกแบบเป็นสัญลักษณ์ลักษณะวงกลม 5 วงเกี่ยวคล้องกันกลางผืนธงสีขาว เรียกว่า วงแหวนโอลิมปิก แสดงถึงความสัมพันธ์และความร่วมมือของผู้คนจาก 5 ทวีปทั่วโลก การปล่อยนกพิราบอันแสดงถึงสันติภาพ และเพื่อเป็นการรำลึกถึงการสูญเสียของเพื่อนมนุษย์จากภัยสงครามโลก การวิงคบเพลิงและการจุดเปลวไฟในกระถางคบเพลิงเพื่อเป็นสัญลักษณ์ของการเริ่มเทศกาลโอลิมปิกและการเริ่มต้นการ

แข่งขันอย่างเป็นทางการ ฯลฯ ส่งผลให้มีการพัฒนารูปแบบการแสดงในพิธีโดยนำสัญลักษณ์ต่าง ๆ เข้ามาใช้ประกอบการแสดง เช่น การใช้ผู้แสดงจำนวนมากเต้นแปรแถวเป็นรูปวงแหวนโอลิมปิก เป็นต้น

นอกจากนี้ แนวคิดเรื่องการจัดเทศกาลเฉลิมฉลองโอลิมปิกร่วมกับการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมและศิลปะของปีแอร์ เดอ คูเบอร์แตง (Pierre de Coubertin) (IOC, 1997 cited in Garcia, 2008, p.1) ผู้รื้อฟื้นประเพณีการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ทำให้มีการนำการแสดงทางวัฒนธรรมต่าง ๆ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา อาทิ พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1972 ประเทศเยอรมนี นำเสนอการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองของบาวาเรียนโดยใช้ผู้แสดงจำนวนมากเต้นรำภายในลู่วิ่งของสนามกีฬา จากนั้นการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกได้ขยายขอบเขตการสร้างสรรคการแสดงโดยใช้รูปแบบความบันเทิง (Entertainment) เทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาผสมผสานกับศิลปะการแสดง เช่น พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 2008 ประเทศจีนมีการนำเสนอการแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับอารยธรรมจีนโบราณผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 2012 ประเทศอังกฤษมีการนำเสนอการแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่โดดเด่นของประเทศประกอบแสง สี เสียง และเทคโนโลยี พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 2016 ประเทศบราซิล นำเสนอการแสดงเกี่ยวกับความเป็นมาและเทศกาลสำคัญของประเทศที่เป็นที่รู้จักของคนทั่วโลกผสมผสานกับเทคนิคสมัยใหม่ ฯลฯ

พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกประกอบด้วย 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 การเปิดด้วยการแสดงทางวัฒนธรรม (Opening cultural performance) ช่วงที่ 2 พิธีการ (Olympic rituals) ช่วงที่ 3 การเฉลิมฉลอง (Celebration and final culmination of the spectacle) (Moragas Spa, M. d., Rivenburgh, N. K., & Larson, J. F., 1995, pp. 90-92) อย่างไรก็ตาม พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาถือเป็นหน้าที่ปฏิบัติของเจ้าภาพ ซึ่งถูกบัญญัติไว้ในกฎบัตรโอลิมปิก (Olympic Charter) ดังนั้น จึงถือเป็นโอกาสของประเทศเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่จะนำเสนอศิลปวัฒนธรรมของตน โดยอาศัยการแสดงในพิธีเปิดเป็นเครื่องมือในการแสดงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชาติให้ประจักษ์ รวมถึงการแสดงความบันเทิงผ่านการร้อยเรียงเรื่องราวให้เกิดความน่าสนใจ ตื่นตาตื่นใจ ทำให้การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกได้รับความนิยมจากผู้ชมทั่วโลก

อย่างไรก็ตาม รูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกยังได้ขยายอิทธิพลมายัง การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับทวีป ระดับภูมิภาค รวมถึงประเทศไทย เช่น การแข่งขัน กีฬาเอเชียนเกมส์ การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ การแข่งขันกีฬาองค์กร ฯลฯ เนื่องจากองค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแล ได้แก่ สภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย (Olympic Council of Asia : OCA) สมาพันธ์กีฬาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South-East Asian Games Federation : SEAGF) คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ (National Olympic Committee of Thailand under the Royal Patronage of His Majesty the King : NOCT) อยู่ภายใต้การรับรอง โดยคณะกรรมการโอลิมปิกสากล (International Olympic Committee : IOC) ดังนั้นการแข่งขัน กีฬาดังกล่าวจึงได้รับธรรมเนียมปฏิบัติด้านพิธีการเปิดการแข่งขันกีฬามาจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ทั้งสิ้น

ในปัจจุบันมีการจัดพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเป็นจำนวนมากตั้งแต่ระดับนานาชาติจนถึงระดับ ชุมชน โดยพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาประกอบด้วยพิธีการต่าง ๆ ได้แก่ ประธานในพิธีเข้าสู่สนามกีฬา ขบวนพาเหรดนักกีฬา การกล่าวปฏิญาณตน การร้องและการจุดคบเพลิง การแสดงทางวัฒนธรรม ซึ่ง พิธีการดังกล่าวมักสร้างสรรค์ขึ้นด้วยการนำศิลปะการแสดงทางวัฒนธรรมของเจ้าภาพมานำเสนอ เช่น การเต้นรำประจำชาติ ระบายพื้นเมือง ฯลฯ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ภูมิประเทศ วิถี ชีวิตของเจ้าภาพ ทั้งนี้เพื่อเป็นการแสดงอวดศักยภาพและความภาคภูมิใจในอารยธรรมของตน

สำหรับการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทยพบว่าสร้างสรรค์โดยผู้ออกแบบคนไทย หลายคน ทำให้การสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทยมีรูปแบบที่หลากหลาย แตกต่างกันไปตามฝีมือและเทคนิคของแต่ละคน อย่างไรก็ตามผู้ออกแบบนิยมเลือกนำศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน หรือวัตถุดิบที่มาจากพื้นที่นั้น ๆ มานำเสนอ ซึ่งผู้ออกแบบคัดเลือกมาให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดงานและสร้างความน่าสนใจให้แก่การจัดการแข่งขันกีฬา (ศุภวัฒน์ จงศิริ, 2560, สัมภาษณ์)

ทั้งนี้ ผู้ออกแบบที่สร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในประเทศไทยพบว่าส่วน ใหญ่เป็นกลุ่มบริษัทที่ดำเนินธุรกิจด้านความบันเทิงและบริการจัดหาและเช่าอุปกรณ์การจัดกิจกรรม ส่งเสริมการตลาด (Events) เช่น บริษัท เจ เอส แอล จำกัด เป็นผู้ดำเนินการจัดการแสดงในพิธีเปิด- พิธีปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 13 ในปี พ.ศ. 2541 (ผู้จัดการ, 2541, ออนไลน์) บริษัท ซี

เอ็ม ออร์กาไนเซอร์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ดำเนินการจัดงานพิธีเปิด-พิธีปิดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยโลกฤดูร้อน ครั้งที่ 24 ในปี พ.ศ. 2550 (MGR Online, 2550, ออนไลน์) บริษัท คอมอาร์ต โปรดักชั่น จำกัด เป็นผู้ดำเนินการจัดการแสดงในพิธีเปิดซีเกมส์ครั้งที่ 18 ที่จังหวัดเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2538 (MGR Online, 2550, ออนไลน์) บริษัท เวิร์คพอยท์ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ดำเนินการจัดการแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 46 เจียงฮายเกมส์ ในปี พ.ศ. 2561 ด้วย (ไทยรัฐฉบับพิมพ์, 2561, ออนไลน์) ฯลฯ ซึ่งเมื่อพิจารณาพบว่าผลงานการสร้างสรรค์ของแต่ละผู้ออกแบบมีรูปแบบ (Style) ที่คล้ายและต่างกันที่น่าสนใจ

ปัจจุบันการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬามีการออกแบบให้มีสีสัน ตื่นตาตื่นใจ เพื่อดึงดูดความสนใจให้แก่ผู้ชม อีกทั้งมีการคำนึงถึงการออกแบบเพื่อให้เหมาะสมแก่การออกอากาศมากขึ้น และมีเงื่อนไขอื่น ๆ ที่มีผลต่อการสร้างสรรค์ เช่น เงื่อนไขด้านนโยบาย เงื่อนไขด้านงบประมาณ เงื่อนไขด้านผู้สนับสนุนการจัดงาน เงื่อนไขด้านสิ่งสนับสนุนการแสดง ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นสิ่งที่กำหนดแนวคิดและการออกแบบที่ผู้ออกแบบจะต้องนำไปตีความและแก้ไขให้เหล่านี้ออกมาเป็นการแสดงสำหรับพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแต่ละครั้ง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา เพื่อนำเสนอแนวคิดและรูปแบบของการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติที่มีอิทธิพลต่อพิธีเปิดกีฬาในระดับรองลงมา และศึกษาแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทย ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญแก่การจัดการองค์ความรู้และขยายขอบเขตการศึกษาทางด้านศิลปะการแสดง อีกทั้งยังเป็นการให้ความสำคัญต่อองค์ความรู้ของผู้ออกแบบไทยซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เป็นแนวทางจนกระทั่งนำไปสู่การสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับและโอกาสต่าง ๆ ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาแนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตไว้ ดังนี้

1.3.1 ศึกษาเรื่องแนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาจากการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติและระดับชาติ ได้แก่

1.3.1.1 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อน

1.3.1.2 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์

1.3.1.3 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์

1.3.1.4 การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติ

1.3.1.5 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโรงเรียน

1.4 วิธีดำเนินการศึกษา

1.4.1 ศึกษาข้อมูลเอกสารจากหนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4.2 ศึกษาข้อมูลจากภาพถ่ายและวีดิทัศน์จากสื่อออนไลน์ ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ และการแข่งขันกีฬาองค์กร เพื่อศึกษาลักษณะแนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา

1.4.3 สัมภาษณ์ภาคสนามโดยการลงพื้นที่สัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ในด้านการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ได้แก่ ผู้กำกับการแสดง นักวิชาการด้านการแสดง ทั้งนี้ เพื่อศึกษาแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดง และปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา

1.4.4 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

1.4.5 นำผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลมาจัดการอภิปรายกลุ่ม พร้อมเสนอข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

1.4.6 เรียบเรียงและนำเสนอผลการวิเคราะห์

1.4.7 สรุป อภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอแนะ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 เข้าใจบทบาทหน้าที่ของนาฏกรรมที่ปรากฏในการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา
- 1.5.2 แสดงให้เห็นศักยภาพด้านการสร้างสรรค์การแสดงของผู้ออกแบบไทย
- 1.5.3 ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับนาฏกรรมที่ปรากฏในบริบทต่าง ๆ ของการดำรงชีวิต ซึ่งปรากฏทั้งในระดับจุลภาคและมหัพภาค
- 1.5.4 ส่งเสริมให้เยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรสำคัญของชาติรู้จักคิดและสร้างสรรค์การแสดงด้วยตนเอง โดยเรียนรู้จากสิ่งต่าง ๆ ที่วิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ในผลการวิจัย
- 1.5.5 ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่เป็นการนำเสนองานด้านศิลปะและวัฒนธรรมอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแนวคิดและการสร้างสรรค์นโยบายของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือนำไปใช้ประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ในงานวิจัยฉบับนี้ หมายถึง การแสดงในพื้นที่สนามกีฬารวมถึงพื้นที่โดยรอบของสนามกีฬาที่ใช้ประกอบในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ซึ่งประกอบไปด้วยนาฏกรรม ดนตรี และกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบวัฒนธรรมดั้งเดิมและรูปแบบนวัตกรรม โดยเกิดจากกระบวนการสร้างสรรค์ของผู้ออกแบบ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง แนวคิดและการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ในบทนี้ผู้วิจัยได้สำรวจ คัดเลือก และศึกษาข้อมูลเอกสารจากบทความ หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษาลักษณะรูปแบบการแสดงที่ปรากฏในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาจากรูปภาพและวิดีโอเพื่อนำมาอธิบายภูมิหลังของการจัดกิจกรรมกีฬาและพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา โดยมีศิลปะการแสดงเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ แนวคิด รูปแบบ และหน้าที่ของการแสดงในพิธีเปิด ตลอดจนเห็นความเชื่อมโยงสัมพันธ์ของการแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในบริบทต่าง ๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จำแนกเนื้อหาออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ คือ

- 2.1 ความสำคัญและบทบาทของนาฏกรรม
- 2.2 ความเป็นมาของพิธีการในการจัดการแข่งขันกีฬา
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - 2.3.1 แนวคิดการจัดการกิจกรรม (Event Manage)
 - 2.3.2 แนวคิดการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง

2.1 ความสำคัญและบทบาทของนาฏกรรม

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) ได้นิยามความหมายของ “นาฏกรรม” ไว้ว่าหมายถึง การละครหรือการฟ้อนรำ งานเกี่ยวกับการรำ การเต้น การทำท่า หรือการแสดงประกอบขึ้นเป็นเรื่องราว และหมายความรวมถึงการแสดงโดยวิธีใบ้ด้วย

นอกจากนี้ ปรีติตา เฉลิมเผ่า กอนันทกุล (2534) กล่าวว่า นาฏกรรมเป็นคำที่แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างมีจังหวะทุกประเภทโดยเทียบเคียงได้กับคำว่า “dance” ในภาษาอังกฤษ ซึ่งครอบคลุมถึงการกระโดดโลดเต้น การเต้นการรำของชนชาติต่าง ๆ

พอล สเปนเซอร์ (1985, อ้างถึงใน ปรีติตา เฉลิมเผ่า กอนันทกุล, 2534) นักมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยลอนดอน ได้รวบรวมบทความที่เกี่ยวกับบทบาทความสำคัญของนาฏกรรมจาก

วัฒนธรรมต่าง ๆ ไว้ในหนังสือ Social and the Dance และได้นำเสนอแนวคิดในการศึกษานาฏกรรม ในทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ซึ่งแนวคิดต่าง ๆ นั้นได้แสดงถึงบทบาทสำคัญของนาฏกรรมไว้ เช่น นาฏกรรมเป็นเครื่องปลดปล่อยความเก็บบททางอารมณ์ นาฏกรรมเป็นส่วนหนึ่งของการ ประกอบพิธีกรรม นาฏกรรมเป็นการสื่อให้คู่ต่อสู้ทราบถึงพลังกำลัง และเพื่อเป็นการโอ้อวด

วิกตอเรีย จินน์ (1990, อ้างถึงในสุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2547) อธิบายถึงนาฏกรรมว่าเป็นการ เคลื่อนไหวของร่างกายและการแสดงออกทางสีหน้า เพื่อสื่อความหมายหรือเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ของ วัฒนธรรมท้องถิ่น ทั้งยังเป็นสื่อที่เข้าถึงง่ายและมีความเป็นสากล ซึ่งสอดคล้องกับ จูดีธ ฮานนา (1987) ที่กล่าวว่า นาฏกรรมเกือบจะเป็นรูปแบบสากลของพฤติกรรมมนุษย์ ซึ่งดำรงอยู่เพื่อสะท้อน หล่อหลอม และกำหนดเงื่อนไขให้กับวัฒนธรรมในสังคม

โรดา เกราเออร์ (Rhoda Grauer) กล่าวว่า นาฏกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เพราะ นาฏกรรมเป็นเครื่องหมายแสดงถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เกิดจากการสร้างสรรค์ที่เฉพาะตนของ ศิลปิน โดยใช้เป็นเครื่องมือในการแสดงออกทางศาสนา แสดงอำนาจ ระเบียบ และบรรทัดฐานของ สังคม นอกจากนี้ นาฏกรรมยังเป็นสื่อกลางของการผสมผสานทางวัฒนธรรม และเป็นดัชนีชี้ สถานภาพปัจจุบันและความเป็นไปในอนาคต

สุदारโซโน (1974) เสนอว่านาฏกรรมเกิดขึ้นมาจากธรรมชาติของมนุษย์ และพัฒนาไปพร้อมกับมนุษย์ โดยมีหน้าที่สร้างคุณค่าให้แก่สังคมซึ่งเกิดจากกลุ่มคนสองกลุ่ม คือ ศิลปินและผู้ชม ทั้งนี้ คุณค่าอาจเกิดขึ้นหลายระดับ เช่น ระดับท้องถิ่น ระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ

ปรีตดา เฉลิมเผ่า กอนันตกุล (2534) ยังได้กล่าวว่า นาฏกรรมเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ โต้ตอบกับปรากฏการณ์อื่น ๆ ตลอดเวลา โดยมีลักษณะเป็นกระบวนการหรือสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลง ได้ตลอดเวลา ดังนั้นนาฏกรรมจึงมีความเกี่ยวข้องกับสังคมวัฒนธรรมใน 2 ด้าน คือ ด้านแรก นาฏกรรมสัมพันธ์กับปรากฏการณ์อื่น ๆ ในวัฒนธรรม เช่น พิธีกรรม ขบวนแห่ ฯลฯ ด้านที่สอง นาฏกรรมเป็นผลผลิตของสังคมวัฒนธรรมหรือเป็นผลผลิตจากปัจจัยอื่น ๆ ในสังคม เช่น การเมือง การปกครอง ศาสนา เทคโนโลยี ฯลฯ

สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2547) อธิบายถึงบทบาทของนาฏกรรม (ผู้เขียนใช้คำว่า นาฏยศิลป์) ที่มี ต่อสังคมมนุษย์ว่าการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทั้งที่เป็นกิจกรรมส่วนตัวและกิจกรรมส่วนรวมตั้งแต่อดีต

จนถึงปัจจุบัน มนุษย์ใช้นาฏกรรมเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในเชิงพิธีกรรมหรือพิธีการของกิจกรรมหรือเป็นส่วนช่วยส่งเสริมกิจกรรม เพื่อสร้างความหรูหราและสีสันให้แก่กิจกรรมหลัก อีกทั้งด้านความสำคัญในเชิงพิธีกรรมหรือพิธีการนั้นนาฏกรรมถือเป็นของไม่ควรขาดหรือไม่สามารถตัดออกไปได้เพราะเป็นจารีตนิยม

จากแนวคิดข้างต้น แสดงให้เห็นว่านาฏกรรมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมโดยธรรมชาติของมนุษย์และมีพัฒนาการขึ้นเพื่อตอบสนองต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม ทั้งนี้ บทบาทหน้าที่ของนาฏกรรมทำหน้าที่ในการสื่อสารระหว่างตัวศิลปินผู้สร้างสรรค์กับผู้ชม ทั้งในวาระของการสังสรรค์เพื่อความบันเทิง หรือใช้ในงานพิธีกรรมต่าง ๆ ซึ่งในการประดิษฐ์นาฏศิลป์ในแต่ละท้องถิ่นก็มักจะแสดงถึงเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของตนไว้ด้วย และเมื่อสังคมได้นำนาฏกรรมไปใช้ในบริบทหรือสถานการณ์ต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น บทบาทหน้าที่ของนาฏกรรมที่มีต่อสังคมจึงขยายขอบเขตจากการเล่าเรื่อง การตอบสนองความเชื่อ หรือการละเล่น เป็นการแสดงนาฏกรรมเพื่อนำเสนออัตลักษณ์หรือตัวตนของชาติมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ นาฏกรรมหรือศิลปะการแสดงนับเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งของงานศิลปะ ซึ่งมีรูปแบบและกระบวนการสร้างสรรค์ใกล้เคียงกับงานศิลปะในสาขาอื่น ๆ เช่น การสร้างรูปแทนของบางสิ่งขึ้นมาจากสิ่งไร้รูป (Giving form to the formless) การมุ่งค้นหาความหมายให้กับเนื้อหา (Giving of Meaning to Matter) ฯลฯ เมื่อพิจารณากระบวนการสร้างสรรค์งานนาฏกรรมหรือศิลปะการแสดงพบว่ามีความแตกต่างจากกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะในรูปแบบอื่น ๆ กล่าวคือองค์ประกอบสำคัญของงานนาฏกรรมหรือศิลปะการแสดงจะสมบูรณ์ได้ต้องประกอบไปด้วย เรื่องราว นักแสดง และผู้ชม ซึ่งไม่สามารถขาดส่วนใดส่วนหนึ่งออกไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ระหว่างการแสดงและคนดู

พื้นฐานของงานนาฏกรรมหรือศิลปะการแสดงนั้นมีลักษณะพิเศษของความเป็น “ศิลปะร่วม” หรือ “Composite Art” ที่เกิดขึ้นจากการรวบรวมผู้เชี่ยวชาญทางศิลปะจากหลากหลายแขนงเข้าด้วยกัน เมื่อวิเคราะห์องค์ประกอบทางศิลปะในนาฏกรรม พบว่า มีกลุ่มสาขาทางศิลปะที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

1. นาฏกรรมกับวรรณศิลป์

วรรณศิลป์มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานนาฏกรรมโดยตรงในรูปลักษณะของเรื่องราวหรือบทละครที่ประพันธ์ ซึ่งนับว่าบทละครเป็นรากฐานสำคัญของการผลิตงานนาฏกรรม บทละครที่ดีสามารถสร้างงานนาฏกรรมที่ดีได้ วรรณศิลป์และงานนาฏกรรมมีความสัมพันธ์กันทั้งในการนำเสนอมุมมองของนักเขียนบทละครที่มีต่อชีวิตและโลก รวมไปถึงการอ่านบทละครเพื่อรับสารจากนักเขียนบทละครไปสู่การตีความและการสร้างผลงานศิลปะการแสดง

2. นาฏกรรมกับทัศนศิลป์และการออกแบบ

กระบวนการทางทัศนศิลป์มีส่วนช่วยในการทำให้ภาพจากการแสดงละครจำลองใกล้เคียงกับภาพของความเป็นจริง ผ่านทางกระบวนการที่เน้นความสำคัญด้านทักษะและการรับรู้ทางสายตา ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านการออกแบบฉาก เครื่องแต่งกาย และแสงในงานแสดง เป็นต้น ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทางด้านการสร้างภาพบนเวที

3. นาฏกรรมกับดนตรีคีตศิลป์

ดนตรีหรือคีตศิลป์ มีความเกี่ยวข้องและสำคัญต่อนาฏกรรมมาตั้งแต่แรกเริ่ม โดยอาจแสดงออกมาในรูปของการขับร้องและทำนองเพื่อประกอบเรื่องราว สร้างบรรยากาศ และทำให้ผู้ชมมีความรู้สึกร่วมกับการแสดง โดยผลงานของศิลปินที่แต่งเพลงและดนตรีจะถูกวิเคราะห์และตีความเพื่อสร้างดนตรีหรือเสียงประกอบที่ช่วยสร้างความรู้สึกแก่กระบวนการรับรู้ของผู้ชม

4. นาฏกรรมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

ความก้าวหน้าและวิวัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีมีส่วนในการพัฒนาและสร้างภาพของนาฏกรรมให้สมจริงได้มากยิ่งขึ้น โดยมีบทบาทต่อกระบวนการออกแบบเพื่อการแสดง อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อผู้กำกับและนักออกแบบการละคร โดยนำเสนอผ่านกลไกสมัยใหม่ ความก้าวหน้าด้านแสง สี ไฟเวที เป็นต้น เพื่อประกอบการเล่าเรื่องและทำให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงจินตนาการได้อย่างไม่มีสิ้นสุด (พันธุ์ชนะ สุนทรพิพิธ, 2557 น.11-13)

นอกจากนี้ สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (2547) อธิบายถึงรูปแบบของนาฏกรรม (ในหนังสือใช้นาฏยศิลป์) มีวิธีกำหนดได้มากมายหลายแนวทาง แต่อาจสรุปได้เป็นแนวทางหลัก ๆ 4 แนว คือ

- (1) กำหนดให้อยู่ในหนึ่งนาฏยจารีต
- (2) กำหนดให้เป็นการผสมหลายนาฏยจารีต
- (3) กำหนดให้ประยุกต์จากนาฏยจารีตเดิม
- (4) กำหนดให้อยู่นอกนาฏยจารีต

จากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่านาฏกรรมนั้นเป็นส่วนหนึ่งของงานศิลปะ ที่มีลักษณะเป็นศิลปะร่วม คือเกิดจากการรวมศาสตร์หลายสาขาเข้าด้วยกันเพื่อสร้างสรรค์เป็นนาฏกรรมขึ้นและนอกจากนี้นาฏกรรมยังมีบทบาทสัมพันธ์กับศาสตร์ในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ นาฏกรรมจะประกอบด้วยเรื่องราวที่หลากหลาย ทั้ง ประวัติศาสตร์ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมชาติ ฯลฯ ซึ่งรูปแบบนาฏกรรมมีการเปลี่ยนแปลงหรือพลวัตไปตามยุคสมัย หรือก่อให้เกิดนาฏกรรมที่หลากหลายและแปลกใหม่อยู่เสมอ เนื่องจากศิลป์และศาสตร์มีการขับเคลื่อนและเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลากว่าคือ ศิลป์ที่มีอยู่เดิมอาจได้รับการพัฒนาและได้รับการยอมรับและความนิยม ขณะเดียวกันศาสตร์หรือความรู้ด้านประวัติศาสตร์ก็เกิดขึ้นทุกวันตามเวลา เทคโนโลยีและเศรษฐกิจก็ได้รับการพัฒนาไปตามบริบทสังคมโลก วัฒนธรรมด้านวิถีชีวิตก็เปลี่ยนแปลงตามไปโดยปริยาย ดังนั้น เมื่อศิลปะได้ถูกหยิบยกมานำเสนอร่วมกับศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำเสนอเรื่องราว ย่อมเกิดเป็นนาฏกรรมชุดใหม่ ๆ อยู่เสมอ

2.2 ความเป็นมาของพิธีการในการจัดการแข่งขันกีฬา

2.2.1 ความหมายของพิธีการ

คำว่า “พิธีการ” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556) เป็นคำที่ประกอบขึ้นจากคำว่า “พิธี” หมายถึง งานที่จัดขึ้นตามลัทธิความเชื่อ ตามขนบธรรมเนียมเพื่อความขลังหรือความเป็นสิริมงคล เป็นการกำหนดหรือแบบอย่างธรรมเนียม และคำว่า “การ” หมายถึง งานหรือเรื่องที่ทำ ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Ceremony โดยพจนานุกรมแคมบริดจ์ (Cambridge Dictionary, 2017, Online) คำว่า “ceremony” หมายถึง การกระทำที่เป็นทางการและสุภาพ มักจะคงที่และเป็นแบบดั้งเดิมที่ดำเนินการในโอกาสสำคัญทางสังคมหรือศาสนา

ฟร็องซัว คาร์ราร์ด (François Carrard, 1996, p.23) อดีตผู้อำนวยการทั่วไปของคณะกรรมการโอลิมปิกสากล ให้นิยามว่า “พิธีการ” (Ceremonies) คือลักษณะรูปแบบที่เป็นทางการที่ใช้เฉลิมฉลองบูชาลัทธิทางศาสนา โดยพิธีการเป็นองค์ประกอบหลักสำหรับกิจกรรมสำคัญซึ่งเป็นการปฏิบัติอย่างมีระเบียบแบบแผน ถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่กำหนดไว้และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ทั้งนี้ พิธีการมีหน้าที่ในการสื่อสารเนื้อหาสาระ เช่น ในพิธีทางศาสนาไม่ควรแสดงพฤติกรรมลบถู่เพื่อเป็นการเคารพต่อพระเจ้า เป็นต้น

จากนิยามข้างต้น ได้สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของพิธีการ คือ เป็นแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบกิจกรรมที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติมีความเกี่ยวข้องกับศาสนา จัดขึ้นเพื่อต้องการเฉลิมฉลองความเป็นสิริมงคล หรือความเป็นทางการผ่านการแสดงออกที่สุภาพ โดยพิธีการยังแฝงด้วยความหมายอันเป็นข้อตกลงในเบื้องต้นของกลุ่มสังคม

2.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพิธีการในการจัดการแข่งขันกีฬา

การจัดการแข่งขันกีฬาที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนานของมนุษย์นั้น อาจกล่าวได้ว่าโอลิมปิกถือเป็นจุดเริ่มต้นของการแข่งขันกีฬา และเป็นแม่แบบของกีฬาในทุกระดับ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพิธีการในการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ กีฬาโอลิมปิกโบราณและโอลิมปิกสมัยใหม่ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

โอลิมปิกโบราณ (The Ancient Olympic Games)

กีฬาโอลิมปิกโบราณเป็นเทศกาลทางศาสนาและกรีฑาซึ่งจัดขึ้นทุกสี่ปี ณ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ในโอลิมเปีย โดยนครรัฐต่าง ๆ ได้ส่งตัวแทนเข้าร่วมแข่งขัน ประกอบไปด้วยการแข่งขันกรีฑา การแข่งขันต่อสู้ การแข่งขันรถม้าด้วย ฯลฯ ซึ่งในระหว่างการจัดการแข่งขันห้ามมิให้มีการสู้รบหรือความขัดแย้งระหว่างนครรัฐที่เข้าร่วมทั้งหมดจนกว่าการแข่งขันจะเสร็จสิ้น

จากตำนานความเชื่อของชาวกรีกโบราณ เล่าว่าต้นเหตุแห่งความคิดในการจัดการแข่งขันกีฬา มีจุดเริ่มต้นมาจากครั้งเมื่อกษัตริย์อัฟเจียส (Augias) แห่งอีลิส ประกาศเสนอร่างวัลที่มหาศาลให้แก่ผู้ใดก็ตามที่สามารถล้างคอกวัวที่หมักหมมและสกปรกของพระองค์ที่มีได้ทำความสะอาดและชำระล้างมาเป็นเวลา 30 ปี ได้ เฮอร์คิวลีสได้รับอาสาโดยใช้พลังของตนหันเหทางน้ำของแม่น้ำสายหนึ่งให้ผ่านมายังคอกวัวจนล้างได้หมดจดและเสร็จภายในวันเดียว แต่กษัตริย์อัฟเจียสไม่ยอมให้รางวัล

ตามที่สัญญา เฮอร์คิวลิสจึงจับปลงพระชนม์ แล้วฉลองการตายและงานศพของกษัตริย์ผู้กลับสัตย์ โดยจัดการวิ่งแข่งในสนามรูปวงรีชื่อเตเมนอส (Temenos) โดยมีเส้นชัยที่ปลายสนามอยู่หน้าแท่นบูชาซุส ซึ่งผู้ชนะจะได้กิ้งโกลิฟครอบศีรษะ โดยเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นเมื่อ 1,500 ปี ก่อนคริสตกาล (เอกภูมิ หุราพันธ์, ม.ป.ป., น.27)

นอกจากนี้ ตามเกร็ดประวัติศาสตร์ของกรีกโบราณกล่าวถึง กษัตริย์อีพิทอส (Iphitos) แห่งอีลิส พระองค์มีพระราชดำริที่จะให้มีการฉลองตามพิธีทางศาสนาและจัดการแข่งขันกีฬาให้แพร่หลายเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศของพระองค์ โดยเชิญรัฐสำคัญ ๆ ที่เป็นนักรบเข้มแข็งมาร่วมฉลองที่โอลิมเปีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการพักจากสงครามและร่วมกันจัดงานเฉลิมฉลองในพิธีบวงสรวงบูชาเทพเจ้า ณ เทือกเขาโอลิมปัส ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ โดยมีการทำสนธิสัญญาตกลงหยุดรบในระหว่างการเฉลิมฉลองและการแข่งขันกีฬาทุก ๆ 4 ปี จากข้อตกลงดังกล่าวทำให้นครรัฐต่าง ๆ มีความรู้สึกปลอดภัยจากสงคราม จึงถือโอกาสนี้ในการพัฒนาบ้านเมืองของตนให้เจริญรุ่งเรือง และเป็นจุดเริ่มต้นของการแข่งขันกีฬาที่สำคัญของมนุษยชาติอย่างกีฬาโอลิมปิก (เอกภูมิ หุราพันธ์, ม.ป.ป., น.29)

คอนราโด ดัวแรนเทซ (Conrado Duràntez, 1996, p.55) ประธานคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งละตินอเมริกัน ได้อธิบายถึงพิธีการโอลิมปิกนั้น มีรากฐานมาจาก 2 กิจกรรมสำคัญของมนุษย์ ได้แก่ พิธีศพ (funeral rites) และการแสดงเสมือนจริง (the virtual act) ที่จัดขึ้นก่อนการแข่งขันกีฬา กล่าวคือ ความตายและการสูญเสียอันเป็นส่วนหนึ่งของการแข่งขันนั้นเป็นการกระทำที่สมควรได้รับการยกย่อง โดยพิธีการถูกจัดขึ้นเพื่อให้เยาวชนที่มาร่วมกันในพิธีรู้สึกถึงความภาคภูมิใจในชัยชนะและรำลึกถึงคุณค่าความเสียสละของบรรพบุรุษ ทั้งนี้ พิธีศพและการจัดการแข่งขันกีฬาในสมัยโบราณแสดงออกมาในรูปแบบต่าง ๆ เมื่อพิจารณาภาพวาดงานศพของจักรวรรดิอียิปต์ใหม่นั้นจะมีคำเชิญให้ผู้ตายเพลิดเพลินไปกับความสุข ความรัก ไวน์ และเสียงดนตรี ทั้งนี้ เพื่อสื่อความหมายถึงความสุขหลังการตาย หรือในหลุมศพของชาวอียิปต์และชาวอิทรัสคันจะพบภาพกีฬาโปรดของผู้ตาย

ฟีโลสตราทัส (Philostratus) และไวลเตอร์ อุมมิงเอร์ (Walter Umminger) นักเขียนตำราชาวเยอรมัน กล่าวว่า การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกิดขึ้นจากพิธีกรรมที่เรียบง่าย ในศตวรรษที่ 12 ก่อนคริสตศักราช ชาวโดเรียน (Dorians) อพยพมาตั้งถิ่นฐานยังดินแดนกรีซและได้นำระบบการเมือง

เศรษฐกิจ รวมถึงแนวคิดเทววิทยาเข้ามาด้วย โดยนับถือซุส (Zeus) เป็นเทพเจ้าสูงสุด ต่อมาเมื่อมีการค้นพบหุบเขาโอลิมเปียที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยระบบนิเวศ ชาวโดริก (The Doric Greeks) เชื่อว่าเป็นดินแดนศักดิ์สิทธิ์และพระเจ้าสามารถมองเห็นพวกเขาได้จากที่แห่งนี้ จึงเกิดการบวงสรวงเทพเจ้าด้วยวิธีการจุดกองไฟขนาดใหญ่ขึ้นมา ซึ่งต่อมาผู้ที่ได้รับเกียรติให้จุดไฟดังกล่าวนั้นเป็นผู้ที่วิ่งไปถึงสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นคนแรก (Conrado Durántez, 1996, p.55)

ซึ่งสอดคล้องกับ จูดิธ สแวดดลิง (Judith Swaddling, 2004, p.25) ภัณฑารักษ์อาวุโสแห่งพิพิธภัณฑ์แห่งชาติอังกฤษ (The British Museum) ได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโอลิมปิกโบราณรวบรวมไว้ในหนังสือ The Ancient Olympic Games โดยกล่าวว่าจุดเริ่มต้นของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ โดยจุดประสงค์ของการแข่งขันมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางศาสนา กล่าวคือเป็นการแข่งขันกรีฑาของชาวกรีกเพื่อช่วงชิงตำแหน่งผู้ชนะ ซึ่งจะเป็นผู้มีสิทธิ์จุดไฟบูชาเทพเจ้าซุส และยังถูกใช้เพื่อเป็นสื่อหรือเป็นกิจกรรมเพื่อกำหนดช่วงแห่งการยุติสงครามระหว่างผู้คนต่างเผ่าให้มาร่วมกิจกรรมกีฬาที่มีเป้าหมายเพื่อเทพเจ้าร่วมกัน

นอกจากนี้ จูดิธ (Judith Swaddling, 2004, p.30) ยังกล่าวอีกว่า การจัดเตรียมการแข่งขันกีฬาสำหรับเทศกาลโอลิมปิกสมัยโบราณนั้นจะใช้เวลาเกือบทั้งปีก่อนการแข่งขัน ทั้งนี้รวมถึงการฝึกฝนกีฬา การจัดเตรียมสถานที่ต่าง ๆ ให้พร้อมสำหรับการแข่งขันที่มีระยะเวลา 5 วัน (ดูตารางที่ 2.1) โดยในวันแรกของเทศกาลโอลิมปิกผู้คนจากหลายเมืองไม่ว่าจะเป็น ผู้นำ ชูต พ่อค้า ตลอดจนประชาชนต่างเดินทางเข้าสู่โอลิมเปียเพื่อหวังจาริกแสวงบุญและชมการแข่งขัน ซึ่งก่อนเริ่มการแข่งขันผู้เข้าแข่งขันและผู้ตัดสินจะทำพิธีสาบานตนต่อหน้าแท่นบูชาและรูปสลักซุสในสภา นอกจากนี้ในวันเดียวกันจะมีการแข่งขันของเจ้าพนักงานผู้ประกาศและคนเป่าแตร มีนักปราชญ์และนักประวัติศาสตร์กล่าวคำปราศรัย โคลง กลอนต่าง ๆ

ตารางที่ 1 รายการเทศกาลโอลิมปิกโบราณ

วันที่	เวลา	เหตุการณ์
1	เช้า	<ul style="list-style-type: none"> - พิธีสาบานตนของผู้เข้าแข่งขันและผู้ตัดสินต่อแท่นบูชาและรูปสลักเทพเจ้าซุส - การประกวดแข่งขันของเจ้าพนักงานป่าวประกาศและคนเป่าแตร - การแข่งขันกีฬาของเด็กหนุ่ม — มวยปล้ำ ชกมวย และวิ่ง - การอ่านคำปราศรัยและบทกลอนของนักปราชญ์และกวี
2	เช้า กลางวัน กลางคืน	<ul style="list-style-type: none"> - การแข่งรถม้าและการแข่งม้า - การแข่งขันปัญจกรีฑา - การจัดพิธีศพเพื่อเป็นเกียรติแก่วีรบุรุษเพลลอปส์ (Pelops) - ขบวนของผู้ชนะ - ร้องเพลงสรรเสริญผู้ชนะ - การเลี้ยงสังสรรค์
3	เช้า กลางวัน กลางคืน	<ul style="list-style-type: none"> - ขบวนของผู้เข้าร่วมการแข่งขันและเจ้าหน้าที่ - พิธีสักการะด้วยเครื่องสังเวศ - การแข่งขันวิ่งแข่ง - การเลี้ยงฉลอง
4	เช้า บ่าย	<ul style="list-style-type: none"> - การแข่งขันมวยปล้ำ - การแข่งขันชกมวย - การวิ่งเสือเกราะ
5	เช้า บ่าย	<ul style="list-style-type: none"> - พิธีมอบรางวัลแก่ผู้ชนะ - งานเลี้ยงและการเฉลิมฉลอง

นอกจากนี้ เอกภูมิ หุราพันธ์ (ม.ป.ป., น.37) ได้กล่าวถึงขั้นตอนพิธีของการแข่งขันโอลิมปิกโบราณว่า การเริ่มต้นการแข่งขันในสนามกีฬามีลักษณะเป็นพิธีการโดยเฉพาะคณะกรรมการเทคนิค และนักกีฬาเดินเป็นกระบวนไปอย่างช้า ๆ และส่งผ้าผืนผ่านเข้าทางซุ้มประตูที่เรียกว่า “คริปตี” (Krypt) เมื่อเข้าถึงข้างในสนามกีฬามีพระผู้หญิงซึ่งเป็นตัวแทนของเทวีธิมิตรา (เทพีเห็นธรรณี) นั่งเป็นประธาน ขบวนเดินผ่านคนคูที่นั่งเรียงรายบนเนินเขาขอบสนาม เมื่อหมดขบวนแล้วนักกีฬาต่างแยกย้ายกันไปพักผ่อนในความควบคุมของผู้ฝึกสอนเป็นอันเสร็จพิธีในวันแรก

พลอากาศเอกทวี จุลละทรัพย์ (2531, น.2) อดีตประธานคณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทยและกรรมการคณะกรรมการโอลิมปิกสากล ได้ทำการศึกษาและประมวลความรู้เกี่ยวกับกีฬาโอลิมปิก อธิบายว่าความสำคัญของการพักรบ คือการได้ยอมรับกันเป็นขนบธรรมเนียมโดยถ้วนหน้า และชาวกรีกถือปฏิบัติด้วยความเคารพต่อความศักดิ์สิทธิ์ของสถานที่และเทพเจ้าตลอดจนอุดมการณ์ของกีฬาที่จัดให้มีการแข่งขันขึ้นตลอดเวลา 1,200 ปี ตั้งแต่ปี 776 ก่อนคริสตศักราช จนถึงปีคริสตศักราช 393 การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกจึงเลิกไปเพราะโมหะจริตของกษัตริย์โรมันซึ่งมาครอบครองประเทศกรีกสมัยนั้น

โอลิมปิกสมัยใหม่ (The Modern Olympic Games)

หลังจากว่างเว้นการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเป็นเวลาประมาณ 1,500 ปี ต่อมาในปี ค.ศ. 1896 กีฬาโอลิมปิกสมัยใหม่ได้เกิดขึ้นอีกครั้ง โดย ปีแอร์ เดอ คูเบอร์แตง (Pierre de Coubertin) ชาวฝรั่งเศส ทั้งนี้ สาเหตุการรื้อฟื้นกีฬาโอลิมปิกเกิดจากความเห็นว่าต้องการให้โลกมีสันติสุข ไม่ต้องการให้รบราฆ่าฟันและก่อสงคราม ซึ่งการที่จะปลอดสงครามได้ต้องปลูกฝังจิตใจให้คนมีความผูกพันกันฉันมิตร และกีฬาเท่านั้นที่จะเป็นเครื่องมือส่งเสริมมิตรสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนให้แพร่หลายไปทั่วโลก ซึ่งสิ่งที่คูเบอร์แตงคาดหวัง คือ การเห็นนักกีฬาจากทุกประเทศโคจรมาพบกันในมหกรรมกีฬาที่ยิ่งใหญ่ของโลก

ภาพที่ 1 ปีแอร์ เดอ คูเบอร์แตง ผู้ริ่ฟื้นการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกสมัยใหม่
(biografieonline, n.d., Online)

แนวคิดโอลิมปิกนิยม (Olympism) เป็นแนวคิดที่มีมูลเหตุมาจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในสมัยโบราณ ตามคติของกรีกที่ว่า คาลอส คากาธอส (Kalos Kagathos) ซึ่งหมายถึง รูปสวยงาม กล่าวคือ การพัฒนาตัวบุคคลทางกาย ทางปัญญา และทางใจให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ด้วยพละนามัย สติปัญญา และศีลธรรมเพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อสังคม (เอกทวี จุลละทรัพย์, ม.ป.ป., น.17) ทั้งนี้แนวคิดโอลิมปิกนิยมเกิดขึ้นจากการศึกษาเกี่ยวกับความเป็นมาและคุณค่าของกีฬาโอลิมปิก และร่วมกันปฏิบัติการเป็นขบวนการกีฬาที่เจริญสืบต่อกันมา โดยมีกิจกรรมหลัก 2 อย่าง คือ “ขบวนการโอลิมปิก” (Olympic Movement) มีความหมายถึงการส่งเสริมให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ณ ที่ใดที่หนึ่งของโลกในทุก 4 ปี เป็นลำดับไป โดยไม่ขาดตอนหรือหยุดอยู่ที่ใดที่หนึ่ง หรือล้มนเล็กไปเหมือนอย่างใดอดีตและ “การแข่งขันกีฬาโอลิมปิก” หมายถึง การแข่งขันกีฬาโดยมีหลายชาติจากทั่วโลกมาเข้าร่วมแข่งขัน

หลังจากการรื้อฟื้นการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกสมัยใหม่ขึ้นในปี ค.ศ. 1896 ถึงปัจจุบัน (ค.ศ. 2017) รวมระยะเวลากว่า 121 ปี พิธีการของการแข่งขันกีฬามีรายละเอียดและขั้นตอนที่ซับซ้อนมากขึ้น ทั้งนี้ คูเบอร์แตงได้ตระหนักถึงคุณค่าของการแสดงออกในการเฉลิมฉลองยินดีรวมทั้งความจำเป็นที่ต้องให้มีพิธีการที่โอ้อ่าเพื่อสร้างความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักการโอลิมปิก แต่กระนั้นก็รู้ถึงอันตรายของความหรรษาที่ไม่มีแก่นสาร ดังนั้น คูเบอร์แตงจึงวางแผนไว้อย่างรัดกุมโดยให้มีพิธีการเพียง 3 อย่าง คือ พิธีเปิดการแข่งขันอย่างเป็นทางการ การมอบรางวัล และพิธีปิดการแข่งขัน ในขั้นเริ่มแรก คูเบอร์แตงได้เน้นถึงหลักสำคัญ ๆ หลายอย่าง เช่น การปฏิญาณตนของนักกีฬา พิธีประกาศชัยชนะ และการกล่าวเปิดการแข่งขัน (François Carrard, 1996, p.24)

ทั้งนี้ การกล่าวเปิดการแข่งขันโดยประมุขของประเทศเจ้าภาพการจัดการแข่งขัน เป็นพิธีการเดียวที่ได้กระทำกันมาจนถึงปี ค.ศ. 1920 คูเบอร์แตงกล่าวไว้ใน The Olympic Idea ว่า “ยังไม่ทำให้โอกาสเช่นนี้เป็นที่ประทับใจพอเท่าที่ควร” ซึ่งคูเบอร์แตงได้คิดแบบอย่างอันเป็นเครื่องหมายทางสติปัญญาและคุณธรรมของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกด้วยตนเอง เช่น การจุดไฟพระฤกษ์ที่โอลิมเปีย เพื่อแสดงคารวะต่อผู้ให้กำเนิดความคิด นักพิราบที่ปล่อยให้โอบยบินขึ้นสูงเทียมเมฆแสดงถึงศาสนแห่งสันติภาพระหว่างประชาชนทั้งหลาย เป็นต้น และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในพิธีการโอลิมปิก ดังนี้

ธงโอลิมปิก (The Olympic Flag) มีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า พื้นธงมีสัญลักษณ์รูปห้าห่วงคล้องกันเป็นเครื่องหมายแสดงถึงห้าทวีปบนโลก พร้อมด้วยสีธงของประเทศชาติทั้งหมดที่มาร่วมการแข่งขัน ธงโอลิมปิกนี้สะท้อนให้เห็นเป็นสัญลักษณ์แห่งน้ำจิตมิตรภาพและความเสมอภาคระหว่างนักกีฬาทั่วโลก ตัวธงนั้นคูเบอร์แตงเป็นคนออกแบบเองจากเครื่องหมายหนึ่งของกรีกโบราณ ซึ่งได้คิดไว้แล้วตั้งแต่ปี ค.ศ. 1913 และเสนอใช้ในการประชุมคองเกรสโอลิมปิกปี ค.ศ. 1914 ที่กรุงปารีส ธงนี้ได้ชักขึ้นสู่ยอดเสาเป็นครั้งแรกในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่แอนเวิร์ปในปี ค.ศ. 1920 ธงโอลิมปิกดั้งเดิมเป็นผ้าตัวนถักมืออยู่ผืนเดียวจะส่งต่อกันไปจากเมืองเจ้าภาพไปยังผู้ที่จะเป็นเจ้าภาพต่อไประหว่างพิธีการเปิดการแข่งขัน โดยผู้แทนของเมืองที่เป็นเจ้าภาพมาก่อนจะนำธงโอลิมปิกที่เป็นทางการมายื่นต่อประธานคณะกรรมการโอลิมปิกระหว่างประเทศเพื่อส่งต่อก่อนายกเทศมนตรีของเมืองเจ้าภาพ

เปลวเพลิงโอลิมปิก (The Olympic Flame) เป็นเครื่องหมายแห่งความพยายาม เป็นเลิศและการต่อสู้เพื่อชัยชนะในเชิงกีฬา ได้นำเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของพิธีการโอลิมปิกในปี ค.ศ. 1928 ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 9 ซึ่งคณะกรรมการโอลิมปิกระหว่างประเทศได้รับข้อเสนอ จาก เรออดอร์ เลวัลด์ กรรมการคณะกรรมการโอลิมปิกสากลของประเทศเยอรมนี ให้จุดคบเพลิงที่โอลิมเปียซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นกำเนิดกีฬาโอลิมปิกและนำส่งต่อกันมาผ่านประเทศต่าง ๆ ตามทางไปสู่นามกีฬาโอลิมปิก ณ เมืองที่จัดการแข่งขัน แผนการนี้มิได้กระทำขึ้นทันทีทันใดแม้ว่าจะได้มีการจุดเปลวเพลิงโอลิมปิกเป็นครั้งแรกที่อัมสเตอร์ดัมปี ค.ศ. 1928 ต่อมาในปี ค.ศ. 1936 สำหรับการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งที่ 11 ซึ่งได้มีการปฏิบัติตามแผนของคณะกรรมการโอลิมปิกสากล การวิ่งนำคบเพลิงและส่งต่อการเริ่มจากในสถานโอลิมเปียผ่านยุโรปมายังสนามกีฬาในกรุงเบอร์ลิน และตั้งแต่นั้นมาการวิ่งผลัดคบเพลิงก็ได้เป็นส่วนหนึ่งของพิธีการสำหรับการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งต่อ ๆ มา

การปล่อยนกพิราบ (The Flight of Doves) ได้นำเข้ามาในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ใน ปี ค.ศ. 1920 แม้ว่าเครื่องหมายแห่งสันติภาพจะไม่ใช่ของใหม่ที่เดิยวนัก ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกปี ค.ศ. 1896 ที่กรุงเอเธนส์ ผุ่่นกพิราบได้บินขึ้นพร้อมคำประกาศเปิดการแข่งขัน แต่อันนี้เป็นความริเริ่มของผู้จัดการแข่งขันมากกว่าเป็นความต้องการของคณะกรรมการโอลิมปิกสากลให้ทำ

เพลงสรรเสริญโอลิมปิก (The Olympic Hymn) ได้เป็นส่วนหนึ่งของพิธีการโอลิมปิกเสมอมา ยังคงเป็นเรื่องที่มีปัญหาหลังจากที่เพลงนี้ได้แต่งขึ้นโดย สปิรอส ซามาราส จากประเทศกรีซ สำหรับการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งแรกที่กรุงเอเธนส์ เบื้องหลังของการบรรเลงเพลงนี้ไม่ค่อยจะมั่นคงและยืนยันนัก เพราะได้มีความพยายามกันหลายครั้งหลายทีจะหาเพลงใหม่แต่ก็ไปไม่รอด การที่เพลงของซามาราสกว่าจะได้รับการรับรองเป็นเพลงโอลิมปิกอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ. 1958 เป็นเครื่องยืนยันความไม่แน่นอนนี้ดี สิ่งทีพิธีการโอลิมปิกยังคงต้องการคือ ให้เป็นเพลงที่นิยมกันทั่วไปและสามารถบันทึกลงหรือปลุกใจนักกีฬาสากล มีทำนองที่เข้ากับห้าห่วงวงกลมดวงไฟที่ลูกโชน และผุ่่นกพิราบที่บินว่อน

การปฏิญาณตน (The Oath) เป็นส่วนหนึ่งของพิธีเปิดที่คูเบอร์แตงเอามาจากต้นตอในประวัติแรกเริ่มของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ซึ่งสมัยนั้นเรียก อี ออลิมปิอาตี อาโกเนส ในภาษา

กรีกและเอามาใส่ในกรอบของระหว่างประเทศสมัยปัจจุบัน คูเบอร์แตงได้กล่าวว่า “ก่อนเปิดการแข่งขันพวกนักกีฬาเหล่านั้นที่ได้รับอนุญาตให้มาแข่งขันจะต้องไปที่วิหารของซุสและสาบานว่าจะปฏิบัติตามกฎการแข่งขันโดยเฉพาะทุกข้อ พวกเขาประกาศตัวว่าไม่มีความต่างพร้อยและสมควรที่จะเข้าไปปรากฏในสนามกีฬา หากว่าจะเปลี่ยนรูปบุชชาเทวรูปที่แต่ละคนนับถือมาเป็นธงชาติของเขาเสียก็ความมโหฬารของพิธีการนี้รับรองได้ว่าจะไม่ค่อยไปแน่ และการดัดแปลงที่จะทำให้เข้ากับสมัยปัจจุบันย่อมเป็นการเหมาะสมยิ่ง”

พิธีประกาศชัยชนะ (The Victory Ceremony) เป็นแบบอย่างเป็นแบบอย่างที่คูเบอร์แตงได้ประกอบให้เป็นพิธีการที่มีความสำคัญและงดงามสมกับชัยชนะที่ได้มาเป็นรางวัลตอบแทนสูงสุด การมอบเหรียญจะต้องทำเป็นพิธีการที่ผู้ชนะจะได้จดจำไปอย่างมีรูปลักษณ์ตลอดจน ผู้ร่วมการแข่งขันและผู้ชม สิ่งคูเบอร์แตงนึกไม่ถึงแต่แรก ก็คือพิธีการนี้ก่อให้เกิดความเต็มตื่นในอารมณ์เป็นอย่างมากจนอาจทำให้เกิดความเห็นขัดแย้งขึ้นภายหลัง

ทั้งนี้ กฎบัตรโอลิมปิก (Olympic Charter) เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นหลักการ ระเบียบข้อบังคับ และแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกและกระบวนกรโอลิมปิก (Olympic Movement) ซึ่งมีคณะกรรมการโอลิมปิกสากลรับรอง มีเนื้อหาเกี่ยวกับการควบคุมการทำงานและการกำหนดเงื่อนไขสำหรับการเฉลิมฉลองการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ทั้งนี้ กฎบัตรโอลิมปิกได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1908 (พ.ศ. 2451) ในชื่อ *Annuaire du Comité International Olympique* ซึ่งบางส่วนของกฎระเบียบได้เขียนขึ้นในปี ค.ศ. 1898 (พ.ศ. 2441) โดย ปีแอร์ เดอ คูแบร์แตง (Pierre de Coubertin) ผู้รื้อฟื้นกีฬาโอลิมปิกสมัยใหม่ (IOC, n.d., Online)

เมื่อพิจารณาเนื้อหารายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบและแนวปฏิบัติในกฎบัตรโอลิมปิกฉบับปรับปรุง เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2559 พบว่าประกอบด้วย 5 หมวดหลัก ได้แก่ หมวดที่ 1 กระบวนกรโอลิมปิก (The Olympic Movement) หมวดที่ 2 คณะกรรมการโอลิมปิกสากล (The International Olympic Committee (IOC)) หมวดที่ 3 สมาพันธ์ระหว่างประเทศ (The International Federations (IFs)) หมวดที่ 4 คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งชาติ (The National Olympic Committee (NOCs)) หมวดที่ 5 การแข่งขันโอลิมปิก (The Olympic Games) ซึ่งในหมวดที่ 5 ว่าด้วยเรื่องของการเฉลิม

ฉลองและการบริหารจัดการ โดยได้กำหนดระเบียบเกี่ยวกับกิจกรรมและการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกีฬาโอลิมปิก เช่น พิธีเปิด-ปิดการแข่งขันกีฬา (IOC, 2016, Online, pp.69-96)

ในกฎข้อ 55 ของกฎบัตรโอลิมปิกแสดงให้เห็นถึงสนธิสัญญาที่ต้องปฏิบัติตามพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา รวมทั้งถ้อยคำกล่าวสุนทรพจน์ในการเปิดประเทศโดยผู้นำของประเทศเจ้าภาพ ซึ่งฮาเวิร์ด เอ็ม. สตัมป์ (Howard M. Stupp, 1996, pp.351-362) ผู้อำนวยการด้านกฎหมายของคณะกรรมการโอลิมปิกสากล ได้กล่าวว่าขั้นตอนพิธีการโอลิมปิกปรากฏในกฎบัตรครั้งแรกในปี ค.ศ. 1921 (พ.ศ. 2464) ทั้งนี้ ระเบียบของขั้นตอนในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามลำดับ โดยมีทั้งการเพิ่มเติมขั้นตอนและปรับเปลี่ยนขั้นตอน เช่น การวิ่งคบเพลิง การนำเสนอศิลปะวัฒนธรรม ในส่วนหนึ่งของพิธีเปิดตามมติของคณะกรรมการโอลิมปิกสากล (2014, pp1-6) ได้สรุปรายละเอียดขั้นตอนพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกไว้ ดังนี้

1. Entry by the head of state
2. Playing the national anthem
3. The parade of the athletes
4. The symbolic release of pigeons
5. The opening of the Games by the head of state
6. Raising the Olympic flag and playing the Olympic anthem
7. The taking of the Olympic oath by an athlete
8. The taking of the Olympic oath by an official
9. The taking of the Olympic oath by a coach
10. The Olympic flame and Torch Relay
11. The artistic programme

คริสทีน ทูธวี (Kristine Toohey, 1999, p.52) กล่าวถึงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกว่าการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกจำเป็นต้องมีมาตรฐานซึ่งระบุโดยคณะกรรมการโอลิมปิกสากล ซึ่งวิสัยทัศน์ของโอลิมปิกเกมส์สมัยใหม่ จะรวมศิลปะกับกีฬาเข้าด้วยกัน ศิลปะในที่นี้ไม่ได้เกี่ยวเฉพาะแต่รายการวัฒนธรรมและเป็นศิลปะทั้งหมด ให้รวมทั้ง สถาปัตยกรรม การละคร ท่าเต้น ดนตรี การประดับตกแต่ง และวรรณกรรมด้วย ซึ่งถูกจัดขึ้นครั้งแรกในโอลิมปิกปี 1912 ถึงโอลิมปิกปี 1948 ทั้งนี้การนำเอาศิลปะกับกีฬามารวมกันแล้วทำให้งานเป็นที่สนใจ แต่อย่างไรก็ตามเป็นที่ถกเถียงถึงมาตรฐานของการตัดสิน ต่อมาจึงถูกยกเลิกไปแต่ยังคงให้มีการจัดโปรแกรมศิลปะเป็นส่วนหนึ่งของพิธีเปิดเช่นเดิม

มิเกล เดอ โมรากาส และคณะ (Miquel de Moragas. & Jhon MacAloon. Montserrat Llinés., 1996, p.18) ให้ความเห็นว่าพิธีเปิดการแข่งขันประกอบด้วย 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 การเปิดด้วยการแสดงทางวัฒนธรรม (Opening cultural performance) ช่วงที่ 2 พิธีการ (Olympic rituals) ช่วงที่ 3 การเฉลิมฉลอง (Celebration and final culmination of the spectacle)

ข้อมูลพิธีการที่ได้ยกมากล่าวถือเป็นหลักปฏิบัติตลอดมา แต่อย่างไรก็ตามคณะกรรมการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกแต่ละครั้งอาจจัดการแสดงพิเศษแปลกใหม่ในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา เพื่อสร้างความน่าสนใจให้แก่ผู้ชม ซึ่งมีการถ่ายทอดแพร่ไปทั่วโลกและทำให้ผู้จัดมีรายได้ใหม่ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งถือเป็น “สิทธิประโยชน์” แก่ประเทศเจ้าภาพและทุกฝ่ายที่

นอกจากนี้ คริสทีน (1999, pp.60-61) อธิบายเพิ่มเติมว่า พิธีเปิดถูกจัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ขึ้นในทุกการจัดการแข่งขัน มีรายละเอียด และขั้นตอนที่ซับซ้อนมากขึ้น เจ้าภาพอยากจะทำอะไรมากขึ้น ทั้ง ดนตรี การแสดง และอะไรก็ตามที่มีความน่าสนใจ

กรมพลศึกษา ได้อธิบายถึงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโดยทั่วไปพิธีการเปิดการแข่งขันกีฬา เป็นพิธีการที่แสดงให้เห็นความพร้อม ความสามัคคีและความยิ่งใหญ่ของเจ้าภาพในการจัดการแข่งขันกีฬาในครั้งนั้น ๆ พิธีเปิดการแข่งขันกีฬา จำแนกได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆคือ

1) พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาทั่ว ๆ ไป หรือการแข่งขันมหกรรมกีฬา เช่น โอลิมปิกเกมส์ เอเชียนเกมส์ซีเกมส์ กีฬาแห่งชาติ กีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กีฬาวิทยาลัยพลศึกษาแห่งประเทศไทย เป็นต้น ซึ่งพิธีการจะมีขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ สลับซับซ้อนมาก

2) พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเฉพาะอย่าง เป็นการแข่งขันกีฬาในแต่ละชนิดในช่วงเวลาหนึ่งเพียงเฉพาะอย่างเท่านั้น เช่น การแข่งขันมวยสากลชิงชนะเลิศแห่งประเทศไทย การแข่งขันฟุตบอลชิงถ้วยพระราชทาน เป็นต้น ซึ่งพิธีการจะมีขั้นตอนในการดำเนินงานไม่สลับซับซ้อนมาก

จากแนวคิดข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการแข่งขันกีฬานั้นถือกำเนิดขึ้นจากพิธีกรรมในเทศกาล การเฉลิมฉลองและบูชาเทพเจ้าของชาวกรีกโบราณ โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวส่งผลต่อแนวคิดประเพณีที่ถือปฏิบัติกันมาของชนชาวกรีก และเกิดขึ้นเป็นพิธีการถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังพัฒนารูปแบบให้มีความแปลกใหม่อยู่เสมอ โดยใช้ศิลปะเข้ามาเป็นส่วนสำคัญหลักและผสมผสานนวัตกรรมใหม่ของสังคมรวมเข้าด้วยกัน ทั้งนี้ วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมอุดมการณ์โอลิมปิกและสร้างคุณค่าให้แก่การแข่งขันกีฬา โดยมีหลักการที่ระบุไว้อย่างชัดเจน

2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 แนวคิดการจัดการกิจกรรม (Event Management)

เกรียงไกร กาญจนะโกคิน (2555, น.67-79) ได้แบ่งประเภทของการจัดกิจกรรมเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) Sole Event คือ กิจกรรมที่เจ้าของงานเป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ วัน เวลา และสถานที่จัดงาน โดยสามารถจำแนกได้ 10 ประเภท เช่น งานพิธีเปิด (Opening Ceremony) งานฉลองครบรอบ (Anniversary) งานประชุม (Meeting) งานจัดประกวด (Contest) งานสร้างความบันเทิงและกีฬา (Entertainment / Sport Event) ฯลฯ ซึ่งงานประเภทเหล่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหวังผลกับการประชาสัมพันธ์ภายหลังการจัดงานเป็นหลัก โดยนิยมสร้างเหตุการณ์หรือเรื่องราวให้เกิดความน่าสนใจเพื่อดึงดูดกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้งมีการนำสื่อเข้ามาผสมเพื่อหวังผลที่มากกว่าเดิม การใช้การสร้างสรรค์ที่เน้นความบันเทิง เช่น การใช้ศิลปินที่มีชื่อเสียง การนำการแสดงหรือสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่มีใครเคยทำมาก่อนมาจัดแสดงสร้างความตื่นตาตื่นใจ รวมถึงการจัดตกแต่งสถานที่ให้สวยงามแปลกตา สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่สร้างความบันเทิงให้ผู้ชมอยากมาร่วมงานหรือสนใจในงานที่จัดขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับแบรนด์หรือองค์กรด้วย

2) Joint Event คือ กิจกรรมที่เป็นการร่วมมือกันระหว่างองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เข้าร่วมในฐานะสปอนเซอร์หรือเข้าร่วมในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม สามารถจำแนกได้ 4 ประเภท เช่น งาน Exhibition/Exposition งาน Trade Show งาน Trade Fair/Consumer Fair งาน Event Sponsorship งานประเภทเหล่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอสิ่งที่ต้องการเสนอแก่กลุ่มเป้าหมายในรูปแบบการแสดง การสร้างภาพลักษณ์ หรือการแสดงศักยภาพต่าง ๆ เพื่อหวังผลทางธุรกิจหรือส่งเสริมภาพลักษณ์ของแบรนด์หรือองค์กรและมีผลต่อจิตใจของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ประเภทของกิจกรรมที่สามารถเข้าร่วมเป็นผู้สนับสนุนได้ เช่น การศึกษา บ้านเชิงศิลปะ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม กีฬา ฯลฯ

นอกจากนี้ เกรียงไกร กาญจนะโกคิน (2555, น. 67-79) ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงขั้นตอนการสร้างกิจกรรมสามารถแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) การกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรม (Objective setting) ควรกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนตั้งแต่เริ่มต้นเพื่อสร้าง Key performance indicator (KPI) ในการวัดผล โดยมีองค์ประกอบที่ควรคำนึง ได้แก่ ช่วงเวลาในการจัดงาน (Timing) จำนวนผู้ร่วมงาน (Number of participant) งบประมาณ (Budget) สิ่งที่ต้องการจะสื่อสาร (Communication topic) การขยายผลจากอีเวนท์ผ่านสื่อมวลชน (Media coverage) และยอดขาย (Sales target)

2) การสร้างกิจกรรมให้เกิดขึ้นจริง (Event creation) เป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์ภายใต้กรอบแนวความคิดที่มาจากข้อกำหนดกลยุทธ์ในการสื่อสารและความรู้ด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นศาสตร์ด้านศิลป์ การตลาด การสื่อสาร การออกแบบ เพื่อสื่อสารออกมาให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย และตรงตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

3) การบริหารจัดการกิจกรรม (Event management) เป็นการจัดการทำกิจกรรมให้เกิดขึ้นจริง เนื่องจากอีกิจกรรมหนึ่งงานประกอบไปด้วยงานหลายส่วน อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญในการบริหารจัดการกิจกรรม คือ การทำ Master Plan และ Script Rundown เพื่อกำหนดองค์ประกอบในการทำกิจกรรมให้สมบูรณ์ เช่น ด้านเทคนิค ด้านการตกแต่ง ด้านการออกแบบการแสดง ฯลฯ ทั้งนี้ การสร้างสรรค์งานส่วนต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนและผสมผสานการแสดงหลายประเภทจึงเป็นสิ่งที่ต้องมีการเตรียมงานล่วงหน้า ดังนั้น การประชุมทำความเข้าใจระหว่างทีมงานจึง

เป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้มีความพร้อมและดีที่สุดใน ทั้งยังเป็นการลดปัญหาหน้าที่มักเกิดขึ้นจากสิ่งที่ไม่อาจคาดการณ์ได้

4) การประเมินผล (Event Evaluation) เป็นการทำให้ผู้จัดงานทราบถึงผลของการจัดงานที่มีต่อผู้เข้าร่วมงาน โดยนำผลที่ได้จากการประเมินไปพัฒนารูปแบบกิจกรรมทั้งในรูปแบบเคยทำแล้วหรือพัฒนาไปสู่การสร้างสรรค์กิจกรรมอื่น ๆ ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

2.3.2 แนวคิดการออกแบบสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง

ศาสตร์แห่งการแสวงหา การค้นหา องค์ความรู้ ที่มนุษย์ได้ใช้มาควบคู่กับการกำเนิดของมนุษย์จากอดีตถึงปัจจุบัน น่าจะเป็นศาสตร์ของการเรียนรู้ ค้นคว้า ผ่านขบวนการสร้างสรรค์ทางศิลปะและวัฒนธรรมอาจกล่าวได้ว่าศาสตร์ของการสร้างสรรค์ศิลปะ จนบังเกิดเป็นวิถีชีวิตและวัฒนธรรม เป็นศาสตร์ขององค์ความรู้แขนงแรกที่เกิดขึ้นมาควบคู่กับสัญชาตญาณของมนุษย์ ตั้งแต่มนุษย์ยุคหิน ซึ่งเป็นยุคที่มนุษย์ยังไม่มีภาษาพูด ภาษาเขียนในการติดต่อสื่อสารกัน และยังไม่มีความเชื่อ ในภูตผี ปีศาจหรือศาสนาใด ๆ ที่ได้อุบัติขึ้นบนโลกใบนี้ก็ได้ แต่ศาสตร์ทางการเรียนรู้ การสร้างสรรค์ศิลปะได้ถือกำเนิดมาพร้อมกับสัญชาตญาณ พรสวรรค์ และมีการเรียนรู้ ถ่ายทอด แสดงออก มาเป็นศาสตร์ทางการสร้างสรรค์ศิลปะ เพื่อใช้ศิลปะสื่อสารการสร้างความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในอดีต แม้แต่ในสภาวะปัจจุบันมนุษย์เราก็ยังใช้ศาสตร์ทางการสร้างสรรค์ศิลปะเป็นตัวแปร เป็นตัวเชื่อมในการพัฒนา การเรียนรู้ การสร้างองค์ความรู้ การวิจัย เพื่อพัฒนาของมนุษย์ในศาสตร์ทุกแขนงของมนุษย์ในปัจจุบัน

ทั้งนี้ ชลูด นิ่มเสมอ (2557) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้ด้านศิลปะของมนุษย์ไว้ว่า

“ศิลปะไม่ว่าจะแสดงออกในแบบใด ล้วนเริ่มจากสิ่งที่มีอยู่ในใจ หรือมโนทัศน์หรือแนวความคิด (Concept) ทั้งสิ้น ในศิลปะแบบ Perceptual Art แนวความคิด (Concept) เป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการสร้างรูปทรง เพื่อแสดงความรู้สึก อารมณ์ สะเทือนใจ ความงามหรือการแสดงออกทางปัญญา ซึ่งจะเปิด

จินตนาการของผู้ชมให้ขยายตัวต่อ ๆ ไป มากน้อย เน้นนาน เพียงไรขึ้นอยู่กับพลังของศิลปะของงานนั้น ๆ ส่วนศิลปะแบบ Conceptual Art ถือว่าแนวความคิดสำคัญที่สุด รูปทรงที่กำหนด ขึ้นโดย วัสดุ วัตถุสำเร็จรูป เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และทางวัฒนธรรม ตลอดจนกิจกรรมด้านอื่นของมนุษย์ ฯลฯ ถูก นำมาใช้เป็นตัวแทนของแนวความคิด ทำหน้าที่ปลุกจินตนาการ ของผู้ชมให้คลี่คลายงอกงามต่อเนื่องต่อไป ศิลปะแบบนี้เน้น แนวความคิด นำไปสู่จินตนาการ แบบแรกเน้นรูปทรงเพื่อการ แสดงออก และนำไปสู่จินตนาการ”

นอกจากนี้ สุรพล วิรุฬห์รักษ์ กล่าวถึงการออกแบบสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง คือ การแปร ความคิดให้เป็นความจริง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) การเปิดความคิดและการสร้างแนวคิด

การเริ่มทำการใด ๆ ที่เป็นของใหม่ต่างไปจากของเดิม ต้องเปิดความคิดให้กว้างเพื่อ หลีกเลี่ยงให้สิ่งใหม่ ๆ ไหลเข้ามาในสมอง มิฉะนั้นก็ไม่อาจคิดให้มีสิ่งใหม่เกิดขึ้นได้ เพราะไม่รู้ว่าจะเอา ความใหม่มาจากไหน ทั้งนี้ การนำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาในสมองก็ต้องไตร่ตรองให้รอบคอบว่า จะเอาสิ่งใด มาและนำมาทำอะไรเพื่ออะไร ดังนั้นต้องวางแนวคิดให้ชัดเจนเสียตั้งแต่แรกว่า ผลงานที่จะสร้างสรรค์ นั้นเป็นแนวใด เช่น รัก โศก โกรธ เกลียด กลัว กล้า ฯลฯ

2) การวางเป้าหมาย

การสร้างสรรค์งานใหม่ต้องมีการวางเป้าหมายให้แม่นยำ ว่าทำอะไร ทำโดยใคร ทำ ไปทำไม ทำให้ใครดู ทำแล้วได้ประโยชน์อะไร ทำแล้วคุ้มค่าของเงิน เวลา คน ฯลฯ หรือไม่ การ วางเป้าหมายต้องมีการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในเรื่อง คน ของ เงิน วิธีทำงาน และ การจัดการ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงว่า ผลงานนั้นเมื่อแสดงออกไปแล้วจะถูกต้องโดย บุคคล กาลเทศะ หรือไม่ เพียงใด

3) การหาข้อมูล

การสร้างสรรคดี ๑ ต้องเริ่มด้วยการศึกษาหาข้อมูลมาเป็นปัจจัยในการคิดออกแบบ ข้อมูลบางอย่างก็มีสะสมมาในตนแล้วจากประสบการณ์ แต่ไม่เพียงพอต่อการคิดอะไรใหม่ ๆ การหาข้อมูลคือการค้นคว้าจากรื่องราวในเอกสาร เช่น วรรณกรรม ธรรมะ ข่าวดาชาญากรรม

4) การหาความบันดาลใจ

การหาข้อมูลเท่านั้นไม่เพียงพอที่คิดอะไรได้กว้างไกล เพราะข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อความจากเอกสาร ที่ต้องใช้จินตนาการอย่างมากเพื่อให้เห็นเป็นภาพและเสียง ดังนั้น การหาความบันดาลใจจากการศึกษาตัวอย่าง ด้วยการดูการฟัง ผลงานสร้างสรรค์ที่คนในวงการเขานับถือว่ามี ความงดงาม มีความหมายลึกซึ้ง มีมาตรฐานการแสดงสูง การศึกษาตัวอย่าง เป็นการสะสมแรงบันดาลใจอันเปรียบเสมือนการเติมพลังสมอง ไม่ใช่การลอกเลียน แต่ค้นหาให้ได้ว่าเขาฉลาดคิดได้ อย่างไรจะได้จำความคิดของเขามาประยุกต์กับการสร้างสรรค์ของตน

5) การสรุปความคิด-ทำบทบรรยาย

เมื่อได้ศึกษาข้อมูลและสิ่งบันดาลใจพอสมควรแล้ว ก็ต้องสรุปเป็นความคิดของตนที่ ยุติและชัดเจน จากนั้นก็เขียนเป็นบทบรรยายหรือสคริปต์เป็นเรื่องที่ต้องการให้ดำเนินไปตั้งแต่ต้นจน จบ บทบรรยายประกอบด้วยโครงเรื่อง การดำเนินเรื่องบุคลิกตัวแสดง การเข้าออกของตัวแสดง อารมณ์หลักของชุดที่แสดง อารมณ์ที่แปรไปในแต่ละช่วง การจบ การแปรแถว การตั้งซุ้ม ฯลฯ

6) การเลือก-ตัดต่อ-แต่งเพลง

การแสดงนาฏกรรมต้องมีเพลงและหรือเสียงประกอบ การทำเพลงมีหลายวิธี เช่น ใช้เพลงเดี่ยวที่ตรงหรือใกล้เคียงกับแนวคิด ใช้เพลงหลายท่อนมาตัดต่อให้เหมาะกับแต่ละช่วง หรือใช้ เพลงที่แต่งขึ้นใหม่ นอกจากเพลงแล้วยังมีการใช้เสียงประกอบ เช่น เครื่องจังหวะ และเสียงพิเศษ หรือ บางกรณีอาจใช้เพียงเสียงประกอบ จากอุปกรณ์การแสดง เช่น ร่องเท้าไม้ นอกจากนี้ การใช้เพลงหรือ เสียงพิเศษ อาจเพียงประกอบการสร้างอารมณ์ให้แก่การแสดง ไม่ได้ใช้เพื่อประกอบการเคลื่อนไหว

7) การวิเคราะห์เพลง

การรู้จักเพลงที่เลือกมาใช้เป็นอย่างดี จะทำให้การออกแบบการแสดงมีความสัมพันธ์ เพลงจนสนิทเป็นเนื้อเดียวกัน ทำให้คนดูเพลิดเพลินทั้งการดูและฟัง อีกทั้งทำให้คนดูเห็นปัญญาของคนออกแบบว่า สามารถแยกแยะเสียงหลัก เสียงรอง เสียงประสาน และจัดให้ตัวแสดงแต่ละตัว เคลื่อนไหวไปในลีลาและอารมณ์ที่เกาะเกี่ยวไปกับเสียงใดเสียงหนึ่งในบางช่วงเวลา และเคลื่อนไหวไปในท่าทางและอารมณ์ร่วมกันในบางเวลา

8) การออกแบบร่าง

แบบร่างเป็นสิ่งแรกที่คนออกแบบจะถ่ายทอดความคิดและเสียงเป็นภาพ ออกแบบร่างขั้นที่ 1 เป็นการกำหนดท่ารำและ/หรือท่าเต้นจำนวนหนึ่งที่เหมาะสมกับการแสดงนั้นทั้งรูปแบบของท่าและจำนวนท่า ท่าเหล่านี้ควรเป็นท่าที่คนแสดงรำหรือเต้นได้ดีที่สุด ท่า 1 ท่า ประกอบด้วย 3 ท่า เริ่ม ท่าเชื่อม ท่าจบ เปรียบเสมือนคำพูด 1 คำ ท่า 1 ท่า สามารถแปรได้เป็นหลายทางหรือทิศทาง เช่น สูง ต่ำ หน้า หลัง ซ้าย ขวา ทแยงมุม เอนลำตัวเป็นมุมต่าง ๆ และการบิดตัว เปรียบเสมือนการสร้างลายมือ ท่า 1 ท่า อาจใช้พลังมากหรือน้อยแล้วแต่กรณีเปรียบเสมือนการสร้างเสียงวรรณยุกต์ การออกแบบร่างขั้นที่ 2 เป็นการเรียงร้อยท่าต่าง ๆ หรือคำหลายคำให้เป็นวลี ที่สอดคล้องประสานกับเสียงและท่วงทำนองของแต่ละท่อน คนแสดงแต่ละคนอาจมีท่าเฉพาะเป็นเอกลักษณ์ของตนและมีท่าร่วมกับตัวแสดงอื่น ๆ ณ เวลาเดียวกัน คนแสดงแต่ละคนอาจเข้า-ออกเวทีพร้อมกันบ้าง ต่างเวลากันบ้าง ในทิศทางเดียวกัน-ต่างกันบ้าง เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางภาพโดยรวม การออกแบบร่างขั้นที่ 3 เป็นการวางผังของการแปรแถวและการตั้งซุ้ม การแปรแถวเปรียบเสมือนการออกแบบลายผ้า การตั้งซุ้มเปรียบเสมือนการยกดอก การสร้างลายและดอกเปรียบเสมือนการประพันธ์ที่ต้องมีจังหวะ จะโคน มีช่องไฟ มีถี่ มีห่าง มีหนักเบา มีหนา มีบาง มีอ่อน มีแข็ง มีหยุด มีชะลอ มีเปลี่ยนทาง มีช้า มีเร็ว ฯลฯ

9) การแก้ไขแบบร่าง

การออกแบบที่ดีที่สุดไม่ได้ยุติที่การทำแบบร่างเพียงครั้งเดียว เมื่อนำแบบร่างครั้งที่ 1 ไปทดลองแสดงดูก็จะพบข้อบกพร่อง เช่น ความไม่ลงตัว คนแสดงมีความสามารถจำกัด และอื่น ๆ ที่ไม่สามารถเห็นได้บนภาพร่าง คนออกแบบต้องนำข้อบกพร่องเหล่านั้นมาปรับให้ราบรื่นและลงตัว

10) การสรุปแบบ-ท่าบทางการแสดง

เมื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ แล้ว ก็จัดทำบทอธิบายการแสดงพร้อมภาพรูป ด้าน-ผังพื้นโดยละเอียด ทั้งนี้ การแสดงนาฏกรรมชุดหนึ่ง ๆ มักมีความยาวประมาณ 8 นาที ซึ่งเป็นความยาวที่คนดูมีสมาธิกับการแสดงหนึ่งช่วงอย่างเต็มที่ แบ่งเวลาในการแสดงเป็นช่วง ๆ ละ 1 ห้องดนตรีหรือ 8 ตัวโน้ต คือประมาณ 8 วินาที จัดท่าทาง แลว ของแต่ละคนแสดงให้ลงกับแต่ละห้องหรือหลายห้องตามที่ออกแบบไว้ให้ชัดเจนกำหนดจุดที่มีการตั้งซุ้ม กำหนดรูปแบบการเริ่ม ตำแหน่งและรูปแบบโคลแมกซ์ และรูปแบบการจบ

11) การประชุมอธิบายงาน

การสร้างงานนาฏกรรมเป็นการทำงานเป็นกลุ่ม ผู้ออกแบบ ต้องสื่อความคิดของแบบที่ตนออกนั้นให้ผู้ร่วมงานทราบอย่างละเอียดชัดเจน และต้องรับฟังความคิดของเขาเหล่านั้นด้วย เพื่อปรับแบบให้เป็นไปตามแนวคิดของผู้ออกแบบที่ตั้งไว้ได้จริง ในลำดับนี้ผู้ร่วมงานทุกคนควรมีบทการแสดงไปศึกษาและใช้ปัญหาทางจัดข้อสงสัยในรายละเอียดของการทำงานระหว่างตนกับผู้ออกแบบ และกับผู้ร่วมงานในหน้าที่ต่าง ๆ

12) การหัดท่าและทางแก่ผู้แสดง

ท่าที่คนออกแบบคิดขึ้นอาจแปลกไปจากที่เคยแสดงมาก่อน หรือมีรายละเอียดบางอย่างที่เป็นลักษณะเฉพาะของแบบที่ออก ดังนั้นคนออกแบบต้องบอกคนแสดงตั้งแต่แรก เรื่องนี้อาจเปรียบได้กับการกำหนดแบบตัวอักษรที่ต้องการใช้ว่า เป็นตัวอักษรแบบมีหัว แบบตัวเอน แบบมีหางยาว แบบตัวกลม ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อมิให้คนแสดงทำท่าที่หลุดออกไปจากกรอบของแบบที่กำหนด ทางในที่นี้คือผังทิศทางการเคลื่อนไหวของคนแสดงแต่ละคนแต่ละกลุ่มว่าจะไปในทิศทางใด จากจุดใดไปยังจุดใดด้วยเส้นตรง คดเคี้ยว หักมุมตรงไหน สวนทางหรือปะทะ หรือรวมกลุ่มหรือแตกกลุ่มอย่างไร

13) การท่าบทกำกับเวที

การท่าบทกำกับเวที เป็นการกำหนดลำดับหรือคิวของคนแสดง เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์การแสดง ฉาก อุปกรณ์ฉาก แสงสี เสียง ฯลฯ ที่มาจากการช่อมรวมเพื่อให้แม่นยำเวลาแสดง

14) การซ่อมรวม

การซ่อมรวมกับพื้นที่จริง เป็นการมองภาพรวมครั้งสำคัญ เพื่อปรับปรุงจุดบกพร่องที่เกิดจากรอยต่อของแต่ละส่วนของการแสดงให้ราบรื่น การซ่อมรวมเปรียบเสมือนการร่างภาพคร่าว ๆ ลงบนกระดาษ ให้เห็นองค์รวมว่าความคิดและจินตนาการในสมองนั้น ปรากฏเป็นจริงต่อสายตาอย่างคร่าวได้อย่างไร ก่อนการปรับแก้และลงรายละเอียด

15) การซ่อมรวมเพื่อพัฒนาละเอียด

การซ่อมรวมเพื่อพัฒนารายละเอียด เป็นการปรับปรุงรายละเอียด ณ จุดสำคัญ เช่น ตำแหน่งระยะต่อระยะเคียง ทิศคนเดินกับคิวแสงไม่ลงตัว คิวออกเข้าเวทีไม่พร้อมกัน ตั้งซุ้มไม่ราบรื่น หรือมีจุดที่ทำซ้ำ ๆ กันมากเกินไป หรือมีหลายท่าเกินไป หรือยังสื่อความหมาย-อารมณ์ไม่ชัดเจน การเปลี่ยนอารมณ์จากช่วงหนึ่งไปอีกช่วงหนึ่งไม่สัมพันธ์กับอารมณ์เพลง เป็นต้น ทั้งนี้ การพัฒนารายละเอียดเปรียบเสมือนการพิสูจน์อักษรครั้งสุดท้ายก่อนพิมพ์

16) การซ่อมแต่งกาย อุปกรณ์แต่งกายจริง

เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์แต่งกายจริง อาจเป็นเรื่องใหม่ของคนแสดงเช่นการนุ่งโจงกระเบน การถือร่ม การถือดาบ การสวมกระโปรงสุ่มขนาดใหญ่ การใช้พัด การใช้พลอง เหล่านี้ อาจใช้ของปลอมเพื่อฝึกซ้อมตอนต้น แต่บัดนี้ต้องใช้ของจริงเพราะรูปแบบ ขนาด และน้ำหนักจะต่างกันมาก คนแสดงอาจทำได้ไม่ดีเพราะไม่คุ้นเคย และอาจทำผิดพลาดเมื่อแสดงจริง

17) การซ่อมฉาก อุปกรณ์ฉากจริง

ฉากและอุปกรณ์ฉากเป็นส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศและมาตาของการแสดง แทนต่างระดับ บันได ทางลาด แผงบัง เชือก ลูกกรง ตาข่าย ฯลฯ ล้วนมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมนาฏกรรมให้มีหลากหลายมิติดีกว่าการเคลื่อนไหวในแนวราบเท่านั้น การจัดวาง การนำเข้าออก ฉาก และอุปกรณ์ ณ เวทีเป็นเรื่องที่ต้องซ่อม ต้องทำเครื่องหมาย ต้องกำหนดว่าเอกซันไหนเข้าหรือออก เมื่อใดอย่างไรคนฉากใดรับผิดชอบขึ้นไหน ทั้งนี้เพื่อมิให้ขัดกันเองหรือกระทบเส้นทางคนแสดง

18) การซ้อมเทคนิค แสงสี เสียง

แสง สี เสียง เทคนิคพิเศษ เป็นขั้นตอนที่จะทำให้การแสดงสมบูรณ์ มีสี มีเงา ทำให้มีความลึก มีความขลัง มีความสมจริง ทั้งนี้ คนแสดงกับคนเทคนิคต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษเพราะ ทั้งสองฝ่ายต้องดำเนินตามคิวไปพร้อมกันตั้งแต่ต้นจนจบ เริ่มต้นด้วยฝ่ายแสงเสียง ทำตามความต้องการของฝ่ายแสดง และให้คำแนะนำในกรณีที่มีข้อจำกัดด้านเทคนิคที่ฝ่ายการแสดงต้องปรับตามฝ่ายเทคนิคบ้าง ในขณะที่แสดงนั้นคนแสดงต้องแม่นยำในตำแหน่งต่าง ๆ มิฉะนั้นก็พลาดคิว แสงหรือเสียง

19) การซ้อมใหญ่

การซ้อมใหญ่เป็นการประกอบปัจจัยการแสดงทุกอย่างเข้าด้วยกัน โดยดำเนินการตามบทกำกับเวทีเป็นหลัก เพื่อดูองค์รวมของการแสดงเพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนการแสดงจริง ทั้งนี้ การซ้อมใหญ่บางครั้งจะเชิญบุคคลสำคัญหรือผู้เชี่ยวชาญที่อาจให้ข้อคิดเห็นติชม ในประเด็นที่อาจคาดไม่ถึงจะได้แก้ไขได้ทัน นอกจากนี้อาจจัดเป็นรอบสื่อมวลชนเพื่อให้เวลาไปทำข่าวถึงคนดู การซ้อมใหญ่อาจมีคนดูกลุ่มเป้าหมายจำนวนหนึ่งที่เชิญมาเพื่อทดสอบความสำเร็จของผลงานในเบื้องต้น

20) การแสดงจริง

การแสดงจริง เป็นสิ่งที่พิสูจน์ผลงานต่อคนดู แต่ในการแสดงจริงมักมีเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงเกิดขึ้นเสมอ เช่นระบบเสียง แสง การลำเลียงสัมภาระ ฯลฯ การวางแผนแก้ปัญหาไว้ล่วงหน้าเป็นสิ่งต้องเตรียม หากเกิดขึ้นจริงจะได้ไม่ตื่นตระหนก และมีสติแก้ไขได้ทันที

21) การบันทึกวีดิทัศน์

การบันทึกวีดิทัศน์ของการแสดงควรทำหลังการแสดงจริง เพราะการแสดงจริงเป็นการแสดงบนเวที อาจมีเสียงจากคนดูแทรก มีคนดูลุกนั่งบังกล้อง มีบางมุมที่กล้องเคลื่อนไหวไม่ทัน และมีบางขณะที่คนแสดงอาจปฏิบัติได้ไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้ การบันทึกวีดิทัศน์ ต้องแบ่งการแสดงเป็นช่วงสั้น ๆ โดยบันทึกเสียงเป็นหลักไว้ก่อน จากนั้นก็ดำเนินการแสดงเป็นลำดับไป การแสดงผ่านทางวีดิทัศน์ ต่างจากการแสดงบนเวทีหลายประการ คือ 1. มุมกล้องที่ทำให้ภาพดูงาม 2. แสงที่กล้องบันทึกได้งาม 3. มุมกล้องที่คนดูหน้าเวทีไม่เห็น ฯลฯ

22) การประเมินผล

การแสดงนาฏกรรม มีเป้าหมายที่สื่อสารกับคนดูทั้งอรรถและรส คือเนื้อหาและอารมณ์ ดังนั้นการประเมินผลของการแสดงจึงเป็นการตรวจสอบว่า คนดูได้รับในสิ่งต่าง ๆ ที่คนทำนำเสนอหรือไม่แค่นั้นเพียงใด ดังนั้นแบบประเมินจึงต้องตั้งคำถามคนดูให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แต่แรก คือ 1. ดูแล้วได้ประเด็นที่นำเสนอที่ประเด็นอะไรบ้าง และประเด็นนั้นสำคัญต่อความคิดหรือการกระทำของท่านไม่เพียงใด อีกทั้งท่านจะนำประเด็นเหล่านั้นไปพูดคุยหรือบอกต่อหรือไม่ 2. ศิลปะและเทคนิคที่นำเสนอเหมาะสมในแง่ความคิดและความงามหรือไม่เพียงใด ทั้งนี้ การประเมินทำได้ทั้งแบบสอบถามที่จะได้คำตอบทางกว้างและการจัดกลุ่มสนทนาหลังการแสดง ซึ่งจะได้สัมภาษณ์ทางลึก

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการออกแบบการสรรค์ศิลปะการแสดงใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ ต่อไป

สรุปท้ายบทที่ 2

ในบทนี้ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์และหน้าที่ของนาฏกรรมต่อสังคมและศึกษาความเป็นมาเกี่ยวกับแนวคิดของโอลิมปิกโบราณที่มีจุดประสงค์เพื่อการศาสนาและการพักจากสงคราม ส่งต่อมายังโอลิมปิกสมัยใหม่ที่ก่อร่างขึ้นจากการรื้อฟื้นแนวคิดของโอลิมปิกโบราณที่ระบุเป็นขั้นตอนพิธีการที่เป็นมาตรฐานและถือปฏิบัติต่อกันมา นอกจากนี้ยังทำให้ทราบถึงที่มาของการนำศิลปะต่าง ๆ เข้ามารวมกับกีฬาและพัฒนาจนกลายมาเป็นการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในปัจจุบัน

นอกจากนี้ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดการจัดกิจกรรมและแนวคิดการออกแบบสร้างสรรค์ศิลปะการแสดงทำให้ทราบถึงองค์รวมของปัจจัยต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อแนวคิดของการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในด้านแนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์ของพิธีเปิดแข่งขันกีฬาต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ และศึกษาแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทย ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

- 3.1 ศึกษาข้อมูลเอกสารจากหนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.2 ศึกษาข้อมูลจากภาพถ่าย และวีดิทัศน์จากสื่อออนไลน์ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก การแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ และการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ เพื่อศึกษาลักษณะรูปแบบและแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา
- 3.3 สัมภาษณ์ภาคสนามโดยการลงพื้นที่สัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ในด้านการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ได้แก่ นักวิชาการด้านการแสดง ผู้กำกับการแสดง ฯลฯ ทั้งนี้ เพื่อศึกษาแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อรูปแบบและการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา
- 3.4 วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 นำผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลมาจัดการอภิปรายพร้อมเสนอข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง
- 3.6 เรียบเรียงและนำเสนอผลการวิเคราะห์
- 3.7 สรุป อภิปรายผล และนำเสนอข้อเสนอแนะ

3.1 การศึกษาข้อมูลเอกสาร

การศึกษาข้อมูลเอกสาร ผู้วิจัยได้รวบรวมและคัดเลือกเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยเริ่มศึกษาข้อมูลพิธีเปิดการแข่งขันกีฬากีฬาโอลิมปิกเป็นส่วนแรก เนื่องจากเป็นการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับโลกที่มีประวัติความเป็นมายาวนานและเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจาก ภูมิบัตร รายงานการจัดการแข่งขัน บทความวิจัย หนังสือที่เกี่ยวข้องกับการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขัน

กีฬาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ และข้อมูลจากสื่อออนไลน์ที่เกี่ยวข้องและน่าเชื่อถือ ซึ่งข้อมูล
 ที่ผู้วิจัยศึกษาจะช่วยให้เข้าใจขั้นตอนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในพิธีเปิดการแข่งขัน และทำให้ทราบ
 ถึงภูมิหลัง ความเป็นมา และพัฒนาการของการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ตลอดจนสามารถ
 วิเคราะห์ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อรูปแบบและแนวคิดการสร้างสรรค์การ
 แสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา สำหรับตัวอย่างเอกสารที่ผู้วิจัยศึกษามีดังนี้

1) กฎบัตรโอลิมปิก (Olympic Charter) หรือธรรมนูญข้อบังคับ เป็นระเบียบ
 ข้อบังคับและข้อปฏิบัติของการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกซึ่งออกโดยคณะกรรมการโอลิมปิกสากล
 โดยเนื้อหาของเอกสารกล่าวถึงระเบียบข้อปฏิบัติในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ทั้งนี้ กฎบัตรฉบับ
 ปัจจุบันได้ปรับปรุงล่าสุดเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ.2559

2) รายงานการจัดการแข่งขัน เป็นรายงานที่จัดทำขึ้นโดยประเทศเจ้าภาพจัดการ
 แข่งขันกีฬาโอลิมปิกในปีนั้น ๆ เพื่อรายงานข้อมูลการจัดการงานโอลิมปิกต่อคณะกรรมการโอลิมปิกสากล
 ซึ่งเอกสารได้แสดงข้อมูลและรายละเอียดของพิธีเปิดการแข่งขัน

3) หนังสือเรื่อง Olympic Ceremonies: Historical Continuity and Cultural
 Exchange เป็นหนังสือที่ได้รวบรวมเนื้อหาเกี่ยวกับพิธีการในกีฬาโอลิมปิกจากการประชุมสัมมนาของ
 คณะกรรมการโอลิมปิกสากลและที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเนื้อหาประกอบด้วย การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกและ
 พิธีกรรม ประวัติพิธีการโอลิมปิก พิธีการโอลิมปิกสมัยใหม่ โอลิมปิกในปรากฏการณ์โทรทัศน์ ฯลฯ

4) บทความวิจัย และบทความวิชาการต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น

- บทความเรื่อง Art Style and National Identity Reflected in the
 Olympics Opening Ceremonies: A Comparison of the 2008 Beijing Olympics and the 2012
 London Olympic โดย Myung-Sook Park and Hye-Syn Tae

- บทความเรื่อง Themes and content of the London 2012 Olympic
 Games Opening Ceremony: A comparison between pre-Games perspectives of British
 residents and actual ceremonial elements โดย Maria Konstantaki, Eugenia Wickens, and Feng
 Yi Perris

- บทความเรื่อง The 2008 Beijing Olympics opening ceremony: visual insights into China's soft power โดย CHWEN CHWEN CHEN, CINZIA COLAPINTO and QING LUO

- บทความเรื่อง Olympic Ceremony Design vs Lateral Thinking: Spectacular Creativity โดย Wichian Lattipongpun

- บทความเรื่อง Soft power, ideology and symbolic manipulation in Summer Olympic Games opening ceremonies: a semiotic analysis โดย Chris Arning

- บทความเรื่อง National art and Britain made real: the London 2012 Olympics opening ceremony โดย Christopher G.A. Bryant

ฯลฯ

3.2 การศึกษาข้อมูลจากภาพถ่ายและวีดิทัศน์

ข้อมูลจากภาพถ่ายและวีดิทัศน์เป็นข้อมูลอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญต่องานวิจัยฉบับนี้ เนื่องจากเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการของพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงรูปแบบและการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นคว้า รวบรวมภาพถ่ายและวีดิทัศน์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่

1) ภาพถ่ายจากหนังสือ ทั้งหนังสือภาษาไทยและหนังสือต่างประเทศ

2) ภาพถ่ายจากสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น

- เว็บไซต์ <https://www.olympic.org>

- เว็บไซต์ <https://www.olympicceremony.org>

- เว็บไซต์ <http://olympic-museum.de/index.html>

- เว็บไซต์จากสำนักข่าวต่าง ๆ ทั้งไทยและต่างประเทศ

3) สื่อวีดิทัศน์การแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับต่าง ๆ ได้แก่ พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ และพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาอื่น ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเสริมประกอบการศึกษาจากสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เช่น youtube facebook ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม จากการรวบรวมภาพถ่ายและวิดีโอ ผู้วิจัยพบว่าภาพถ่ายบางภาพไม่ระบุรายละเอียดและที่มาของภาพหรือวิดีโอที่มีการตัดต่อ หรือมีคำอธิบายซึ่งไม่สอดคล้องกับเนื้อหาของวิดีโอ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง โดยการเทียบเคียงจากรายงานการจัดการแข่งขันในแต่ละปีด้วยวิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า

3.3 กลุ่มตัวอย่างและการสัมภาษณ์

การศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและการสัมภาษณ์เป็นวิธีการเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก ซึ่งผู้วิจัยต้องการทราบถึงแนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ และต้องการทราบแนวคิดการสร้างสรรคการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในบริบทของศิลปินหรือผู้กำกับการแสดงของไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลและนำมาวิเคราะห์หาแนวคิดและรูปแบบการแสดง และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) จากศิลปินหรือผู้กำกับแสดงพิธีเปิดชาวไทย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย

ข้อมูลด้านแนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไปนี้

- 1) การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อน
- 2) การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์
- 3) การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์

ข้อมูลด้านแนวคิดการสร้างสรรคการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไปนี้

- 1) การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติ
- 2) การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาองค์กร

3.3.2 การสัมภาษณ์

ข้อมูลด้านแนวคิดการสร้างสรรคการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในบริบทของศิลปินหรือผู้กำกับการแสดงของไทย ซึ่งผู้ให้ข้อมูลจำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในประเด็นด้านการจัดการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติและระดับชาติ อีกทั้งมีผลงานเป็นที่ยอมรับในสังคม โดยตัวอย่างที่ผู้วิจัยเลือกนำมาศึกษาในงานวิจัยนี้ ได้แก่

1) ผู้กำกับการแสดง ได้แก่ นายศุภวัฒน์ จงศิริ ประธานกรรมการ บริษัท คอมมาร์ท โปรดักชั่น ซึ่งมีประสบการณ์เชี่ยวชาญด้านการจัดการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาทั้งระดับชาติและนานาชาติมาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลากว่า 30 ปี

2) ผู้ควบคุมการฝึกซ้อมการแสดงพิธีเปิดกีฬาโอลิมปิกแห่งชาติจีน ได้แก่ นาง Shi Jie เลขาธิการพรรคประจำสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการจัดการและการฝึกซ้อมการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติสาธารณรัฐประชาชนจีน ครั้งที่ 13 (The 13th Games of The People's Republic of China)

3.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์และใช้เครื่องบันทึกเสียงระหว่างการสนทนาหรือการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการสัมภาษณ์มีลักษณะแบบกึ่งโครงสร้าง เน้นลักษณะคำถามปลายเปิด ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เตรียมกรอบแนวคำถามที่มุ่งเน้นถึงวิธีการนำเสนอแนวคิดการสร้างสรรคการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ตลอดจนทัศนคติ มุมมอง ความคิดเห็นต่อการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในปัจจุบัน และประเด็นในบริบททางสังคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา

3.4 การลงพื้นที่สังเกตการณ์

นอกจากการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญแล้วนั้น ผู้วิจัยได้มีโอกาสดลงพื้นที่เก็บข้อมูล ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องในการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกแห่งการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ สาธารณรัฐประชาชนจีน ครั้งที่ 13 ซึ่งถือเป็นข้อมูลเชิงลึก ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสังเกตการณ์แบบไม่มี

ส่วนร่วม (Non-Participant Observation) และสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากผู้ควบคุมการฝึกซ้อมการแสดง ในด้านแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดง วิธีการจัดการแสดง ขั้นตอนการฝึกซ้อมการแสดง ตลอดจน พื้นที่ที่ใช้ในการฝึกซ้อมการแสดง และรูปแบบการแสดงที่นำมาใช้ในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ทั้งนี้ การจัดการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้รับการยอมรับว่ามีความเป็น มาตรฐานในระดับสากลทำให้ผู้วิจัยมองเห็นรายละเอียดและปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง และ สามารถนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ทำให้ผู้วิจัยมองเห็นประเด็นสำคัญที่จำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติม

3.5 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเอกสาร แหล่งข้อมูลภาพถ่ายและวิดีโอจากสื่อออนไลน์ แหล่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และข้อมูลจากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

การศึกษาแนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ ผู้วิจัย วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ภาพถ่าย และวิดีโอ และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) ซึ่งเป็นการตีความและสรุปข้อมูลจาก ปรากฏการณ์ที่เห็น เพื่อแสดงข้อมูลด้านแนวคิดและรูปแบบของการแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาใน ระดับนานาชาติ

การศึกษาแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทย ผู้วิจัยวิเคราะห์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม โดยนำมาวิเคราะห์ร่วมกับ ข้อมูลเอกสารและการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทย เพื่อแสดงแนวคิดการสร้างสรรค์การ แสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในบริบทของศิลปินหรือผู้กำกับการแสดงของไทย

3.6 การเรียบเรียงและนำเสนอผลการวิเคราะห์

เมื่อผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเพิ่มเติมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะนำข้อมูลทั้งหมดมา เรียบเรียงและนำเสนอเป็นเล่มรายงานวิจัยในลักษณะพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ แนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับ

นานาชาติและแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทย เพื่อนำเสนอข้อมูลในการประชุมกลุ่มย่อยต่อไป

3.7 การจัดประชุมกลุ่มย่อย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เรียบเรียงจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์นำเสนอต่อที่ประชุมกลุ่มย่อยที่มีคณะกรรมการประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก 3 คน และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อเป็นการร่วมกันอภิปรายและรับฟังความคิดเห็นพร้อมทั้งข้อเสนอแนะในเรื่องที่ผู้วิจัยศึกษา ซึ่งคณะกรรมการมีรายนามดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา มโนมัยพิบูลย์	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทรรา โต๊ะบุรินทร์	กรรมการภายนอก
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรพงศ์ เสนไสย	กรรมการภายนอก
4. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์	ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

จากการร่วมกันอภิปรายและรับฟังความคิดเห็นในงานวิจัยเรื่อง “แนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา” สามารถสรุปความคิดเห็นของคณะกรรมการได้ 2 ประเด็น คือ 1. การวิเคราะห์และอภิปรายผลการวิจัย ควรมีการลำดับเส้นเวลาพัฒนาการของการแสดงในพิธีเปิดให้ชัดเจน และอภิปรายเชิงลึก 2. การให้ความสำคัญกับการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในแต่ละระดับที่มีความสัมพันธ์กับบริบททางสังคมและกรอบแนวคิดของการจัดการพิธีเปิดในแต่ละระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับปรุงให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

สรุปท้ายบทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา เรื่อง แนวคิดและการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา มุ่งเน้นการศึกษาเรื่องแนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติและ ศึกษาแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทย โดยผู้วิจัยเลือกวิธีการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์จากเอกสารวิชาการ ภาพถ่าย และวีดิทัศน์ และพรรณวิเคราะห์ จากนั้นสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ตลอดจน ทัศนคติ มุมมอง ความคิดเห็นต่อการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในปัจจุบัน และประเด็นในบริบท ทางสังคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อรูปแบบการจัดการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา และลงพื้นที่ สังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ เพื่อนำเสนอข้อมูลตาม วัตถุประสงค์ของงานวิจัยต่อไป

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลการวิจัย

ในบทนี้ผู้วิจัยจะได้พรรณนาวิเคราะห์ถึงการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับต่าง ๆ ได้แก่ โอลิมปิกเกมส์ เอเชียนเกมส์ ซีเกมส์ กีฬาแห่งชาติ และกีฬาโรงเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาแบบอุปนัยซึ่งเป็นการตีความและสรุปข้อมูลจากปรากฏการณ์ที่เห็นจากกลุ่มตัวอย่างร่วมกับการศึกษาเชิงเอกสาร เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัย 2 ข้อ คือ 1. แนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา และ 2. แนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ซึ่งพบว่ามีความเชื่อมโยงกันในทางแนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์ที่คล้ายคลึงกัน

สำหรับตัวอย่างการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาที่ยกมาประกอบการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลของการแสดงในพิธีเปิดโอลิมปิก การแสดงในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ การแสดงในพิธีเปิดซีเกมส์ การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติ และการแสดงในพิธีเปิดกีฬาโรงเรียน เนื่องจากได้รับอิทธิพลในเชิงรูปแบบอย่างชัดเจน สำหรับรายละเอียดมีดังนี้

4.1 แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก

โอลิมปิกเกมส์เป็นมหกรรมกีฬาในระดับนานาชาติที่สำคัญที่สุดของการจัดการแข่งขันกีฬา โดยจัดขึ้นทุก 4 ปีและจะผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันกันไปในแต่ละประเทศที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้การจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกจะมีคณะกรรมการโอลิมปิกสากล (International Olympic Committee : IOC) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบและกำกับดูแลให้การจัดการแข่งขันเป็นไปตามหลักการและสอดคล้องกับอุดมการณ์ของกีฬาโอลิมปิก ซึ่งหมายรวมถึงพิธีการต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในการแข่งขัน เช่น พิธีเปิด พิธีปิด พิธีมอบรางวัล เป็นต้น

พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเป็นกิจกรรมที่มีพัฒนาการด้านแนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์มาอย่างยาวนานและต่อเนื่องจากจุดเริ่มต้นของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกโบราณ ทั้งนี้เมื่อศึกษาย้อนไปถึงพิธีการของโอลิมปิกในยุคโบราณ (776 ปีก่อน ค.ศ. - ค.ศ. 393) พบว่ากิจกรรมดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อการศาสนาและเป็นการร่วมเฉลิมฉลองก่อนการแข่งขันกีฬา โดยชาวกรีกยึดถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติและแสดงออกผ่านการเต้นรำและงานศิลปะซึ่งแสดงถึงสุนทรียะอันเป็น

ส่วนสำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตของชาวกรีกโบราณ โดยต่อมาแนวคิดนี้ได้ถูกนำมาปรับใช้กับการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกสมัยใหม่ (Lattipongpun, 2010, p)

กีฬาโอลิมปิกสมัยใหม่เกิดขึ้นจากความคิดของ ปีแอร์ เดอ คูเบอร์แตง นักประวัติศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ผู้ที่ศึกษาและรื้อฟื้นประเพณีโอลิมปิกโบราณ โดยมีความคิดเรื่องการจัดการเทศกาลเฉลิมฉลองกีฬา ร่วมกับการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมและงานศิลปะ เพื่อจุดมุ่งหมายที่จะสร้างบรรยากาศการเฉลิมฉลองที่ประกอบด้วยกีฬา ศิลปะ และเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่คนทั่วโลก ต่อมาแนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนและบรรจุไว้ในเอกสารนโยบายหลักของคณะกรรมการโอลิมปิกสากล (Olympic charter) โดยมีเนื้อหาสาระบรูถึงองค์ประกอบหลัก 3 ประการของขบวนการโอลิมปิก (Olympic movement) คือ “กีฬา วัฒนธรรม และการศึกษา” (IOC, 1999 as cited in Garcia, 2008, p.1) ทั้งนี้ Good (1998, as cited in Garcia, 2008, p.1) ได้อธิบายสนับสนุนถึงความสัมพันธ์ของแนวคิดนี้ โดยระบุว่าแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดแบบดั้งเดิมของชาวกรีกโบราณที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสมดุลระหว่างร่างกาย (กีฬา) จิตใจ (การศึกษา) และจิตวิญญาณ (วัฒนธรรม)

อย่างไรก็ตาม การจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกมีระยะเวลากว่า 120 ปี ดังนั้น พัฒนาการด้านแนวคิดและรูปแบบการแสดงที่ปรากฏในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกจึงมีความหลากหลาย โดยปรับเปลี่ยนไปตามบริบทของสังคม วัฒนธรรม และการสร้างสรรค์ของเจ้าภาพจัดการแข่งขัน แต่ยังคงยึดแนวทางหลักปฏิบัติตามกฎบัตรโอลิมปิกซึ่งบัญญัติโดยคณะกรรมการโอลิมปิกสากล

สำหรับแนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ถูกรื้อฟื้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1986 ถึงปี ค.ศ. 2016 จำนวน 28 ครั้ง ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1. ระยะเริ่มต้น (ค.ศ. 1896-1912) 2. ระยะพัฒนา (ค.ศ. 1920-1976) และ 3. ระยะเทคนิคและความบันเทิง (ค.ศ. 1980-2016) โดยใช้เหตุการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือปรากฏขึ้นใหม่อย่างมีนัยยะสำคัญ ยกมาเพื่อให้เห็นภาพรวมของพัฒนาการด้านแนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์ในการแสดงพิธีเปิด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ระยะเริ่มต้น (ค.ศ. 1896-1912)

ระยะเริ่มต้น หมายถึง ระยะที่การแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกปรากฏโครงสร้างของพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในลักษณะที่ไม่เป็นทางการหรือไม่ได้ปรากฏเป็นระเบียบข้อบังคับที่เป็น

ทางการ และมักปรากฏขึ้นตอนที่ไม้ซัปซ็อน กล่าวคือ การปรากฏของประธานในพิธีเปิด การเดินขบวนเข้าสู่สนามกีฬา การกล่าวสุนทรพจน์ และการกล่าวเปิดการแข่งขัน นอกจากนี้ ยังอาจปรากฏพิธีกรรมทางศาสนา การสวดผู้ก่อตั้งและผู้ให้การสนับสนุนโอลิมปิก อีกทั้ง เริ่มมีกิจกรรมการแสดงในเชิงสาธิตกีฬาหรือการนำกีฬามาประยุกต์เป็นนาฏกรรม โดยลำดับขั้นตอนและรูปแบบของพิธีการอาจแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมของแต่ละประเทศเจ้าภาพ ดังนี้

ครั้งที่ 1 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1896 กรุงเอเธนส์ ราชอาณาจักรเฮลเลนิก (ประเทศกรีซ)

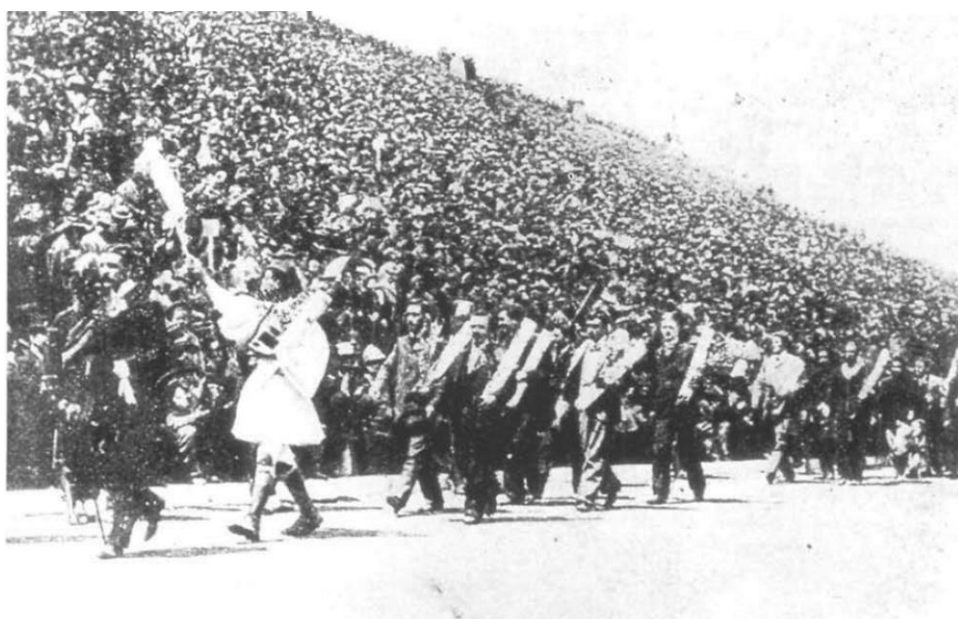
พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1896 จัดขึ้นวันที่ 5-6 เมษายน พ.ศ. 2439 (ค.ศ. 1896) พิธีการได้จัดขึ้น 2 วัน โดยวันแรกจัดขึ้นเพื่อรำลึกถึงการก่อตั้งโอลิมปิกและสรรเสริญผู้ให้การสนับสนุนการจัดการแข่งขัน พิธีเปิดเริ่มด้วยพระราชวงศ์กรีกเสด็จถึงสนามกีฬา หลังจากนั้นมีการกล่าวสุนทรพจน์และสวดสรรเสริญให้เกียรติแก่ George Averoff ผู้ให้การสนับสนุนในการสร้างสนามกีฬา ต่อมาพิธีเปิดในวันที่สองเริ่มต้นด้วยพระราชวงศ์และประชาชนร่วมกันสวด Te Deum¹ หลังจากนั้นเป็นการเดินเข้าสู่สนามกีฬาของพระราชวงศ์ คณะผู้แทนประเทศ และการประกาศเปิดการแข่งขันอย่างเป็นทางการ โดยประมุขแห่งรัฐของประเทศเจ้าภาพ ซึ่งในครั้งนี้ คือ กษัตริย์จอร์จที่ 1 แห่งกรีซ (King George I) จบพิธีการด้วยการร้องเพลงเพื่อสวดดีให้แก่โอลิมปิก อย่างไรก็ตามเหตุการณ์เหล่านี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นของรูปแบบพิธีการและเป็นองค์ประกอบสำคัญของพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในเวลาต่อมา

¹ สวด Te Deum เป็นพิธีสวดของศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก มีเนื้อหาเพื่อเฉลิมฉลองหรือแสดงความยินดี และขอให้พระเจ้าอวยพร จึงนิยมนำมาสวดในพิธีเปิดงานสำคัญ เช่น พิธีเปิดโอลิมปิก เพื่อให้การจัดงานประสบความสำเร็จ

1. ATHENS 1896. The Greek Royal family making its entrance into the stadium.

ภาพที่ 2 พระราชวงศ์กรีกเดินเข้าสู่สนามกีฬาในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1896 กรุงเอเธนส์ ประเทศกรีซ
(MacAloon & Moragas Spà, 2010, p.171)

2. ATHENS 1896. The delegations on parade.

ภาพที่ 3 การเดินขบวนพาเหรดของคณะผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ ที่เข้าร่วมการแข่งขันกีฬา
ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1896 กรุงเอเธนส์ ประเทศกรีซ (MacAloon & Moragas Spà, 2010, p.171)

ครั้งที่ 2 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1900 กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1900 จัดขึ้นวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2443 (ค.ศ. 1900) การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในครั้งนี้ได้จัดขึ้นปีเดียวกับงานนิทรรศการโลกหรืองาน World Fair² จึงทำให้การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเสมือนกับงานย่อย ๆ ที่จัดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของงานนี้โดยการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในปี ค.ศ. 1900 ปรากฏรูปแบบขบวนพาเหรดของตัวแทนนักกีฬา ขบวนธง (182 ผืน) วงโยธวาทิต ขบวนทหาร (2,000 คน) จากนั้นประธานการจัดการแข่งขันกล่าวเปิดการแข่งขันพร้อมกับยิงธนูขึ้นฟ้าเพื่อเป็นการเริ่มสัญญาณในการแข่งขัน (Pinkall Bryan, 2016, Online)

ครั้งที่ 3 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1904 เมืองเซนต์หลุยส์

สหรัฐอเมริกา

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1904 จัดขึ้นวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2447 (ค.ศ. 1904) การจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในครั้งนี้ไม่ต่างจากโอลิมปิกในปี 1900 มากนัก เนื่องจากจัดตรงกับงานนิทรรศการโลกเช่นเดียวกัน อีกทั้งปัจจัยเรื่องระยะทางของสถานที่จัดงานโอลิมปิกอยู่ไกลและค่าใช้จ่ายระหว่างที่ไปแข่งขันค่อนข้างสูงทำให้มีประเทศในยุโรปเพียง 7 ประเทศ และประเทศอื่น ๆ เพียง 5 ประเทศเท่านั้นที่ส่งนักกีฬาเข้าแข่งขัน ส่งผลให้มีผู้ให้ความสนใจน้อย (Swaddling, 2004, p.55) สำหรับเหตุการณ์ที่ได้บันทึกเกี่ยวกับพิธีที่เกิดขึ้นในช่วงก่อนเริ่มการแข่งขันประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการจัดงาน คือ ประธานาธิบดีฟรานซิส พร้อมด้วยรัฐมนตรีต่างประเทศและแขกผู้มีเกียรติมาถึงสนามกีฬา จากนั้นดนตรีบรรเลง และคณะกรรมการจัดงานเดินเข้าสู่สนามกีฬาอันเป็นสัญญาณเริ่มการแข่งขัน (Pinkall Bryan, 2016, Online)

ครั้งพิเศษ การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครบรอบ 10 ปี 1906 กรุงเอเธนส์

ราชอาณาจักรเฮลเลนิก (ประเทศกรีซ)

พิธีเปิดโอลิมปิกครั้งพิเศษ 1906 จัดขึ้นวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2449 (ค.ศ. 1906) เป็นปีพิเศษที่จัดงานเพื่อฉลองการครบรอบ 10 ปี ของโอลิมปิกสมัยใหม่ พิธีเปิดในครั้งนี้อแม้ว่าเป็นปีพิเศษและจัดขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ แต่กลับได้รับความสนใจจากผู้ชมกว่า 50,000 คน อีกทั้งยังได้รับเกียรติจากกษัตริย์จอร์จแห่งกรีซ (King George) และกษัตริย์เอ็ดเวิร์ดที่ 7 แห่งอังกฤษ (King

² งานนิทรรศการโลกหรืองาน World Fair เป็นงานที่จัดขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศ โดยมีองค์การนิทรรศการนานาชาติ (BIE) เป็นองค์กรที่ได้สิทธิ์ทำหน้าที่กำกับดูแล

Edward VII) เข้าร่วมชมการแข่งขัน โดยพิธีเปิดในครั้งนี้นำโดยขบวนพาเหรดที่เรียงตามลำดับตัวอักษรตามสหประชาชาติเป็นครั้งแรก โดยมีประเทศกรีซเป็นผู้นำขบวนเพื่อเป็นเกียรติในฐานะประเทศที่ถือกำเนิดกีฬาโอลิมปิกและประเทศเจ้าภาพ จากนั้นกษัตริย์จอร์จกล่าวเปิดการแข่งขัน ต่อด้วยนักร้องประสานเสียงและวงดุริยางค์สวดและบรรเลงบทสรรเสริญโอลิมปิก

ครั้งที่ 4 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1908 กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1908 จัดขึ้นวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2451 (ค.ศ. 1908) กีฬาโอลิมปิกได้รับพระบรมราชูปถัมภ์จากราชวงศ์อังกฤษ อีกทั้ง มีการโฆษณาการจัดการแข่งขันจึงทำให้กีฬาโอลิมปิกกลายเป็นเหตุการณ์สำคัญที่คนทั่วโลกให้ความสนใจ ทั้งนี้ พิธีเปิดยังคงรูปแบบที่คล้ายคลึงกับพิธีเปิดครั้งที่ผ่านมา และปรากฏรูปแบบของขบวนพาเหรดนักกีฬาซึ่งเรียงลำดับอักษรชื่อประเทศตามสหประชาชาติ นับว่ารูปแบบดังกล่าวมีความเป็นทางการและยึดถือปฏิบัติต่อกันมาจนกระทั่งปัจจุบัน สำหรับพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในครั้งนี้มีกษัตริย์เอ็ดเวิร์ดที่ 7 แห่งอังกฤษ (King Edward VII) และบุคคลสำคัญเข้าสู่สนามกีฬา ต่อด้วยขบวนพาเหรดนักกีฬาเรียงตามลำดับตัวอักษรชื่อของประเทศตามสหประชาชาติอย่างเป็นทางการครั้งแรกในโอลิมปิก จากนั้นกษัตริย์เอ็ดเวิร์ดที่ 7 ประกาศเปิดการแข่งขัน เจ้าหน้าที่ประโคมเป่าแตร วงดนตรีบรรเลงเพลงชาติ (เป็นครั้งแรกที่ปรากฏเพลงชาติในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก) นักกีฬาและผู้ชมสวด “God Save the King” จากนั้นเริ่มการแข่งขัน

ภาพที่ 4 รูปแบบการจัดขบวนพาเหรดนักกีฬาในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1908

กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร (IOC, n.d., Online)

ครั้งที่ 5 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1912 กรุงสต็อกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1912 จัดขึ้นวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2455 (ค.ศ. 1912) สวีเดนสามารถจัดงานและตอบสนองต่อแนวทางของขบวนการโอลิมปิกได้อย่างเหมาะสม ซึ่งรูปแบบและพิธีการของพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในครั้งนี้ ประกอบด้วยขบวนรถของพระราชวงศ์เข้าสู่สนามกีฬา ขบวนพาเหรดของนักกีฬา จากนั้นทุกคนในสนามกีฬาร้องเพลงสดุดีสรรเสริญพระเจ้าและอธิษฐานเป็นภาษาสวีเดนและภาษาอังกฤษ ลำดับต่อมากรมการกล่าวรายงานและกษัตริย์กุस्ताฟแห่งสวีเดนกล่าวเปิดการแข่งขัน เจ้าหน้าที่สวมชุดแต่งกายเลียนแบบในยุคกลางเป่าแตรจากด้านบนทั้งสองด้านของสนามกีฬา นักร้องประสานเสียงร้องเพลงชาติสวีเดน นักกีฬาเดินออกจากสนามกีฬา หลังจากนั้นเป็นการแสดงสาธิตกีฬายิมนาสติกโดยนักกีฬาทีมชาติสวีเดน และการแสดงเต้นรำโดยนักกีฬาทีมชาติรัสเซีย ทั้งนี้ ลักษณะของการนำกีฬายิมนาสติกเข้ามาปรากฏในการแสดง และมีการจัดระเบียบท่าทางของร่างกาย รวมถึงจัดกระบวนแถวอย่างสวยงามดังกล่าวมีลักษณะคล้ายคลึงกับนาฏกรรม แสดงให้เห็นว่า มนุษย์ได้นำกีฬาที่มีการขยับเขยื้อนหรือปรับเปลี่ยนร่างกายเป็นท่าทางต่าง ๆ นำมาเป็นนาฏกรรมชนิดหนึ่งได้เป็นอย่างดี

พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในปี 1912 นับเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่มีการจัดการแสดงในรูปแบบนาฏกรรมเกิดขึ้น อีกทั้งประเด็นที่น่าสนใจในการจัดการแข่งขันในครั้งนี้ คือ การแข่งขันทางด้านศิลปะที่จัดขึ้นควบคู่ไปกับการแข่งขันกีฬา ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการศิลปะในกีฬาโอลิมปิก แต่อย่างไรก็ตาม ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการแข่งขัน เช่น ความเหมาะสม รูปแบบการนำเสนอ ลักษณะงานที่เป็นท้องถิ่น ฯลฯ อีกทั้ง การมีส่วนร่วมของผู้ชมนั้นมุ่งเน้นไปที่กีฬาอย่างจริงจังแต่ไม่ได้ขยายไปสู่ศิลปะ และประเด็นของสงครามโลกครั้งที่ 1 ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงแนวคิดของศิลปินทำให้รูปแบบของงานศิลปะผิดไปจากวัตถุประสงค์เดิมที่ต้องการจะมีกิจกรรมทางวัฒนธรรมเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ (Garcia, 2010) จึงทำให้การแข่งขันศิลปะจัดขึ้นครั้งสุดท้ายในปี ค.ศ. 1948 และจากการทบทวนประเด็นดังกล่าวทำให้การแข่งขันในปี ค.ศ. 1952 งานศิลปะไปปรากฏในรูปแบบโครงการนิทรรศการทางศิลปะและวัฒนธรรม และพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา

ภาพที่ 5 การแสดงสาธิตยิมนาสติกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1912 กรุงสต็อกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน
(IOC, n.d., Online)

ภาพที่ 6 การแสดงสาธิตยิมนาสติกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1912 กรุงสต็อกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน
(IOC, n.d., Online).

ครั้งที่ 6 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1916 กรุงเบอร์ลิน เยอรมนี
การแข่งขันโอลิมปิกปี 1916 ได้ยกเลิกเนื่องมาจากเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1

จากข้อมูลการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระยะเริ่มต้น แสดงให้เห็นจุดเริ่มต้นของการวางรากฐานโครงสร้างการแสดงในพิธีเปิดที่พัฒนาจากลักษณะไม่เป็นทางการหรือไม่ได้ปรากฏเป็นระเบียบข้อบังคับที่เป็นทางการ และมักปรากฏขึ้นตอนที่ไม่ซับซ้อน โดยสรุปได้ดังนี้

1. ประธานในพิธีเปิด เป็นบุคคลสำคัญของประเทศ คือ กษัตริย์หรือผู้นำของประเทศ ซึ่งแสดงถึงการให้เกียรติของประเทศเจ้าภาพอย่างสูงสุดต่อกีฬาโอลิมปิก

2. การเดินขบวนพาเหรดเข้าสู่สนามกีฬาเป็นการแสดงถึงความพร้อมเพรียงในความร่วมมือที่แสดงออกถึงอุดมการณ์ของกีฬาโอลิมปิกร่วมกันของประเทศที่เข้าร่วมการแข่งขัน มีการเรียงตามลำดับตัวอักษรชื่อของประเทศตามสหประชาชาติ

3. พิธีกรรมทางศาสนา เป็นการแสดงออกในทางศาสนา หรือความเชื่อ ความศรัทธา ในสิ่งเคารพและสะท้อนออกมาในรูปแบบแนวปฏิบัติ เช่น การบูชารูปเคารพ การสวดสรรเสริญ การร้องเพลงสดุดี ฯลฯ เพื่อเป็นกำลังใจและแสดงถึงสิ่งที่ตั้งมั่นในการมาร่วมกันเฉลิมฉลองในเทศกาลกีฬาโอลิมปิก ทั้งนี้ ภูมิหลังของแนวคิดนี้เกิดจากการรื้อฟื้นขนบเดิมของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกโบราณซึ่งมีเนื้อหาความสำคัญทางศาสนาเกี่ยวกับเทวนิยม คือ จัดการแข่งขันเพื่อเป็นการถวายเกียรติแก่เทพเจ้าซุสและฟีลอปส์ ซึ่งเป็นเทพวีรบุรุษและกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ตามตำนานของกรีก นอกจากนี้พิธีกรรมทางศาสนามีได้กระทำขึ้นเพื่อเทพเจ้าอย่างเดี่ยวเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการยกย่องบุคคล ในที่นี้จะพบว่ามีการสวดสรรเสริญให้แก่เอเวอรอฟผู้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการรื้อฟื้นกีฬาโอลิมปิกหรือการสวดสรรเสริญให้แก่กษัตริย์ผู้ปกครองประเทศของตน

4. กิจกรรมการแสดงต่าง ๆ ได้แก่ การแสดงสาธิตกีฬา และการเต้นรำ เป็นแสดงออกถึงการพัฒนาศักยภาพเพื่อยกระดับร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ให้งดงามตามอุดมคติ เช่น การคิดให้ศิลปะเป็นส่วนหนึ่งของโอลิมปิก การแสดงศักยภาพด้านร่างกายด้วยการสาธิตกีฬา การแสดงออกถึงความพร้อมเพรียงในการจัดระเบียบร่างกาย ฯลฯ ทั้งนี้ ภูมิหลังของแนวคิดนี้เชื่อมโยงมาจากแนวคิดสำคัญ (Motto) ของกีฬาโอลิมปิกโบราณ คือ citius, altius, fortius เป็นภาษาละตินซึ่งมีความหมายตรงกับภาษาอังกฤษว่า faster, higher, Stronger คือ เร็วกว่า สูงกว่า และแข็งแกร่งที่สุด ซึ่งเป็นแนวคิดแบบดั้งเดิมของชาวกรีกโบราณที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสมดุลระหว่างร่างกาย

จิตใจ จิตวิญญาณ และการแสดงศักยภาพของนักกีฬา โดยต่อมาแนวคิดนี้ได้เป็นแนวคิดหลักของโอลิมปิกสมัยใหม่ซึ่งเป็นอุดมการณ์ที่เน้นให้เห็นถึงคุณค่าของโอกาสในการมีส่วนร่วมในการแข่งขัน

2. ระยะเวลา (ค.ศ. 1920 – 1976)

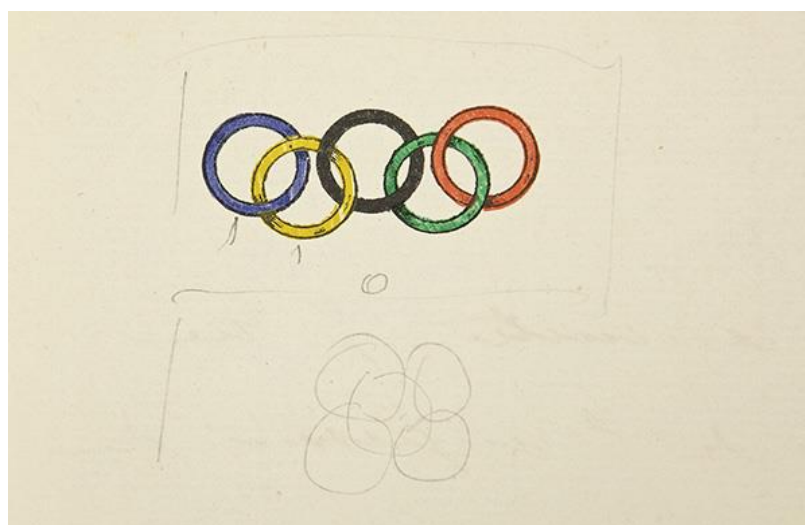
ระยะเวลา หมายถึง ระยะเวลาที่การแสดงในพิธีเปิดได้รับการพัฒนา โดยมีการสร้างสัญลักษณ์ต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อแสดงคุณค่าและให้ความสำคัญกับแนวคิดโอลิมปิก อีกทั้ง เริ่มปรากฏนาฏกรรมที่มีการเชื่อมโยงกับสัญลักษณ์ดังกล่าว และปรากฏการแสดงสิ่งใหม่เพิ่มเติมเข้ามาอยู่เสมอ ทั้งนี้ หลังจากพิธีเปิดโอลิมปิกในปี 1912 ที่ได้จัดขึ้นอย่างเหมาะสมและดีที่สุดในแนวคิดของคูเบอแตง (Lattipongpun, 2010) เพราะมีขั้นตอน รูปแบบ และพิธีการต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์ และผลจากสงครามโลกครั้งที่ 1 ส่งผลให้พิธีเปิดโอลิมปิกในช่วงเวลาต่อมาได้มีการคิดและสร้างหลักปฏิบัติสำคัญเพื่อเป็นการแสดงออกถึงคุณค่าของอุดมการณ์โอลิมปิก เกมกีฬา และมนุษยชาติ โดยมีการสร้างสัญลักษณ์เพื่อสื่อสารอุดมการณ์ของโอลิมปิกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของมนุษย์อย่างสันติภาพ อีกทั้งยังมีการนำศิลปะการแสดงที่สื่อถึงเอกลักษณ์ประจำชาติและการกีฬาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของพิธีเปิด ซึ่งสามารถวิเคราะห์แนวคิดและรูปแบบที่ปรากฏในการแสดงพิธีเปิดได้ ดังนี้

ครั้งที่ 7 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1920 เมืองแอนต์เวิร์ป เบลเยียม

หลังจากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกได้ยุติลงชั่วคราวอันเนื่องมาจากภัยของสงครามโลกครั้งที่ 1 การแข่งขันกีฬาโอลิมปิกได้จัดขึ้นอีกครั้งในปี 1920 พิธีเปิดจัดขึ้นวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2463 (ค.ศ. 1920) พิธีเปิดการแข่งขันในครั้งนี้ถือว่ามีอิทธิพลเป็นอย่างมากของกีฬาโอลิมปิก เนื่องจากมีขั้นตอนสำคัญเกิดขึ้นใหม่จากระยะเริ่มต้น 3 ขั้นตอน คือ 1. การเชิญธงโอลิมปิกครั้งแรก โดยในปี ค.ศ. 1913 คูเบอแตงได้ออกแบบสัญลักษณ์ที่มีลักษณะเป็นวงกลม 5 วงเกี่ยวคล้องกัน เรียกว่า วงแหวนโอลิมปิก (Olympic rings) อันแสดงถึงความสัมพันธ์และความร่วมมือของผู้คนจาก 5 ทวีปทั่วโลก ต่อมาสัญลักษณ์นี้ได้ปรากฏบนธงสี่เหลี่ยมผืนผ้าพื้นสีขาว โดยใช้ชื่อว่า “ธงแอนต์เวิร์ป” ซึ่งเรียกตามสถานที่ที่ปรากฏครั้งแรก ทั้งนี้ สัญลักษณ์ดังกล่าวสะท้อนถึงแนวคิดความเป็นสากลของขบวนการโอลิมปิกที่แสดงถึงการต้อนรับการเข้าร่วมของทุกประเทศทั่วโลก 2. การปฏิญาณตนของนักกีฬา เป็นสัญลักษณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมแข่งขันปฏิบัติตนในการแข่งขันอย่างเต็มความสามารถ 3.

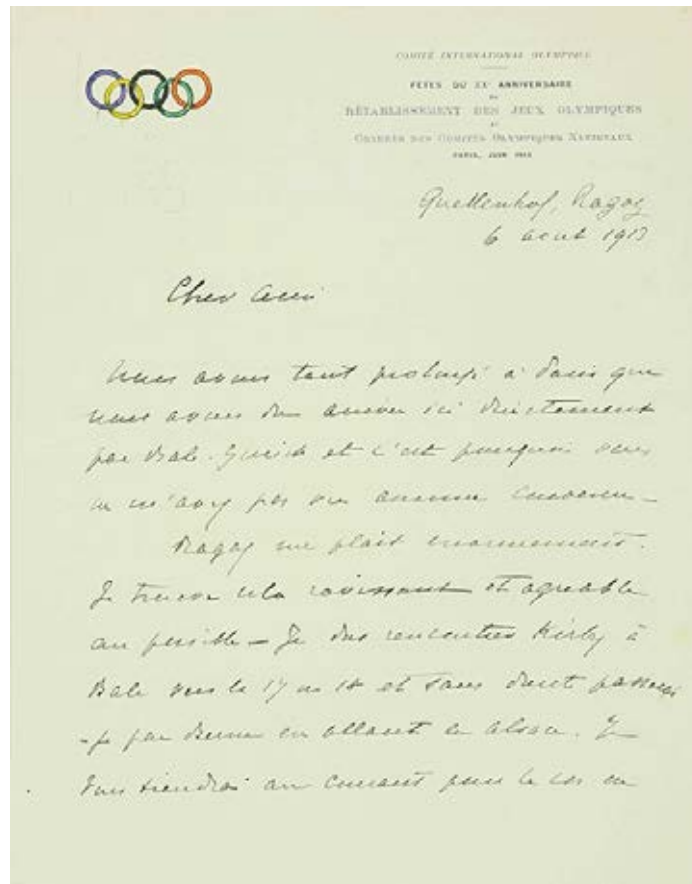
การปล่อยนกพิราบ เป็นสัญลักษณ์ของสันติภาพ เพื่อเป็นการรำลึกถึงการสูญเสียของเพื่อนมนุษย์จากภัยสงครามโลก ทั้งนี้ สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่กล่าวข้างต้นได้ถูกนำมาใช้ในการแสดงพิธีเปิดครั้งต่อ ๆ มา

สัญลักษณ์ที่ปรากฏขึ้นในระลอกนี้ล้วนสัมพันธ์กับอุดมการณ์ของโอลิมปิก คือ การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของมนุษย์ อาจกล่าวได้ว่า สัญลักษณ์ที่ปรากฏเป็นเสมือนการสื่อสารให้ประชาคมโลกได้ตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของเสรีภาพและความเท่าเทียมของมนุษย์

ภาพที่ 7 ภาพแบบร่างวงแหวนโอลิมปิก ซึ่งออกแบบโดยคูเบอแตง

(The Olympic museum, n.d., Online)

ภาพที่ 8 ภาพแบบร่างวงแหวนโอลิมปิก ออกแบบโดยคูเบอแตง
(The Olympic museum, n.d., Online)

ภาพที่ 9 ธงสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกในสนามกีฬาครั้งแรกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1920
เมืองแอนต์เวิร์ป เบลเยียม (Bryan Pinkall, n.d., Online)

ครั้งที่ 8 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1924 กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1924 จัดขึ้นวันที่ 5 กรกฎาคม ค.ศ. 1924 (พ.ศ. 2467) รายการในพิธีเปิดครั้งนี้ปฏิบัติเช่นเดียวกับพิธีเปิดในครั้งที่ผ่านมา ประกอบด้วยการสวดสรรเสริญ จากนั้นประธานาธิบดีฝรั่งเศส บุคคลสำคัญ และขบวนพาเหรดของแต่ละชาติเข้าสู่สนามกีฬาโดยมีวงโยธวาทิตบรรเลงประกอบ พิธีเปิดในครั้งนี้มีการแสดงเครื่องบินบินเหนือสนามกีฬา หลังจากนั้นประธานาธิบดีกล่าวเปิดการแข่งขัน เจ้าหน้าที่ประโคนแตรและเครื่องเป่า พร้อมทั้งอัญเชิญธงโอลิมปิกขึ้นสู่เสา พิธีปล่อยนกพิราบ และนักกีฬากล่าวคำสาบานโดยมีธงชาติทั้งหมดล้อมเป็นครึ่งวงกลม ในการกล่าวคำสาบานครั้งนี้มีการใช้เครื่องขยายเสียงเป็นครั้งแรก

ครั้งที่ 9 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1928 กรุงอัมสเตอร์ดัม

ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1928 จัดขึ้นวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2471 (ค.ศ. 1928) ในครั้งนี้ได้ปรากฏเหตุการณ์สำคัญในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก คือ การรื้อฟื้นการแสดงเปลวไฟโอลิมปิก (Olympic flame) ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่เคยปรากฏขึ้นในยุคโอลิมปิกโบราณเพื่อรำลึกถึงไฟของเทพโพรมิทีอุส (Prometheus) ที่มอบให้แก่มนุษย์ใช้เป็นครั้งแรก นอกจากนี้ ยังเป็นการแสดงออกถึงการเฉลิมพระเกียรติของเทพซุส โดยจะจุดขึ้นที่วิหารของเทพซุสและเทพีเฮรา (เทพีแห่งความอบอุ่น) ซึ่งเป็นมเหสีและเชษฐภคินีของเทพซุส ซึ่งถือเป็นสัญญาณประกาศให้ทราบว่า การเฉลิมฉลองโอลิมปิกได้เริ่มขึ้น และขั้นตอนนี้ได้ถือปฏิบัติเป็นประเพณีและเป็นหลักปฏิบัติในโครงสร้างของพิธีการในพิธีเปิดของโอลิมปิกในปีต่อ ๆ มา

ภาพที่ 10 เทพโพรเมธีอุส (Prometheus)
(Wikipedia, n.d., Online)

ภาพที่ 11 เทพีเฮรา (Hera)
(Wikipedia, n.d., Online)

ครั้งที่ 10 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1932 นครลอสแอนเจลิส

สหรัฐอเมริกา

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1932 จัดขึ้นวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2475 (ค.ศ. 1932) พิธีเปิดในปีนี้มีขนาดใหญ่ที่สุดเมื่อเทียบกับครั้งก่อน ๆ โดยมีการใช้นักดนตรีจำนวนมากสำหรับพิธีเปิด ซึ่งประกอบด้วยคณะนักร้องประสานเสียงจำนวน 1,200 คน คณะนักร้องจำนวน 1,500 คน คณะกลองและแตรเดี่ยวจำนวน 800 คน อีกทั้งมีการแสดงศิลปะที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชุมชน จะเห็นได้ว่าการแสดงพิธีเปิดโอลิมปิกมีขนาดใหญ่ขึ้น และถือเป็นก้าวสำคัญทางด้านศิลปะของพิธีเปิดโอลิมปิก

ครั้งที่ 11 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1936 กรุงเบอร์ลิน จักรวรรดิเยอรมัน

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1936 จัดขึ้นวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2479 (ค.ศ. 1936) พิธีเปิดครั้งนี้มีเหตุการณ์สำคัญของการเปลี่ยนแปลงการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกได้เกิดขึ้น โดยการถ่ายทอดการวิ่งคบเพลิง (Torch relay) เป็นครั้งแรกในรูปแบบภาพยนตร์ อีกทั้งสร้างบรรยากาศในพิธีเปิดด้วยการแสดงเรือเหาะ Hindenburg บินอยู่เหนือสนามกีฬา นอกจากนี้ พิธีเปิดในครั้งนี้นี้มีการนำนาฏกรรมที่เป็นศิลปะประจำชาติมาเรียงร้อยเป็นชุดการแสดงขึ้นใหม่ โดยการนำสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกมาสร้างเป็นนาฏกรรมที่ใช้นุชย์เป็นตัวแทนในการแสดงสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมาย โดยแบ่งเป็นชุดการแสดงทั้งสิ้น 4 ชุด ประกอบด้วย คือ ชุดที่ 1 Children at Play เป็นการแสดงของเด็กหญิงจำนวน 2,500 คน และเด็กชายจำนวน 900 คน เดินรำแปรแถวเป็นรูปวงแหวนโอลิมปิก ชุดที่ 2 Maidenly Grace เป็นการแสดงของเด็กหญิงจำนวน 2,300 คน ถืออุปกรณ์ลูกบอล ห่วง และกระบอง เดินรำเป็นกลุ่มใหญ่รูปวงกลมในจังหวะวอลซ์ ชุดที่ 3 Youth at Play in a Serious Mood เป็นการแสดงแคมป์ไฟ การต่อสู้ และขบวนธงของชาติต่าง ๆ รอบสนาม ช่วงที่ 4 Heroic Struggle and Death Lament (IOC, 1936 pp.577-578) เป็นการแสดงที่สื่อถึงการต่อสู้อย่างกล้าหาญและความโศกเศร้าเสียใจถึงวีรบุรุษผู้พ่ายแพ้

จากรูปแบบการแสดงดังกล่าว ถือเป็นต้นแบบของการแสดงในพิธีเปิดที่ยังคงปรากฏให้เห็นในปัจจุบัน เนื่องจากในพิธีเปิดครั้งหลังจากนี้ ยังคงปรากฏการแสดงที่มีลักษณะของการเดินโดยใช้ผู้แสดงจำนวนมากสร้างรูปแบบการแปรแถวและสื่อสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิก

ภาพที่ 12 การเดินรำแปรแถวเป็นรูปวงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1936

กรุงเบอร์ลิน จักรวรรดิเยอรมัน (IOC, n.d., Online)

**ครั้งที่ 12 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1940 กรุงโตเกียว ญี่ปุ่น เมือง
เฮลซิงกิ สาธารณรัฐฟินแลนด์**

โอลิมปิกปี 1940 ปี พ.ศ. 2483 (ค.ศ. 1940) ในปีนี้เริ่มแรกจะให้มีการจัดการแข่งขันขึ้นที่
โตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้การแข่งขันโอลิมปิกย้ายมาที่ เฮลซิงกิ
ประเทศฟินแลนด์ แต่ด้วยภัยของสงครามในขณะนั้นทำให้การแข่งขันในครั้งนี้นักถูกยกเลิกไป

ครั้งที่ 13 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1944 กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร
โอลิมปิกปี 1944 ปี พ.ศ. 2487 (ค.ศ. 1944) ยกเลิกการจัดการการแข่งขันซึ่งเป็นผลมาจากภัย
ของสงครามโลกครั้งที่ 2

ครั้งที่ 14 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1948 กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร
โอลิมปิกปี 1948 จัดขึ้นวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948) พิธีเปิดในครั้งนี้อย่างคึกคัก
รูปแบบพิธีการอย่างครั้งก่อน ๆ ประกอบด้วย กษัตริย์และบุคคลสำคัญเข้าสู่สนามกีฬา ร้องเพลงชาติ
ต่อด้วยขบวนพาเหรดนักกีฬา จากนั้นกษัตริย์ประกาศเปิดการแข่งขัน เจ้าหน้าที่ประโคมแตร การเชิญ
ธงโอลิมปิกขึ้นสู่เสา พร้อมปล่อยนกพิราบ 2,500 ตัว การยิงปืนใหญ่ และการวิงคอบเพลิง หลังจากนั้น
เป็นการบรรเลงวงดนตรีประกอบเพลงสรรเสริญโอลิมปิก สุดท้ายจบด้วยพิธีสาบานตนและร้องเพลง
ชาติ

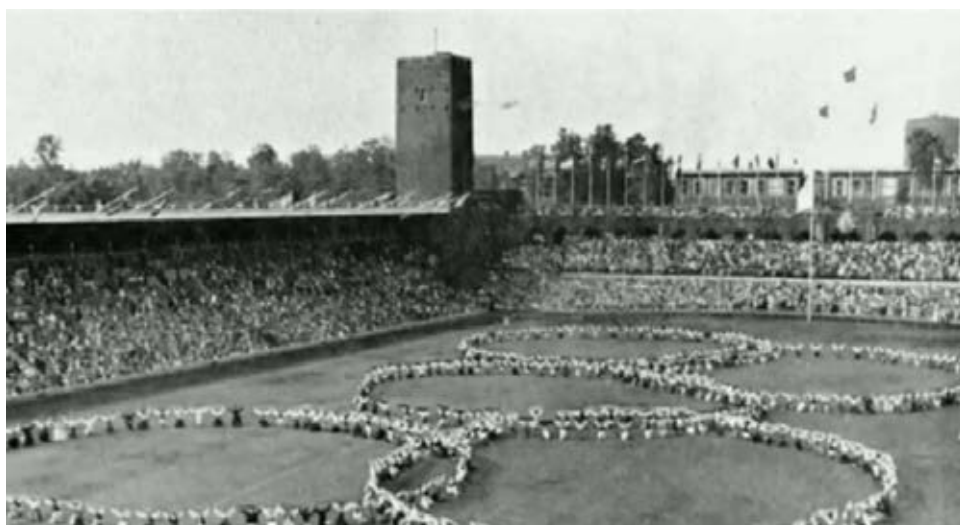
**ครั้งที่ 15 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1952 เมืองเฮลซิงกิ สาธารณรัฐ
ฟินแลนด์**

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1952 จัดขึ้นวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2495 (ค.ศ. 1952) พิธีเปิดในครั้งนี้อย่างคึกคัก
ยังคงรูปแบบพิธีการอย่างครั้งที่ผ่านมา ทั้งนี้ พิธีเปิดในครั้งนี้อย่างคึกคักได้แสดงความคิด
สร้างสรรค์ในขั้นตอนของการจุดกระถางคบเพลิงด้วยการมีกระถางคบเพลิง 2 กระถาง โดยอันแรกอยู่
กลางสนามกีฬาและอีกอันหนึ่งอยู่บนหอคอยในสนามกีฬา ซึ่งเมื่อจุดไฟในกระถางที่อยู่กลางสนาม
กีฬา ไฟในกระถางที่อยู่บนหอคอยติดขึ้นพร้อมกัน

**ครั้งที่ 16 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1956 กรุงเมลเบิร์น เครือรัฐ
ออสเตรเลีย, กรุงสต็อกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน**

พิธีเปิดโอลิมปิกใน 1956 จัดขึ้นวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2499 (ค.ศ. 1956) การจัดการ
แข่งขันในครั้งนี้ได้จัดขึ้นโดยมีพิธีเปิดใน 2 ประเทศ ได้แก่ กรุงเมลเบิร์น เครือรัฐออสเตรเลีย และกรุง

สต็อกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน ทั้งนี้ การแสดงในพิธีเปิดที่ประเทศสวีเดนปรากฏการนำสัตว์เข้ามาใช้ประกอบการแสดงพิธีเปิด ซึ่งถือเป็นครั้งแรกที่ปรากฏลักษณะดังกล่าว คือ มีการนำม้ามาเป็นส่วนหนึ่งของพิธีเปิดในทุก ๆ ขั้นตอน ขณะเดียวกันก็ยังคงรูปแบบของการใช้สัญลักษณ์วงแหวนที่ผสมผสานกับการเดินรำพื้นเมือง เช่นเดียวกับพิธีเปิดที่เมลเบิร์น ที่ใช้วงโยธวาทิตแปรแถวเป็นรูปวงแหวนโอลิมปิก

ภาพที่ 13 การเดินรำพื้นเมืองของชาติสวีเดนแปรแถวเป็นรูปวงแหวนโอลิมปิก
ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1956 สต็อกโฮล์ม ราชอาณาจักรสวีเดน (Bryan Pinkall, n.d., Online)

ภาพที่ 14 การแสดงวงโยธวาทิตแปรแถวเป็นรูปวงแหวนโอลิมปิกที่เมลเบิร์น
ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1956 กรุงเมลเบิร์น เครือรัฐออสเตรเลีย (Bryan Pinkall, n.d., Online)

ครั้งที่ 17 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1960 กรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1960 จัดขึ้นวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2503 (ค.ศ. 1960) พิธีเปิดในครั้งนี้นี้คงรูปแบบอย่างครั้งที่ผ่านมามีนวัตกรรมทางศิลปะเพียงเล็กน้อย โดยการจัดการแข่งขันในครั้งนี้นี้ ศิลปะการแสดงทางด้านวัฒนธรรมได้ถูกนำมาใช้ในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ซึ่งกลายเป็นประเพณีที่ปฏิบัติกันต่อมาจนถึงปัจจุบัน

ครั้งที่ 18 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1964 กรุงโตเกียว ญี่ปุ่น

การจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งต่าง ๆ ที่ผ่านมามีไม่เคยปรากฏการจัดการแข่งขันในทวีปเอเชีย จนกระทั่งโอลิมปิกในปี 1964 ที่โตเกียว ประเทศญี่ปุ่นได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันซึ่งพิธีเปิดการแข่งขันในครั้งนี้นับเป็นพิธีเปิดครั้งสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนานาฏกรรมให้มีมิติของการปรากฏที่แปลกใหม่และหลากหลาย กล่าวคือ ปรากฏการสร้างห้วงโอลิมปิกซึ่งเป็นสัญลักษณ์สำคัญบนท้องฟ้าด้วยเครื่องบินไอพ่น และมีการจุดคบเพลิงด้วยการใช้กลิ่นน้ำหอม อีกทั้ง ปรากฏการแสดงที่ยังไม่เคยปรากฏมาก่อน คือ การใช้ดนตรีอิเล็กทรอนิกส์และดอกไม้ไฟซึ่งลักษณะดังกล่าวยังได้รับความนิยมและปฏิบัติสืบต่อกันมาจนปัจจุบัน นอกจากนี้จุดเริ่มต้นอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในครั้งนี้นี้ คือ การถ่ายทอดสดผ่านทางโทรทัศน์ไปยังประเทศต่าง ๆ ทำให้ผู้ชมเห็นสีสรรและภาพเคลื่อนไหว ดังนั้น การแสดงชุดหนึ่งที่ปรากฏ คือ การปล่อยลูกโป่งจำนวนมาก จึงเป็นการแสดงที่ทำให้ผู้ชมทั้งในสนามและที่รับชมการถ่ายทอดได้รับชมความสวยงามของสีสรรได้เช่นเดียวกัน

ภาพที่ 15 การแสดงเครื่องบินไอพ่นแปรรูปร่างแทนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1964
กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น (IOC, 1964)

ภาพที่ 16 การใช้ดอกไม้ไฟในพิธีเปิดครั้งแรกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1964
กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น (IOC, 1964)

ภาพที่ 17 การแสดงสาธิตยิมนาสติกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1964 กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น
(AP Photo; Mitsunori Chigita, 1964, Online)

ครั้งที่ 19 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1968 เม็กซิโกซิตี สหรัฐเม็กซิโก

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1968 จัดขึ้นวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2511 (ค.ศ. 1968) เป็นครั้งแรกที่จัดขึ้นในทวีปแถบละตินอเมริกา ซึ่งขณะนั้นได้เกิดเหตุการณ์จลาจลขึ้นภายในประเทศ ส่งผลให้เจ้าภาพประสบปัญหาเรื่องการเงิน อย่างไรก็ตาม พิธีเปิดในครั้งนี้เต็มไปด้วยสีสันของลูกโป่งที่ปล่อยขึ้นสู่ท้องฟ้าจากภายในสนามกีฬาที่ช่วยสร้างบรรยากาศให้ดีขึ้น อีกทั้งจุดเด่นที่ได้ถูกบันทึกในพิธีเปิดครั้งนี้คือเป็นครั้งแรกที่ให้เกียรติสุภาพสตรีเป็นผู้จุดคบเพลิง

ครั้งที่ 20 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1972 เมืองมิวนิก ประเทศเยอรมนี

ตะวันตก

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1972 จัดขึ้นวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2515 (ค.ศ. 1972) ในครั้งนี้มีรูปแบบพิธีการเหมือนที่เคยปฏิบัติมา อย่างไรก็ตาม การแสดงพิธีเปิดในครั้งนี้มีการนำการเดินรำพื้นเมืองของ 2 ประเทศ คือ การเดินรำพื้นเมืองของเม็กซิโก (เจ้าภาพการแข่งขันโอลิมปิกในปี 1968) และการเดินรำพื้นเมืองเยอรมนี (เจ้าภาพการแข่งขันโอลิมปิกในปี 1972) มาเป็นส่วนหนึ่งของพิธีเปิด ซึ่งนำการเดินรำพื้นเมืองมาจัดแสดงบริเวณรอบลู่วิ่งของสนามกีฬา โดยเริ่มจากการแสดงเดินรำพื้นเมือง

ของเม็กซิโกในฐานะอดีตเจ้าภาพ จากนั้นเป็นการแสดงเต้นรำพื้นเมืองของเยอรมนีในฐานะเจ้าภาพ
ปัจจุบัน

ภาพที่ 18 การแสดงเต้นรำพื้นเมืองของเยอรมนีในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1972
เมืองมิวนิก ประเทศเยอรมนีตะวันตก (IOC, 1972, Online)

ครั้งที่ 21 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1976 รัฐมอนทรีออล แคนาดา

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1976 จัดขึ้นวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2519 (ค.ศ. 1976) พิธีเปิดครั้งนี้
ค่อนข้างคล้ายกับพิธีเปิดของโอลิมปิก 1972 คือมีการนำแสดงเต้นรำพื้นเมืองของอดีตประเทศ
เจ้าภาพ (เยอรมนี) และการเต้นรำพื้นเมืองของเจ้าภาพ (แคนาดา) มาเป็นส่วนหนึ่งของพิธีเปิด ซึ่ง
นำมาจัดแสดงบริเวณรอบลู่วิ่งของสนามกีฬา นอกจากนี้พบว่ามีการแสดงที่สื่อถึงกีฬา คือ การแสดง
ยิมนาสติกลีลาประกอบอุปกรณ์ประเภทริบบิ้นร่วมด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 19 การแสดงเต้นรำพื้นเมืองของแคนาดาในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1976

(IOC, 1976, Online)

ภาพที่ 20 การแสดงยิมนาสติกลีลาในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1976

(IOC, 1976, Online)

เป็นที่น่าสังเกตว่าในโอลิมปิกปี 1972 และโอลิมปิกปี 1976 มีการนำนาฏกรรมของสองประเทศเข้ามาแสดงในพิธีเปิด ลักษณะที่ปรากฏดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นการสื่อให้เห็นถึงความร่วมมือของเจ้าภาพพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาที่มีร่วมกัน แต่พบว่า รูปแบบดังกล่าวไม่ปรากฏในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในครั้งต่อ ๆ มา

จากข้อมูลการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระยะพัฒนา พบว่าแนวคิดการแสดงพิธีเปิดในระยะนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มคุณค่าให้แก่การกีฬาด้วยการคิดสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น วงแหวนโอลิมปิกเพื่อสื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนทั้ง 5 ทวีปทั่วโลก การปล่อยนกพิราบเพื่อสื่อถึงสันติภาพของมนุษยชาติ การแสดงเปลวไฟโอลิมปิกเพื่อสื่อถึงแนวคิดกรีกโบราณ ฯลฯ นอกจากนี้ มีการนำเสนอศิลปวัฒนธรรมของประเทศเจ้าภาพและการแสดงที่สื่อถึงกีฬา เช่น การเต้นรำพื้นเมือง การแสดงสาธิตยิมนาสติก ฯลฯ สำหรับรูปแบบการแสดงในระยะนี้ ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ได้เป็น 3 รูปแบบ คือ 1. นาฏกรรมดั้งเดิม 2. นาฏกรรมแสดงสัญลักษณ์ และ 3. นาฏกรรมเชิงกีฬา

3. ระยะเทคนิคและความบันเทิง (ค.ศ.1980 - ปัจจุบัน)

ระยะเทคนิคและความบันเทิง หมายถึง ระยะที่พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกนำเสนอศิลปะการแสดงที่หลากหลายมากขึ้น จากเดิมที่มีการนำเสนอในรูปแบบของการเต้นรำประจำชาติ การแสดงนาฏกรรมเชิงสัญลักษณ์ หรือการแสดงเชิงกีฬา ได้นำความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแสดงกายกรรม การแสดงของศิลปินที่มีชื่อเสียง การแสดงสื่อผสม (Mixed Media) ฯลฯ ประกอบกับการใช้เทคโนโลยี เพื่อแสดงให้เห็นถึงนวัตกรรมที่เกิดจากการสร้างสรรค์ที่ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ทั้งนี้การแสดงในพิธีเปิดระยะนี้มีการเล่าเรื่องราวเป็นองค์หรือชุดต่าง ๆ โดยแต่ละองค์อาจเลือกใช้การแสดงทางวัฒนธรรมผสมผสานกับการแสดงทางเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังนำเสนอขั้นตอนพิธีการในพิธีเปิดในรูปแบบการแสดง เช่น การเปิดตัวประธานจัดการแข่งขันในปี 2012 ซึ่งแสดงภาพให้เห็นว่าประธานในพิธีกำลังกระโดดลงจากเครื่องบิน หลังจากนั้นจึงปรากฏตัวในสนามที่จัดพิธีเปิดการแข่งขัน การแสดงสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกโดยใช้รูปแบบที่นอกเหนือจากการแปรแถวหรือจับมือของผู้แสดง การแสดงสัญลักษณ์รูปนกพิราบโดยมีลักษณะเป็นนาฏกรรมที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ฯลฯ เพื่อสร้างความตื่นตาตื่นใจแก่ผู้ชม

ระยะเทคนิคและความบันเทิงนี้มักปรากฏรูปแบบหรือการจัดการแสดงที่มีความหลากหลายมากกว่าระยะเริ่มต้น และระยะพัฒนา ดังนั้น สีสันและความซับซ้อน รวมถึงการใช้เทคนิคพิเศษเพื่อผูกเรื่องราวตามบริบทหรือปัจจัยทางสังคมต่าง ๆ จึงได้รับการหยิบยกและนำเสนอเพื่อปรากฏต่อสายตาผู้ชมที่ได้รับชมผ่านการถ่ายทอดทั่วโลก สำหรับพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกปี 1980 ถึงโอลิมปิกปี 2016 การแสดงในพิธีเปิดมักประกอบด้วยหลายชุดและมีความซับซ้อนในการ

นำเสนอ ผู้วิจัยจึงจะอธิบายเนื้อหาโดยแบ่งเป็น แนวคิด รูปแบบ เนื้อหา และวิธีการนำเสนอซึ่งประกอบด้วย เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ประกอบการแสดง ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง และลักษณะการแสดง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ครั้งที่ 22 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1980 กรุงมอสโก สหภาพโซเวียต³

พิธีเปิดโอลิมปิกในปี 1980 จัดขึ้นวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2523 (ค.ศ. 1980) ปรากฏพิธีเปิดที่แตกต่างจากระยะพัฒนา เนื่องจากการมีการออกแบบการแสดงที่หลากหลายกว่า กล่าวคือ มีการใช้เทคนิคทางด้านนาฏกรรมที่ซับซ้อนมากขึ้น เช่น ผู้แสดงใช้เทคนิคการต่อตัวเป็นชั้นและปรากฏเป็นรูปแจกัน (Vases) การแสดงท่าทางในลักษณะไล่ระดับ (wave) เพื่อแสดงเทคนิคการใช้สีในเครื่องแต่งกายและการแสดงรูปทรงต่าง ๆ ให้เกิดภาพสวยงาม มีรายละเอียดดังนี้

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 1 ขบวนเชิญวงแหวนโอลิมปิก

แนวคิด: พิธีการโอลิมปิกโบราณสู่มอสโก

รูปแบบ: ขบวนพาเหรด การแสดงเชิงสัญลักษณ์

เนื้อหา: พิธีการเชิญตราวงแหวนโอลิมปิกสัญลักษณ์ประจำการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก และเป็นการระลึกถึงการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกโบราณ สดุดีเหล่าเทพนักรบ เปรียบเสมือนฮีโร่ การแสดงถึงการให้เกียรติสูงสุดในเกมกีฬาโอลิมปิก

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ผู้แสดงแต่งกายเลียนแบบเทพีและเทพนักรบในสมัยกรีกโบราณ โดยแต่งกายด้วยชุดเดรสกระโปรงยาวสีสันท่าง ๆ เช่น ขาว ชมพู เหลือง ผู้แสดงบางกลุ่มสวมผ้าคลุมไหล่ปล่อยชายผ้าด้านหนึ่ง สวมเครื่องประดับศีรษะ สวมรองเท้า

อุปกรณ์ประกอบการแสดง กระจ่างบูชา ดอกไม้สีต่าง ๆ ธงประกอบเกียรติยศ เสาสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิก

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เครื่องเป่าบรรเลงเพลงสดุดีโอลิมปิก (Tribute to Ancient Greece)

ลักษณะการแสดง ขบวนพาเหรดเชิญตราสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกโดยผู้แสดงแต่งกายเลียนแบบเทพีและเทพนักรบโบราณตั้งแถวลักษณะรูปเรขาคณิต เช่น แถวตัววี แถวโค้ง

³ Javier Saborido Teira. (2019, April 28). *Moscow 1980 Olympic Games Opening Ceremony* [Video file]. Video posted to <https://www.youtube.com/watch?v=xjQs3FWKXzk>

แถวคู่ตอนลึก ฯลฯ ผู้แสดงชายในมือถือกระถางบุชา ผู้หญิงถือดอกไม้หลากสี มีขบวนรถม้าเลียนแบบ
กีฬาในสมัยกรีกโบราณ นอกจากนี้ยังมีการแปรอักษรภาพบนอัฒจันทร์เป็นรูปต่าง ๆ เช่น วิหารของ
เทพบนเทือกเขาโอลิมปัส พระราชวังเทอรัม ฯลฯ

ภาพที่ 21 ขบวนเชิญสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980

(IOC, n.d., Online)

ภาพที่ 22 การแสดงขบวนเชิญสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980

(IOC, n.d., Online)

การแสดงชุดที่ 1 การแสดงชุด Friendship of the People's dance

แนวคิด: การเต้นรำเพื่อเฉลิมฉลองเทศกาลโอลิมปิก

รูปแบบ: การแสดงทางวัฒนธรรมการเต้นของสหภาพโซเวียต

เนื้อหา: การแสดงเต้นรำประจำชาติที่แสดงถึงต้นทุนทางวัฒนธรรม ความสนุกสนานของสหภาพโซเวียตมานำเสนอต่อชาวโลก

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย กลุ่มที่ 1 ผู้แสดงชายสวมเสื้อเชิ้ตแขนสั้นสีขาว ผูกโบว์ กางเกงขายาว สวมรองเท้า ผู้แสดงหญิงสวมเสื้อเชิ้ตแขนตุ๊กตาสีขาว กระโปรงบานสั้นเนื้อเข้าเล็กน้อย สวมรองเท้า กลุ่มที่ 2 ผู้แสดงชายและหญิงแต่งชุดประจำชาติของสาธารณรัฐ 15 แห่งของสหภาพโซเวียต

อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีประจำชาติและประจำท้องถิ่น

ลักษณะการแสดง เป็นการแสดงหลายชุดต่อเนื่องกันประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ผู้แสดงชายและผู้แสดงหญิงออกมาตั้งแถวกระจายเต็มสนามกีฬา จากนั้นเริ่มเต้นรำ มีการแปรแถวจับคู่ สลับกันระหว่างคู่ชายหญิง และระหว่างแถว โดยใช้การเดินและกระโดดก้าวเท้า จากนั้นเดินออกจากสนาม ต่อมาผู้แสดงกลุ่มที่ 2 แต่งกายด้วยชุดประจำชาติที่แสดงถึงศิลปะการเต้นรำประจำท้องถิ่นต่าง ๆ ของประเทศ โดยการเดินคู่ เดินกลุ่มจับมือกันเต้นประกอบการแปรแถวเป็นเส้นและรูปเรขาคณิตต่าง ๆ ไปทั่วสนาม และกลับมาเต้นรวมกลุ่มกันอีกครั้งด้วยจังหวะที่เร้าใจขึ้นเรื่อย ๆ จนจบการแสดงผู้แสดงโบกมือให้ผู้ชมในสนามกีฬาและเดินออกจากสนามกีฬา

ภาพที่ 23 การแสดงชุด Friendship of the People's dance ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980
(Ria Novosti. Vladimir Rodionov, 2010, Online)

ภาพที่ 24 การแสดงระบำพื้นเมืองที่เป็นส่วนหนึ่งของการแสดง
ชุด Friendship of the People's dance ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980 (IOC, n.d., Online)

การแสดงชุดที่ 2 การแสดงชุด Troikas

แนวคิด: การแสดงศักยภาพด้านการกีฬาของเยาวชน

รูปแบบ: การแสดงเชิงกีฬา ยิมนาสติก ยืดหยุ่น

เนื้อหา: การแสดงยิมนาสติกที่ผสมผสานทักษะและเทคนิคต่าง ๆ ประกอบเข้าด้วยกัน คือ ยิมนาสติก การทรงตัว การยืดหยุ่น และลีลาท่าทางที่อ่อนช้อย

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ผู้แสดงชายสวมชุดยิมนาสติกรัดรูปสีขาว ผู้แสดงหญิงสวมชุดยิมนาสติกรัดรูปสีแดง ชุดกีฬา ชุด mascot

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ริบบิ้น ลูกบอล ห่วง คานทรงตัว พู่กันหัวม้าจำลอง ตุ๊กตาของเล่น

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีประจำชาติ

ลักษณะการแสดง เป็นลักษณะการแสดงหลายชุดต่อเนื่องกัน ประกอบด้วยผู้แสดงชายกลุ่มแรกวิ่งออกมาสู่สนามลักษณะแถวเป็นระเบียบกระจายทั่วสนาม แสดงท่าทางบริหารร่างกายในลักษณะต่าง ๆ ถัดมาผู้แสดงหญิงออกมาแทนที่ผู้แสดงชาย ลักษณะแถวดั้งเดิม แสดงท่าทางยิมนาสติกผสมการเต้นบัลเลต์ เช่น การยืนปลายเท้า การเตะขาสูง ฯลฯ จากนั้นเป็นการแสดงยิมนาสติกลีลาประกอบอุปกรณ์ริบบิ้น ลูกบอล และการต่อตัวของผู้แสดง แปรแถวเป็นเส้นและรูปเรขาคณิต ต่อมาเป็นการแสดงการเต้นรำของหมี mascot ประจำการแข่งขัน และจบด้วยการแสดงยิมนาสติกรูปแบบต่าง ๆ ของเด็ก ๆ

ภาพที่ 25 การแสดงชุด Troikas ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980

(Sputnik, 2016, Online)

ภาพที่ 26 การแสดงชุด Troikas สู่ถึง mascot ประจำการแข่งขัน ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980

(IOC, n.d., Online)

การแสดงชุดที่ 3 การแสดงชุด Vases

แนวคิด: การแสดงศักยภาพด้านการกีฬาและการแสดง

รูปแบบ: การแสดงความสามารถเชิงกีฬาและการแสดงทางศิลปะ

เนื้อหา: การแสดงกายกรรมผสมทักษะและเทคนิคต่าง ๆ ประกอบเข้าด้วยกัน ได้แก่ ยิมนาสติก การทรงตัว การยืดหยุ่น และลีลาท่าทางที่อ่อนช้อย

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดยิมนาสติกสีสันท่าง ๆ อาทิ สีเหลือง สีชมพู สีขาว ฯลฯ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง แผ่นกระโดดแตรมโพลีน นักร้านสำหรับต่อตัว

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีประจำชาติ

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงใช้ทักษะด้านยิมนาสติก การต่อตัว และการทรงตัว ประกอบกัน เริ่มด้วยการนำแผ่นแตรมโพลีนวางในลักษณะวงกลมและผู้แสดงกระโดดสลับกันไปมา และความสามารถในการต่อตัวโดยใช้ท่าพื้นฐานจากยิมนาสติก จากนั้นเป็นการต่อตัวเป็นรูปแจกัน มนุษย์โดยมีโครงนั่งร้านเป็นที่ยึดเกาะ ซึ่งโครงนั่งร้านจะเคลื่อนเข้าสู่สนามกีฬาตั้งเป็นรูปสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิก 5 วง โดยผู้แสดงเริ่มทำการต่อตัวขึ้นโดยวางลักษณะท่าทางต่าง ๆ กันไปในแต่ละระดับชั้นทั้งหมด 8 ชั้น

ภาพที่ 27 ลักษณะการต่อตัวในการแสดงชุด Vases ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980

(IOC, n.d., Online)

การแสดงชุดที่ 4 การแสดงชุด Mosaic with all the performers

แนวคิด: การแสดงศักยภาพด้านการกีฬาและการแสดง

รูปแบบ: การแสดงทางวัฒนธรรมการเต้นของสหภาพโซเวียต

เนื้อหา: การแสดงกายกรรมผสมทักษะและเทคนิคต่าง ๆ ประกอบเข้าด้วยกัน ได้แก่ ยิมนาสติก การทรงตัว การยืดหยุ่น และลีลาท่าทางที่อ่อนช้อย

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดยิมนาสติกสีสันทันต่าง ๆ อาทิ สีเหลือง สีชมพู สีขาว ฯลฯ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีประจำชาติ

ลักษณะการแสดง เป็นการแสดงต่อเนื่องจากการแสดงชุด Vases โดยผู้แสดงต่อตัวเป็นรูปทรงแจกัน และผู้แสดงส่วนหนึ่งทำแฉกเป็นรูปวงกลมล้อมรอบซ้อนกัน จากนั้นแสดงท่าทางที่พร้อมเพรียงกันสลับกับการแสดงการไล่ลำดับกัน (wave) ด้วยท่าทางแข็งแรงและอ่อนช้อยสลับไปมาลักษณะบานออกและหุบเข้า

ภาพที่ 28 การแสดงชุด Mosaic with all the performers ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980
(IOC, n.d., Online)

ภาพที่ 29 ลักษณะการตั้งแถว และการแสดงท่าทางในการแสดง
ชุด Mosaic with all the performers ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1980 (Sputnik, 2016, Online)

การแสดงที่มีชื่อชุดว่า Vases และ Mosaic with all the performers ซึ่งการแสดงชุดดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงการผสมผสานทักษะและเทคนิคทางร่างกาย เช่น การทรงตัว การใช้ความยืดหยุ่น ความแม่นยำ ฯลฯ กับเทคนิคในการใช้อุปกรณ์ ได้แก่ แทรมโพลีน และนั่งร้านสำหรับการต่อตัว ซึ่งมีการจัดเตรียมไว้อย่างได้มาตรฐาน อีกทั้ง ยังแสดงให้เห็นถึงการผสมผสานความสามารถทางกีฬาและศิลปะ เนื่องจากมีการใช้สีส้นของเครื่องแต่งกายของนักแสดงที่แตกต่างกันซึ่งปรากฏในหลายตำแหน่งของสนามเพื่อถ่ายทอดความสวยงามไปพร้อมกับการแสดงความสามารถ ความแข็งแรงตามลักษณะของนักกีฬา และการใช้เทคนิคที่แปลกตา ทั้งนี้ เมื่อผสมผสานรายละเอียดของส่วนต่าง ๆ เป็นที่เรียบร้อยแล้วจะปรากฏเป็นวงแหวนทั้งสิ้น 5 วง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงทวีปต่าง ๆ ทั้ง 5 ทวีป ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ระยะเวลาเทคนิคและความบันเทิงเป็นการนำลักษณะดั้งเดิมหรือการแสดงที่ปรากฏในระยะเริ่มต้นและระยะพัฒนามาพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศเจ้าภาพ อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นลักษณะของกีฬาที่ปรากฏเป็นนาฏกรรมซึ่งสวยงามและกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ครั้งที่ 23 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1984 ลอนแองเจลิส สหรัฐอเมริกา⁴

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1984 จัดขึ้นวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2527 (ค.ศ. 1984) การแสดงพิธีเปิดในระยะเทคนิคและความบันเทิงได้ขยายรูปแบบการแสดงให้น่าสนใจยิ่งขึ้น โดยมีการนำเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยแห่งยุคมานำเสนอในพิธีเปิด เช่น การแสดงมนุษย์จรวด และการนำเสนอประวัติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกาผ่านนาฏกรรมประกอบบทเพลงที่ได้รับการคัดเลือกมาเป็นอย่างดี กล่าวคือ เป็นบทเพลงที่ได้รับรางวัลด้านการประพันธ์หรือแต่งโดยนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงในระดับโลก ทั้งนี้ การแสดงทั้งหมดได้รับการออกแบบโดยฮอลลีวูด (Hollywood) ซึ่งเป็นหน่วยงานด้านความบันเทิงและมีชื่อเสียงระดับโลก สำหรับรายละเอียดของการแสดงในพิธีเปิดมีดังต่อไปนี้

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 1 welcome

แนวคิด: การนับถอยหลังเข้าสู่พิธีเปิดอย่างเป็นทางการ

รูปแบบ: การแสดงนวัตกรรมและเทคโนโลยี การแสดงทางศิลปะ

เนื้อหา: การแสดงถึงการทักทาย โดยเน้นถึงสีส้มจากลูกโป่งสวรรค์ขนาดใหญ่ และความตื่นตาตื่นใจจากมนุษย์จรวดที่บินลงมาสู่กลางสนามกีฬาที่แสดงถึงผู้นำทางด้านเทคโนโลยีอวกาศ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดกีฬาสีขาว

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ลูกโป่งสวรรค์ขนาดใหญ่ผูกด้วยริบบิ้นแนบคำว่า welcome ที่เขียนขึ้นกว่า 100 ภาษา

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง ก่อนเริ่มการแสดงผู้แสดงประจำอยู่กลางสนามโดยถือลูกโป่งสวรรค์ขนาดใหญ่ 2 สี คือ สีเงินและสีขาว โดยลูกโป่งสีเงินแปรสัณฐานรูปวงแหวนโอลิมปิก และลูกโป่งสีขาวล้อมรอบตามแนวขอบสนามกีฬา เริ่มด้วยผู้แสดงเป็นมนุษย์จรวดบินจากจุดสูงสุดของอัฒจันทร์ลงสู่กลางสนามกีฬา จากนั้นผู้แสดงที่ถือลูกโป่งสีเงินแปรแถวเป็นตัวอักษรคำว่า welcome และก่อนสิ้นสุดการแสดงผู้แสดงปล่อยลูกโป่งให้ลอยขึ้นสู่ท้องฟ้า

⁴ Bryan Pinkall. (2019, April 28). 1984 Los Angeles Summer Olympic Opening Ceremony [Video file]. Video posted to <https://bryanpinkall.blogspot.com/2012/07/1984-summer-olympic-opening-ceremony.html>

ภาพที่ 30 การแสดงมนุษย์จรวดในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1984

(Steve Powell, 1984, Online)

ภาพที่ 31 การแสดงแปรอักษร Welcome ด้วยลูกโป่งสวรรค์สีเงาสะท้อนและสีขาว

ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1984 (Nolympics LA, 2018, Online)

การแสดงชุดที่ 1 American Suite

แนวคิด: การแสดงวงโยธวาทิต

รูปแบบ: การแสดงวงโยธวาทิตประกอบการเดินแปรแถว

เนื้อหา: การแสดงวงโยธวาทิต

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว มีผ้าคลุมไหล่ทั้งตัวไปด้านหน้าและด้านหลัง สวมหมวกเก็บ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง เครื่องดนตรีและธง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง เป็นการบรรเลงดนตรีประกอบการแปรแถวเป็นเส้นและรูปเรขาคณิตแบบต่าง ๆ เช่น วงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม รูปดาว แผนที่ประเทศสหรัฐอเมริกาฯ โดยนักแสดง 800 คน ประกอบด้วย เครื่องเป่า เครื่องกระทบ และคัลเลอร์การ์ด

ภาพที่ 32 การแสดงวงโยธวาทิต ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1984

(Pinterest, 2018, Online)

การแสดงชุดที่ 2 Pioneer Spirit

แนวคิด: ดนตรีและวิถีชีวิตชาวอเมริกันตะวันตก

รูปแบบ: การเต้นรำและแสดงดนตรีพื้นเมืองประกอบฉาก

เนื้อหา: แสดงถึงศิลปะการเต้นรำ ดนตรี และวิถีชีวิตของชาวอเมริกันตะวันตกในช่วงเปลี่ยนศตวรรษที่ 20

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย แต่งกายเลียนแบบชาวอเมริกันตะวันตกด้วยเสื้อผ้าสีเอิร์ธโทน

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ฉากบ้าน โรงนา ล้อเกวียน ไวโอลิน

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีพื้นเมือง

ลักษณะการแสดง เป็นการแสดงเต้นรำประกอบฉากโดยนักแสดงบัลเลต์จำนวน 410 คน จับกลุ่มเต้นรำ มีทั้งเต้นเดี่ยว เต้นคู่ เต้นกลุ่ม เต้นโลดโผนตีลังกา ทั้งแบบอิสระและแบบแผนสลับกัน กระจายเต็มพื้นที่สนาม

ภาพที่ 33 การแสดงชุด Pioneer Spirit ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1984

(Supercoolpics, 2016, Online)

การแสดงชุดที่ 3 Dixieland Jamboree

แนวคิด: ดนตรีและวิถีชีวิตทางตอนใต้ของอเมริกา

รูปแบบ: การแสดงร้องประสานเสียงประกอบทำทาง

เนื้อหา: การแสดงเพลงสวดพระกิตติคุณของศาสนาคริสต์

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย กลุ่มแรกแต่งกายคล้ายบาทหลวงของศาสนาคริสต์ลักษณะเป็นชุดคลุมยาวทั้งตัว กลุ่มที่สองแต่งกายเครื่องแบบวงโยธวาทิต สวมหมวกหม้อตาล

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ฉาก ม้านั่ง รมหลากสี

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีดั้งเดิม

ลักษณะการแสดง จำลองฉากเป็นภายในโบสถ์คริสต์ ประกอบด้วยผู้แสดงจำนวน 300 คน เริ่มจากผู้แสดงสวมบทบาทเป็นบาทหลวงเป็นต้นเสียงและมีลูกคู่ประสานเสียงร่วมร้องเพลง "When the Saints Go Marching In" เพลงทำนองแจ๊ส ประกอบการเดินรำเป็นกลุ่ม

ภาพที่ 34 การแสดงชุด Dixieland Jamboree ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1984

(Alamy Stock Photo, 2016, Online)

การแสดงชุดที่ 4 Urban Rhapsody

แนวคิด: การแสดงดนตรี

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัย

เนื้อหา: การแสดงดนตรี Rhapsody in Blue ผลงานประพันธ์ของจอร์จ เกริร์ชวิน (George Gershwin) นักเปียโนชาวอเมริกัน โดยเป็นการผสมผสานระหว่างแนวดนตรีคลาสสิกกับเทคนิคการเล่นแบบแจ๊สและเร็กไทม์ ซึ่งสื่อถึงเอกลักษณ์ความเป็นนิวยอร์กและเป็นเป็นที่นิยมในสหรัฐอเมริกา

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย นักแสดงหญิงสวมชุดเดรสยาวสีฟ้า

อุปกรณ์ประกอบการแสดง เปียโน

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงเปียโนและวงออเคสตรา

ลักษณะการแสดง นักเปียโน จำนวน 85 คน วงออเคสตรา และนักเต้นแสดงบนอัฒจันทร์ โดยเป็นการแสดงลีลาประกอบการบรรเลงเปียโน

ภาพที่ 35 การแสดงชุด Urban Rhapsody ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1984

(Alamy Stock Photo, 2016, Online)

การแสดงชุดที่ 5 The World is a Stage

แนวคิด: การแสดงดนตรี

รูปแบบ: การเต้นแจ๊สประกอบวงโยธวาทิต

เนื้อหา: การแสดงดนตรีและการเต้นรำ Hollywood Musical ซึ่งเป็นเพลงจากภาพยนตร์ละครเวทีบรอดเวย์

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดวงโยธวาทิตสวมหมวก

อุปกรณ์ประกอบการแสดง เครื่องดนตรี ธงชาติอเมริกา

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง วงออเคสตรา

ลักษณะการแสดง การแสดงบรอดเวย์โดยผู้แสดงชายหญิงเต้นรำบนด้านหนึ่งของอัฒจันทร์ที่ออกแบบเป็นเวทีสำหรับแสดง จากนั้นนักดนตรีวงโยธวาทิตและคัลเลอร์การ์ดในสนามกีฬาเริ่มแปรแถวเป็นรูปเรขาคณิตต่าง ๆ จากนั้นผู้แสดงหญิงวิ่งเข้าสู่สนามกีฬาเต้นรำกันเป็นกลุ่ม

ภาพที่ 36 การแสดงชุด The World is a Stage ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1984

(Alamy Stock Photo, 2016, Online)

การแสดงชุดที่ 6 Finale

แนวคิด: การเต้นรำ

รูปแบบ: การเต้นรำประจำชาติ

เนื้อหา: แสดงถึงความสนุกสนานและแผนที่ประเทศสหรัฐอเมริกา

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดกีฬาสีขาว

อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีประกอบการขับร้อง

ลักษณะการแสดง การเต้นประกอบการแปรแถวเป็นรูปเรขาคณิตต่าง ๆ และรูปแผนที่ประเทศสหรัฐอเมริกา

ภาพที่ 37 การแสดงชุด Finale ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1984

(Algle foto Stock, 2016, Online)

จากข้อมูลข้างต้น การแสดงเปิดโรงชุด Welcome และ การแสดงชุด Dixieland Jamboree ซึ่งการแสดงเปิดโรงชุด Welcome แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานระหว่างนาฏกรรมกับเทคโนโลยีด้วยการทำให้ผู้แสดงลอยอยู่กลางอากาศได้ด้วยการนำเครื่องกลบังคับติดไว้ด้านหลังของผู้แสดงและบินมาจากจุดสูงสุดของอัฒจันทร์ลงสู่กลางสนามกีฬาเพื่อสร้างความตื่นตาตื่นใจแก่ผู้ชมในสนามกีฬา อันเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นผู้นำของสหรัฐอเมริกาทางด้านการพัฒนาเทคโนโลยีที่สำคัญของโลก ขณะที่การแสดงในชุด Dixieland Jamboree แสดงให้เห็นถึงการนำเสนอประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ของสหรัฐอเมริกาผ่านเสียงเพลง ด้วยการนำบทเพลง “When the Saints Go Marching In” เพลงทำนองแจ๊สที่มีชื่อเสียง จากการนำเสนอการแสดงดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าเจ้าภาพต้องการเชิดชูศิลปหรือผลงานที่มีชื่อเสียงของชาติขึ้นมาแนะนำเสนอ

ครั้งที่ 24 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1988 โซล สาธารณรัฐเกาหลี
(เกาหลีใต้)⁵

โอลิมปิก 1988 จัดขึ้นวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2531 (ค.ศ. 1988) การแสดงในพิธีเปิดครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 ช่วงสลับกับขั้นตอนพิธีการต่าง ๆ ของโอลิมปิก ซึ่งมีลำดับและรายละเอียดการแสดงพิธีเปิดดังนี้

องก์ที่ 1 Greeting the Sun

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 1 Dawn Road

แนวคิด: การแสดงเบิกโรง

รูปแบบ: นาฏยศิลป์ประจำชาติ

เนื้อหา: พิธีกรรมการเตรียมพื้นที่สำหรับประกอบพิธี

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดประจำชาติเกาหลี

อุปกรณ์ประกอบการแสดง กลอง เครื่องสูงลักษณะเป็นธงผ้าห้อยชายลงมา

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง กลอง และดนตรีประจำชาติ

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงชายและหญิงสวมชุดประจำชาติที่กลองลักษณะต่าง ๆ เป็นจังหวะซ้ำสลับเร็ว จากนั้นผู้แสดงถือธงเครื่องสูงวิ่งออกมาตั้งแถวกลางสนามกีฬา พร้อมกันนั้นผู้แสดงตีกลองอีกส่วนหนึ่งประจำที่เป็นแถวรอบลู่วิ่งของสนามกีฬา จากนั้นจึงวิ่งมารวมกันทำท่าและแปรแถวเป็นลักษณะรัศมีวงกลม

⁵ Bryan Pinkall. (2019, April 28). 1988 Seoul Summer Olympic Opening Ceremony [Video file]. Video posted to <https://bryanpinkall.blogspot.com/2012/07/1988-summer-olympic-opening-ceremony.html>

ภาพที่ 38 การแสดงเบิกโรงชุด Dawn Road ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988

(Bryan Pinkall, 2012, Online)

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 2 Dragon Drum Procession

แนวคิด: การแสดงเบิกโรง

รูปแบบ: ขบวนแห่

เนื้อหา: แสดงถึงเครื่องดนตรีประจำชาติที่ใช้ประกอบพิธีกรรม

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดประจำชาติ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง เครื่องสูงแบบต่าง ๆ กลอง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีประจำชาติ และกลอง

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงแต่งกายขุนนางโบราณเดินขบวนถือเครื่องสูงและกลองม้งกรขนาดใหญ่ออกมากลางสนาม ขณะที่ผู้ตีกลองจากชุด Dawn Road ตั้งแถวบริเวณที่นั่งสี่มุมของสนามกีฬาและตีกลองกำกับจังหวะ สุดท้ายเป็นการปล่อยลูกโป่งสวรรค์และผู้แสดงทั้งหมดวิ่งกลับเข้าด้านใน

ภาพที่ 39 ขบวนแห่กลองม้งกรขนาดใหญ่ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988

(Kenneth via Pinterest, 2018, Online)

ภาพที่ 40 การแสดงเบ็กรงชุด Dragon Drum Procession ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988

(Breaknews, 2018, Online)

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 3 Heaven Earth and Man

แนวคิด: การแสดงเบิกโรงสื่อถึงกรีกโบราณ

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัย

เนื้อหา: แสดงถึงการเต้นรำของนางไม้เกาหลีและหญิงสาวชาวกรีก

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดประจำชาติเกาหลี และชุดหญิงสาวยุคกรีกโบราณ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เพลงบรรเลงแนวร่วมสมัย

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงสองกลุ่มเต้นรำโดยผู้แสดงนางไม้เกาหลีแสดงทำนาฏศิลป์ประจำชาติและหญิงสาวกรีกโบราณแสดงทำนาฏศิลป์สมัยใหม่ จากนั้นเป็นการเต้นรวมกลุ่มกันแปรแถวเป็นรูปเรขาคณิต

ภาพที่ 41 การแสดงเบิกโรงชุด Heaven Earth and Man ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988

(The Asahi Shimbun via Getty Images, 1988, Online)

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 4 Finale

แนวคิด: การแสดงเบิกโรง

รูปแบบ: นาฏยศิลป์ร่วมสมัย

เนื้อหา: สื่อสัญลักษณ์เลข 88 หมายถึงปีในการจัดการแข่งขันและอักษร Welcome แสดงถึงการต้อนรับ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดกีฬา

อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เพลงบรรเลงแนวร่วมสมัยและเพลงมาร์ช

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงส่วนหนึ่งวิ่งออกมาสมทบกับผู้แสดงจากชุด Heaven Earth and Man จากนั้นเต้นแปรแถวเป็นรูปวงกลมซ้อนกันทำท่าเต้นในลักษณะพร้อมเพรียงกัน โดยมีการต่อตัวเป็นขุ่มและทำท่าไล่ลำดับ (wave) และแปรแถวเป็นอักษรต่าง ๆ ได้แก่ เลข 88 อักษร welcome อักษรเกาหลี วงแหวนโอลิมปิก สัญลักษณ์ประจำการแข่งขัน

ภาพที่ 42 การแสดงเบิกโรงชุด Finale ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988

(Newspic, 2018, Online)

องค์ที่ 2 Great Day

การแสดงชุดที่ 1 Tent Dance and Parachute Stunt

แนวคิด: สัญลักษณ์โอลิมปิก

รูปแบบ: นาฏยศิลป์ประจำชาติ

เนื้อหา: สื่อถึงสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิก

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดประจำชาติ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีประจำชาติ

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงกระโดดร่มสีต่าง ๆ ได้แก่ สีฟ้า สีเหลือง สีดำ สีเขียว สี

แดง ซึ่งผู้แสดงกระโดดร่มแปรสัญลักษณ์รูปวงแหวนโอลิมปิกกลางอากาศก่อนลงสู่สนามกีฬาและเมื่อลงสู่สนามกีฬาแปรรูปวงแหวนโอลิมปิกอีกครั้ง ต่อมาผู้แสดงหญิงตั้งแถวรอบสนามเป็นกลุ่มโดยแต่ละกลุ่มกางผืนผ้าขนาดใหญ่วิ่งเข้าสู่สนามกีฬาอีกครั้งในลักษณะเป็นรัศมีโดยมีผู้แสดงกระโดดร่มอยู่ตรงกลาง

ภาพที่ 43 การแสดงชุด Tent Dance and Parachute Stunt ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988
(Park Joon-young, 2010, Online)

ภาพที่ 44 การแสดงชุด Tent Dance and Parachute Stunt ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988
(IOC, 1988, Online)

การแสดงชุดที่ 2 Flower Dance

แนวคิด: การเต้นรำเกี่ยวกับดอกไม้

รูปแบบ: นาฏยศิลป์ประจำชาติ

เนื้อหา: แสดงถึงการเต้นรำเพื่อความสงบสุขโดยสื่อผ่านดอกไม้

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดประจำชาติปลายแขนลักษณะเป็นผืนผ้ายาวกว่าปกติ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ช่อดอกไม้

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีประจำชาติ

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงรำรำใช้เทคนิคการสะบัดและโบกผ้า โดยเคลื่อนไหว

และแปรแถวเป็นรูปดอกไม้และรูปเรขาคณิตต่าง ๆ ทั้งในลานและคู่ของสนามกีฬา

ภาพที่ 45 การแสดงชุด Flower Dance ในพิธีเปิดโอลิมปิก 1988
(National Sports Promotion Corporation; Lee Chang-geun, 2019, Online)

ภาพที่ 46 การแสดงชุด Flower Dance ในพิธีเปิดโอลิมปิก 1988
(IOC, 1988, Online)

การแสดงชุดที่ 3 Chaos

แนวคิด: การเต้นรำเกี่ยวกับหน้ากาก

รูปแบบ: นาฏยศิลป์ประจำชาติผสมนาฏยศิลป์สมัยใหม่

เนื้อหา: แสดงถึงการเต้นรำหน้ากาก

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย เครื่องแต่งกายประจำชาติ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง หน้ากากขนาดใหญ่แบบต่าง ๆ มีไม้ค้ำชู

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีประจำชาติผสมดนตรีสมัยใหม่

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงถือหน้ากากแบบต่าง ๆ ออกมาเต้นรำกลางสนามกีฬา

การแสดงชุดที่ 4 Beyond All Barriers

แนวคิด: การแสดงเกี่ยวกับกีฬาประจำชาติ

รูปแบบ: การสาธิตกีฬา

เนื้อหา: นำเสนอกีฬาประจำชาติ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดเทควันโด

อุปกรณ์ประกอบการแสดง แผ่นไม้สำหรับแสดงการเตะ

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การเปล่งเสียงของผู้แสดง

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงวิ่งออกมาประจำจุดในลักษณะกระจายเท่า ๆ กัน ทั่ว

สนามกีฬาและแสดงการสาธิตเทควันโดในท่าทางต่าง ๆ เช่น การออกท่าการต่อสู้ การต่อย ฯลฯ โดยทำอย่างพร้อมเพรียงกันและไล่ลำดับกัน (wave)

ภาพที่ 47 การแสดงชุด Beyond All Barriers ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1988

(Getty Images, 2018, Online)

การแสดงชุดที่ 5 Silence

แนวคิด: เยาวชนกับกีฬา

รูปแบบ: นาฏยศิลป์สมัยใหม่

เนื้อหา: เยาวชนสื่อถึงอนาคตที่สุดในของเกาหลีใต้

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดกีฬาและชุดเดรสกระโปรง

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ห่วง กังหันลมมือถือ ลูกบอล

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีบรรเลง

ลักษณะการแสดง เด็กผู้ชายกลิ้งห่วงไปในสนามกีฬา จากนั้นกลุ่มเด็ก ๆ วิ่ง

ออกมาจากทิศทางต่าง ๆ ของสนามกีฬา

ภาพที่ 48 การแสดงชุด Silence ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1988

(Yoon Tae-seok, 2018, Online)

การแสดงชุดที่ 6 New Sprouts

แนวคิด: เยาวชน

รูปแบบ: นาฏยศิลป์สมัยใหม่

เนื้อหา: เยาวชนสื่อถึงอนาคตที่สดใสของเกาหลีใต้

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดกีฬาและชุดเดรสกระโปรง

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ห่วง กังหันลมมือถือ ลูกบอล เชือก

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการขับร้อง

ลักษณะการแสดง เป็นการแสดงต่อเนื่องจากชุด Silence โดยกลุ่มเด็ก ๆ เดินออกมาจากทิศทางต่าง ๆ ของสนามกีฬา โดยแบ่งเป็นกลุ่มต่าง ๆ บางกลุ่มเต้น บางกลุ่มแสดงท่าทาง ประกอบอุปกรณ์ จากนั้นเต้นแปรแถวเป็นรูปกังหันลม

ภาพที่ 49 การแสดงชุด New Sprouts ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988

(Park Joon-young, 2010, Online)

การแสดงชุดที่ 7 Confrontation

แนวคิด: ความแข็งแกร่ง

รูปแบบ: ขบวนแห่ นาฏยศิลป์ประจำชาติ

เนื้อหา: การแสดงที่สื่อถึงกีฬา Konori rope battle เป็นเชือกขนาดใหญ่ใช้สำหรับฝึกความแข็งแรงของแขนและร่างกายที่อ่อนบน

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดประจำชาติแบบต่าง ๆ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง เครื่องสูง ธงสีแดงและน้ำเงิน เชือก

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีประจำชาติ

ลักษณะการแสดง ผู้แสดง 2 กลุ่มเดินขบวนแห่เชือกโคโนริขนาดใหญ่และเครื่องดนตรีประกอบออกมาจากสองฝั่งของสนามกีฬา จากนั้นปรับขบวนแถวลักษณะเผชิญหน้าและวิ่งเข้าหากันเพื่อต่อสู้ สิ้นสุดด้วยการเดินขบวนเพื่อปรับแถว

ภาพที่ 50 การแสดงชุด Confrontation ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1988

(National Sports Promotion Corporation, 2013, Online)

การแสดงชุดที่ 8 One World

แนวคิด: การรวมกันเป็นหนึ่งเดียว

รูปแบบ: นาฏยศิลป์ร่วมสมัย

เนื้อหา: การรวมกันเป็นหนึ่งเดียว

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดแต่งกายประจำชาติ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง พัด ลูกโป่ง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงดนตรีและการขับร้อง

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงวิ่งออกมาตั้งแถวเป็นรัศมีกระจายออกจากเวทีกลางสนามกีฬา โดยมีถือลูกโป่งทั้งสองข้าง จากนั้นวิ่งล้อมรอบเวทีที่มีผู้แสดงกำลังเต้นรำประกอบพู่กันเดียวกันผู้แสดงจากชุดการแสดงก่อนหน้าออกมาสมทบโดยการจับมือแปรแถวเดินวนเป็นขั้วรูปดอกไม้ขนาดใหญ่

ภาพที่ 51 การแสดงชุด One World ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1988

(National Sports Promotion Corporation, 2013, Online)

ครั้งที่ 25 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1992 บาร์เซโลนา ราชอาณาจักรสเปน⁶

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1992 จัดขึ้นวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2535 (ค.ศ. 1992) การแสดงพิธีเปิดได้มีการนำวรรณกรรมท้องถิ่นของประเทศเจ้าภาพมานำเสนอในรูปแบบการแสดงสื่อผสม (Mixed media) ซึ่งปรากฏการแสดงที่น่าสนใจ ได้แก่ การเล่าเรื่องราวตำนานการสร้างเมืองบาร์เซโลนาที่เชื่อมโยงกับเทพกรีกปกรณัมโดยใช้เทคนิคหรืออุปกรณ์การแสดงที่เป็นระบบกลไกเข้ามาใช้ประกอบการแสดง และการแสดงประกอบการจุดไฟโอลิมปิกโดยนำเทคนิคเชิงวิทยาศาสตร์และกีฬาเข้ามาเกี่ยวข้องสำหรับรายละเอียดของการแสดงดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 1 Opening

แนวคิด: การทักทายเข้าสู่พิธีเปิดอย่างเป็นทางการ

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัย

เนื้อหา: การแปรอักษรเป็นคำทักทาย “HOLA”

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย เครื่องแต่งกายสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ด้วยสีสดใส ประกอบด้วย ผู้แสดงกลุ่มที่ 1 นกสีเหลือง แต่งกายด้วยชุดรูปสีเหลือง สวมกระโปรงทรงกลม (Circle Skirt) ยาวคลุมเท้า สวมหมวกรูปหัวนกคลุมทั้งศีรษะเว้นใบหน้า ผู้แสดงกลุ่มที่ 2 ดอกไม้ แต่งกายด้วยชุดรูปสีเขียว สวมโครงผ้าทรงกลมที่มีลักษณะตั้งชูขึ้นโทสนีชมพู ม่วง เหลือง แดง คล้ายกลีบดอกไม้ ผู้แสดงกลุ่มที่ 3 แต่งกายด้วยชุดรูปสีน้ำเงิน

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ผืนผ้ารูปสีเหลี่ยม โครงหุ่นคนซึ่งมีลักษณะแขนขา ยาวเป็นพิเศษสีแดง เหลือง น้ำเงิน

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เพลงบรรเลงด้วยเครื่องเป่า

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงเป็นดอกไม้ประจำที่เป็นกลุ่มอยู่กลางสนาม จากนั้นเริ่มกระจายตัวออกพร้อมกับผู้แสดงเป็นนกวิ่งเข้าสู่สนามโดยใช้มือจับชายกระโปรงกระพือขึ้นลง

⁶ Bryan Pinkall. (2019, April 28). 1992 Barcelona Summer Olympic Opening Ceremony [Video file]. Video posted to <https://bryanpinkall.blogspot.com/2012/07/1992-summer-olympic-opening-ceremony.html>

ลักษณะคล้ายนกบินออกมาจากทิศทางต่าง ๆ จากข้างสนามกีฬาและแปรแถวร่วมกับผู้แสดงเป็นดอกไม้ลักษณะต้นหมุนรอบตนเอง จากนั้นแปรแถวเป็นตัวอักษร HOLA โดยมีนักแสดงประกอบแปรแถวเป็นกลุ่มวงกลมรอบ ๆ สนามเป็นรูปดอกไม้ และแปรแถวเป็นรูปตราสัญลักษณ์ประจำการแข่งขัน

ภาพที่ 52 การแสดงเบิกโรงชุด Opening ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992
(IOC, 1992, Online)

ภาพที่ 53 การเต้นแปรอักษรเป็นคำทักทาย ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992
(Institut Barcelona Esports, 2017, Online)

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 2 Welcome

แนวคิด: การแสดงต้อนรับเทศกาลโอลิมปิก

รูปแบบ: การเต้นระบำพื้นเมือง

เนื้อหา: การแปรสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกและรูปหัวใจด้วยการเต้นระบำพื้นเมือง

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ผู้แสดงชายสวมเสื้อและกางเกงสีขาว ผู้แสดงหญิงสวมเสื้อและกระโปรงสั้นเนื้อเช่าสีขาว

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ผ้าเช็ดหน้าพื้นเล็ก

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เพลงบรรเลงด้วยเครื่องเป่า และดนตรีประจำชาติประกอบการขับร้องโอเปร่า

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงชายและหญิงเต้นระบำพื้นเมืองออกมาคู่กันจากด้านข้างของสนาม จากนั้นเต้นแปรแถวเป็นรูปวงกลม 5 วง และเคลื่อนแถวเป็นรูปวงแหวนโอลิมปิกและรูปหัวใจ พร้อมกับปล่อยนกพิราบบินทั่วบริเวณเหนือสนามกีฬา

ภาพที่ 54 การเต้นรำแปรแถวเป็นรูปวงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992

(Institut Barcelona Esports, 2017, Online)

การแสดงชุดที่ 1 Land of Passion

แนวคิด: ดินแดนแห่งศิลปะ

รูปแบบ: การเต้นระบำพื้นเมือง

เนื้อหา: การแสดงระบำ Flamenco ศิลปะการแสดงประจำชาติและภาพวาด

สถาปัตยกรรม

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ผู้แสดงหญิงแต่งกายด้วยชุดประจำชาติ (Flamenco) ลักษณะเป็นกระโปรงยาว พองฟูเป็นชั้น ๆ ตัวเสื้อรัดรูปเน้นสัดส่วนสีขาวขลิบแดง สีแดง และเขียว ผู้แสดงชายสวมเสื้อและกางเกงลักษณะผ้าพริ้วไหว

อุปกรณ์ประกอบการแสดง พัด

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีประจำชาติประกอบการขับร้องโอเปร่า

ลักษณะการแสดง ประกอบด้วยการเต้นรำบนหลังม้า การเต้นคู่ชายหญิง และการเต้นเดี่ยว ประกอบการขับร้องโอเปร่าโดยนักแสดงที่มีชื่อเสียงของประเทศ และผู้แสดงสวมชุดที่แสดงถึงภาพวาดสถาปัตยกรรมของประเทศ

ภาพที่ 55 การเต้นระบำพื้นเมืองในการแสดงชุด Land of Passion ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992

(Stephanie Miller. Irene Anastasopoulou, 2018, Online)

การแสดงชุดที่ 2 The Mediterranean

แนวคิด: ความอุดมสมบูรณ์ของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัยผสมการแสดงนวัตกรรมและเทคโนโลยีประกอบการเล่าเรื่อง

เนื้อหา: การแสดงเรื่องราวตำนานการสร้างอารยธรรมเมดิเตอร์เรเนียนและเมืองบาร์เซโลน่าของเฮราคลีสหรือเฮอร์คิวลีส (Herakles, Hercules) เทพวีรบุรุษตามตำนานกรีกซึ่งเป็นเทพที่มีความแข็งแรงและกล้าหาญ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ตามบทบาทของตัวละคร

อุปกรณ์ประกอบการแสดง เรือใบ หุ่นโครงสัตว์ประหลาดทะเลยักษ์ อาวุธต่าง ๆ

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เพลงบรรเลงร่วมสมัยประกอบคำบรรยายเล่าเรื่อง

ลักษณะการแสดง การแสดงประกอบเรื่องราวโดยมีผู้แสดงสวมบทบาทต่าง ๆ เช่น ทหาร สัตว์ประหลาดทะเล น้ำทะเล ฯลฯ โดยใช้เทคนิคพิเศษต่าง ๆ เช่น เคลน รอก สลิง หุ่นเชิดที่เป็นกลไกโดยใช้คนบังคับ พลุ ฯลฯ

ภาพที่ 56 การแสดงชุด The Mediterranean ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992

(La Fura dels Baus, 1992, Online)

ภาพที่ 57 การแสดงชุด The Mediterranean ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992

(AP; Mark Duncan, 1992, Online)

ภาพที่ 58 การแสดงชุด The Mediterranean ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992

(La Fura dels Baus, 1992, Online)

การแสดงประกอบพิธีการจุดกระถางคบเพลิง

แนวคิด: จุดไฟในกระถางคบเพลิง

รูปแบบ: การแสดงเชิงกีฬา

เนื้อหา: จุดไฟในกระถางคบเพลิงด้วยความสามารถทางกีฬา

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดกีฬาลำลอง

อุปกรณ์ประกอบการแสดง คันธนูและลูกธนูปลายไฟ

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เพลงบรรเลง

ลักษณะการแสดง เป็นการแสดงต่อเนื่องจากการวิ่งคบเพลิง โดยนักกีฬาอาวุโส ที่มีชื่อเสียงของประเทศเป็นผู้ยิงธนูไฟขึ้นไปยังกระถางคบเพลิงเพื่อจุดไฟในกระถาง

ภาพที่ 59 การยิงธนูไฟเพื่อจุดไฟในกระถางคบเพลิงในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992

(IOC, n.d., Online)

การแสดงชุดที่ 3 Human Pyramid demonstration

แนวคิด: การแสดงศักยภาพด้านการกีฬาและการแสดง

รูปแบบ: การแสดงความสามารถเชิงกีฬาและการแสดงทางศิลปะ

เนื้อหา: การแสดงกายกรรมที่ผสมผสานทักษะและเทคนิคต่าง ๆ ประกอบเข้าด้วยกัน คือ ยิมนาสติก การทรงตัว การยืดหยุ่น

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดกีฬารัดรูป

อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เพลงบรรเลง

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงใช้ทักษะด้านยิมนาสติก และการทรงตัวประกอบกัน ต่อตัวขึ้นเป็นชั้น 4-5 ชั้น

ภาพที่ 60 การแสดงชุด Human Pyramid demonstration ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 1992

(IOC, 1992, Online)

จากข้อมูลข้างต้น การแสดงชุด The Mediterranean และการแสดงประกอบพิธีการจุดไฟในกระถางคบเพลิง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการนำเรื่องราววรรณกรรมท้องถิ่นของประเทศเจ้าภาพมานำเสนอในรูปแบบการแสดงสื่อผสม (Mixed media) หรือการแสดงที่ใช้เทคนิคแสง สี และเอฟเฟกต์อื่น ๆ ประกอบการแสดงเรื่องราวตำนานการสร้างอารยธรรมเมดิเตอร์เรเนียนและเมืองบาร์เซโลนาของเฮราคลีสหรือเฮอร์คิวลีส (Herakles, Hercules) เทพวีรบุรุษตามตำนานกรีกซึ่งเป็นเทพที่มีความแข็งแรงและกล้าหาญประกอบอุปกรณ์ประกอบการแสดงต่าง ๆ ได้แก่ ระเบิด หุ่นโครงสัตรีประหลาด ทะเลยักษ์ อาวุธต่าง ๆ นำเสนอด้วยการใช้เทคนิคพิเศษต่าง ๆ เช่น เคลน รอก สลิง หุ่นเชิดที่เป็นกลไกโดยใช้คนบังคับ พลุ ฯลฯ ประกอบการแสดง

ขณะที่การแสดงประกอบการจุดไฟในกระถางคบเพลิงเป็นการนำนักกีฬาคนสำคัญของประเทศเจ้าภาพมาเป็นผู้จุดไฟในกระถางด้วยการใช้เทคนิคการยิงธนูไฟซึ่งต้องมีการกำหนดระยะและทิศทางของลูกธนูไฟให้ตกในกระถางคบเพลิงอย่างแม่นยำ ทั้งนี้ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงบทบาทของกีฬาในฐานะนาฏกรรม ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะที่เคยเกิดขึ้นในพิธีเปิดในระยะเริ่มต้นและระยะพัฒนา

ครั้งที่ 26 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 1996 แอตแลนตา สหรัฐอเมริกา⁷

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996 จัดขึ้นวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 (ค.ศ. 1996) การแสดงในพิธีเปิดครั้งนี้แอตแลนตาตั้งใจสร้างศิลปะที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์โอลิมปิก ซึ่งใช้งบประมาณถึง 15 ล้านดอลลาร์ โดยให้นักดนตรีระดับโลกรวมถึงวงโอเปร่าร่วมแสดงในพิธีเปิดครั้งนี้ อีกทั้งแอตแลนตาได้ออกแบบการแสดง รวมไปถึงเทคนิคต่าง ๆ ที่ทำให้เนื้อเรื่องออกมาประทับใจผู้ชมทั่วโลก ซึ่งมีลำดับและรายละเอียดการแสดงพิธีเปิดดังนี้

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 1 The Call to the Nation

แนวคิด: การนำบทยหลังสู่พิธีเปิดและการฉลองครบรอบหนึ่งศตวรรษโอลิมปิก

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัย

เนื้อหา: การแสดงสี่ถึงสี่ทั้ง 5 สีของวงแหวนโอลิมปิก ได้แก่ สีแดง หมายถึง ทวีปอเมริกา สีเขียว หมายถึง ทวีปเอเชีย สีดำ หมายถึง ทวีปแอฟริกา สีเหลือง หมายถึง ทวีปเอเชีย สีฟ้า หมายถึง ทวีปยุโรป นอกจากนี้ยังสื่อถึงการฉลองครบรอบ 100 ปี การจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก สมัยใหม่และนักพิราบตัวแทนแห่งสันติภาพ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย เครื่องแต่งการแนวสร้างสรรค์โดยมีลักษณะเป็นแผ่นวงกลมสามารถโค้งงอได้ซ้อนกันเป็นชั้น ๆ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง กลอง ผืนผ้าขนาดใหญ่ 5 สี

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เพลงบรรเลงร่วมสมัยผสมการตีกลองของผู้แสดง

ลักษณะการแสดง ช่วงที่ 1 ผู้แสดงตัวแทนแต่ละสีสวมบทบาทผู้นำจิตวิญญาณของเผ่าแห่งวงแหวนโอลิมปิกปรากฏขึ้นจากขอบด้านบนของสนามกีฬา จากนั้นผืนผ้าขนาดใหญ่ถูกลำเลียงผ่านอ้อมจันทร์เหนือศีรษะของผู้ชมในสนามกีฬา ต่อมาผู้แสดงเป็นหัวหน้าชนเผ่าของแต่ละสีตีกลองเรียกชนเผ่าของตนเองออกมาเดินเป็นกลุ่มและแปรแถวเป็นรูปสัญลักษณ์ประจำการจัดการแข่งขัน ขณะเดียวกันพลร่มแต่ละสีพุ่งตัวลงมาจากหลังคาของสนามกีฬาและแปรแถวเป็นรูปวงแหวน

⁷ Bryan Pinkall. (2019, April 28). 1996 Atlanta Summer Olympic Opening Ceremony [Video file]. Video posted to <https://bryanpinkall.blogspot.com/2012/07/1996-summer-olympic-opening-ceremony.html>

โอลิมปิกกับตัวเลข 100 สุดท้ายช่วงที่ 3 ผู้แสดงชนเผ่าสีขาวแปดอักษร 100 เป็นรูปนกพิราบกำลัง
โฉบบิน

ภาพที่ 61 การแสดงเบิกโรงชุด The Call to the Nation ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996
(David Taylor; Getty Images, 1996, Online)

ภาพที่ 62 การแสดงเบิกโรงชุด The Call to the Nation ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996
(David Taylor; Getty Images, 1996, Online)

ภาพที่ 63 การแสดงแปรสัณฐานวงแหวนโอลิมปิกและเลข 100 ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996

(David Taylor; Getty Images, 1996, Online)

ภาพที่ 64 การแสดงแปรสัณฐานรูปนกพิราบ ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996

(David Taylor; Getty Images, 1996, Online)

การแสดงชุดที่ 1 Welcome to the World

แนวคิด: การแสดงการต้อนรับ

รูปแบบ: การแสดงต้นสมัยนิยมของประเทศ

เนื้อหา: การแสดงผลสมรสรูปแบบการต้นสมัยนิยมรูปแบบต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียงของประเทศ เช่น การต้นเชียร์ลีดเดอร์ การต้น Steppers วงโยธวาทิต ฯลฯ สื่อถึงความสนุกสนานและเป็นการเร้าอารมณ์ของผู้ชมในสนาม

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดกีฬารูปแบบต่าง ๆ ชุดวงโยธวาทิต

อุปกรณ์ประกอบการแสดง รถกระบะสำหรับฉายไฟ

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีสมัยใหม่ประกอบการขับร้อง

ลักษณะการแสดง เริ่มด้วยผู้แสดงต้นเชียร์ลีดเดอร์ถูกคลุมด้วยธงสัญลักษณ์ประจำการแข่งขันกีฬากีฬา จากนั้นเปิดฉากออกผู้แสดงเชียร์ลีดเดอร์ต้นแปรแถวกระจายเต็มสนามและผู้แสดงชุดอื่น ๆ ปรากฏในส่วนต่าง ๆ ของสนามและต้นตามตำแหน่งที่ของตนเอง ต่อมารถกระบะหลายคันขับเข้าสู่สนามกีฬาร้อมฉายไฟนำรถไปยังผู้แสดง จากนั้นต้นแปรแถวเป็นตัวอักษรคำว่า Atlanta พร้อมกับผู้ชมในสนามกีฬามีส่วนร่วมในการสร้างคลื่น (wave) มนุษย์ทั้งอัฒจันทร์และจบลงด้วยการจุดดอกไม้ไฟ

ภาพที่ 65 การแสดงชุด Welcome to the World ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996
(David Taylor; Getty Images, 1996, Online)

ภาพที่ 66 การแสดงชุด Welcome to the World ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996
(Ross Kinnaird; Getty Images, 1996, Online)

การแสดงชุดที่ 2 Georgia on My Mind

แนวคิด: เมืองในหัวใจ

รูปแบบ: การร้องเพลง

เนื้อหา: นำเสนอเพลง Georgia on My Mind ซึ่งขับร้องโดย Gladys Knight นักร้องที่มีชื่อเสียงของประเทศ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย นักร้องสวมชุดเดรสกระโปรงสีแดง

อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เพลงบรรเลงประกอบการขับร้อง

ลักษณะการแสดง ยืนร้องเพลงกลางสนาม

การแสดงชุดที่ 3 Summertime: The Beauty of the South

แนวคิด: ความงามของภาคใต้

รูปแบบ: นาฏยศิลป์ร่วมสมัย

เนื้อหา: ฝีเสื้อและหิ้งห้อยสื่อถึงดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และจิตวิญญาณของชาวใต้ที่แสดงออกถึงความงาม จิตวิญญาณ วัฒนธรรม ดนตรี และผลกระทบของการเกิดสงครามกลางเมืองในอเมริกา ความย่ำแย่ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นถูกเยียวยาด้วยเสียงโอเปร่าและกลับมาใช้ชีวิตชีวาอีกครั้ง

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ลักษณะเป็นปีกฝีเสื้อขนาดใหญ่

อุปกรณ์ประกอบการแสดง หุ่นขนาดใหญ่รูปแบบต่าง ๆ

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีร่วมสมัย

ลักษณะการแสดง ผู้แสดง 2 คนแต่งกายเป็นฝีเสื้อขนาดใหญ่สีทองและสีเงิน ออกมาจากสองฝั่งของสนามกีฬาและเต้นรำมาเจอกันที่กลางสนาม จากนั้นผู้แสดงสวมชุดฝีเสื้อสีขาวและหุ่นยักษ์ต่าง ๆ เต้นรำและเฉลิมฉลองอย่างสนุกสนาน จากนั้นมีเสียงฟ้าร้องเครื่องกลขนาดใหญ่ปรากฏขึ้นโอบล้อมผู้แสดงเป็นฝีเสื้อและหิ้งห้อยถูกคลุมด้วยผ้าสีเทา ต่อมาผู้แสดงเป็นฝีเสื้อสีขาวขับร้องโอเปร่าปลุกเหล่าฝีเสื้อขึ้นมาอีกครั้ง ผู้แสดงฝีเสื้อปรากฏตัวอีกครั้งโดยสวมปีกหลากสีออกมาเต้นรำอีกครั้ง และจบลงด้วยการจุดดอกไม้ไฟ

ภาพที่ 67 การแสดง Summertime: The Beauty of the South ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996
(Popperfoto; Getty Images, 1996, Online)

ภาพที่ 68 การแสดง Summertime: The Beauty of the South ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996
(Popperfoto; Getty Images, 1996, Online)

การแสดงชุดที่ 4 Temple of Zeus

แนวคิด: ย้อนอดีตของกีฬาโอลิมปิกโบราณ

รูปแบบ: นาฏยศิลป์ร่วมสมัย

เนื้อหา: สื่อถึงการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกโบราณ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย เลียนแบบชุดกรีกโบราณ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ฉาก

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีร่วมสมัย

ลักษณะการแสดง เป็นการเล่าเรื่องราวผ่านการแสดงเงา โดยผู้แสดงเคลื่อนไหวในวิหารกรีกโบราณ 8 ต้น ออกมาจากทิศทางต่าง ๆ เข้าสู่ใจกลางของสนามกีฬาเรียงเป็นเป็นวิหารทรง 8 เหลี่ยมแบบกรีกโบราณที่ชิงผ้าขาวต่อกัน 360 องศา สำหรับเป็นจอเพื่อฉายภาพเงาของนักกีฬา และกีฬาประเภทต่าง ๆ ในยุคกรีกโบราณ เช่น การยิงธนู มวยปล้ำ วิ่ง ฯลฯ และภาพเทพีแห่งชัยชนะ มอบราวงวัลแก่ผู้ชนะ

ภาพที่ 69 การแสดงชุด Temple of Zeus ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996

(Franck Seguin; Getty Images, 1996, Online)

การแสดงชุดที่ 6 The Olympic Flag

แนวคิด: การเชิญธงและการปล่อยนกพิราบ

รูปแบบ: พิธีการและการแสดงเชิงสัญลักษณ์

เนื้อหา: นกพิราบสื่อถึงเสรีภาพและสันติภาพ ซึ่งเป็นครั้งแรกในการใช้นกพิราบจำลอง แทนการปล่อยนกพิราบจริง

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดกีฬา

อุปกรณ์ประกอบการแสดง นกพิราบกระดาษมีไม้ค้ำชู

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีร่วมสมัยและเสียงระฆัง

ลักษณะการแสดง หลังจากเชิญธงโอลิมปิกขึ้นสู่ยอดเสา ผู้แสดงเด็กวิ่งถือ นกพิราบกระดาษออกมารอบลู่วิ่งของสนามกีฬา และวิ่งไปรอบ ๆ

การแสดงชุดที่ 7 The Power of the Dream

แนวคิด: พลังแห่งความฝัน

รูปแบบ: การขับร้องเพลงประกอบคอรัส

เนื้อหา: สื่อถึงพลังแห่งความฝันและการสร้างกำลังใจ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดนักบวชในโบสถ์คริสต์ ชุดราตรีเดรส

อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการขับร้อง

ลักษณะการแสดง ขับร้องบทเพลงโดย Céline Dion และ Jessye Norman นักร้องและนักแสดงโอเปร่าที่มีชื่อเสียงระดับโลก และจบลงด้วยการจุดดอกไม้ไฟ

ภาพที่ 70 การแสดงชุด The Power of the Dream ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 1996

(David Taylor; Getty Images, 1996, Online)

ครั้งที่ 27 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 2000 ซิดนีย์ เครือรัฐออสเตรเลีย⁸

โอลิมปิก 2000 จัดขึ้นวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2543 (ค.ศ. 2000) การแสดงในพิธีเปิดครั้งนี้ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่าจัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่และได้รับเสียงตอบรับจากผู้ชมมากที่สุดขณะนั้น ซึ่งการแสดงสื่อเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติผสมผสานจินตนาการผ่านตัวละครเด็ก ซึ่งมีลำดับและรายละเอียดการแสดงพิธีเปิดดังนี้

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 1 Welcome

แนวคิด: การต้อนรับเข้าสู่พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก

รูปแบบ: การขี่ม้า

เนื้อหา: นำเสนอ Australian Stock Horse ม้าสายพันธุ์ออสเตรเลียที่ขึ้นชื่อในเรื่องของความแข็งแรง อดทน ว่องไว และอารมณ์ดี

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดขี่ม้า สวมหมวก และผ้าพันคอ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ธงพื้นขาวมีสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิก และมีด้าม

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง วงออเครสตรา

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงขี่ม้าและถือธงเข้าสู่สนามกีฬาโดยขี่ตามแนวลู่วิ่งของสนามกีฬา จากนั้นขี่แปรแถวตอนลึกจากด้านข้างเข้าสู่ลานของสนามกีฬา และแปรแถวเป็นวงแหวนโอลิมปิกและรูปกั้งหันและป้ายผ้าขนาดใหญ่เขียนคำว่า “G'DAY”

⁸ Bryan Pinkall. (2019, April 28). 2000 Sydney Summer Olympic Opening Ceremony [Video file]. Video posted to <https://bryanpinkall.blogspot.com/2012/07/2000-summer-olympic-opening-ceremony.html>

ภาพที่ 71 การแสดงเบิกโรงชุด Welcome ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000

(Adam Pretty; Getty Images, 2000, Online)

ภาพที่ 72 การแสดงเบิกโรงชุด Welcome ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000

(Jacques Lange; Getty Images, 2000, Online)

การแสดงชุดที่ 1 Deep Sea Dreaming

แนวคิด: ความสมบูรณ์ของใต้ท้องทะเล

รูปแบบ: การแสดงจินตภาพ

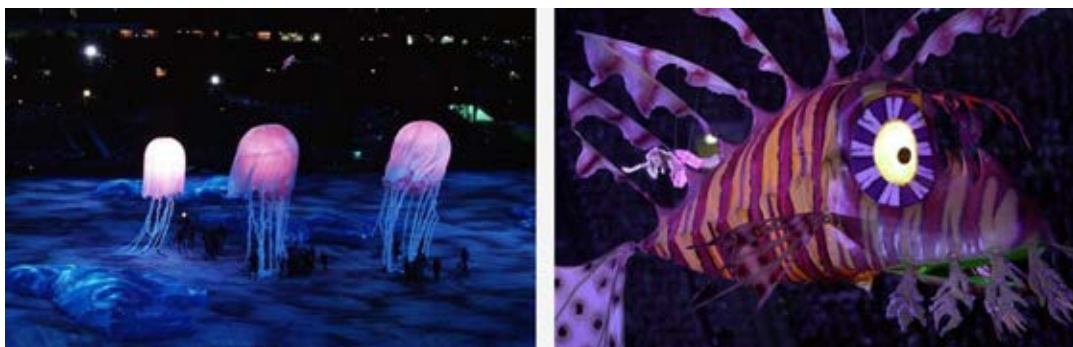
เนื้อหา: สื่อถึงความสัมพันธ์ของประเทศออสเตรเลียกับท้องทะเล โดยแสดงถึงภาพความฝันของเด็กหญิงคนหนึ่งที่ได้ลงไปยังใต้ท้องทะเลที่มีความสวยงามและพบกับสัตว์ใต้ท้องทะเลมากมาย

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย เด็กหญิงแต่งกายด้วยชุดเดรสสีชมพู ผู้แสดงเป็นสัตว์น้ำใต้ท้องทะเลแต่งกายเลียนแบบสัตว์ชนิดนั้น ๆ ผู้แสดงเป็นชนเผ่าโบราณไม่สวมเสื้อและทาตัวสีน้ำตาล

อุปกรณ์ประกอบการแสดง หุ่นสัตว์ทะเลจำลอง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงดนตรีและเสียงประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง สนามกีฬาถูกออกแบบลวดลายเป็นชายหาดโดยใช้เทคนิค Projection Mapping เด็กผู้หญิงเดินออกมากลางสนามและนอนหลับ จากนั้นนักแสดงสวมบทบาทต่าง ๆ ประกอบด้วย คลื่นน้ำ สัตว์ทะเลต่าง ๆ ออกสู่กลางสนาม จากนั้นเด็กหญิงถูกสลิงดึงขึ้นสู่กลางอากาศเสมือนกำลังแหวกว่ายในท้องทะเลท่ามกลางสัตว์นานาชนิดใต้ท้องทะเล

ภาพที่ 73 การแสดงชุด Deep Sea Dreaming ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000

(Alexander Hassenstein; Getty Images, 2000, Online)

ภาพที่ 74 การแสดงชุด Deep Sea Dreaming ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000
(Pool JO SYDNEY 2000; Getty Images, 2000, Online)

ภาพที่ 75 การแสดงชุด Deep Sea Dreaming ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000
(Pool JO SYDNEY 2000; Getty Images, 2000, Online)

การแสดงชุดที่ 2 Awakening

แนวคิด: ชนเผ่าพื้นเมือง

รูปแบบ: การแสดงจินตภาพ

เนื้อหา: สื่อถึงวัฒนธรรมของ Indigenous Australians และ Torres Strait Islanders ชนเผ่าพื้นเมืองโบราณของออสเตรเลียที่แสดงการต้อนรับผู้เข้าร่วมแข่งขันโอลิมปิกด้วยพิธีกรรมของชนเผ่า

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย นุ่งผ้าแบบชนเผ่าโบราณและทาสีตัว

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ธงสีต่าง ๆ

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การตีกลอง เสียงดนตรี และขับร้องประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง สนามกีฬาถูกออกแบบลวดลายเป็นพื้นดินโดยใช้เทคนิค Projection Mapping เริ่มจากผู้แสดงเป็นชนเผ่าแสดงท่าทางการย่ำเท้าเป็นแถวเข้าสู่สนามและรวมเป็นกลุ่มกลางสนามกีฬา จากนั้นแต่ละชนเผ่าเริ่มแสดงท่าทางอย่างอีกเืมด้วยการกระโดดโลดเต้นและสงบลง จากนั้นแสดงพิธีกรรมการบูชาด้วยการเคาะจังหวะและจุดกระถางควัน สุดท้ายปรากฏสัญลักษณ์นำโชคลักษณะเป็นรูปดวงตาและหน้าคน จากนั้นผู้แสดงชนเผ่าเต้นรำร่วมกัน

ภาพที่ 76 การแสดงชุด Awakening ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000
(Corbis; Getty Images, 2000, Online)

ภาพที่ 77 การแสดงชุด Awakening ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000
(Pool JO SYDNEY 2000; Getty Images, 2000, Online)

การแสดงชุดที่ 3 Nature

แนวคิด: ธรรมชาติของออสเตรเลีย

รูปแบบ: การแสดงจินตภาพ

เนื้อหา: ช่วงที่ 1 ไฟ สื่อถึงการคุกคามของไฟป่าที่เกิดขึ้นจากความแห้งแล้งในฤดูร้อนของออสเตรเลีย ช่วงที่ 2 ดอกไม้ สื่อถึงแผ่นดินที่ถูกเติมเต็มด้วยน้ำ พืชพันธุ์ และชีวิต โดยเฉพาะดอกไม้ประจำท้องถิ่นของประเทศออสเตรเลีย เช่น Golden Wattle (ดอกไม้ประจำชาติ) Waratah (ดอกไม้ประจำเมือง N.S.W) ฯลฯ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย แต่งกายเลียนแบบผีเสื้อ แมลง และดอกไม้ชนิดต่าง ๆ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง คบไฟ ดอกไม้จำลอง ภาพวาดรูปสัตว์ต่าง ๆ

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง ช่วงที่ 1 เริ่มด้วยเสียงฟ้าผ่า ปรากฏผู้แสดงกลุ่มหนึ่งถือคบไฟ แสดงกายกรรมการพ่นไฟจากปาก การควงคบไฟ เดินเข้าสู่สนามกีฬาและค่อย ๆ กระจายหายออกไป ช่วงที่ 2 ผู้แสดงเป็นน้ำและกลีบดอกไม้วิ่งเข้าสู่สนามกีฬาและรวมกลุ่มกันเป็นดอกไม้ชนิดต่าง ๆ ลักษณะหุบเข้าและบานออก ต่อมาแปรแถวเป็นรูปวงกลมตรงกลางสนาม มีรัศมี คล้ายดวงอาทิตย์ จากนั้นรวมกลุ่มเป็นดอกไม้อีกครั้งและเปล่งแสงในความมืด

ภาพที่ 78 การแสดงชุด Nature ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000
(Billy Stickland; Getty Images, 2000, Online)

ภาพที่ 79 การแสดงชุด Nature ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000
(Pool JO SYDNEY 2000; Getty Images, 2000, Online)

การแสดงชุดที่ 4 Tin Symphony

แนวคิด: การเดินทางของชาวยุโรปมายังออสเตรเลีย

รูปแบบ: การแสดงจินตภาพ

เนื้อหา: ช่วงที่ 1 การล่องเรือสำเภา สู่ถึงการเดินทางของกัปตัน James Cook นักเดินเรือ และนักเขียนแผนที่ชาวอังกฤษ เข้ามาสำรวจแผ่นดินออสเตรเลีย ช่วงที่ 2 เครื่องจักรกลต่าง ๆ สู่ถึงการเจริญเติบโตทางอุตสาหกรรมของออสเตรเลีย ช่วงที่ 3 แสดงถึงวิถีชีวิตชนบท การเลี้ยงแกะ สู่ถึงการปศุสัตว์ที่สำคัญของประเทศ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดพื้นเมืองของประเทศ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง จักรยานเรือสำเภา แผ่นสังกะสี ม้าเครื่องจักรกล ฟันเฟือง วงล้อยักษ์

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง ช่วงที่ 1 เริ่มด้วยการปั่นจักรยานเรือสำเภาเข้าสู่สนามกีฬา และผู้แสดงเป็นกัปตันจุดพลุ จากนั้นผู้แสดงนำม้าเครื่องจักรกล ฟันเฟือง และวงล้อยักษ์เข้ามา ประกอบกับการเต้นระบำพื้นเมือง การต่อตัว ห้อยโหย วงล้อ ทรงตัว โดยใช้เทคนิคยมนาस्टิก ต่อมาหลังคาสังกะสีต่าง ๆ ประกอบเป็นรูปโรงนาและโรงเลี้ยงสัตว์และนักแสดงอยู่ภายในกล่องที่สามารถเคลื่อนไหวไปตามเสียงดนตรี ต่อมาผู้แสดงบังคับเครื่องตัดหญ้าแปรแถวเป็นรูปวงแหวนโอลิมปิก จากนั้นม้าเครื่องจักรกลปรากฏขึ้นอีกครั้งพร้อมกับเด็กผู้หญิงชุดชมพูนำผลแอปเปิลให้กับม้าเครื่องจักรกล

ภาพที่ 80 การแสดงชุด Tin Symphony ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000
(Pool JO SYDNEY 2000; Getty Images, 2000, Online)

ภาพที่ 81 การแสดงชุด Tin Symphony ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000
(Pool JO SYDNEY 2000; Getty Images, 2000, Online)

ภาพที่ 82 การแสดงชุด Tin Symphony ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000

(Pool JO SYDNEY 2000; Getty Images, 2000, Online)

ภาพที่ 83 การแสดงชุด Tin Symphony ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000

(Shaun Botterill; Getty Images, 2000, Online)

การแสดงชุดที่ 5 Arrivals

แนวคิด: การเดินทางของชาวโลกมายังออสเตรเลีย

รูปแบบ: การแสดงจินตภาพ

เนื้อหา: สื่อถึงขบวนการวัฒนธรรมที่หลากหลายของผู้คนแต่ละทวีปที่มาร่วมเฉลิมฉลองโอลิมปิกที่ออสเตรเลีย

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดสร้างสรรค์ใหม่

อุปกรณ์ประกอบการแสดง รถเลื่อน ลูกบอล หัวสิงโต ห่วงยาง ฯลฯ

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการแสดงและประกอบการขับร้อง

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงแต่ละทวีปแต่งกายด้วยชุดสีต่าง ๆ ที่เป็นตัวแทนทวีปของตนตามสีของวงแหวนโอลิมปิก ออกมาเต้นรำประกอบการนำเสนอวัฒนธรรม ได้แก่ การเต้นเข้าเฝ้า การเชิดสิงโต ฯลฯ จากนั้นแปรแถวเป็นรูปทวีปออสเตรเลีย จากนั้นผู้แสดงเด็ก ๆ เริ่มเดินเข้าสู่สนามกีฬาและร่วมแสดงท่าประกอบเพลงโดยมีเด็กผู้หญิงชุดชมพูที่เป็นผู้ดำเนินเรื่องราวเป็นผู้ที่ร้องเพลง สูดท้ายบรรดาเด็ก ๆ จับกลุ่มกันเป็นรูปดวงดาว

ภาพที่ 84 การแสดงชุด Arrivals ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000
(Pool JO SYDNEY 2000; Gamma-Rapho; Getty Images, 2000, Online)

ภาพที่ 85 การแสดงชุด Arrivals ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000
(Pool JO SYDNEY 2000; Gamma-Rapho via Getty Images, 2000, Online)

การแสดงชุดที่ 6 A New Era and Eternity

แนวคิด: ยุคใหม่

รูปแบบ: การแสดงจินตภาพและการเต้นสมัยนิยม

เนื้อหา: นักเต้นสื่อถึงกำลังคนที่สร้างออสเตรเลียใหม่สำหรับอนาคต

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย เครื่องแต่งกายปกติประจำวัน

อุปกรณ์ประกอบการแสดง โครงเหล็กขนาดใหญ่มีครนสำหรับยกได้ แผ่นเหล็กสะท้อนแสง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การใช้จังหวะของการกระทบเข้ากับพื้นเหล็กมีการใช้บทเพลงประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงชายหนึ่งคนเดินแท็ปเพื่อเชิญชวนผู้แสดงคนอื่น ๆ เข้าสู่สนามกีฬาแปรแถวเป็นรูปดาวแปดแฉก จากนั้นผู้แสดงในอ้อมจันทร์วิ่งออกมาเต้นสมทบ นักเต้นบางคนถือเหล็กแผ่นสีเหลี่ยมเพื่อสะท้อนแสงออกมาในขณะเต้น สุดท้ายปรากฏเด็กผู้หญิงชุดชมพูและหัวหน้าเผ่าอะบอริจินบนโครงเหล็กที่ถูกยกขึ้นกลางสนามและผู้แสดงชุดก่อนหน้าออกมาสมทบร่วมเต้นรำกลางสนามกีฬา

ภาพที่ 86 การแสดงชุด A New Era and Eternity ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000

(Jamie Squire; Getty Images, 2000, Online)

ภาพที่ 87 การแสดงชุด A New Era and Eternity ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000

(Phil Walter; Getty Images, 2000, Online)

การแสดงชุดที่ 7 Sydney 2000 Olympic Band

แนวคิด: บรรเลงเพลง

รูปแบบ: การแสดงวงโยธวาทิตประกอบการเดินแปรแถว

เนื้อหา: การแสดงวงโยธวาทิต

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ผู้บรรเลงดนตรีใส่ชุดวงโยธวาทิต

อุปกรณ์ประกอบการแสดง เครื่องดนตรี

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง เป็นการบรรเลงดนตรีประกอบการแปรแถวเป็นเส้น รูปเรขาคณิตแบบต่าง ๆ และเคลื่อนแถวสลับไปมา

ภาพที่ 88 การแสดงชุดที่ 7 Sydney 2000 Olympic Band ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000

(Jamie Squire; Getty Images, 2000, Online)

การแสดงชุดที่ 8 Dare to Dream

แนวคิด: สดุดีผู้กล้า

รูปแบบ: การขับร้องเพลงประกอบการร้องประสานเสียง

เนื้อหา: สื่อถึงพลังแห่งความฝันและการสร้างกำลังใจ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดราตรี สูท

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ผืนผ้าสีขาขนาดใหญ่

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการขับร้อง

ลักษณะการแสดง ขับร้องบทเพลงโดยนักร้องชาวออสเตรเลียที่มีชื่อเสียงระดับโลก

ขณะเดียวกันบนอัฒจันทร์มีผืนผ้าขนาดใหญ่และใช้เทคนิค Projection Mapping ฉายภาพนักกีฬา และผืนผ้าค้อย ๆ เคลื่อนคลุมเหล่าบรรดานักกีฬาที่อยู่ในสนามกีฬา

การแสดงชุดที่ 9 Heroes Live Forever

แนวคิด: พลังและกำลังใจ

รูปแบบ: การขับร้องเพลงประกอบคอรัส

เนื้อหา: สื่อถึงพลังแห่งความฝันและการสร้างกำลังใจ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดราตรี

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ผืนผ้าสีขาขนาดใหญ่

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการขับร้อง

ลักษณะการแสดง ต่อเนื่องจากชุด Dare to Dream ขับร้องบทเพลงโดยนักร้องชาวออสเตรเลียที่มีชื่อเสียงระดับโลก โดยผืนผ้าขนสัตว์อ่อนนุ่ม ค่อย ๆ เคลื่อนคลุมเหล่าบรรดานักกีฬาที่อยู่ในสนามกีฬา จากนั้นฉายภาพนกพิราบและวงแหวนโอลิมปิก

ภาพที่ 89 การแสดงชุด Heroes Live Forever เพื่อแสดงสัญลักษณ์รูปนกพิราบในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000 (Adam Pretty; Getty Images, 2000, Online)

การแสดงชุดที่ 10 The Flame

แนวคิด: การจุดคบเพลิง

รูปแบบ: การขับร้องเพลงและการแสดงนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: ผู้หญิงเป็นผู้จุดคบเพลิงสื่อถึงการเฉลิมฉลองครบรอบ 100 ปี ในการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในการแข่งขันกีฬา

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดราตรี ชุดกีฬารัดรูป

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ผืนผ้าสีขาขนาดใหญ่

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการขับร้อง

ลักษณะการแสดง คบเพลิงถูกส่งมอบให้ผู้จุดไฟในกระถาง จากนั้นผู้จุดวิ่งขึ้นสู่กลางแอ่งน้ำและนำคบไฟจุดลงไปใต้น้ำ หลังจากไฟติด กระถางคบเพลิงลอยตัวขึ้นเหนือศีรษะของผู้จุดคบเพลิง จบลงด้วยการจุดดอกไม้ไฟ

ภาพที่ 90 การจุดคบเพลิงในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2000

(Dimitri lundt; Getty Images, 2000, Online)

ครั้งที่ 28 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 2004 เอเธนส์ ราชอาณาจักรเฮลเลนิก (ประเทศกรีซ)⁹

โอลิมปิก 2004 จัดขึ้นวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2547 (ค.ศ. 2004) การแสดงในพิธีเปิดครั้งนี้ เอเธนส์ได้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับโอลิมปิกโบราณในฐานะที่ประเทศของตนเป็นต้นกำเนิดของเทศกาลโอลิมปิกผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งมีลำดับและรายละเอียดการแสดงพิธีเปิดดังนี้

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 1 Welcome

แนวคิด: การนับถอยหลังเข้าสู่พิธีเปิดอย่างเป็นทางการ (Calling to the Olympic Spirits)

รูปแบบ: การแสดงศิลปะประจำชาติผสมการแสดงทางเทคโนโลยี

เนื้อหา: การแสดงถึงความเชื่อมโยงระหว่างอดีตกับปัจจุบัน และแสดงสัญลักษณ์วงแหวน

โอลิมปิก

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย เสื้อคอวี กางเกงขายาว

อุปกรณ์ประกอบการแสดง กลองกรีกโบราณลักษณะเป็นกลองสองหน้าขนาดใหญ่ มีสายสำหรับคล้องไหล่ ใช้ไม้ตีได้สองด้าน

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การตีกลองผสมการบรรเลงเครื่องสายดนตรีประจำชาติ

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงเดินขบวนตีกลองออกมา จากนั้นผู้แสดงคนหนึ่ง ออกมาตีกลองประชันกับผู้ตีกลองอีกคนหนึ่งใน VTR ที่ฉายขึ้นหน้าจอในสนามกีฬา ต่อมาพลุดาวหางพุ่งมายังแอ่งน้ำกลางสนามกีฬาและเกิดเป็นเปลวไฟรูปสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิก หลังจากนั้นผู้แสดงเดินตีกลองไปพร้อมกับนักดนตรีข้างสนาม

⁹ Javier Saborido Teira. (2019, April 28). **Athens 2004 Olympic Games Opening Ceremony** [Video file]. Video posted to <https://www.youtube.com/watch?v=86XqyP7Qim4&t=1217s>

ภาพที่ 91 การแสดงเบิกโรงชุด welcome ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004
(Olympic channel, 2004, Online)

ภาพที่ 92 การแสดงสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004
(Olympic channel, 2004, Online)

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 2 Wide Sea

แนวคิด: ประเพณีของชาวกรีซ

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัยผสมการแสดงนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: การแสดงถึงประเพณีการเดินเรือและความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับทะเลของชาวกรีก

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย เด็กผู้ชายแต่งกายด้วยเสื้อยืด กางเกงขาวยาว

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ธงชาติกรีก เรือกระดาษจำลองขนาดใหญ่

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เครื่องเป่าวงโยธาวิท เพลงชาติกรีก

ลักษณะการแสดง เด็กชายชาวกรีกคนหนึ่งเล่นเรือใบกระดาษขนาดใหญ่โบกธงของประเทศเจ้าภาพ เมื่อถึงฝั่งเด็กชายนำธงมอบให้แก่ผู้นำของประเทศ จากนั้นร้องเพลงและเคารพธงชาติ

ภาพที่ 93 การแสดงเบิกโรงชุด Wide Sea ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004

(Getty Images, 2004, Online)

การแสดงชุดที่ 1 Allegory

แนวคิด: พัฒนาการความคิดของมนุษย์

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัยผสมการแสดงนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: ช่วงที่ 1 การปรากฏตัวของเซนทอร์ (Centaur) มนุษย์ครึ่งสัตว์ในเทพนิยายกรีก ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงออกถึงความคู่สมพันระหว่างร่างกายและจิตวิญญาณ

ช่วงที่ 2 รูปปั้นศิลปะไซคลาดิก (Cycladic) สื่อถึงการทำความเข้าใจในตัวเองของมนุษย์ และรูปปั้นคูรอส (Kouros) สื่อถึงลักษณะภาพของมนุษย์ในรูปแบบของยุคคลาสสิกสะท้อนถึงความเป็นปัจเจกชนและการยกระดับทางปัญญาของมนุษย์

ช่วงที่ 3 มนุษย์บนลูกบาศก์ (Cube) สื่อถึงความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ของมนุษย์ในการเรียนรู้และทำความเข้าใจด้วยความคิดเชิงตรรกะกับโลกที่อาศัยอยู่ และเศษชิ้นส่วนของรูปปั้นต่าง ๆ ที่ลอยอยู่เหนือน้ำสื่อถึงเกาะต่าง ๆ ในแถบทะเลเอเจียน

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ตามบทบาทของตัวละคร

อุปกรณ์ประกอบการแสดง สลิง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เพลงบรรเลงด้วยวงออร์เคสตรา

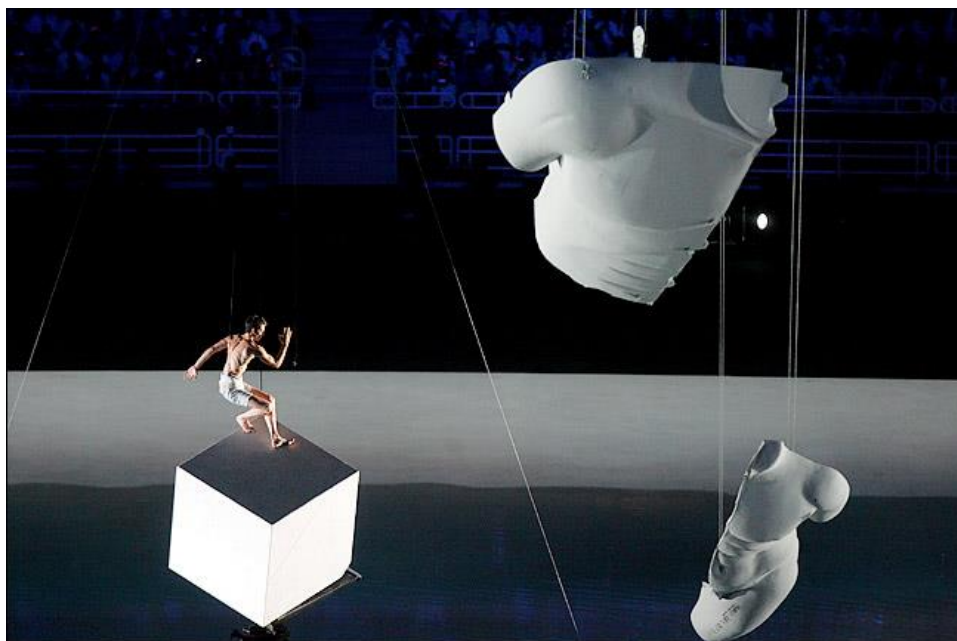
ลักษณะการแสดง การแสดงประกอบเรื่องราวโดยเล่าเรื่องผ่านงานศิลปะสัญลักษณ์ และตัวละครต่าง ๆ ในเทพนิยาย โดยช่วงที่ 1 เริ่มด้วยการอ่านบทกวี โดยมีผู้หญิงถือหัวรูปปั้นหินอ่อนมองไปยังทะเลสาบที่มีเซนทอร์กำลังขว้างดอกแห่งแสงสว่างไปยังรูปปั้นศิลปะไซคลาดิก ลักษณะเป็นรูปทรงหัวมนุษย์ลอยขึ้นมาจากกลางสนามกีฬา ต่อมาช่วงที่ 2 การใช้เลเซอร์ยิงรูปเรขาคณิตต่าง ๆ ไปที่รูปปั้นไซคลาดิกและรูปปั้นแยกออกเป็นชิ้น ๆ ลอยอยู่กลางอากาศภายในมีรูปปั้นคูรอสที่ค่อย ๆ แยกออกเป็นชิ้น ๆ เช่นกัน สุดท้ายช่วงที่ 3 เศษชิ้นส่วนของรูปปั้นค่อย ๆ ลดระดับลงลอยอยู่เหนือน้ำ จากนั้นมีลูกบาศก์ลอยขึ้นมาจากกลางสนาม โดยด้านบนของลูกบาศก์มีผู้ชายหนึ่งคนพยายามทรงตัวบนลูกบาศก์ และเศษชิ้นส่วนของรูปปั้นต่าง ๆ ลอยยกขึ้นอีกครั้งพร้อมฉายภาพกิจกรรมทางความคิดของมนุษย์ไปยังเศษชิ้นส่วนของรูปปั้น จากนั้นเศษชิ้นขึ้นต่าง ๆ ลดระดับลงลอยอยู่เหนือน้ำ

ภาพที่ 94 ฉากเซนเซอร์กำลังพุ่งหอกแห่งแสงสว่างไปยังรูปปั้นศิลปะไซเคลาดิกส่วนหนึ่งของการแสดงชุด Allegory ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004 (Olympic channel, 2004, Online)

ภาพที่ 95 ชั้นส่วนของรูปปั้นส่วนหนึ่งของการแสดงชุด Allegory ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004 (Olympic channel, 2004, Online)

ภาพที่ 96 ชิ้นส่วนของรูปปั้นส่วนหนึ่งของ
การแสดงชุด Allegory ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004 (Mike Ridewood, 2004, Online)

การแสดงชุดที่ 2 Clepsydra

แนวคิด: ภาพความทรงจำกรีก

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัยผสมการแสดงนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: ช่วงที่ 1 อีรอส (Eros) เทพแห่งความรักของกรีกและคู่รักหนุ่มสาว เป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงการกำเนิดของมนุษยชาติและประวัติศาสตร์เกิดขึ้นจากความรักและความหลงใหล

ช่วงที่ 2 อีรอสลอยอยู่เหนือขบวนพาเหรดที่แสดงถึงภาพเรื่องราวลำดับเหตุการณ์ของอารยธรรมกรีกผ่านงานศิลปะ ประกอบด้วยงานศิลปะสื่อถึงอารยธรรมมิโนอัน (Minoan civilization) ภาพจิตรกรรมยุคสำริด (The frescoes of Phaestos) ภาพศิลปะของอารยธรรมไมซีเนียน (Mycenean civilization) งานศิลปะไบแซนไทน์สมัยเฮลเลนิสติก (Hellenistic period) และหุ่นเงากรีก Karagiozis

ช่วงที่ 3 หญิงตั้งครรรภ์ เป็นภาพสัญลักษณ์ตัวแทนสื่อถึงอนาคตของมนุษยชาติ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ตามบทบาทของตัวละคร

อุปกรณ์ประกอบการแสดง สลิง ขบวนรถเลื่อน

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เพลงบรรเลงด้วยวงออร์เคสตรา

ลักษณะการแสดง ช่วงที่ 1 อีรอสลอยขึ้นเหนือสนาม และผู้แสดงชายหญิงสวมบทบาทคู่รักเต้นคู่กันกลางน้ำ ต่อมาช่วงที่ 2 ขบวนพาเหรดงานศิลปะอารยธรรมกรีก โดยนำเสนอเป็นผู้แสดงเคลื่อนไหวท่าทางเพียงเล็กน้อยคล้ายรูปปั้นและภาพจิตรกรรม สุดท้ายหญิงตั้งครรรภ์คนหนึ่ง จากกลุ่มผู้แสดงขบวนพาเหรดศิลปะถอดชุดที่เป็นลักษณะโครงแข็ง เดินลงสู่สระน้ำ

ภาพที่ 97 การแสดงชุด Clepsydra ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004
(IOC, 2004, Online)

ภาพที่ 98 การแสดงที่สื่อถึงอารยธรรมมิโนอันในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004
(IOC, 2004, Online)

ภาพที่ 99 การแสดงชุด Clepsydra ในพิธีเปิดโอลิมปิก ปี 2004
(IOC, 2004, Online)

การแสดงชุดที่ 3 Book of Life

แนวคิด: กำเนิดชีวิต

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัยผสมการแสดงนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: ช่วงที่ 1 เล่าถึงตำนานความเชื่อของกรีกเกี่ยวกับต้นกำเนิดดวงดาวของทางช้างเผือก (Galaxy) โดยเชื่อว่าเกิดขึ้นจากน่านมของเทพี Hera ซึ่งโลกถือเป็นส่วนหนึ่งของทางช้างเผือกนี้

ช่วงที่ 2 เกลียว DNA เป็นพื้นฐานสำหรับทุกชีวิตบนโลก ซึ่งเป็นการแสดงถึงความพยายามของมนุษย์ที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและแสดงให้เห็นถึงความรู้และความก้าวหน้าในด้านพันธุศาสตร์ของมนุษย์

ช่วงที่ 3 แสดงถึงการมาบรรจบกันของอดีตและปัจจุบันในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ผู้แสดงหญิงสวมชุดเดรส ผ้าพลิ้วไหว

อุปกรณ์ประกอบการแสดง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง เพลงบรรเลงด้วยวงออร์เคสตรา

ลักษณะการแสดง ช่วงที่ 1 หลังจากทีหญิงตั้งครรภ์ลงสู่สระน้ำ ไฟในสนามดับลง แสงไฟขนาดเล็กจำนวนมากลอยขึ้นจากสนามในลักษณะคล้ายดวงดาวหลายล้านดวงในจักรวาล จากนั้นช่วงที่ 2 แสงไฟขนาดเล็กค่อย ๆ รวมตัวกันเป็นรูปเกลียว DNA โดยมีการใช้เทคนิคแสงเลเซอร์ร่วมด้วย ช่วงที่ 3 ผู้แสดงทั้งหมดเดินเข้าสู่สนามกีฬาอีกครั้ง และปรากฏต้นมะกอกขึ้นกลางสระน้ำที่กำลังลดลง

ภาพที่ 100 การแสดงแสงเลเซอร์เป็นรูปเกลียว DNA ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2004
(IOC, 2004, Online)

การแสดงชุดที่ 4 Oceania

แนวคิด: วิวัฒนาการของมนุษย์

รูปแบบ: การขับร้องเพลงประกอบการร้องประสานเสียง

เนื้อหา: สื่อถึงมุมมองของมหาสมุทรที่ล้อมรอบแผ่นดินได้เฝ้ามองดูวิวัฒนาการของมนุษย์

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดราตรี

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ผืนผ้าสีขาขนาดใหญ่

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการขับร้อง

ลักษณะการแสดง ผืนผ้าขนาดใหญ่จากปลายกระโปรงของผู้ขับร้องเพลงค่อย ๆ

เคลื่อนคลุมเหล่าบรรดานักกีฬาที่อยู่ในสนามกีฬา จากนั้นฉายภาพแผนที่โลกและจุดดอกไม้ไฟรอบสนามกีฬา

ภาพที่ 101 การแสดงชุดที่ 4 Oceania ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2004

(IOC, 2004, Online)

การแสดงชุดที่ 5 Olympic Flame

แนวคิด: การจุดคบเพลิง

รูปแบบ: พิธีการและการแสดงนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: สื่อถึงเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างและตอบสนองความต้องการของมนุษยชาติ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดกีฬา

อุปกรณ์ประกอบการแสดง แท่งเรืองแสง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการขับร้อง

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงถือคบเพลิงโหนสลิงลอยมาจากทุกทิศทางของสนามกีฬารวมกันที่โลกจำลองที่ลอยอยู่กลางสนาม จากนั้นผู้จุดคบเพลิงวิ่งขึ้นบันไดไปยังแท่นจุดคบเพลิงที่มีลักษณะเป็นกลไกที่แตกต่างไปจากกระถางคบเพลิงที่ผ่านมา สุดท้ายเป็นการจุดดอกไม้ไฟรอบสนามกีฬา

ภาพที่ 102 การแสดงที่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีการจุดคบเพลิงในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2004

(IOC, 2004, Online)

ครั้งที่ 29 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 2008 กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน¹⁰

พิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008 จัดขึ้นวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2551 (ค.ศ. 2008) ครั้งนี้การแสดงในพิธีเปิดที่นำเสนอเกี่ยวกับอารยธรรมจีนโบราณผสมผสานกับเทคโนโลยีที่ทันสมัย แสดงให้เห็นถึงความพร้อมและความยิ่งใหญ่ของอารยธรรมที่มีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน อีกทั้ง มีการออกแบบการแสดงที่ให้ความสำคัญกับรายละเอียดของพื้นที่และนักแสดงทำให้ภาพที่ปรากฏทั้งในสนามและการถ่ายทอดสดมีความสวยงาม สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับสื่อที่ต้องสอดรับกับองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในสนาม สำหรับรายละเอียดของการแสดงมีดังต่อไปนี้

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 1 Welcoming ceremony The Song Fou

แนวคิด: การนับถอยหลังสู่การแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาอย่างเป็นทางการ

รูปแบบ: การแสดงศิลปะประจำชาติแนวร่วมสมัยผสมผสานการแสดงนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: การแสดงนับถอยหลังเข้าสู่พิธีเปิดอย่างเป็นทางการ โดยใช้การแสดงทางวัฒนธรรมของชาติผสมเทคโนโลยีโดยเฉพาะด้านแสง อีกทั้ง จำนวนนักแสดง 2008 คน แสดงถึงปี ค.ศ. ที่จัดการแข่งขัน

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย

อุปกรณ์ประกอบการแสดง กลองฟู่ ไม้กลองเรื่องแสง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การตีกลองประกอบเสียงร้องของผู้แสดง

ลักษณะการแสดง การแสดงชุดกลองฟู่ใช้นักแสดงชายจำนวน 2008 คน ตีกลองประกอบการแปรแถวเป็นรูปเรขาคณิต โดยกลองฟู่ทุกอันมีจอ LED ขนาดเล็กฝังไว้กับหน้ากลองเมื่อผู้แสดงสัมผัสกลองจะเรืองแสงขึ้น เริ่มต้นจากผู้แสดงตั้งแถวเตรียมพร้อมอยู่กลางสนามและเมื่อถึงเวลา 60 วินาทีก่อนพิธีเปิดจะเริ่ม นักแสดงจะตีกลองแปรเป็นเลขอารบิกเพื่อนับถอยหลังทุก 10 วินาที

¹⁰ Bryan Pinkall. (2019, April 28). 2008 Beijing Summer Olympic Opening Ceremony [Video file]. Video posted to <https://bryanpinkall.blogspot.com/2012/07/2008-summer-olympic-opening-ceremony.html>

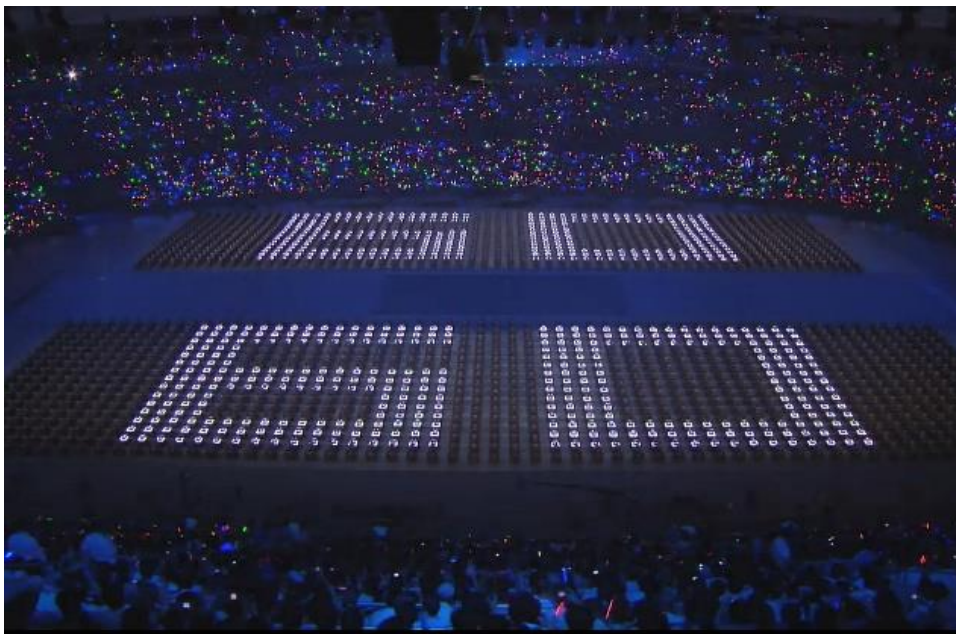
และใน 10 วินาทีสุดท้ายจะมีการแปรอักษรเป็นเลขจีนและเพิ่มความถี่เป็น 1 วินาทีต่อครั้งจนสิ้นสุด และมีการจุดพลุ จากนั้นนักแสดงจะแสดงท่าทางที่แสดงถึงความเข้มแข็งและอ่อนช้อยในการตีกลอง พร้อมกับเปล่งเสียงอย่างพร้อมเพรียง จากนั้นจะใช้ไม้กลองตีเพื่อให้เกิดจังหวะ และในช่วงท้ายของการแสดงมีการดับไฟเพื่อแสดงเทคนิคเรืองแสงของไม้กลอง

ภาพที่ 103 การแสดงเปิดโรงซูดกลองฟูในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008
(Ezra Shaw, 2008 as cited in Getty Images, Online)

ภาพที่ 104 การแสดงเปิดโรงซูดกลองฟูในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008
(Ezra Shaw, 2008 as cited in Getty Images, Online)

ภาพที่ 105 การแสดงเบิกโรงชุดกลองฟูแปรตัวเลขนับถอยหลังในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008

(Ezra Shaw, 2008 as cited in Getty Images, Online)

จากภาพข้างต้นเป็นการแสดงเบิกโรงชุด Welcoming ceremony The Song Fou ที่แสดงให้เห็นถึงการใช้เทคโนโลยีด้านแสงผสมผสานกับการแสดงกลองฟูซึ่งเป็นการแสดงแบบดั้งเดิมของจีน โดยผู้แสดงจะตีกลองแปรเป็นตัวเลขเพื่อนับถอยหลังเข้าสู่พิธีเปิด สะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมกับสมัยใหม่หรือทำให้วัฒนธรรมของจีนมีความร่วมสมัยและเป็นสากล

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 2 Footprints of History and Olympic Rings

แนวคิด: การนับถอยหลังสู่การแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาอย่างเป็นทางการ

รูปแบบ: การจุดพลุ การแสดงสัญลักษณ์ร่วมกับการแสดงทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: พลุปรอยเท้า 29 ดอก สื่อถึงการคิดค้นดินปืนของชาวจีนและแสดงถึงการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่มีมาแล้ว 28 ครั้ง ซึ่งครั้งที่ 29 ที่กำลังจะเกิดขึ้นที่สาธารณรัฐประชาชนจีน จากนั้นแสดงถึงสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิก

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย

อุปกรณ์ประกอบการแสดง กลองพู่ ไม้กลองเรื่องแสง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การตีกลองประกอบเสียงร้องของผู้แสดง

ลักษณะการแสดง การแสดงชุดนี้เป็นการนำเสนอพลุจำนวน 29 ดอก จุดขึ้นด้วยความถี่ 1 วินาทีต่อดอก โดยจุดขึ้นจากใจกลางเมืองปักกิ่งและเคลื่อนที่มายังสนามกีฬา 28 ดอก ซึ่งดอกที่ 29 ถูกจุดขึ้นเหนือสนามกีฬา จากนั้นพลุสายธารได้ถูกจุดจากขอบหลังคาสนามลงมาถึงพื้นสนาม และรวมตัวกันเป็นห่วงโอลิมปิกจากพื้นลอยขึ้นสู่กลางอากาศ

ภาพที่ 106 การแสดงเบิกโรง Footprints of History and Olympic Rings
ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008 (IOC, 2008, Online)

ภาพที่ 107 การแสดงสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008
(IOC, 2008, Online)

การแสดงชุดที่ 1 การแสดงชุด Scroll Painting

แนวคิด: การเป็นผู้คิดค้นสิ่งประดิษฐ์สำคัญของโลก

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัยผสมการแสดงทางวัฒนธรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: กระดาษ เป็นหนึ่งในสิ่งประดิษฐ์ที่ยิ่งใหญ่ของจีน แสดงถึงการใช้กระดาษในการจัดบันทึกและวาดภาพมาตั้งแต่อดีตกาล

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดรัดรูปสีดำ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงกู่เจิ้งประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง ม้วนกระดาษจอ LED ขนาดใหญ่ปรากฏขึ้นกลางสนามพร้อม กับค้อย ๆ คลือออกอย่างช้า ๆ โดยมีม้วนกระดาษมีการฉายภาพลวดลายต่าง ๆ ด้วยเทคนิค Projection Mapping จากนั้นผู้แสดงใส่ชุดสีดำแสดงท่าทางกลิ้งตัวไปทั่วม้วนกระดาษเกิดเป็นรูปท้องฟ้า ภูเขา และดวงอาทิตย์ และปรากฏภาพเครื่องถ้วยศิลปะจีนแบบต่าง ๆ

ภาพที่ 108 การแสดงชุด Scroll Painting ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008

(IOC, 2008, Online)

การแสดงชุดที่ 2 การแสดงชุด Written Character

แนวคิด: อักษรจีน

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัยผสมการแสดงทางวัฒนธรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: การแปลอักษรเป็นคำว่า **和** หมายถึงสามัคคี และอักษรช่งตี้สื่อถึงการคิดค้นและพัฒนาอักษรจีน ดอกท้อแสดงถึงความซื่อสัตย์ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของชาวจีน

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย เครื่องแต่งกายประจำชาติในสมัยยุคราชวงศ์ฮั่น สวมหมวกขนนก

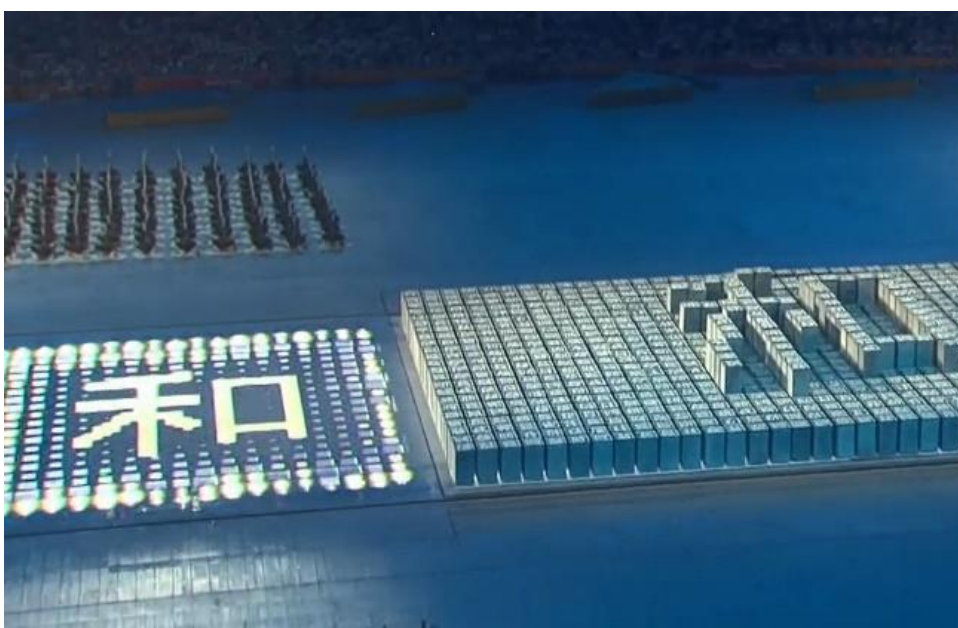
อุปกรณ์ประกอบการแสดง ม้วนกระดาษไม้ไผ่

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การตีกลองประกอบเสียงร้องของผู้แสดง

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงจำนวน 810 คน ถือนม้วนหนังสือไม้ไผ่ออกมาจากข้างสนาม พร้อมกับเสียงท่งปรัชญาของขงจื้อและแสดงท่าทาง จากนั้นม้วนกระดาษแยกออกจากกัน ปรากฏบล็อคอักษรจีนภายในมีกลไกสำหรับผู้แสดงบังคับขยับขึ้นลงได้และแปรเป็นรูปต่าง ๆ เช่น อักษรจีน กำแพงเมืองจีน ฯลฯ สุดท้ายมีดอกท้อบานขึ้นมาจากบล็อกและผู้แสดงเปิดกล่องออกมาบอก ทักทายผู้ชม

ภาพที่ 109 การแสดงชุด Written Character ผู้แสดงแต่งกายในสมัยยุคราชวงศ์ฮั่น
ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008 (IOC, 2008, Online)

ภาพที่ 110 การแสดงชุด Written Character ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008
(IOC, 2008, Online)

การแสดงชุดที่ 3 การแสดงชุด Opera

แนวคิด: โอเปร่าจีน

รูปแบบ: การแสดงศิลปะประจำชาติแนวประเพณี

เนื้อหา: นำเสนออุปรากรจีน (จิว) ผ่านการแสดงหุ่นสาย สะท้อนถึงวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิมของจีน

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดนักรบจีนโบราณสีน้ำตาลและแดง

อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงดนตรีประจำชาติประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงเชิดหุ่นสายที่เป็นตัวละครอุปรากรจีน (จิว) ของจีนบนเสลี่ยง โดยมีผู้หามเสลี่ยงแต่งกายเป็นทหารโบราณแสดงท่าทาง ก้าวและขยับเท้า เข้ากับเสียงดนตรีที่บรรเลงประกอบ

ภาพที่ 111 การแสดงชุด Opera ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008
(IOC, 2008, Online)

ภาพที่ 112 การแสดงชุด Opera ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008
(IOC, 2008, Online)

การแสดงชุดที่ 4 การแสดงชุด Silk Road

แนวคิด: เส้นทางสายไหม

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัยผสมการแสดงทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: การแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจของจีนในสมัยอดีต โดยมีเส้นทางสายไหมเป็นเส้นทางทางการค้าและการขยายวัฒนธรรมของจีนสู่นานาชาติ นอกจากนี้เป็นการแสดงถึงการเดินทางของเจิ้งเหอหรือข้าปองกผู้บัญชาการทหารเรือของจีนในสมัยยุคราชวงศ์หมิงที่เดินทางรอบโลกตั้งแต่ปี ค.ศ. 1421 และการแสดงเข็มทิศโบราณหนึ่งในสี่สิ่งประดิษฐ์ที่สำคัญของจีน

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดนางฟ้าของจีน ชุดทูตจีนโบราณ และชุดราชสำนักจีนโบราณ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ไม้พ่าย เข็มทิศ

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง นักแสดงหญิงแต่งกายชุดนางฟ้าของจีนเต้นรำบนผืนผ้าขนาดใหญ่ที่มีนักแสดงชายหลายร้อยคนแต่งกายชุดทูตโบราณของจีนประคองผืนผ้าไว้อยู่ด้านล่าง โดยเคลื่อนที่ไปบนม้วนกระดาษที่ใช้เทคนิค Projection Mapping ฉายภาพเส้นทางสายไหมในอดีต จากนั้นนักแสดงชายแต่งกายชุดสีน้ำเงิน ถือไม้พ่ายที่สามารถประกอบกันเป็นรูปเรือสำเภาเดินเรียงแถวออกมาจากสองฝั่งของสนามสู่กลางสนามแสดงท่าทางประกอบอุปกรณ์ที่ถือออกมา และมีนักแสดงชายหนึ่งคนแต่งกายชุดราชสำนักโบราณของจีนถือเข็มทิศแสดงท่าทางอยู่กลางผืนผ้าใบ

ภาพที่ 113 การแสดงชุด Silk Road ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008

(IOC, 2008, Online)

ภาพที่ 114 การแปรภาพเป็นรูปเรือสำเภาของเจิ้งเหอด้วยไม้พายในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008

(IOC, 2008, Online)

การแสดงชุดที่ 5 การแสดงชุด Li and Yue (Ritual and Music)

แนวคิด: ความเจริญรุ่งเรืองของราชวงศ์ในอดีต

รูปแบบ: การแสดงศิลปะประจำชาติแนวประเพณีผสมการแสดงทางวัฒนธรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: การแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองเรื่องด้านศิลปะวัฒนธรรมของจีนตั้งแต่อดีต

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย เลียนแบบเครื่องแต่งกายขุนนางในราชสำนักจีน และชุดนางในราชสำนัก

อุปกรณ์ประกอบการแสดง พิณ

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การบรรเลงกู่เจิ้ง

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงชายและผู้แสดงหญิง ร้องเพลงและเล่นดนตรีอยู่กลางม้วนกระดาษ พร้อมกับผู้แสดงคนหนึ่งกำลังวาดภาพไปบนม้วนกระดาษ จากนั้นนางระบำในยุคราชวงศ์ถังในชุดสีต่าง ๆ เคลื่อนตัวเข้าสู่สนามและแสดงท่าร้ายรำ พร้อมกับแท่นที่มีผู้แสดงชายถือพิณ 14 แท่น ยกขึ้นเป็นเสามังกรในพระวังของจีน ด้านบนมีนักแสดงชายถือพิณ 14 แท่น

ภาพที่ 115 การแสดงชุด Li and Yue ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008
(youtube, 2008, Online)

ภาพที่ 116 ฉากบรรยากาศพระราชวังต้องห้ามของจีนในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008
(youtube, 2008, Online)

การแสดงชุดที่ 6 การแสดงชุด Starlight

แนวคิด: วิถีชีวิตและสายน้ำ

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัยผสมการแสดงทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี

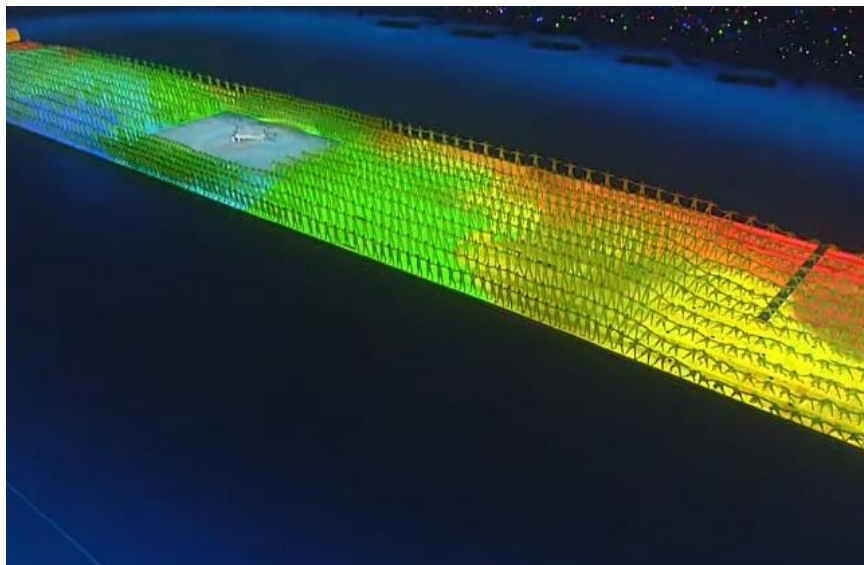
เนื้อหา: สื่อความหมายถึงแม่น้ำแยงซีเกียงซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของจีน คลื่นรุ่งและนกพิราบสื่อถึงการก้าวสู่ยุคใหม่ของจีนและสันติภาพ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดรัดรูปและหมวกสีเขียวสะท้อนแสงสามารถเปิดไฟได้ทั้งชุด

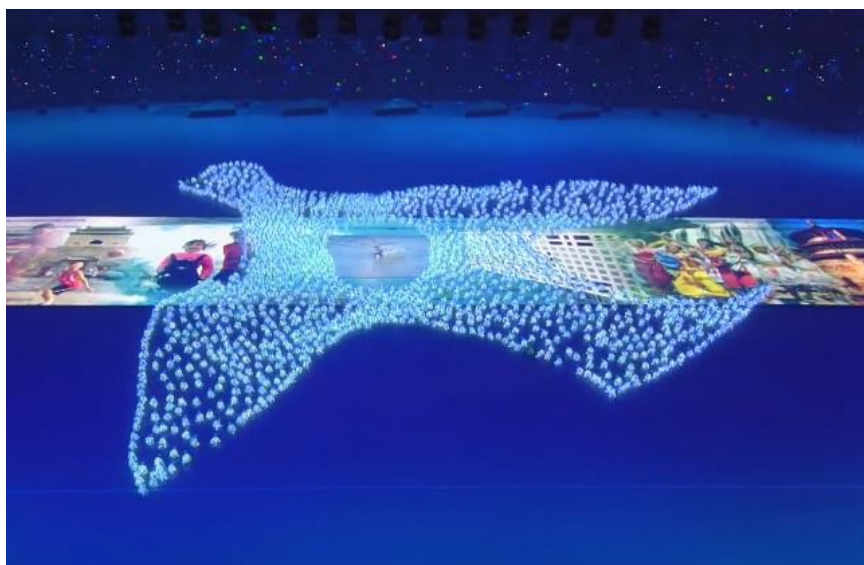
อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงเพลงร่วมสมัยประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงนามธรรมชุดสีเขียวประจำที่โดยกระจายแถวอยู่บนม้วนกระดาษเวียนพื้นที่ตรงกลางสำหรับนักเปียโนชาวจีนและเด็กผู้หญิงร่วมกันบรรเลง เริ่มด้วยม้วนกระดาษคลี่ออกทั้งสองด้าน จากนั้นผู้แสดงนามธรรมเดินกระจายแถวออกในลักษณะต่อแขนกันพร้อมกับแสดงการไล่ลำดับเป็นคลื่นมนุษย์ (wave) ขณะที่ม้วนกระดาษมีการใช้เทคนิคแสงสีรุ้ง ต่อมาชุดของผู้แสดงมีการใช้เทคนิคแสงไฟจากชุดของผู้แสดง โดยผู้แสดงวิ่งแปรแถวเป็นรูปนกพิราบเสมือนกำลังโบยบิน ม้วนกระดาษมีการแสดงรูปวิถีชีวิต สุดท้ายผู้แสดงต่อตัวกันเป็นรูปสนามกีฬาวิ่งและใช้เทคนิคกระพริบไฟจากชุด จากนั้นเด็กผู้หญิงคนหนึ่งลอยขึ้นเหนือสนามกีฬาพร้อมกับว่าวจีน

ภาพที่ 117 การแสดงชุด Starlight ที่แสดงถึงแม่น้ำแยงซีเกียงในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008
(youtube, 2008, Online)

ภาพที่ 118 การแสดงแปรสัณฐานรูปนกพิราบในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008
(youtube, 2008, Online)

การแสดงชุดที่ 7 การแสดงชุด Nature

แนวคิด: ธรรมชาติ

รูปแบบ: การแสดงศิลปะประจำชาติแนวประเพณีผสมการแสดงทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี

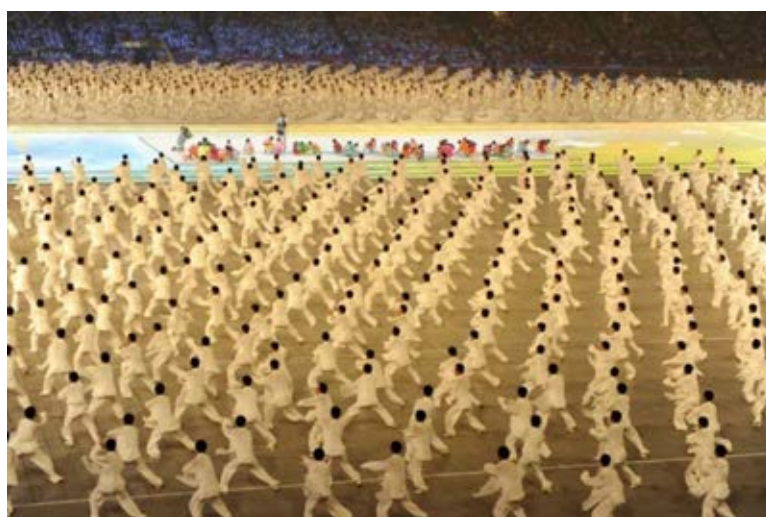
เนื้อหา: การรำไทเก๊ก สื่อให้เห็นถึงการประสานกันระหว่างมนุษย์กับธาตุทั้งห้า ได้แก่ ดิน น้ำ ลม ไฟ และทอง เด็กนักเรียนสื่อถึงตัวแทนของกลุ่มชาติพันธุ์ 56 แห่งของจีน อีกทั้งเป็นสัญลักษณ์ของการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกสีเขียวซึ่งหมายถึงการปกป้องโลก และสีสันสดใสของนกสื่อถึงการเกิดใหม่ภายในสนามกีฬารังนก

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดไทเก๊ก ชุดนักเรียนจีนสีสดต่าง ๆ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง แท่งระบายสี

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบเสียง

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงจำนวน 2,008 คน ตั้งแถวเป็นรูปวงกลมกระจายทั่วสนาม จากนั้นแสดงท่าทางศิลปะการรำรำและการต่อสู้ไทเก๊กอย่างพร้อมเพรียงกัน ขณะเดียวกันกลางม้วนกระดาษบรรดาเด็ก ๆ นักเรียนกำลังวาดภาพและระบายสี พร้อมกับท่อนบทกวี จากนั้นมีการฉายภาพนกสีต่าง ๆ บนจอเหนือสนามกีฬา

ภาพที่ 119 การแสดงกังฟูส่วนหนึ่งของการแสดงชุด Nature ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008

(Wook Kim, 2012, Online)

การแสดงชุดที่ 8 การแสดงชุด Dream

แนวคิด: อนาคตของจีน

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัยผสมการแสดงทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: สื่อถึงการสำรวจอวกาศของจีน และสื่อถึงอนาคตที่สดใสของโลก

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดอวกาศ ชุดชนเผ่าต่าง ๆ ของจีน

อุปกรณ์ประกอบการแสดง รมรูปใบหน้ารอยยิ้มของเด็ก ๆ

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การตีกลองประกอบเสียงร้องของผู้แสดง

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงนักบินอวกาศลอยเหนือสนามกีฬา จากนั้นลูกทรงกลมขนาดใหญ่ลอยยกขึ้นจากกลางสนาม โดยมีผู้แสดงกายกรรมอยู่บนผิวของลูกทรงกลมแสดงท่าเต้น ท่าวิ่ง และตีลังกล้มกันไปรอบ ๆ ลูกทรงกลม ขณะเดียวกันด้านบนของลูกทรงกลมปรากฏนักร้องร้องเพลงประจำการแข่งขัน ด้านล่างของลูกทรงกลมมีการกางร่มที่แสดงใบหน้าบรรดาเด็ก ๆ จากหลากหลายเชื้อชาติที่กำลังยิ้มแย้มและจุดพลุรูปรอยยิ้ม จากนั้นผู้แสดงจากชนเผ่าต่าง ๆ ของจีน ออกมาร่ายรำเพื่อต้อนรับขบวนนักกีฬา

ภาพที่ 120 การแสดงชุด Dream ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2008

(IOC, 2008, Online)

การวิ้งคบเพลิงและการจุดคบเพลิงในกระถาง

แนวคิด: จุดคบเพลิง

รูปแบบ: พิธีการผสมการแสดงทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: จุดคบเพลิงเพื่อเป็นสัญญาณการเริ่มต้น

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดกีฬา

อุปกรณ์ประกอบการแสดง คบเพลิง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการขับร้อง

ลักษณะการแสดง คบเพลิงโอลิมปิกถูกส่งไปรอบ ๆ ของสนามกีฬาโดยนักกีฬา 8 คน ซึ่งคนสุดท้ายเป็นผู้จุดคบเพลิงในกระถางด้วยการขึ้นสลิงลอยขึ้นไปและทำท่าทางลักษณะกำลังวิ่งไปตามการฉายภาพบนจอ LED ที่ติดตั้งไว้เหนือสนามกีฬา จากนั้นจุดไฟผ่านตัวนำไปสู่กระถางคบเพลิงเหนือสนามกีฬาและพลุกถูกจุดขึ้นจากหลาย ๆ ที่ทั่วเมืองรอบ ๆ สนามกีฬา

การแสดงพิธีเปิดโอลิมปิกในปี 2008 ได้จัดขึ้นอย่างสมบูรณ์แบบตามความเห็นของสื่อทั่วโลก (Reuters, 2008, Online) โดยจีนได้นำเสนอวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนที่ผสมผสานความสมัยใหม่ด้วยเทคโนโลยีต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นถึงการวางมาตรฐานของการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาที่มีความยิ่งใหญ่ ตระการตา และสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น ดังนั้น หากเจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกครั้งต่อไปคำนึงถึงมาตรฐานที่ทัดเทียมกับการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในปี 2008 การสร้างสรรค์และการออกแบบการแสดงพิธีเปิดก็จะยิ่งใหญ่และใช้ความคิดสร้างสรรค์ที่แตกต่าง ไม่ซ้ำจากการแสดงที่ผ่านมา

ครั้งที่ 30 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 2012 ลอนดอน สหราชอาณาจักร¹¹

นำเสนอเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่สื่อถึงความเป็นมาของประเทศอังกฤษและการเป็นผู้นำในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม อีกทั้ง มีการนำบุคคลสำคัญและบุคคลที่มีชื่อเสียงระดับโลกของประเทศอังกฤษมาดำเนินเรื่องราวต่าง ๆ ประกอบกับการใช้เทคนิค แสง สี เสียงที่ตระการตาทำให้ชุดการแสดงต่าง ๆ สื่อถึงบรรยากาศและสภาพแวดล้อมแบบตะวันตกที่สวยงาม เกิดความต่อเนื่อง น่าติดตาม และยิ่งใหญ่ สำหรับรายละเอียดของชุดการแสดงที่กล่าวถึงมีรายละเอียดดังนี้

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 1 Prologue and Countdown

แนวคิด: มรดกทางภูมิศาสตร์ของอังกฤษและการนับถอยหลังเข้าสู่พิธีเปิด

รูปแบบ: ภาพยนตร์และจินตภาพ

เนื้อหา: เล่าถึงจุดเริ่มต้นของแม่น้ำเธมส์ แม่น้ำสายสำคัญของกรุงลอนดอน ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของผู้คนในกรุงลอนดอน อีกทั้งแสดงลักษณะทางภูมิศาสตร์ของอังกฤษ และเป็นการนับถอยหลังเข้าสู่พิธีเปิดอย่างเป็นทางการ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย แบบปกติในชีวิตประจำวัน

อุปกรณ์ประกอบการแสดง ลูกโป่ง ระฆังขนาดใหญ่

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง เริ่มด้วยพื้นผ้าสีน้ำเงินค่อน ๆ ส่งผ่านเหนือศีรษะผู้ชมจากมุมต่าง ๆ บนอัฒจันทร์ ต่อด้วยการฉายภาพยนตร์บรรยากาศสถานที่ต่าง ๆ ในกรุงลอนดอน จากนั้น 10 วินาทีสุดท้ายในสนามกีฬาจะมีกลุ่มเด็ก ๆ ถือลูกโป่งที่จะแตกเพื่อนับถอยหลังทุก 1 วินาทีจนสิ้นสุดต่อมาแบรดลีย์ วิกกินส์ ผู้ชนะการแข่งขันจักรยาน ตูร์ เดอ เคนออกมาลั่นระฆังขนาดใหญ่ใหญ่ที่แขวนภายในสนามกีฬา

¹¹ Olympic channel. (2019, April 28). London 2012 Opening Ceremony [Video file]. Video posted to <https://www.youtube.com/watch?v=4As0e4de-rl>

การแสดงชุดที่ 1 Green and Pleasant Land

แนวคิด: ยุคเกษตรกรรมของอังกฤษ

รูปแบบ: การแสดงจินตภาพ การแสดงประกอบการขับร้องประสานเสียงและแสดงตามบทพูดของเชกสเปียร์

เนื้อหา: การแสดงสื่อถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในชนบทของอังกฤษและค่านิยมสัญญาของการมีชีวิตที่ดีขึ้นในอนาคต

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ผู้แสดงชายและหญิงแต่งกายย้อนยุคอย่างชาวอังกฤษ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง รถม้า ต้นไม้ สัตว์เลี้ยง เล้าสัตว์เลี้ยง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การร้องประสานเสียง

ลักษณะการแสดง เด็กชายเริ่มร้องเพลงจากบนอัฒจันทร์ ภายในสนามกีฬาจำลองบรรยากาศวิถีชีวิต เช่น การทำการเกษตร การละเล่นต่าง ๆ ฯลฯ ประกอบการฉายภาพยนตร์ การขับร้องประสานเสียง จากนั้นมีขบวนรถม้าเข้ามาในสนามและผู้แสดงชายพูดบทปราศรัย “Be not afeard” ของ Caliban จากประพันธ์เรื่อง The Tempest ของ William Shakespeare

ภาพที่ 121 การแสดงชุด Green and Pleasant Land

(North Wales Live, 2013, Online)

การแสดงชุดที่ 2 Pandemonium

แนวคิด: ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัยและการแสดงจินตภาพ

เนื้อหา: ช่วงที่ 1 นำเสนอวิถีชีวิต ในช่วงศตวรรษที่ 18-19 ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ที่แสดงถึงการใช้ชีวิตในโรงงานอุตสาหกรรม เครื่องจักรกล

ช่วงที่ 2 ไว้อาลัยต่อเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้

ช่วงที่ 3 แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงและกลุ่มต่าง ๆ ที่มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงของประเทศอังกฤษ เช่น กลุ่มเคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อสตรี Jarrow Crusade ผู้อพยพชาวแครีเบียน ฯลฯ

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย แต่งกายอย่างชาวอังกฤษในสมัยยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม

อุปกรณ์ประกอบการแสดง อุปกรณ์ช่างต่าง ๆ

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง จังหวะการตีกลองและบรรเลงประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง ช่วงที่ 1 เริ่มด้วยการตีกลองเป็นจังหวะ ต้นไม้ในสนามถูกยกขึ้น ผู้แสดงออกมาจากทิศทางต่าง ๆ ของสนาม โดยบางกลุ่มขนย้ายหญ้าและอุปกรณ์ประกอบฉากต่าง ๆ บางกลุ่มบังคับกลไกเครื่องจักรอุตสาหกรรม และปรากฏเป็นปล่องควันโรงงานอุตสาหกรรม ขึ้นมาจากกลางสนามกีฬา 6 ปล่อง ช่วงที่ 2 ผู้แสดงทั้งหมดร่วมยืนสงบนิ่ง ช่วงที่ 3 ผู้แสดงเริ่มตีกลอง จากนั้นกลุ่มคนต่าง ๆ เริ่มเข้าสู่สนามกีฬา ขณะเดียวกันผู้แสดงเป็นคอนงานแสดงท่าทางการทำงานต่าง ๆ และการตีเหล็กเกิดเป็นไฟไหลตามแนวเหล็กวงกลม จากนั้นวงกลม 4 วงลอยมาจากมุมต่าง ๆ ของสนามกีฬาพร้อมกันนั้นวงกลมที่อยู่ในสนามลอยขึ้นเหนือสนามรวมกันเป็นวงแหวนโอลิมปิกที่มีพลุสายธารไหลลงมาและผู้แสดงทุกคนเงยหน้ามองไปยังวงแหวนโอลิมปิก

ภาพที่ 122 การแสดงชุด Pandemonium ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2012
(Gallo Images; Getty Images, 2012, Online)

ภาพที่ 123 การแสดงสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิกในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2012
(IOC, 2012, Online)

จากภาพข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2012 ซึ่งเกิดจากแนวคิด "เกาะมหัศจรรย์" (The Isles of Wonder) การแสดงชุดดังกล่าวมีที่มาจากวรรณกรรมเรื่อง "เดอะ เทมเปสต์" (The Tempest) ของ วิลเลียม เชกสเปียร์ (William Shakespeare) โดยสื่อถึงความเป็นมาและสุนทรียะในชนบทของประเทศอังกฤษที่มีชาวบ้านมาปิกนิกและนั่งชมกีฬา ในบริเวณเนินเขาแกลสตันบิวรี (Glastonbury) หรือสถานที่จัดเทศกาลดนตรีและศิลปะที่มีชื่อเสียง ทั้งนี้ เทคนิคที่น่าสนใจของการแสดงชุดดังกล่าว นอกจากจะปรากฏต้นไม้ ภูเขา เมฆ และบ้านจำลองที่สวยงามแล้วยังปรากฏเทคนิคการปรับเปลี่ยนพื้นที่เพื่อเข้าสู่การแสดงถัดไปอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่อง ไม่ขาดตอนของความสวยงาม กล่าวคือ หลังจากชุดการแสดงเล่าเรื่องวิถีชีวิตในยุคเกษตรกรรม ฉากในสนามกีฬาได้เปลี่ยนแปลงเพื่อเข้าสู่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม ซึ่งปรากฏปล่องควันโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นมาจากส่วนต่าง ๆ ของสนามกีฬาจำนวน 6 ปล่อง โดยการขับเคลื่อนและเปลี่ยนแปลงปล่องควันในสนามเกิดขึ้นจากเทคนิค กลไกที่ทำให้ผู้ชมในสนามได้เห็นภาพที่มีมิติสมจริงหรือเสมือนการจำลองเหตุการณ์จริงในอดีตมาไว้ในสนามอย่างเป็นรูปธรรม หลังจากการเล่าเรื่องราวในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม เจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกยังคงนำเสนอสัญลักษณ์วงแหวนที่สื่อถึงความสัมพันธ์ มิตรภาพของประชาคมโลก โดยนำเสนอต่อเนื่องจากเรื่องราวในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมหรือเป็นการเชื่อมโยงเรื่องราวของช่างตีเหล็ก จนกระทั่งเกิดเป็นไฟไหลตามแนวเหล็กที่เป็นทรงกลม ทั้งนี้ เจ้าภาพได้ใช้เทคนิคที่ให่วงแหวนไฟวงต่าง ๆ ลอยมาบรรจบจนกระทั่งผสานเป็นวงแหวนตามแบบสัญลักษณ์แห่งโอลิมปิก

การแสดงชุดที่ 3 Happy and Glorious

แนวคิด: พิธีเปิดกีฬาโอลิมปิก

รูปแบบ: ภาพยนตร์สั้นและจินตภาพ

เนื้อหา: แดเนียล เคิร์ก ที่รับบทเป็นสายลับ 007 รับสมเด็จพระราชินีเอลิซาเบธที่ 2 ขึ้นเฮลิคอปเตอร์มายังสนามกีฬาที่จัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ซึ่งสื่อถึงปีแห่งการเฉลิมฉลองการครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปีของพระองค์

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย -

อุปกรณ์ประกอบการแสดง เฮลิคอปเตอร์ ธงชาติอังกฤษ

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง วงออเคสตรา

ลักษณะการแสดง ช่วงแรกเป็นการฉายภาพยนตร์สั้น และช่วงที่ 2 ผู้แสดงที่สวมบทบาทราชินีและสายลับกระโดดร่มจากเฮลิคอปเตอร์ลงสู่สนามกีฬา

ภาพที่ 124 การแสดงชุด Happy and Glorious ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2012

(Kyodo News; Getty Images, 2012, Online)

พิธีเปิดครั้งนี้ได้นำเสนอเรื่องราวโดยนำบุคคลสำคัญหรือบุคคลที่มีชื่อเสียงมาดำเนินเรื่องราวในส่วนต่าง ๆ ของการแสดง โดยการแสดงหนึ่งที่ได้รับกล่าวถึง คือ การแสดงชื่อชุดว่า Happy and Glorious ซึ่งเป็นการเปิดตัวประธานในพิธี คือ สมเด็จพระราชินีเอลิซาเบธที่ 2 แห่งอังกฤษ ทั้งนี้การแสดงชุดดังกล่าวเป็นการผสมผสานการเล่าเรื่องผ่านภาพยนตร์สั้นและเรื่องที่เกิดขึ้นจริงในสนาม โดยเริ่มจากการนำเสนอภาพยนตร์สั้นที่มีแนวเรื่องมาจากเรื่องเจมส์ บอนด์ สายลับ 007 ซึ่งรับบทโดยแดเนียล เคร็ก เดินทางไปรับสมเด็จพระราชินีเอลิซาเบธที่ 2 เพื่อขึ้นเฮลิคอปเตอร์มายังสนามกีฬา หลังจากนั้นจึงเป็นการกระโดดร่ม โดยนักแสดงแทน จนกระทั่งสมเด็จพระราชินีปรากฏโฉมในสนามกีฬา ทั้งนี้ การแสดงดังกล่าวสะท้อนให้เห็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์ของผู้ออกแบบหรือศิลปินที่นำสื่อและบุคคลสำคัญมาใช้ถ่ายทอดเรื่องราวที่ทำให้เกิดความประทับใจ แปลกตาหรือยังไม่เคยปรากฏในพิธีเปิดโอลิมปิกมาก่อน จึงอาจกล่าวได้ว่า นอกเหนือจากการให้ความสำคัญกับเทคนิคที่ทันสมัยเพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความยิ่งใหญ่ของการแสดงแล้ว ความคิดสร้างสรรค์ในการเก็บรายละเอียดส่วนต่าง ๆ ก็จำเป็นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

การแสดงชุดที่ 4 Second to the right, and straight on till morning

แนวคิด: วรรณกรรมอังกฤษ

รูปแบบ: การแสดงจินตภาพ

เนื้อหา: ช่วงที่ 1 การเฉลิมฉลองการให้บริการขององค์กร NHS ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1948 เมื่อครั้งลอนดอนเป็นเจ้าของภาพการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกและเวียนกลับมาเป็นเจ้าภาพอีกครั้ง ช่วงที่ 2 การเฉลิมฉลองและยกย่องวรรณกรรมสำหรับเยาวชนของอังกฤษ เช่น ปีเตอร์แพน (Peter Pan) แมรี่ ป๊อปปินส์ (Mary Poppins) ฯลฯ ที่มีชื่อเสียงทั่วโลก

วิธีการ: *เครื่องแต่งกาย* เครื่องแบบนางพยาบาล ชุดนอน และตามบทบาทตัวละครในวรรณกรรม

อุปกรณ์ประกอบการแสดง เตียนนอนเรื่องแสง หุ่นตัวละครในวรรณกรรม

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงดนตรีสากลประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง ช่วงที่ 1 เริ่มด้วยผู้แสดงเป็นพยาบาลพร้อมกับเด็ก ๆ บนเตียงในโรงพยาบาลเข้ามาในสนาม โดยแปรแถวเป็นภาพหน้าเด็กยิ้มน้ำตาลพร้อมข้อความ GOSH และพยาบาลเปิดหนังสือนิทานอ่านให้เด็กฟัง จังหวะเพลงเปลี่ยนพยาบาลและเด็ก ๆ ลุกขึ้นมาเต้นรำพร้อม ๆ กัน และกลับขึ้นนอนหลับบนเตียง ช่วงที่ 2 ผู้แสดงคนหนึ่งอ่านวรรณกรรม จากนั้นตัวร้ายในวรรณกรรมปรากฏเข้าสู่สนามกีฬา เช่น Child Catcher จากเรื่อง Chitty Chitty Bang Bang ลอร์ดโวลเดอมอร์ จากเรื่อง Harry Potter ฯลฯ และต่อมาผู้แสดงหญิง 32 คน สวมบทบาทเป็น Mary Poppins ลอยลงมาจากฟ้าสู่กลางสนามไล่บรรดาตัวร้ายออกจากสนามและร่วมเต้นรำกันด้วยท่ากระโดด

ภาพที่ 125 ฉาก Mary Poppins ลอยลงมากลางสนามกีฬาในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2012

(Scott Hornby; Nopp, 2012, Online)

การแสดงชุดที่ 5 Interlude

แนวคิด: ความตลกขำขัน

รูปแบบ: การแสดงดนตรีและภาพยนตร์สั้น

เนื้อหา: การยกย่องอุตสาหกรรมภาพยนตร์และดนตรีของอังกฤษผ่านตัวละครตลกที่มีชื่อเสียงระดับโลก

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย สุธ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ออร์เคสตรา

ลักษณะการแสดง เริ่มต้นด้วย Rowan Atkinson ผู้รับบทเป็น Mr. Bean ทำหน้าที่กตโน้ตเปียโนซ่า ๆ ร่วมกับวงออร์เคสตราด้วยอาการเบื่อหน่าย โดยมีการสอดแทรกมุกตลกตามบทบาทของตัวละครที่เป็นที่รู้จักของคนทั่วโลก จากนั้นเป็นการฉายภาพยนตร์แสดงความฝันของ Mr. Bean ที่ร่วมวิ่งกับนักวิ่งจากภาพยนตร์เรื่อง Chariots of Fire จบลงด้วยมุกตลกของ Mr. Bean

การแสดงชุดที่ 6 Frankie and June say...thanks Tim

แนวคิด: วิถีชีวิต วัฒนธรรมชาวอังกฤษ

รูปแบบ: ภาพยนตร์สั้นประกอบการแสดงและการเต้นสมัยนิยม

เนื้อหา: สื่อถึงดนตรีและวัฒนธรรมยอดนิยมของอังกฤษ เช่น pop music TV โดยสื่อสารผ่านเรื่องราวการใช้ชีวิตแบบ Londoner

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย แต่งกายด้วยชุดที่สวมใส่ในชีวิตประจำวัน ชุดแฟนซีสีสันสดใส

อุปกรณ์ประกอบการแสดง แสงเรืองแสง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ใช้งานดนตรีสากลประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง การเต้นแบบสมัยนิยมตาม โดยดำเนินเรื่องราวไปตามบทเพลงสไตล์ต่าง ๆ ที่นิยมตามยุคสมัยของอังกฤษ อีกทั้งผสมเทคนิคต่าง ๆ เช่น Projection Mapping แสงสี การพ่นไฟ ฯลฯ มีการแปรรูปเป็นเครื่องหมายการค้าที่เป็นที่นิยมของอังกฤษ

การแสดงชุดที่ 7 Abide with Me

แนวคิด: ความโศกเศร้าจากการพลัดพราก

รูปแบบ: การร้องเพลง การเต้นร่วมสมัย

เนื้อหา: แสดงถึงการวิงคบเพลิงทั่วประเทศอังกฤษ และเป็นการระลึกถึงผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ระเบิดลอนดอน (2005 London Bombings)

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุดรัดรูปสีดำ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง วงออร์เคสตรา

ลักษณะการแสดง การฉายภาพยนตร์สั้นนำเสนอการวิงคบเพลิงทั่วประเทศอังกฤษ จากนั้นตัดภาพมายัง David Beckham ขับเรือสปีดโบ๊ท ที่มีผู้ถือคบเพลิง ต่อมาเป็นการฉายภาพบุคคลต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากโศกนาฏกรรม และการเต้นร่วมสมัยประกอบการขับร้อง

การแสดงชุดที่ 8 Bike am

แนวคิด: พิธีปล่อยนกพิราบ

รูปแบบ: การแสดงเชิงกีฬาผสมการแสดงนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: สื่อถึงพิธีการปล่อยนกพิราบที่เป็นตัวแทนของสันติภาพ

วิธีการ: *เครื่องแต่งกาย* ปีกนกพิราบติดไฟ LED สามารถส่องแสงได้

อุปกรณ์ประกอบการแสดง จักรยาน

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง การบรรเลงดนตรีประกอบการขับร้อง

ลักษณะการแสดง นักปั่นจักรยานที่สวมปีกนก 75 คนปั่นจักรยานไปรอบ ๆ

สนามกีฬา และมีหนึ่งคันลอยขึ้นสู่กลางสนามกีฬา

ภาพที่ 126 การแสดงสัญญาณพิธีปล่อยนกพิราบโดยผู้แสดงใส่ปีกปั่นจักรยาน
ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2012

**ครั้งที่ 31 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 2016 รัฐริโอเดเจเนารโ สหพันธ์
สาธารณรัฐบราซิล¹²**

โอลิมปิก 2016 จัดขึ้นวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2559 (ค.ศ. 2016) การแสดงพิธีเปิดครั้งนี้บอกเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สำหรับพิธีเปิดในครั้งนี้ บราซิลจะเน้นไปที่ความสนุกสนาน ร้องและเต้นรำรูปแบบของบราซิล ซึ่งมีลำดับและรายละเอียดการแสดงพิธีเปิดดังนี้

การแสดงเบิกโรงชุดที่ 1 Prologue and Countdown

แนวคิด: การนับถอยหลังเข้าสู่พิธีเปิดอย่างเป็นทางการ

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัยผสมการแสดงนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: การนับถอยหลังเข้าสู่พิธีเปิดอย่างเป็นทางการและสื่อแนวคิดสีเขียวซึ่งเป็นแนวคิดหลักของการแสดงในพิธีเปิดครั้งนี้

วิธีการ: *เครื่องแต่งกาย* ชุดสูทสีเงิน

อุปกรณ์ประกอบการแสดง แผ่นสีเงินรูปสี่เหลี่ยม

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง ดนตรีร่วมสมัย

ลักษณะการแสดง เริ่มต้นด้วยการฉายภาพยนตร์แสดงบรรยากาศของเมืองริโอ ตัดภาพมาในสนามกีฬาผู้แสดงชูแผ่นสีเงินรูปสี่เหลี่ยมพร้อมกับค่อย ๆ จัดระเบียบแถวโดยกระจายทั่วสนามเท่า ๆ กัน และแสดงการไล่ระดับ (wave) จากนั้นใช้เทคนิค Projection Mapping ฉายตัวเลขนับถอยหลังลงไปกลางสนาม จากนั้นผู้แสดงวิ่งวนแถวเป็นรูปวงกลม กลางสนามปรากฏการฉายภาพสัญลักษณ์รูปต้นไม้สีเขียวมีวงกลมล้อมรอบ และจุดพลุรอบสนามกีฬา

¹² Bryan Pinkall. (2019, April 28). 2016 Rio Summer Olympic Opening Ceremony [Video file]. Video posted to <https://bryanpinkall.blogspot.com/2016/08/2016-summer-olympic-opening-ceremony.html>

ภาพที่ 127 การแสดงเบิกโรงชุดที่ 1 Prologue and Countdown ในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2016
(IOC, 2016, Online)

การแสดงชุดที่ 1 Birth of life

แนวคิด: กำเนิดสิ่งมีชีวิตและการเคารพจิตวิญญาณบรรพบุรุษ

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัยผสมการแสดงนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: ช่วงที่ 1 สื่อถึงพลังแห่งธรรมชาติเป็นจุดเริ่มต้นของสิ่งมีชีวิตบนโลก ซึ่งบราซิลมีผืนป่าเมซอนซึ่งเป็นป่าชุ่มน้ำที่อุดมสมบูรณ์และเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ช่วงที่ 2 สื่อถึงการเข้ามาของชนชาติต่าง ๆ ที่เข้ามาร่วมสร้างอารยธรรมและพัฒนาบ้านเมืองมาจนปัจจุบัน

วิธีการ: *เครื่องแต่งกาย* ชุดรัดรูปมีหมวกคลุมศีรษะ และชุดที่บ่งบอกถึงเชื้อชาติโปรตุเกส แอฟริกัน อาหรับ และญี่ปุ่น

อุปกรณ์ประกอบการแสดง โครงหุ่นสัตว์ทะเลต่าง ๆ โครงเรือจำลอง วงล้อกังหันจำลอง ธงสีแดง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง ช่วงที่ 1 เริ่มด้วยการใช้เทคนิค Projection Mapping ฉายเป็นรูปคลื่นน้ำ ผู้แสดงขีดโครงหุ่นสัตว์ทะเล ได้แก่ ปู แพลงตรอน จากนั้นม่านเส้นอีลาสติคถูกยกขึ้นกลางสนามพร้อมกับฉายภาพเส้นใยสีเขียวที่หนาแน่นขึ้นเรื่อย ๆ และฝูงนกกำลังบิน ต่อมาผู้แสดงเป็นชนเผ่าวิ่งเข้าสู่สนามกีฬาและจับเส้นอีลาสติควิ่งแปรแถวในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การวิ่งสวนกันให้เกิดเป็นลายเส้นสานกัน การสิ่งเป็นวงกลมให้เกิดเกลียว ฯลฯ ช่วงที่ 2 ผู้แสดงเป็นเชื้อชาติต่าง ๆ เข้าสู่สนามกีฬาโดยแสดงท่าทางต่าง ๆ เช่น การโหนเรือ การเดินบนวงล้อ การถือธงเดินแปรแถว ฯลฯ

ภาพที่ 128 การแสดงชุด Birth of life ในพิธีเปิดโอลิมปิก 2016
(IOC, 2016, Online)

ภาพที่ 129 การแสดงชุด Birth of life ในพิธีเปิดโอลิมปิก 2016
(IOC, 2016, Online)

การแสดงชุดที่ 2 Metropolis

แนวคิด: บราซึลกับความภูมิใจ

รูปแบบ: การแสดงร่วมสมัยผสมการแสดงนวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: ช่วงที่ 1 สื่อถึงกิจกรรม parkour ที่เกิดขึ้นในบราซึล มีลักษณะเป็นการเคลื่อนไหวที่พัฒนามาจากการฝึกทหารโดยเป็นการเคลื่อนที่จากจุดหนึ่งไปยังจุดหนึ่งในสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อน โดยไม่ได้อุปกรณ์ช่วยเหลือใด ๆ ช่วงที่ 2 สื่อถึง The 14-bis เครื่องบินร่อนที่ออกแบบและสร้างโดยชาวบราซึล

วิธีการ: เครื่องแต่งกาย ชุด Cover All (ชุดหมี)

อุปกรณ์ประกอบการแสดง กล้องลูกบาศก์

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการแสดง

ลักษณะการแสดง ช่วงที่ 1 เริ่มต้นด้วยการฉาย 3 มิติเป็นรูปตึกต่าง ๆ โผล่ขึ้นมาจากสนามกีฬา โดยใช้เทคนิค Projection Mapping จากนั้นผู้แสดงทำเสมือนกำลังกระโดดข้ามจากตึกหนึ่งไปยังตึกหนึ่งด้วยท่าทางต่าง ๆ เช่น กระโดดข้าม ตีลังกา ฯลฯ ไปจนสุดสนามอีกฝั่งหนึ่งที่มีตึกจำลองตั้งอยู่พร้อมด้วยผู้คนต่าง ๆ กำลังกระโดดและปีนป่ายตึกเหล่านั้น ช่วงที่ 2 ผู้แสดงนำกล้องลูกบาศก์เรียงกัน จากนั้นเครื่องบินร่อนจำลองบินขึ้นเหนือสนามกีฬา

ภาพที่ 130 การแสดงชุดที่ 2 Metropolis ในพิธีเปิดโอลิมปิก 2016

(IOC, 2016, Online)

การแสดงชุดที่ 3 Bündchen's catwalk

แนวคิด: อวดความภูมิใจ

รูปแบบ: การเดินแบบ

เนื้อหา: การเดินแบบของ Gisele Bündchen นางแบบชื่อดังระดับโลกสัญชาติบราซิล

วิธีการ: *เครื่องแต่งกาย* ชุดราตรีสีม่วงเหลือบ

อุปกรณ์ประกอบการแสดง -

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงเปียโนประกอบการขับร้อง

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงเดินแบบ

ภาพที่ 131 การแสดงเดินแบบของ Gisele Bündchen
นางแบบชื่อดังระดับโลกสัญชาติบราซิลในพิธีเปิดโอลิมปิกปี 2016
(IOC, 2016, Online)

การแสดงชุดที่ 4 Voices from the favela

แนวคิด: การเต้นรำของบราซิล

รูปแบบ: การแสดงเต้นรำประจำชาติและการเต้นแบบสมัยนิยมผสมการแสดงทาง
นวัตกรรมและเทคโนโลยี

เนื้อหา: ช่วงที่ 1 เป็นการเต้นรำประจำชาติรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ เต้นแซมบ้า แร็ป โดยมี
ศิลปินที่มีชื่อเสียงของประเทศเป็นผู้ขับร้องประกอบการแสดง ช่วงที่ 2

วิธีการ: *เครื่องแต่งกาย* ชุดสร้างสรรค์ใหม่ลักษณะเป็นเส้นทึงตัว

อุปกรณ์ประกอบการแสดง

ดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดง บรรเลงประกอบการร้องเพลงรูปแบบต่าง ๆ

ลักษณะการแสดง ผู้แสดงประจำที่บริเวณตึกจำลองโดยเริ่มเต้นรำในจังหวะต่าง
ๆ ได้แก่ แซมบ้า แร็ป นอกจากนี้มีการฉายภาพนักเต้นด้วยเทคนิค Projection Mapping การนั้น
เป็นการจำลองการต่อสู้ด้วยจังหวะการเต้น โดยแบ่งกลุ่มผู้แสดงเป็น 2 ฝั่ง จากนั้นกระจายออกผู้
แสดง

จากข้อมูลการแสดงพิธีเปิดโอลิมปิกในระยะเทคนิคและความบันเทิง พบว่าแนวคิดของการแสดงพิธีเปิดในระยะนี้ นอกจากมีเจตนาเพื่อนำเสนอความบันเทิงเพื่อสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ชมแล้วนั้น ยังแสดงถึงสาระสำคัญที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ความภาคภูมิใจ และอุดมการณ์ของประเทศเจ้าภาพไปสู่ชาวโลก กล่าวคือ การแสดงในพิธีเปิดจะประกอบด้วยเรื่องราวที่เป็นชุดรหัสทางวัฒนธรรมที่สอดแทรกเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง ปรัชญา วรรณกรรม และศิลปกรรม ผ่านศิลปะการแสดงรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่เป็นแบบจารีตประเพณีและสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ตามแบบนาฏกรรมแห่งยุคสมัยหรือการผสมผสานรูปแบบทั้งสองเข้าด้วยกัน เช่น การแสดงเต้นรำต่อตัวเป็นกลุ่มรูปแจกันมนุษย์ในพิธีเปิดปี 1980 ที่กรุงมอสโก สหภาพโซเวียต การแสดงสื่อผสมเรื่องตำนานการสร้างอารยธรรมเมดิเตอร์เรเนียนในพิธีเปิดปี 1992 ที่เมืองบาร์เซโลนา ราชาอาณาจักรสเปน การแสดงกลองฟุในพิธีเปิดปี 2008 ที่กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ฯลฯ อีกทั้งมีการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงที่แสดงถึงความเจริญก้าวหน้าทางนวัตกรรมและความเป็นเลิศแห่งปัญญาของมนุษย์ในยุคสมัยนั้น ๆ เพื่ออวดศักยภาพและความล้ำหน้าทางเทคโนโลยีในชาติของตน เช่น การแสดงมนุษย์จรวดในพิธีเปิดปี 1984 ที่นครลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา การแสดงม้วนกระดาษจอ LED สามารถม้วนได้ในพิธีเปิดปี 2008 ที่กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน ฯลฯ ส่งผลให้รูปแบบการสร้างสรรคการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเกิดเป็นมาตรฐานและนิยมปฏิบัติตามกันอย่างแพร่หลาย อีกทั้งพยายามคิดหาแนวทางการนำเสนอการแสดงในรูปแบบใหม่ที่ไม่ซ้ำทางกับการแสดงพิธีเปิดในครั้งก่อน ๆ มาเพื่อให้ผู้ชมเกิดความประทับใจ นอกจากนี้ยังเป็นการอวดวิถีคิดของประเทศเจ้าภาพจัดการแข่งขันอีกเช่นกัน

4.2 แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์

เอเชียนเกมส์เป็นมหกรรมการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศในแถบทวีปเอเชียที่จัดขึ้นทุก 4 ปี โดยมีสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย (Olympic Council of Asia : OCA) ทำหน้าที่กำกับดูแลเกี่ยวกับการจัดการแข่งขัน ซึ่งอยู่ภายใต้การรับรองโดยคณะกรรมการโอลิมปิกสากล ดังนั้นระเบียบ ขั้นตอน และพิธีการในการปฏิบัติต่าง ๆ ของการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ย่อมสัมพันธ์และเป็นมาตรฐานเดียวกันกับการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ซึ่งในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะแสดงผลการวิเคราะห์แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ โดยจะยกตัวอย่างการแสดงเพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงของการได้รับอิทธิพลจากพิธีเปิดโอลิมปิกพอเป็นสังเขป ดังนี้

เนื่องจากข้อมูลการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ในช่วงแรกนั้นปรากฏหลักฐานค่อนข้างน้อย พบเพียงภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหว และข้อมูลบางส่วนที่แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับขั้นตอนพิธีการในพิธีเปิด โดยการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์มีขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2494 (ค.ศ. 1951) ที่นิวเดลี สาธารณรัฐอินเดีย ซึ่งการแสดงในพิธีเปิดครั้งนี้ปรากฏหลักฐานเพียงรูปแบบของการเดินพาเหรดนักกีฬา ซึ่งผู้วิจัยสันนิษฐานว่ารูปแบบพิธีการต่าง ๆ ในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1951 นั้นคงจะมีรูปแบบเช่นเดียวกับพิธีเปิดโอลิมปิกในระยะพัฒนา¹³ ซึ่งประกอบด้วย ประธานในพิธีกล่าวเปิดการแข่งขัน การเดินพาเหรดนักกีฬา (ภาพที่ 46) การแสดงธงตราสัญลักษณ์ดวงอาทิตย์ของสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย¹⁴ (ภาพที่ 45) ฯลฯ

เอเชียนเกมส์ปี 1954 จัดขึ้นที่กรุงมะนิลา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ พิธีเปิดเริ่มต้นด้วยการวิ่งถือคบเพลิงเอเชียนเกมส์ไปรอบสนามกีฬา และสิ้นสุดด้วยขบวนพาเหรดนักกีฬาเข้าสู่สนามกีฬา (Gilang Akbar Prambadi, 2018, Online) อย่างไรก็ตาม พบหลักฐานเป็นภาพถ่ายการแสดงทางวัฒนธรรม โดยมีลักษณะเป็นการเต้นรำพื้นเมืองของฟิลิปปินส์ระหว่างชายและหญิงในสนามกีฬา (ภาพที่ 47) ซึ่ง

¹³ การจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งแรก ในขณะนั้นกีฬาโอลิมปิกจัดขึ้นมาแล้ว 14 ครั้ง โดยครั้งล่าสุดที่จัดขึ้นคือโอลิมปิกปี 1948 ลอนดอน สหราชอาณาจักร เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน

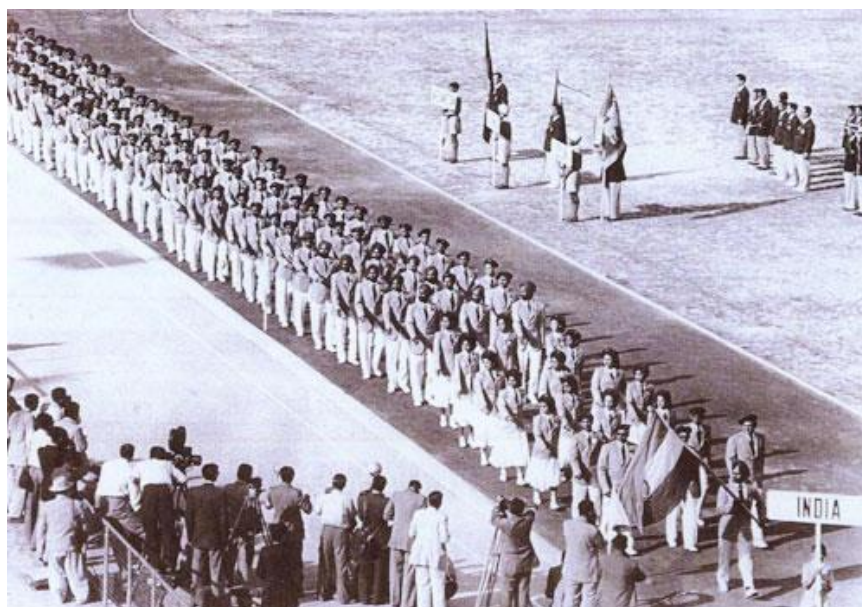
¹⁴ มีลักษณะเป็นรูปพระอาทิตย์สีแดงมีเปลวรัศมี 16 แฉก เป็นตัวแทนของชาวเอเชียที่เป็นชนกลุ่มแรกที่ได้มองเห็นพระอาทิตย์ก่อนทวีปใดในโลก และได้พระอาทิตย์เป็นรูปห่วงวงแหวนสีทอง 11 ห่วงคล้องกันเป็นรูปครึ่งวงกลม ซึ่งเป็นตัวแทนสื่อถึงประเทศสมาชิกที่มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน

ลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการแสดงในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ได้มีการนำการเดินรำประจำชาติมาใช้ในพิธีเปิดเหมือนเช่นพิธีเปิดโอลิมปิก

FIRST ASIAN GAMES NEW DELHI 1951

ภาพที่ 132 ตราสัญลักษณ์ดวงอาทิตย์ของสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย
(OCA, 2018, Online)

ภาพที่ 133 การเดินพาเหรดนักกีฬาในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1951
(OCA, 2018, Online)

ภาพที่ 134 การเต้นระบำพื้นเมืองประกอบการแสดงในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1954

(Gilang Akbar Prambadi, 2018, Online)

เอเชียนเกมส์ปี 1958 ที่โตเกียว ประเทศญี่ปุ่น พบว่าเหตุการณ์ในพิธีเปิดการแข่งขันครั้งนี้เป็นครั้งแรกในการดำเนินการพิธีเปิดให้เป็นไปตามข้อแนะนำของคณะกรรมการโอลิมปิกสากล (IOC) ซึ่งการแสดงในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1958 (thekinolibrary, 2014, Online) ประกอบด้วย การเดินขบวนพาเหรดนักกีฬา การแสดงวงและจุดคบเพลิงเอเชียนเกมส์ พิธีปล่อยนกพิราบ การปฏิญาณตนของนักกีฬา

เอเชียนเกมส์ปี 1962 ที่จาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย การแสดงในพิธีเปิด (Wahyu Andre Maryono, 2018, Online) ครั้งนี้ ประกอบด้วย ประธานในพิธีเข้าสู่สนามกีฬาและกล่าวเปิดการแข่งขันอย่างเป็นทางการ การเชิญธงตราสัญลักษณ์เอเชียนเกมส์ พิธีปล่อยนกพิราบ การจุดคบเพลิงเอเชียนเกมส์ การกล่าวคำปฏิญาณตนของนักกีฬา นอกจากนี้ มีการแสดงเต้นรำลักษณะผู้แสดงใส่ชุดกีฬาเต้นแปรแถวเป็นรูปวงกลมในสนามกีฬา

ภาพที่ 135 การเดินรำแปรแถวรูปวงกลมในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1962
(Wahyu Andre Maryono, 2018, Online)

ภาพที่ 136 ลักษณะการแต่งกายของผู้แสดงในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1962
(Wahyu Andre Maryono, 2018, Online)

เอเชียนเกมส์ปี 1966 ที่กรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรไทย พิธีเปิดจัดขึ้นวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2509 (ค.ศ. 1966) พบว่ามีการแสดงแปรสัญลักษณ์สัญลักษณ์ดวงอาทิตย์ของสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย และมีพิธีปล่อยนกพิราบ

ภาพที่ 137 พิธีปล่อยนกพิราบในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1966

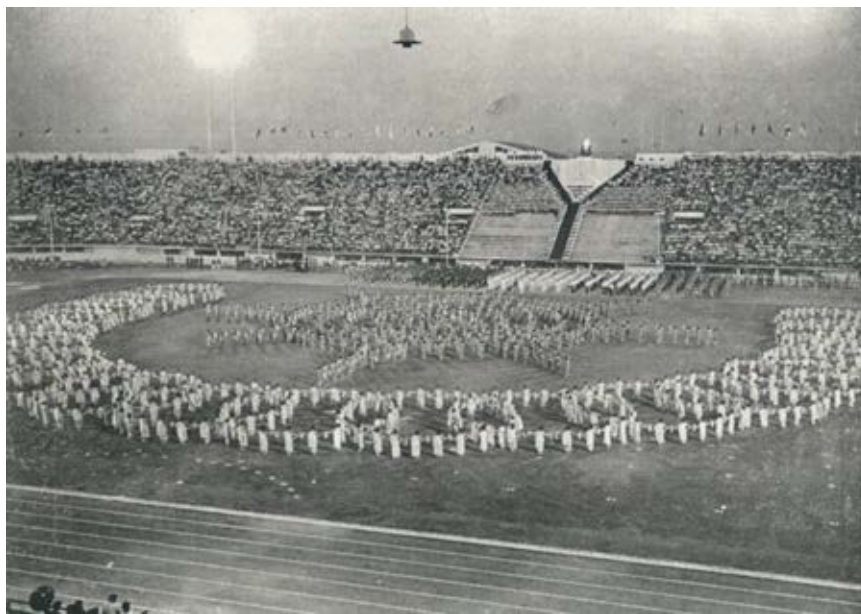
(บางระลิก, 2561, ออนไลน์)

ภาพที่ 138 การแสดงแปรสัญลักษณ์ดวงอาทิตย์ ในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1966

(บางระลิก, 2561, ออนไลน์)

เอเชียนเกมส์ปี 1970 ที่กรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรไทย พิธีเปิดจัดขึ้นวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2513 (ค.ศ. 1970) พบว่ามีการแสดงแปรสัญลักษณ์สัญลักษณ์ดวงอาทิตย์ของสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย และมีพิธีปล่อยนกพิราบ

ภาพที่ 139 การแสดงแปรสัญลักษณ์ในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1982

(The Organizing Committee for the Sixth Asian Games Bangkok 1970, 1971, p.7)

ภาพที่ 140 พิธีปล่อยนกพิราบในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1970

(พันทิป, 2559, ออนไลน์)

เอเชียนเกมส์ปี 1978 ที่กรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรไทย พิธีเปิดจัดขึ้นวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2521 (ค.ศ. 1978) พบว่าพิธีเปิด (Ikarus, 2010, Online) ประกอบด้วย ประธานในพิธีเปิด กล่าวเปิดการแข่งขัน ขบวนพาเหรดนักกีฬา พิธีจุดคบเพลิง และการแสดงทางวัฒนธรรม โดยการแสดงมีลักษณะเป็นการนำนาฏศิลป์พื้นเมืองกลุ่มต่าง ๆ ร่ายรำในสนามกีฬาประกอบการแปรแถว รูปแบบต่าง ๆ และแปรแถวเป็นรูปสัญลักษณ์ดวงอาทิตย์ของเอเชียนเกมส์ด้วยเช่นกัน

ภาพที่ 141 การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1978
(Ikarus, 2010, Online)

ภาพที่ 142 การแสดงแปรสัญลักษณ์ดวงอาทิตย์ของสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย
ในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1978 (Ikarus, 2010, Online)

เอเชียนเกมส์ปี 1982 ที่นิวเดลี สาธารณรัฐอินเดีย พิธีเปิดจัดขึ้นวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2525 (ค.ศ. 1982) พบว่ามีการแสดงแปรสัณฐานลักษณะดวงอาทิตย์ของสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย

ภาพที่ 143 การแสดงแปรสัณฐานลักษณะดวงอาทิตย์ของสภาโอลิมปิกแห่งเอเชีย
ในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 1982 (Ikarus, 2010, Online)

จากการแสดงพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ข้างต้น แสดงถึงรูปแบบของการแสดงในพิธีเปิดที่มีระเบียบขั้นตอน การปรากฏสัญลักษณ์ประจำการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ การปล่อยนกพิราบ และการแสดงการเดินรำประจำชาติ อีกทั้ง นำความบันเทิงรูปแบบอื่น ๆ เช่น การแสดงทางวัฒนธรรมที่ผสมผสานเทคโนโลยีที่ทันสมัย การแสดงที่นำเสนอศิลปินที่มีชื่อเสียง หรือแม้แต่การแสดงที่สื่อวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย ในที่นี้ผู้วิจัยจะยกตัวอย่างการแสดงในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ปี 2010 ที่จัดขึ้นที่กว่างโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อแสดงให้เห็นถึงแนวคิดและรูปแบบของการแสดง ดังนี้

เอเชียนเกมส์ปี 2010 ที่กว่างโจว สาธารณรัฐประชาชนจีน พิธีเปิดจัดขึ้นวันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 (ค.ศ. 2010) พบว่าการแสดงพิธีเปิดครั้งนี้จัดขึ้นภายใต้แนวคิดหลักคือ “แผ่นดินและทะเล” ซึ่งเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของการจัดพิธีเปิดการแข่งขันที่ไม่ได้เกิดขึ้นในสนามกีฬา โดยกว่างโจวสร้างเวทีขึ้นกลางแม่น้ำจูเจียง มีฉากหลังเป็นตึกที่ประดับไฟสีต่าง ๆ สำหรับการแสดง

พิธีเปิดเริ่มด้วยการเล่าเรื่องราวของการกำเนิดเส้นทางเดินเรือที่เกิดขึ้นมากกว่าหนึ่งพันปี โดยมี ขบวนเรือของนักกีฬาจากชาติต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่งของการแสดง จากนั้นเป็นการแสดงทาง วัฒนธรรมที่ผสมผสานเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น แสงเลเซอร์ จอ LED และกลไกการบังคับน้ำเข้ามา ประกอบการแสดง นอกจากนี้ การแสดงพิธีเปิดครั้งนี้ได้นำเสนอบุคคลที่มีชื่อเสียงมาเป็นส่วนหนึ่ง ของการแสดงเพื่อสร้างความน่าสนใจแก่ผู้ชม

ภาพที่ 144 การแสดงชุด Sailing ในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ 2010

(Mthai Sport, 2010, Online)

ภาพที่ 145 การแสดงในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ 2010
(Mthai Sport, 2010, Online)

ภาพที่ 146 การแสดงในพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ 2010
(Mthai Sport, 2010, Online)

จากการศึกษาการแสดงพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ แสดงให้เห็นถึงรูปแบบของการแสดงในพิธีเปิดที่มีระเบียบขั้นตอน มีการนำเสนอสัญลักษณ์ประจำการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ การปล่อยนกพิราบ และการแสดงการเดินรำประจำชาติ เมื่อพิจารณาจะพบว่ามัลักษณะคล้ายคลึงกับการแสดงพิธีเปิดโอลิมปิกในระยะพัฒนา อย่างไรก็ตาม การแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ยังได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยนำความบันเทิงรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแสดงทางวัฒนธรรมที่ผสมผสานเทคโนโลยีที่ทันสมัย การแสดงที่นำเสนอศิลปินที่มีชื่อเสียง หรือแม้แต่การแสดงที่สื่อวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย นอกจากนี้ มีการพัฒนาองค์ประกอบการแสดงที่หลากหลายมากขึ้น กล่าวคือ มีการออกแบบฉากในพื้นที่สำหรับการแสดงในพิธีเปิด หรือการสร้างพื้นที่ใหม่ที่มีใช้สนามกีฬาสำหรับการแสดงในพิธีเปิด ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับโอลิมปิกในระยะเทคนิคและความบันเทิง กล่าวได้ว่าพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ได้รับอิทธิพลด้านการแสดงหรือขั้นตอนต่าง ๆ จากโอลิมปิกเกมส์เป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่แตกต่างกัน คือ วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะตนซึ่งมักเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา

4.3 แนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์

ซีเกมส์เป็นมหกรรมการแข่งขันกีฬาของกลุ่มในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่จัดขึ้นทุก 2 ปี โดยมีสมาพันธ์กีฬาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South-East Asian Games Federation : SEAGF) ทำหน้าที่กำกับดูแลเกี่ยวกับการจัดการแข่งขัน ซึ่งอยู่ภายใต้การรับรองโดยคณะกรรมการโอลิมปิกสากล ดังนั้นระเบียบ ขั้นตอน และพิธีการในการปฏิบัติต่าง ๆ ของการจัดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ย่อมสัมพันธ์และเป็นมาตรฐานเดียวกันกับการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ซึ่งในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะแสดงผลการวิเคราะห์แนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ โดยจะยกตัวอย่างการแสดงเพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงของการได้รับอิทธิพลจากพิธีเปิดโอลิมปิกพอเป็นสังเขป

การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์จัดขึ้นมาแล้วทั้งสิ้น 29 ครั้ง ซึ่งพบว่าการแสดงในพิธีเปิดมีแนวคิดและรูปแบบคล้ายคลึงกับการแสดงในพิธีเปิดโอลิมปิกเกมส์และพิธีเปิดเอเชียนเกมส์ อย่างไรก็ตามการแสดงในพิธีเปิดในบางปีนั้นปรากฏหลักฐานค่อนข้างน้อย พบเพียงภาพถ่าย ภาพเคลื่อนไหว และข้อมูลบางส่วนที่แสดงเนื้อหาเกี่ยวกับขั้นตอนพิธีการในพิธีเปิด ดังนั้นผู้วิจัยจะยกตัวอย่างการแสดงพิธีเปิดซีเกมส์ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกับพิธีเปิดโอลิมปิก ดังนี้

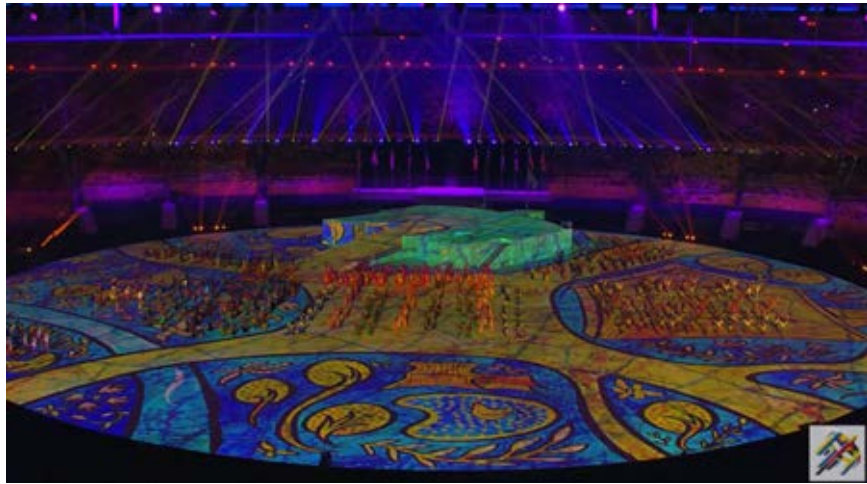
ซีเกมส์ในปี 2017 ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย การแสดงในพิธีเปิดที่น่าเสนอเกี่ยวกับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นประชาคมเดียวกันและพร้อมจะก้าวเดินไปบนเส้นทางของสันติภาพและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ ภายใต้แนวคิด “Rising Together” ผสมผสานกับเทคโนโลยี Projection Mapping ออกแบบลวดลายของสนามด้วยแสงและสี สำหรับรายละเอียดของการแสดงมีดังต่อไปนี้

ชุดที่ 1 “Kita Serumpun” (Provenance) เป็นการแสดงถึงจุดเริ่มต้นของดินแดน
มลายู สื่อถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ที่มีชนเผ่าต่าง ๆ อาศัยมาตั้งแต่อดีต โดย
นำเสนอผ่านนาฏศิลป์ประจำชาติพันธุ์ต่าง ๆ ประกอบ เทคนิค Projection Mapping

ภาพที่ 147 การแสดงชุด Kita Serumpun ในพิธีเปิดซีเกมส์ 2017
(มติชนออนไลน์, 2560, ออนไลน์)

ชุดที่ 2 "Similarities in Diversity" เป็นการแสดงนาฏศิลป์ร่วมสมัยและนาฏศิลป์พื้นเมืองที่แสดงถึงการอยู่ร่วมกันของผู้คนในความหลากหลายเชื้อชาติในมาเลเซีย ประกอบด้วยคน 3 เชื้อชาติหลัก ได้แก่ เชื้อชาติมาเลเซีย จีน และอินเดีย ประกอบการร้องเพลง ผสมผสานเทคนิค Projection Mapping ที่สื่อถึงธรรมชาติของดินแดนมลายู

ภาพที่ 148 การแสดงชุด Kita Serumpun ในพิธีเปิดซีเกมส์ 2017
(youtube, 2017, Online)

ชุดที่ 3 "Together We Are Stronger" หรือ "พวกเราทุกคนแข็งแกร่งด้วยกัน" การแสดงนาฏศิลป์ประจำชาติแนวร่วมสมัยประกอบ Projection Mapping สื่อถึงความแข็งแรง มี เช่น รำกระบอง แห่มังกรไฟ สัญลักษณ์ของความยิ่งใหญ่ การแสดงตลกต่าง ๆ ของชาติพันธุ์อินเดีย

ภาพที่ 149 การแสดงชุด Together We Are Stronger ในพิธีเปิดซีเกมส์ 2017
(มติชนออนไลน์, 2560, ออนไลน์)

จากการศึกษาตัวอย่างการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ พบว่าแนวคิดและรูปแบบของการแสดงในพิธีเปิดไม่ได้แตกต่างไปจากพิธีเปิดของกีฬาโอลิมปิกและกีฬาเอเชียนเกมส์มากนัก อาจกล่าวได้ว่า เป็นการแสดงที่ยังคงสืบทอดขนบทั้งเก่าและใหม่มาจากต้นแบบสำคัญคือ พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกซึ่งถือกำเนิดด้วยระยะเวลาที่ยาวนานกว่า ทั้งนี้ การแสดงยังคงนำเสนอสัญลักษณ์ประจำการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ในรูปแบบนาฏกรรม การปล่อยนกพิราบ การแสดงทางศิลปะและวัฒนธรรม และนำเสนอเทคโนโลยีใหม่ สำหรับการแสดงในเชิงวัฒนธรรมอาจเป็นช่วงที่เจ้าภาพการแข่งขันกีฬาสร้างสรรค์ขึ้นโดยปรับเปลี่ยนและสอดแทรกวิถีชีวิตที่แสดงอัตลักษณ์เฉพาะตน อีกทั้งปรากฏการแสดงที่สะท้อนความสามัคคีในการร่วมมือทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

4.4 แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในประเทศไทย

4.4.1 นาฏกรรมกับกีฬาในประเทศไทย

“นาฏกรรม” ตามนิยามของราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 (2556) นิยามว่าหมายถึง การละครหรือการฟ้อนรำ ส่วนคำว่า “กีฬา” หมายถึง กิจกรรมหรือการเล่นที่มีกฎกติกากำหนด เพื่อความสนุกเพลิดเพลินผ่อนคลายความเครียด หรือเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง และอาจใช้เป็นการแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศ ทั้งนี้หากกล่าวถึงกีฬาของไทยในอดีตอันได้แก่ ฟันดาบ กระบี่กระบอง หรือมวยไทย ซึ่งมีลักษณะเป็นศิลปะการป้องกันตัว ฝึกความแข็งแรง หรือสร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินให้แก่ผู้ชมในการประลองเพลงอาวุธ ซึ่งมักปรากฏในงานพระราชพิธีต่าง ๆ (เกรียงศักดิ์ พิทยานาคะ, 2506) (ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร, 2525) นอกจากนี้ยังมีศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวอีกประเภทหนึ่งที่เรียกว่า วิชาเจิ้งหรือการฟ้อนเจิ้ง เป็นศิลปะการรำร่ายตามแบบแผนที่มีกระบวนการที่แสดงออกถึงการใช้พลังกำลัง โดยการออกกระบวนการรำนั้นมีทั้งท่าหลักและท่าที่ผู้รำคิดขึ้นเอง (กรมพลศึกษา, 2559)

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลข้างต้นพบว่า กีฬาหรือศิลปะการต่อสู้ดังกล่าวมีการเอื้อยงและแสดงออกถึงการเปลี่ยนแปลงท่าทาง โดยท่าทางที่ปรากฏมีรูปแบบและมาตรฐานเพื่อการศึกษา ค้นคว้าอย่างเป็นรูปธรรมเช่นเดียวกับนาฏศิลป์ เช่น วิธีการชกมวยไทยในจดหมายเหตุของเทเลอร์ แรนต์ล ตำราชกมวยสมุทไทยดำที่สันนิษฐานว่าเขียนขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 ซึ่งเขียนเป็นตำราภาพลายเส้น เป็นต้น มีลักษณะคล้ายคลึงกับตำราท่าของไทยที่บรรยายถึงลักษณะรูปแบบของนาฏศิลป์ และมีการบันทึกเป็นภาพลายเส้น

ภาพที่ 150 สมุดภาพลายเส้นตำรารำของไทย
(ทีเคปาร์ค, ออนไลน์)

ภาพที่ 151 สมุดภาพลายเส้นตำราชกมวยไทย
(ทีเคปาร์ค, ออนไลน์)

ภาพที่ 152 เปรียบเทียบ “ท่าปฐม” ในท่ารำแม่บทนาฏศิลป์ไทยกับท่าไหว้ครูกระบี่กระบอง
(สุขใจ, 2560)

ภาพที่ 153 ท่ารำยุงพื่อนทางเปรียบเทียบกับท่ารำนาฏศิลป์ไทยกับกระบวณท่ามวยไทย
(สุขใจ, 2560)

จากรูปภาพข้างต้น แสดงให้เห็นถึงการเปรียบเทียบลักษณะท่าทางระหว่างนาฏกรรมกับกีฬาประเภทกระบี่กระบองและมวยไทย ที่มีลักษณะการออกท่าที่คล้ายคลึงกัน เช่น ท่าปฐมในการรำแม่บท และท่าปฐมในการรำไหว้ครูกระบี่กระบอง หรือท่ายุ่งพ็อนทางในท่ารำแม่บทนาฏศิลป์ไทย และการรำแม่ไม้มวยไทย ซึ่งจะสังเกตได้ว่าแม่กระทั่งการออกชื่อเรียกก็เหมือนกัน

นอกจากนี้ ความสัมพันธ์อีกประการของนาฏกรรมและกีฬาของไทยคือมีการใช้เครื่องดนตรีเข้ามาประกอบในการแสดงเพื่อสร้างบรรยากาศให้แก่นาฏกรรมและกีฬา ซึ่งดนตรีเป็นส่วนสำคัญในการช่วยส่งอารมณ์ของผู้แสดงและนักกีฬา เช่น ดนตรีบรรเลงเนิบนาบ เครื่องขิมใช้แสดงในช่วงลีลาอ่อนช้อยในการรำไหว้ครูของมวยไทย และดนตรีบรรเลงเร้าใช้แสดงในช่วงการต่อสู้และแสดงชั้นเชิงมวยระหว่างคู่ต่อสู้ เป็นต้น อีกทั้งจังหวะของดนตรียังช่วยเร้าอารมณ์ของผู้ชมในสนามกีฬาให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกสนุกสนานไปกับกีฬาอีกด้วย

นอกจากมิติสัมพันธ์ในเรื่องของลักษณะการออกท่าทาง ลักษณะการเรียกชื่อกระบวนท่าหรือการใช้ศาสตร์ด้านดนตรีเข้ามาประกอบของนาฏกรรมและกีฬาของไทยแล้วนั้น หากมองในด้านของพิธีกรรม พบว่า นาฏกรรมและกีฬาของไทย เป็นศาสตร์ที่ปรากฏและผ่านการสั่งสมวิชาความรู้มาตั้งแต่อดีต โดยมีความเชื่อในเรื่องของการแสดงความกตัญญูและเคารพครูบาอาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ ทั้งนี้ จารีตของนาฏกรรมและกีฬาของไทยก่อนเริ่มศึกษาจะมีพิธีคำนับครูก่อนเรียนเพื่อเป็นการแสดงถึงการฝากตัวเป็นลูกศิษย์เพื่อรับการถ่ายทอดวิชาความรู้จากครูบาอาจารย์ โดยผู้เรียนนาฏศิลป์ไทยจะนำดอกไม้ ธูปเทียน มาคำนับครูในวันพฤหัสบดีแรกของการเริ่มเรียนวิชาการหรือก่อนจะเรียนจึงต้องทำพิธีตั้งชั้นครู โดยมีเครื่องประกอบในชั้นครูแตกต่างกันไปในแต่ละครู เมื่อตั้งชั้นครูแล้วจึงเริ่มเรียนได้ ทั้งนี้ เพื่อความเป็นสิริมงคลและเป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้เรียน

นอกจากพิธีคำนับครูก่อนเรียนแล้วนั้น นาฏกรรมและกีฬามีการจัดพิธีไหว้ครูซึ่งอาจถูกจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีตามความสะดวกของแต่ละสำนักเพื่อเป็นการขอขมาและรำลึกถึงพระคุณของบิดามารดา ครู อาจารย์ หรือหากกล่าวถึงมวยไทยมีประเพณีที่ถือปฏิบัติกันมา คือ จะมีการรำไหว้ครูก่อนเริ่มการแข่งขัน ซึ่งการไหว้ครูของมวยไทยเปรียบเสมือนเป็นการเคารพต่อประธานในพิธีการแข่งขันและรำลึกถึงครูบาอาจารย์เพื่อความเป็นสิริมงคลและทำให้จิตใจของนักกีฬามั่นคงไม่หวั่นไหวต่อคู่ต่อสู้ อย่างไรก็ตาม หากนักมวยเป็นศิษย์ครูเดียวกันจะไม่นิยมชกกัน โดยสังเกตจากการรำรำกระบวนท่าไหว้ครู (กรมพลศึกษา, 2559)

ปัจจุบันนาฏกรรมและกีฬาของไทยได้มีการผสมผสานรูปแบบศาสตร์และศิลป์ เช่น การใช้ท่าทางการใช้ท่าทาง การใช้พลัง และองค์ประกอบการแสดงต่าง ๆ ทำให้เกิดรูปแบบการแสดงที่มีลักษณะเป็นการแสดงเฉพาะชั้น อีกทั้งยังได้พัฒนาต่อยอดด้วยการนำศิลปะตะวันตกเข้ามาประยุกต์ใช้ โดยเห็นได้จากการแข่งขันแดนซ์สปอร์ต (Dance sport) การแข่งขันเชียร์ลีดดิ้ง (Cheerleading) หรือการแข่งขันนาฏมวยไทย ซึ่งเป็นการนำลักษณะของนาฏศิลป์รวมเข้ากับกีฬามาจัดการแข่งขัน โดยการกำหนดกติกาเหมือนกับการแข่งขันกีฬาทั่วไป

ภาพที่ 154 การแข่งขันเชียร์ลีดดิ้ง
(toeybeast, 2017, ออนไลน์)

ภาพที่ 155 การแข่งขันเชียร์ลีดดิ้ง
(toeybeast, 2017, ออนไลน์)

ภาพที่ 156 การแข่งขันนาฏมวยไทย
(พุทธิ ผาสุก, 2560 ออนไลน์)

ภาพที่ 157 การแข่งขันนาฏมวยไทย
(พุทธิ ผาสุก, 2560 ออนไลน์)

ดังนั้น จะเห็นได้ว่านาฏกรรมกับกีฬาของไทยมีสามัญลักษณ์ร่วมกันอย่างชัดเจน โดยใช้หลักกายวิภาคศาสตร์และจลนศาสตร์ มาผสมผสานกับศิลปะจนเกิดเป็นรูปแบบเฉพาะของตน รวมถึงการนำรูปแบบเฉพาะดังกล่าวมาผสมผสานหรือหยิบยืมจากแนวคิดของตะวันตกทำให้เกิดปรากฏการณ์นาฏกรรมกลายเป็นกีฬา หรือกีฬากลายเป็นนาฏกรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของการนำไปใช้ ซึ่งมักพบบ่อยครั้งในการแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา

สำหรับแนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทย โดยแบ่งเป็นการแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติ และการแสดงในพิธีเปิดกีฬาโรงเรียน ซึ่งพิธีเปิดทั้งสองได้รับการสร้างสรรค์และขยายขอบเขตไปตามบริบทของสังคม โดยสัมพันธ์กับ 6 ปัจจัย ได้แก่ 1. ด้านนโยบาย 2. ด้านระบบการบริหารจัดการ 3. ด้านวิสัยทัศน์ คักยภาพ และประสบการณ์สุนทรีย์ของผู้ออกแบบ 4. ด้านการคัดเลือกสิ่งสนับสนุนการแสดง 5. ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 6. ด้านสื่อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.4.2 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ

การแข่งขันกีฬาแห่งชาติ เป็นการแข่งขันกีฬาที่จัดขึ้นระหว่างจังหวัดซึ่งมีการจัดขึ้นทุก 2 ปี โดยเวียนเจ้าภาพการจัดการแข่งขันไปตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วภูมิภาคของไทย จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2510 มีกรุงเทพมหานครเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน (ขณะนั้นเรียกว่า “กีฬาเขตแห่งประเทศไทย”) จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2561) ครั้งที่ 46 เชียงรายเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2560, ออนไลน์)

สำหรับพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติของไทยนั้นได้รับแบบแผนด้านพิธีการมาจากการจัดการแข่งขันกีฬาสากลอย่างโอลิมปิก กล่าวคือ มีรูปแบบและขั้นตอนที่ปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้ เป็นแบบแผนที่มีมาตรฐาน ได้รับการยอมรับจากกลุ่มสังคมต่าง ๆ ทั่วโลกและนิยมนำมาปฏิบัติตามกันอย่างแพร่หลายในสังคมไทย ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่เป็นพิธีการและการเฉลิมฉลองด้วยการแสดงทางศิลปะและวัฒนธรรมที่เจ้าภาพจัดการแข่งขันสร้างสรรค์ขึ้น ทั้งนี้ นาฏกรรมในการแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ พบว่ามีการนำนาฏกรรมประจำท้องถิ่นเข้ามาใช้ ทั้งนี้เป็นการแสดงถึงเอกลักษณ์และความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่ของพิธีเปิดสะท้อนแนวคิดด้านประวัติศาสตร์ สังคม นิทานพื้นถิ่น ของตีประจำจังหวัด และการแสดงพลังสามัคคี โดยให้ความสำคัญ

กับบุคคลสำคัญพื้นที่และปราชญ์ชุมชน อย่างไรก็ตามการนำเสนอการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติของทุก ๆ จังหวัด มีความคล้ายคลึงกันแต่จะแตกต่างกันในส่วนของการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะ กล่าวคือ การแสดงในพิธีเปิดมักมีการสร้างสรรค์ชุดการแสดงโดยแบ่งเป็นองค์ เป็นฉาก ซึ่งในแต่ละองค์นำเสนอเรื่องราวที่สอดคล้องกับชื่อชุดการแสดง และนำเอานาฏกรรมประจำท้องถิ่นหรือนาฏกรรมตามสมัยนิยมเป็นตัวสื่อเรื่องราวนั้น ๆ ออกมาสู่ผู้ชม อย่างไรก็ตามการจัดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติเป็นการรับนโยบายในระดับหน่วยงานของรัฐ ดังนั้นการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติจึงมีปัจจัยด้านนโยบาย งบประมาณ และการบริหารทรัพยากรท้องถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้อง ส่งผลให้แนวคิดและรูปแบบการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติมักออกแบบและส่งเสริมไปในเชิงการท่องเที่ยว ซึ่งต่อไปนี้ผู้วิจัยจะยกตัวอย่างการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติเพื่อแสดงลักษณะของแนวคิดและรูปแบบการสร้างสรรค์การแสดงพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติ ดังนี้

ตัวอย่าง

(1) การแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 40 “ขอนแก่นเกมส์” มีแนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงพิธีเปิดเพื่อสื่อความหมายถึงการต้อนรับคณะนักกีฬาและแขกผู้มาเยือนในฐานะขอนแก่นเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจแห่งภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่ยังคงรักษารากฐานทางวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ การแสดงในพิธีเปิดครั้งนี้เจ้าภาพจัดการแข่งขันได้จัดการแสดงทั้งสิ้น 9 ชุด ได้แก่

การแสดงชุดที่ 1 “สายแสงแห่งดอกคูณและเสียงแคน”

การแสดงชุดที่ 2 “สายแสงส่อง ดินแดนพระธาตุศักดิ์สิทธิ์”

การแสดงชุดที่ 3 “สายแสงใจนักกีฬาทุกสารทิศ”

การแสดงชุดที่ 4 “สายแสงจิต ศักดิ์ศรี”

การแสดงชุดที่ 5 “สายแสงทิพย์ ไฟพระฤกษ์ เบิกฟ้ากีฬา”

การแสดงชุดที่ 6 “สายแสงวันเวลา อารยะถิ่นฐาน”

การแสดงชุดที่ 7 “สายแสงเรือง เมืองหลวง สรวงพิมาน”

การแสดงชุดที่ 8 “สายแสงसान คนขอนแก่น หมื่นแสนใจ”

การแสดงชุดที่ 9 “สายแสงทอง โอรินอำไพ ทรงพระเจริญ”

(พิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 40 ขอนแก่นเกมส์, 2555)

ภาพที่ 158 การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 40 ขอนแก่นเกมส์
(พิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 40 ขอนแก่นเกมส์, 2555)

(2) การแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 44 “นครสวรรค์เกมส์” มีทั้งสิ้น 4 ชุด ได้แก่

การแสดงชุดที่1 “นครสวรรค์ ไรจน์เรื่อง เมืองสันติสุข” เป็นการนำเสนอคุณค่าทางประวัติศาสตร์และอารยธรรมของจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อเป็นการแนะนำให้ผู้ชมรู้จักกับจังหวัดนครสวรรค์ ด้วยการแสดงจินตลีลาประกอบคำบรรยายและการขับร้องเพลง ซึ่งผู้แสดงเป็นนักเรียนจากโรงเรียนต่าง ๆ กลุ่มชมรมนาฏศิลป์ต่าง ๆ ในจังหวัดนครสวรรค์ และบุคคลที่มีชื่อเสียงเชื้อสายชาวนครสวรรค์

ภาพที่ 159 การแสดงจินตลีลาประกอบคำบรรยายและการขับร้องในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 44 (มหานครแซนแนล, 2559, ออนไลน์)

ภาพที่ 160 การแสดงทางวัฒนธรรมที่สื่อถึงวัฒนธรรมในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 44 (มหานครแซนแนล, 2559, ออนไลน์)

การแสดงชุดที่ 2 “ร่วมสนุก ปลุกพลัง การแข่งขัน” เป็นการแสดงขบวนพาเหรดของผู้เข้าร่วมการแข่งขัน และเข้าสู่ขั้นตอนพิธีการ

การแสดงชุดที่ 3 “ไฟพระฤกษ์ เบิกฟ้า มหัตศจรรย์”

ภาพที่ 161 การใช้มังกรจุดคบเพลิงในกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 44
(มหานครขอนแก่น, 2559, ออนไลน์)

การแสดงชุดที่ 4 “สี่อนันต์ นครสวรรค์เกมส์ สู่สากล”

ภาพที่ 162 การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 44
(มหานครขอนแก่น, 2559, ออนไลน์)

(3) การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 45 “สงขลาเกมส์” มีแนวคิดการแสดงเพื่อบอกเล่าตำนานเมืองสงขลาไว้ทั้งหมด 6 ชุดการแสดง ได้แก่

การแสดงชุดที่ 1 “เกียรติยศการกีฬา...เกริกไกร” เป็นการแสดงขบวนพาเหรดของนักกีฬา และเข้าสู่ช่วงพิธีการ

การแสดงชุดที่ 2 “แสงไฟ...รุ่งโรจน์เรืองรอง” เป็นการแสดงนำเข้าสู่พิธีการวงคบเพลิง โดยมีตัวแทนนักกีฬาเยาวชน และตัวแทนนักกีฬาทีมชาติของจังหวัดสงขลาเป็นผู้จุดคบเพลิงในกระถาง

การแสดงชุดที่ 3 “แผ่นดินทอง...เมืองสงขลา” เป็นการแสดงที่บอกเล่าเรื่องราวตำนานเมืองสงขลา วิถีวัฒนธรรมผ่านการเล่าเรื่องของศิลปินแห่งชาติ คือ อาจารย์สถาพร ศรีสังข์ จังครุควน ทวนยก

การแสดงชุดที่ 4 “ไต้ร่มฟ้า...จักรีวงศ์” เป็นการแสดงที่สื่อถึงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณแห่งพระราชวงศ์จักรี ผ่านการแสดงศิลปะพื้นบ้านโนรา

การแสดงชุดที่ 5 “สงขลามหาสนุก...สุขทั้งปีที่สงขลา” เป็นการแสดงที่สื่อถึงการสืบสานปณิธานในการตอบแทนคุณแผ่นดินของประธานองคมนตรีซึ่งเป็นชาวสงขลาและการพัฒนาเมืองสงขลาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวของไทย

การแสดงชุดที่ 6 “มหานครแห่งความภูมิใจ” เป็นการแสดงถึงการเฉลิมฉลองและความภาคภูมิใจผ่านนายหนังตะลุงศิลปินแห่งชาติและศิลปินพื้นบ้าน

ภาพที่ 163 การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 45
(Supachai Limthunyaluk, 2560, ออนไลน์)

ภาพที่ 164 การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 45
(Supachai Limthunyaluk, 2560, ออนไลน์)

(4) การแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ครั้งที่ 46 “เจียงฮายเกมส์” แนวคิดของพิธีเปิดการแข่งขันเจียงฮายเกมส์ คือ “เจียงรายเมืองศิลปะ” โดยได้ผสมผสานกีฬาและศิลปะเข้าด้วยกัน ซึ่งมีการนำศิลปะมาใช้ในการจัดงาน อาทิ การใช้เครื่องดนตรีพื้นเมืองเข้ามาประกอบพิธีเปิด

การคิดรูปแบบป้ายประจำจังหวัดที่ใช้ในพิธีเปิดขึ้นมาใหม่ เพื่อเพิ่มความน่าสนใจ (เวิร์คพอยท์ นิวส์, 2561) สำหรับการแสดงในพิธีเปิดในครั้งนี้เจ้าภาพได้จัดการแสดงไว้ทั้งหมด 4 ชุด ได้แก่

การแสดงชุดที่ 1 “จ้องมองล้านนา” เป็นการแสดงแปรอักษรโดยใช้ร่มประกอบแสงสีเสียงและดอกไม้ไฟ จากนั้นเป็นขบวนป่าเวณีเกียรติกษ ชื่อ “ปารมี สะลี ล้านนา” แสดงถึงริ้วขบวนที่เป็นสิริมงคลมาสู่ผู้ร่วมงานครั้งนี้

การแสดงชุดที่ 2 “ลานล้านนา ชาติพันธุ์” เป็นการแสดงทางวัฒนธรรมและประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์โดยใช้นักศึกษาชาติพันธุ์กลุ่มต่าง ๆ เป็นผู้แสดง

การแสดงชุดที่ 3 “สมญานาม แดนไตรภูมิ” เป็นการแสดงที่ได้รับแรงบันดาลใจจากสถานที่สำคัญของจังหวัดเชียงราย อาทิ วัดร่องขุน พิพิธภัณฑ์บ้านคำ ไร่เชิงตะวัน เป็นต้น

การแสดงชุดที่ 4 “ผืนผ้าใบแห่งชีวิต” เป็นการนำนักร้องและบุคคลที่มีชื่อเสียงชาวเชียงราย มาร่วมแสดงเพื่อสร้างสีสันให้กับพิธีเปิด (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) (สปริงนิวส์ เน็ตเวิร์ค, 2561)

ภาพที่ 165 การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติครั้งที่ 46
(สปริงนิวส์ เน็ตเวิร์ค, 2561)

จากการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติแสดงให้เห็นถึงแนวคิดของจังหวัดเจ้าภาพแต่ละจังหวัดที่ต้องการนำเสนอเรื่องราวความภูมิใจในพื้นที่และวิถีชีวิตของตน อีกทั้งแสดงถึงการให้ความสำคัญกับศิลปินหรือประชาชนชุมชน อย่างไรก็ตาม ในการจัดพิธีเปิดการแข่งขันในระดับชาติย่อมต้องเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แบ่งออกเป็นทั้งหมด 6 ข้อ ได้แก่ 1. นโยบาย 2. ระบบการบริหารจัดการ 3. วิสัยทัศน์ ศักยภาพ และประสบการณ์สุนทรีย์ของผู้ออกแบบ 4. การคัดเลือกสิ่งสนับสนุนการแสดง 5. นวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 6. สื่อ ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

1. ด้านนโยบาย

นโยบายถือเป็นส่วนสำคัญสำหรับการแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา เนื่องจากเป็นเป้าหมายและตัวกำหนดทำให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ภายในพิธีเปิด เช่น แนวคิดของพิธีเปิด ความยิ่งใหญ่ของพิธีเปิด ฯลฯ จนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ ซึ่งนโยบายของพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติเป็นนโยบายที่รับมาจากหน่วยงานองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่กำกับดูแลและดำเนินการให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ ทั้งนี้จะพบว่านโยบายของการจัดการแสดงพิธีเปิดนอกจากจะนำเสนอศิลปะ ประเพณี และวัฒนธรรมของพื้นที่แล้วนั้น ยังมีส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวประจำจังหวัด โดยสังเกตได้จากการแสดงมักนำเสนอถึงแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ หรือสิ่งที่น่าสนใจในจังหวัดนั้น ๆ ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากนโยบายจากหน่วยงานภาครัฐ คือ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาซึ่งเป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวและกีฬา

2. ด้านระบบการบริหารจัดการ

ระบบการบริหารจัดการเป็นการเริ่มปฏิบัติหลังจากได้รับนโยบายจากเจ้าภาพ เนื่องจากการแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติเป็นการทำงานกับคนจำนวนมากและมีการสร้างสรรค์งานส่วนต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนและผสมผสานการแสดงหลายประเภท เช่น ฝ่ายกำกับการแสดง ฝ่ายออกแบบ ฝ่ายเสียง ฝ่ายเสื้อผ้า ฝ่ายดูแลงบประมาณ ฯลฯ จึงเป็นสิ่งที่ต้องมีการเตรียมงานล่วงหน้า ดังนั้น การประชุมทำความเข้าใจระหว่างทีมงานจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ความพร้อมและดีที่สุด ทั้งยังเป็นการลดปัญหาหาหน่วยงานที่มักเกิดขึ้นจากสิ่งที่ไม่อาจคาดการณ์ได้รายละเอียดที่ค่อนข้างซับซ้อนและหลากหลาย ทั้งนี้เพื่อเป็นการให้ส่วนต่าง ๆ เกิดความสอดคล้องและเป็นเอกภาพ ซึ่งหาก

ปราศจากการบริหารจัดการที่เป็นมาตรฐานอาจทำให้ประสบปัญหาและทำให้การจัดงานไม่บรรลุเป้าหมาย

นอกจากนี้ งบประมาณถือเป็นส่วนสำคัญหรือเปรียบเสมือนหัวใจของการดำเนินงาน เนื่องจากพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติใช้งบประมาณทั้งกับบุคคลและอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม หากมีงบประมาณจำกัด รูปแบบของพิธีเปิดย่อมแตกต่างกัน เช่น หากมีงบประมาณมีไม่มาก การใช้องค์ประกอบการแสดงต่าง ๆ อาจน้อยลงตามข้อจำกัดของงบประมาณ อย่างไรก็ตามยังขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ ศักยภาพ และประสบการณ์สุนทรียะของผู้ออกแบบที่จะบริหารจัดการให้งานออกมามีประสิทธิภาพสูงสุดและสร้างความประทับใจแก่ผู้ชม

3. ด้านวิสัยทัศน์ ศักยภาพ และประสบการณ์สุนทรียะของผู้ออกแบบ

วิสัยทัศน์ ศักยภาพ และประสบการณ์สุนทรียะของผู้ออกแบบ ถือเป็นอีกส่วนสำคัญที่สัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์โดยตรง เนื่องจากเป็นบุคคลที่ทำให้เกิดพิธีเปิดตามนโยบายและงบประมาณที่กำหนดไว้ โดยศิลปินหรือผู้ออกแบบการแสดงจำเป็นต้องมีทักษะและความรู้ในหลากหลายด้านเพื่อนำมาใช้ออกแบบพิธีเปิดของตน ดังนี้

- ด้านวิสัยทัศน์ ผู้ออกแบบจำเป็นต้องมีมุมมองที่หลากหลายและบางครั้งต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อให้เห็นมุมมองที่แตกต่างจากเดิมซึ่งเป็นที่คุ้นชินแก่บุคคลทั่วไป เช่น การวางสัดส่วนของภาพการแสดง การกำกับการแสดง การควบคุมแสง สี เสียง ดนตรี และด้านอื่น ๆ เพื่อสร้างสรรค์การแสดงพิธีเปิดให้เกิดความน่าสนใจ

- ด้านศักยภาพ ผู้ออกแบบจำเป็นต้องควบคุมสถานการณ์ และใช้ไหวพริบในการแก้ไขปัญหาที่อาจไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้

- ด้านประสบการณ์สุนทรียะ ผู้ออกแบบควรสั่งสมประสบการณ์จากสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาผสมผสานให้เข้ากับการแสดง

4. ด้านการคัดเลือกสิ่งสนับสนุนการแสดง

การคัดเลือกสิ่งสนับสนุนการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติมักสอดคล้องกับนโยบาย และวิสัยทัศน์ ศักยภาพและประสบการณ์ของผู้ออกแบบหรือผู้สร้างสรรค์นาฏกรรมในส่วนต่าง ๆ โดยการคัดเลือกสิ่งสนับสนุนขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมหรือบริบทสังคม สถานการณ์หรือ

เหตุการณ์ต่าง ๆ รวมถึงงบประมาณที่ต้องใช้ดำเนินงาน ทั้งนี้ การคัดเลือกสิ่งสนับสนุนการแสดงเริ่มตั้งแต่การคัดเลือกบุคคล เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น ผู้แสดง ดนตรี อุปกรณ์ประกอบการแสดง ฯลฯ เพื่อให้นาฏกรรมดำเนินไปตามวิสัยทัศน์ที่ตกลงไว้ อีกทั้งช่วยส่งเสริมให้พิธีเปิดการแข่งขันเกิดความสมบูรณ์ เนื่องจากทำให้เกิดสมดุลในชุดการแสดง ระหว่างชุดการแสดง และเกิดความน่าสนใจ

5. ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี

นวัตกรรมเทคโนโลยีเป็นการใช้ความทันสมัยหรือเครื่องมือเพื่อสร้างความประทับใจ นอกเหนือจากการใช้มนุษย์เป็นตัวแทนในชุดการแสดง หรือการใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือร่วมกับนักแสดงเพื่อสร้างความแปลกใหม่ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence หรือ AI) โปรแกรมอำนวยความสะดวก (Application) อย่างไรก็ตาม การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยียังมีความสัมพันธ์กับงบประมาณ

6. ด้านสื่อ

สื่อเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในปัจจุบัน โดยสื่อในที่นี้หมายถึง ช่องทางที่นำเสนอข้อมูลไปยังผู้ชมหรือโทรทัศน์ สื่อ เป็น สิ่ง สำ คัญ เนื่องจากคนในสนามจะได้รับบรรยากาศแตกต่างจากผู้ชมที่บ้าน โดยผู้ออกแบบแสดงต้องคำนึงถึงการถ่ายทอดออกไปสู่ประชาชนผ่านโทรทัศน์ ดังนั้น การเดินขบวน การวางตำแหน่งของนักแสดง ทำทาง การใช้สีในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้สี การวางภาพ การถ่ายทอดภาพการแสดงต้องมีสมดุลและสวยงามเหมาะกับมุกกล้องที่ถ่ายทอดออกไป ทั้งนี้ สื่อที่ใช้จึงต้องมีความคมชัดและแสดงให้เห็นถึงรายละเอียดที่ผู้ออกแบบต้องการสื่อสารอย่างครบถ้วนเพื่อให้การตีความเป็นไปอย่างสมบูรณ์

4.4.3 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโรงเรียน

การแข่งขันกีฬาโรงเรียน เป็นการแข่งขันกีฬาที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนไทยได้พัฒนาร่างกายและจิตใจให้สมบูรณ์ ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ตอนหนึ่งว่า

...การกีฬานั้น นับเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นการ
 กล่อมเกลาให้เด็กมีจิตใจอดทน กล้าหาญ รู้แพ้ รู้ชนะ ปลูกฝัง
 พละนามัยให้แข็งแรง เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้มีสมรรถภาพ
 ทั้งทางจิตใจและร่างกาย เป็นผลสืบเนื่องไปถึงพลเมืองดีของชาติ
 อันเป็นยอดแห่งความปรารถนา...

(ชูระวี สุริยจันทร์, 2556, น.3)

ทั้งนี้ พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียนยังคงได้รับแบบแผนด้านพิธีการมาจากการจัดการแข่งขันกีฬาสากลอย่างโอลิมปิก กล่าวคือ มีรูปแบบและขั้นตอนที่ปฏิบัติตามระเบียบต่อกันมาเป็นแบบแผนที่มีมาตรฐานซึ่งสอดแทรกคุณค่าทางร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ จนกระทั่งได้รับการยอมรับจากกลุ่มสังคมต่าง ๆ ทั่วโลกและนิยมนำมาปฏิบัติตามกันอย่างแพร่หลายในสังคมไทยหรือแม้กระทั่งในระดับโรงเรียน โดยผสมผสานกับแนวคิดการสร้างสรรค์ที่แปลกตาตามอัตลักษณ์ของสังคมที่โรงเรียนตั้งอยู่หรือผสมผสานกับเรื่องราวที่สังคมนั้นให้ความสำคัญ ทั้งนี้ นานุกรมถือเป็นเรื่องสำคัญสำหรับพิธีการในส่วนต่าง ๆ อันได้แก่ ขบวนพาเหรด การจุดคบเพลิง การแสดงทางวัฒนธรรม การละเล่น หรือการแสดงสร้างสรรค์อื่น ๆ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขบวนพาเหรด ถือเป็นเรื่องสำคัญขั้นตอนหนึ่งสำหรับพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียน และถือเป็นส่วนที่ผู้จัดงานต้องการแสดงให้เห็นสังคมภายนอกโรงเรียนได้มีส่วนร่วมซึ่งในส่วนนี้อาจแตกต่างจากรูปแบบของขบวนพาเหรดในระดับสากลหรือระดับชาติที่มักเดินขบวนบริเวณหรือภายในสนามกีฬา เนื่องจากโรงเรียนอาจต้องการให้ชุมชนบริเวณโดยรอบมีส่วนร่วม ทั้งในส่วนของการชื่นชมความสวยงาม เห็นศักยภาพของเยาวชน หรือมีส่วนร่วมในการรณรงค์ในประเด็นที่สังคมให้คุณค่า จนกระทั่งเกิดความภาคภูมิใจร่วมกัน อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างระหว่างรูปแบบขบวนพาเหรดของพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับสากลและระดับชาติกับระดับโรงเรียนนั้น อาจแตกต่างกันในประเด็นของเครื่องแต่งกายและการสอดแทรกเรื่องราวทั้งทางวัฒนธรรมและสังคม

กล่าวคือ ในระดับสากลผู้เดินขบวนพาเหรดหรือนักกีฬาโดยส่วนใหญ่มักปรากฏในชุดสูทสากลมากกว่าการใส่ชุดประจำชาติ (บางประเทศอาจสวมใส่ชุดประจำชาติ) อีกทั้ง มีรูปแบบการเดินและการจัดแถวที่เหมือนกันตามระเบียบและระยะเวลาที่มีการกำหนดขึ้น ขณะที่ขบวนพาเหรดในระดับโรงเรียน นอกจากจะปรากฏทั้งภายนอกและภายในสนามกีฬาที่จัดการแข่งขันและปรากฏผู้เดินขบวนที่สวมใส่เสื้อประจำสีแล้ว ยังมักปรากฏผู้เดินขบวนส่วนหนึ่งในชุดไทยหรือชุดประจำท้องถิ่นที่สวยงามตามแบบฉบับ หรือปรากฏนาฏกรรมซึ่งมีการแต่งกายตามแนวคิดที่โรงเรียนหรือนักเรียนต้องการนำเสนอร่วมกับองค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อแสดงเรื่องราวหรือความสำคัญของบุคคลหรือเหตุการณ์สำคัญในอดีต เรื่องราวความเชื่อที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตชุมชน ทำให้ขบวนพาเหรดเกิดความสวยงาม สร้างสรรค์ และสร้างความน่าสนใจแก่ผู้พบเห็น ดังตัวอย่างการแสดงขบวนพาเหรดในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโรงเรียนดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

(1) การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม จัดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2561 โดยข้อมูลจากเว็บไซต์เอ็มไทย (2561) ได้ระบุถึงแนวคิดของขบวนพาเหรดครั้งนี้ว่า เป็นการนำบุคคลหรือตัวละครทางประวัติศาสตร์ เช่น สมเด็จพระนเรศวรมหาราช วีรชนชาวบ้านบางระจัน พันท้ายนรสิงห์ โดยได้สอดแทรกแนวความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดความน่าสนใจได้อย่างลงตัว

ภาพที่ 166 ขบวนพาเหรดที่แสดงเรื่องราวหรือความสำคัญของบุคคลหรือเหตุการณ์สำคัญในอดีต (เอ็มไทย, 2561, ออนไลน์)

(2) การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนชยันนาทพิทยาคม จังหวัดชยันนาท จัดขึ้นเมื่อปี 2560 โดยมีขบวนพาเหรดสร้างสรรค์ภายในแนวคิด “พอเพียง” ซึ่งสะท้อนถึงวิถีชีวิตของผู้คนในสมัยอดีตที่ใช้ช้างเป็นพาหนะ นอกจากนี้มีการแต่งกายชุดไทย ชุดประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้เข้าร่วมขบวนเช่นกัน (ไทยรัฐ, 2560, ออนไลน์)

อีฮา กีฬาสีโรงเรียนที่ชยันนาท ปิดถนนแห่ช้าง แต่ละขบวนสุดอลังการ(ชมคลิป)

ไทย ไทยรัฐออนไลน์ 15 พ.ย. 2560 15:12 น.

ถือเป็นงานช่างจริงๆ งานกีฬาสี โรงเรียนชยันนาทพิทยาคม ลงทุนมาก โดยสีชมพุนำช้างตัวใหญ่มาร่วมขบวนแห่ ต้องปิดถนนเป็นที่อีฮา มีธิดาช้างนั่งบนเสลี่ยงคอยโบกมือ สื่อถึงวิถีชีวิตไทยในอดีต ที่ใช้ช้าง มา ไร่ ความ เป็นพาหนะ...

ภาพที่ 167 ขบวนพาเหรดสร้างสรรค์ที่สื่อถึงวิถีชีวิต
(ไทยรัฐ, 2560, ออนไลน์)

(3) การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนวิสุทธรังสี จังหวัดกาญจนบุรี จัดขึ้นปี พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ขบวนพาเหรดในพิธีเปิดมีการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับสัตว์ในป่าหิมพานต์ เช่น สิงห์ พญานาค ฯลฯ

ภาพที่ 168 ขบวนพาเหรดสร้างสรรค์ที่สื่อถึงเรื่องราวความเชื่อที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม (โรงเรียนวิสุทธรังสี กาญจนบุรี, 2560, ออนไลน์)

(4) การแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณกุลกันยา จังหวัดสงขลา จัดขึ้นปี พ.ศ. 2559 ภายใต้แนวคิด “วิพิธทัศนา ล้ำค่าวรรณคดีไทย ลานไพรเทิดไท้องค์ราชัน” โดยนำเสนอผ่านตัวละครในวรรณคดีไทยเรื่องต่าง ๆ เช่น รามเกียรติ์ มัทนะพาธา วิวาท์พระสมุทร เป็นต้น (เอ็มไทย, 2559 ออนไลน์)

ภาพที่ 169 ขบวนพาเหรดสร้างสรรค์ที่ใช้แนวคิดวรรณคดี เรื่องมัทนะพาธา
(Thakdanai Photographer, 2559, ออนไลน์)

ภาพที่ 170 ขบวนพาเหรดสร้างสรรค์ที่ใช้แนวคิดวรรณคดี เรื่องมัทนะพาธา
(Thakdanai Photographer, 2559, ออนไลน์)

เมื่อพิจารณาจากตัวอย่างการแสดงขบวนพาเหรดในพิธีเปิดกีฬาโรงเรียน ผู้วิจัยได้พบว่ามีแนวคิดการสร้างสรรค์ปรากฏทั้งสิ้น 4 แนวคิด ได้แก่

- แนวคิดเกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- แนวคิดเกี่ยวกับการแสดงความสามัคคี
- แนวคิดที่กำหนดขึ้น (Theme)
- แนวคิดที่สื่อสารประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นที่น่าสนใจของสังคมในขณะนั้น

2. พิธีการจุดคบเพลิง เป็นขั้นตอนสำคัญของพิธีการในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเพื่อเป็นสัญญาณบอกถึงการเริ่มต้นการแข่งขันกีฬาอย่างเป็นทางการ ทั้งนี้การจุดคบเพลิงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่ได้รับแนวคิดมาจากพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับสากล โดยรูปแบบการจุดคบเพลิงอาจปรากฏในลักษณะของการให้ตัวแทนนักเรียนเป็นผู้จุดไฟหรือปรากฏในลักษณะนวัตกรรมที่แปลกตาหรือใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องเพื่อช่วยให้ไฟในกระถางคบเพลิงได้รับการจุดขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่านาฏกรรมได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการจุดคบเพลิงและช่วยสร้างความน่าสนใจแก่ผู้ชม ทั้งนี้ แนวคิดการจุดคบเพลิงหรือรูปแบบของนาฏกรรมในการจุดคบเพลิงในเชิงนวัตกรรมปรากฏได้หลากหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับความคิดสร้างสรรค์ของโรงเรียน

3. การแสดงทางวัฒนธรรมและการแสดงเชิงสร้างสรรค์ เป็นอีกช่วงหนึ่งที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และคำนึงถึงงบประมาณที่เหมาะสม โดยการแสดงอาจสัมพันธ์กับวัฒนธรรมไทยหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทย หรืออาจสร้างสรรค์ขึ้นใหม่เพื่อนำเสนอเรื่องราวที่สัมพันธ์กับกระแสสังคมในช่วงเวลานั้น สำหรับตัวอย่างการแสดง ดังนี้

ตัวอย่าง

(1) การแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนโพธิสารศึกษา จัดขึ้นปี พ.ศ. 2560 เป็นการแสดงการรำวงย้อนยุค โดยมีแนวคิดจากการประยุกต์ทำรำวงและลีลาศ (เอ็มไทย, 2560 ออนไลน์)

ภาพที่ 171 การแสดงรำวงย้อนยุคในพิธีเปิดกีฬาโรงเรียน
(เอ็มไทย, 2560, ออนไลน์)

(2) การแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาสีโรงเรียนนครสวรรค์ จัดขึ้นในปีพ.ศ. 2560 เป็นการแสดงโชว์เต้นลีลาศของนักเรียนกว่า 100 คน ในพิธีเปิดกีฬาคณะสีร่มสักเกมส์ 2560 ณ สนามฟุตบอล โรงเรียนนครสวรรค์ (เอ็มไทย, 2560 ออนไลน์)

ภาพที่ 172 การแสดงลีลาศในพิธีเปิดกีฬาโรงเรียน
(Nakhonsawan School, 2560, ออนไลน์)

(3) การแข่งขันกีฬาภายในของโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง ที่จัดขึ้นในปี พ.ศ. 2557 ภายใต้แนวคิดการจัดงาน “เพื่อนเฮี้ยนโรงเรียนหลอน” ซึ่งในช่วงเวลานั้นเป็นช่วงที่ละคร

โทรทัศน์แนวสยองขวัญ เรื่อง เพื่อนเฮี้ยนโรงเรียนหลอน ออกอากาศและกำลังเป็นกระแสนิยมในขณะนั้น โดยมีการหยิบ (เอ็มไทย, 2557)

ภาพที่ 173 การสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดที่ได้แนวคิดมาจากกระแสนิยมในขณะนั้น (ไทยรัฐ, 2557, ออนไลน์)

จากขบวนการพาเหรด การจุดคบเพลิง และการแสดงทางวัฒนธรรมและการแสดงเชิงสร้างสรรค์ที่ปรากฏในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียนแสดงให้เห็นถึงแนวคิดที่โรงเรียนและนักเรียนได้ทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดพิธีเปิดและการแข่งขันกีฬาซึ่งจัดขึ้นทุกปี อย่างไรก็ตาม ในการจัดพิธีเปิดการแข่งขันในระดับโรงเรียนย่อมต้องเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์แบ่งออกเป็นทั้งหมด 6 ข้อ ได้แก่ 1. นโยบาย 2. ระบบการบริหารจัดการ 3. วิสัยทัศน์ ศักยภาพ และประสบการณ์สุนทรียะของผู้ออกแบบ 4. การคัดเลือกสิ่งสนับสนุนการแสดง 5. นวัตกรรมและเทคโนโลยี และ 6. สื่อ ซึ่งมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

1. ด้านนโยบาย

แนวคิดที่ปรากฏในขั้นตอนต่าง ๆ ของพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียนเป็นนโยบายที่มาจากโรงเรียนและนักเรียน เนื่องจากผู้บริหารและอาจารย์ที่ดูแลจะต้องดำเนินงานต่าง ๆ ร่วมกับนักเรียนที่เป็นตัวแทนหรือได้รับหน้าที่ดูแลและนำนโยบายไปถ่ายทอดแก่นักเรียนคนอื่น ๆ

ดังนั้น แนวคิดของขบวนการพาเหรด การจุดคบเพลิง หรือการแสดงต่าง ๆ ซึ่งสัมพันธ์กับนาฏกรรม จึงมาจากกลุ่มบุคคลซึ่งสัมพันธ์กับโรงเรียนโดยตรง อย่างไรก็ตาม นโยบายหรือแนวปฏิบัติที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องเป็นไปตามหลักที่สอดคล้องกับสังคมโดยส่วนใหญ่ กล่าวคือ มักสอดคล้องและนำเสนอสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเป็นไทยและสิ่งที่สังคมยอมรับหรือเป็นกระแสสังคม

2. ด้านระบบการบริหารจัดการ

พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียนจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการเพื่อให้การดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามนโยบาย เนื่องจากพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียนเป็นงานประจำปีที่อาจารย์ บุคลากรและนักเรียนต้องปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเป็นการทำกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องวางระบบและการจัดการที่มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ และตรวจสอบได้ เช่นเดียวกับงานที่จัดขึ้นระดับชาติ เพียงแต่เป็นการจัดการที่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายในเป็นส่วนใหญ่ อาจปรากฏความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ เพียงบางส่วนเท่านั้น เช่น วงโยธวาทิต อัจฉรินทร์ (กรณีที่โรงเรียนไม่มี) สนามกีฬา ฯลฯ อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบจำนวนบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับระบบการบริหารจัดการอาจมีจำนวนน้อยกว่าระดับชาติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะขนาดของการจัดงานเป็นลักษณะภายใน ไม่ได้ปรากฏต่อสายตาผู้ชมจำนวนมาก ทำให้งบประมาณที่ใช้มีจำนวนน้อยกว่าพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับชาติ

3. ด้านวิสัยทัศน์ ศักยภาพ และประสบการณ์สุนทรีย์ของผู้ออกแบบ

วิสัยทัศน์ ศักยภาพ และประสบการณ์สุนทรีย์ของผู้ออกแบบเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์โดยตรง อย่างไรก็ตาม วิสัยทัศน์โดยภาพรวมต้องสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน เนื่องจากนโยบายถือเป็นแนวทางของการดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ทั้งนี้ พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียนแตกต่างจากพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติในส่วนของวิสัยทัศน์ ศักยภาพ และประสบการณ์สุนทรีย์ของผู้ออกแบบ กล่าวคือ พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียนประกอบด้วยขบวนพาเหรดของนักเรียนหลายกลุ่มซึ่งแบ่งออกเป็นสีต่าง ๆ ดังนั้น วิสัยทัศน์และมุมมองในบางส่วนอาจมาจากกลุ่มนักเรียนหรือผู้ออกแบบหลายกลุ่มซึ่งรับหน้าที่เป็นผู้ออกแบบขบวนพาเหรด ขณะที่การจุดคบเพลิงและการแสดงหลักของโรงเรียนมักดำเนินงานร่วมกันโดยบุคคลภายในที่ช่วยกันแสดง

ความคิดเห็นและเสนอมุมมองที่เหมาะสมซึ่งแตกต่างจากพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติที่มักใช้ศิลปินหลักเป็นผู้ถ่ายทอดงานให้กับกลุ่มงานต่าง ๆ ซึ่งมีความซับซ้อนมากกว่าระดับโรงเรียน ทั้งนี้ ขบวนการพาเหรด การจุดคบเพลิง และการแสดงในพิธีเปิดอื่น ๆ ในระดับโรงเรียนมักเป็นนาฏกรรมที่สัมพันธ์กับวัฒนธรรม เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นภายในประเทศในช่วงเวลาใดช่วงเวลานึง

ขณะที่ศักยภาพและประสบการณ์สุนทรียะของผู้ออกแบบในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียนที่ถ่ายทอดผ่านนาฏกรรมจำเป็นต้องดำเนินไปตามงบประมาณของกลุ่มนักเรียน ซึ่งงบประมาณส่วนหนึ่งอาจได้จากโรงเรียน ขณะที่อีกส่วนหนึ่งอาจได้มาจากสมาชิกในกลุ่มหรือสีของตนเอง ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของประธานและกรรมการในกลุ่มหรือสีต่าง ๆ ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบศักยภาพและประสบการณ์ของผู้ออกแบบนาฏกรรมในขบวนพาเหรด การจุดคบเพลิง และการแสดงต่าง ๆ ซึ่งโดยส่วนใหญ่มาจากวิสัยทัศน์หรือมุมมองของนักเรียนเป็นหลัก อาจพบว่ามีความสามารถในการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวได้เป็นอย่างดี เพียงแต่อาจขาดประสบการณ์ในด้านอื่น ๆ ซึ่งต้องนำมาสัมพันธ์กับนาฏกรรมที่ต้องการนำเสนอ อีกทั้ง มีงบประมาณที่จำกัด เนื่องจากไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมากเท่ากับพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแห่งชาติจึงทำให้นาฏกรรมต่าง ๆ อาจไม่ยิ่งใหญ่เทียบเท่าระดับชาติ อย่างไรก็ตาม หากพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก หรือสปอนเซอร์ (Sponsor) จำนวนมาก อาจผลักดันให้วิสัยทัศน์และศักยภาพของนักเรียนผู้ออกแบบหรือผู้มีแนวคิดสร้างสรรค์ได้รับการนำเสนอตามวิสัยทัศน์มากยิ่งขึ้น

4. ด้านการคัดเลือกสิ่งสนับสนุนการแสดง

การคัดเลือกสิ่งสนับสนุนการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียนมักดำเนินไปพร้อมกับนโยบาย และวิสัยทัศน์ ศักยภาพ และประสบการณ์ของผู้ออกแบบหรือผู้สร้างสรรค์นาฏกรรมในส่วนต่าง ๆ โดยการคัดเลือกสิ่งสนับสนุนการแสดงต้องขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมหรือบริบทสังคม สถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมถึงงบประมาณที่ต้องใช้ดำเนินงาน ทั้งนี้ การคัดเลือกสิ่งสนับสนุนการแสดงเริ่มตั้งแต่การคัดเลือกบุคคล เครื่องแต่งกาย อุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น เครื่องดนตรี แผ่นป้าย ฯลฯ เพื่อให้นาฏกรรมดำเนินไปตามวิสัยทัศน์ที่ตกลงไว้ อย่างไรก็ตาม โรงเรียนที่มีงบประมาณจำกัดอาจคัดเลือกสิ่งสนับสนุนการแสดงที่ไม่อลังการหรือเรียบง่าย แต่มีคุณค่าทางจิตใจ

จึงอาจกล่าวได้ว่า สิ่งสนับสนุนนาฏกรรมหรือการแสดงเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ออกแบบหรือ
ตอบโจทย์ของสังคมในขณะนั้นเป็นหลัก

5. ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี

นวัตกรรมและเทคโนโลยีในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียนปรากฏมากขึ้นใน
ปัจจุบัน โดยมีรูปแบบที่หลากหลายและสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ของผู้ออกแบบหรือผู้
สร้างสรรค์ซึ่งในที่นี้เป็นนักเรียนหรือบุคคลภายในโรงเรียนเป็นหลัก ทั้งนี้งบประมาณถือเป็นส่วนหนึ่ง
ที่สัมพันธ์กับการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี หากพิจารณาเฉพาะนวัตกรรมซึ่งเกิดขึ้นจากความคิด
ของผู้ออกแบบในปัจจุบันอาจพบการสร้างสรรค์ที่ใช้งบประมาณที่ไม่มาก แต่สามารถสร้างความ
ประทับใจแก่ผู้ชมในโรงเรียน กล่าวคือ เป็นการใช้ความสามารถของผู้ออกแบบในการเลือกใช้สิ่ง
สนับสนุนที่มีคุณค่าและเหมาะสมกับงบประมาณ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสร้างสรรค์ของเยาวชนใน
โรงเรียนต่าง ๆ ที่เกิดจากการรับรู้และเรียนรู้ จนกระทั่งสามารถผสมผสานเป็นความสร้างสรรค์ที่
เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ทำให้ในปัจจุบันสามารถพบนวัตกรรมในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับ
โรงเรียนที่น่าสิ่งเดิมมาประยุกต์ใช้ในบริบทใหม่ได้อย่างลงตัวมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาใน
ส่วนของเทคโนโลยีที่ใช้ในนาฏกรรมอาจไม่เทียบเท่ากับการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับชาติ
เนื่องจากพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียนมักดำเนินการในช่วงเช้า กลางวัน และเย็นซึ่งไม่
จำเป็นต้องใช้แสง สี เสียงเทียบเท่ากับนาฏกรรมระดับชาติ แต่อาจพบในบางส่วนของนาฏกรรม เพื่อ
สร้างความแปลกใหม่และเป็นที่จดจำของผู้ชม

6. ด้านสื่อ

พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้สื่อเพื่อการถ่ายทอดยิ่งใหญ่
เท่ากับพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับชาติหรือระดับสากล เนื่องจากเป็นกีฬาภายในและปรากฏใน
โรงเรียนต่าง ๆ การถ่ายทอดสดไปยังส่วนต่าง ๆ ของประเทศผ่านสื่อโทรทัศน์ให้ประชาชนในส่วนต่าง
ๆ ของประเทศรับชมพร้อมกันจึงไม่ใช่ประเด็นหลักที่พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับโรงเรียนจะ
ดำเนินการ อย่างไรก็ตาม อาจพบการถ่ายทอดสดผ่านระบบการถ่ายทอดของโรงเรียนหรือการ
ถ่ายทอดผ่านโทรศัพท์มือถือของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เพื่อให้ผู้สนใจ เช่น ผู้ปกครอง
รุ่นพี่ เพื่อนต่างโรงเรียน ฯลฯ ได้รับความสวยงามหรือสิ่งที่โรงเรียนต้องการนำเสนอ

จากข้อมูลการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของประเทศไทยทั้ง 2 ประเภท ได้แก่ การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติและการแสดงในพิธีเปิดโรงเรียน แสดงให้เห็นว่าแต่เดิมรูปแบบการนำเสนอการแสดงทางวัฒนธรรมมีลักษณะเป็นชุดเป็นตอนสั้น ๆ มีการพ้อนรำต่าง ๆ ไม่มีแก่นของเรื่อง อาจมีชุดเดียวหรือหลายชุดการแสดง ใช้นักแสดงจำนวนมาก มีการแปรแถวต่าง ๆ ในสนามกีฬา ต่อมาเมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้น อีกทั้ง การติดต่อสื่อสารสะดวกขึ้น การสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดของไทยจึงได้ขยายแนวคิดและรูปแบบการแสดงที่หลากหลายมากขึ้น โดยรับแบบอย่างมาจากพิธีเปิดกีฬาสากล และนำมาปรับประยุกต์ใช้ในเข้ากับบริบทของเจ้าภาพการจัดงาน นอกจากนี้ แนวคิดการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดของไทย ยังให้ความสำคัญกับนโยบายและแผนการดำเนินงาน แนวคิดในการสร้างสรรค์การแสดง ตลอดจนการพัฒนาและเลือกใช้สื่อประกอบการแสดงที่สอดคล้องกับงบประมาณ

สำหรับหลักการกำกับการแสดง และกลวิธีการผลิตการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬามักปรากฏแนวคิดที่ปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของไทย ทำให้เกิดความน่าสนใจในด้านการท่องเที่ยว เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และเกิดความเชื่อมโยงทางด้านวัฒนธรรมภายในประเทศมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สิ่งที่ต้องพิจารณาในการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา คือ 1) ข้อมูลด้านเนื้อหาของงานซึ่งต้องศึกษาข้อมูลให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ให้ความสำคัญกับการเคารพประเพณี ชุมชน 2) การจัดการสถานที่และพื้นที่จัดงาน เรื่องทิศทางการเข้า-ออก 3) รูปแบบการนำเสนอ ต้องมีความลื่นไหลของเรื่องราวและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้ชม 4) การหาจุดขาย 5) มุมมองของผู้ชม และ 6) การนำเทคนิคและเทคโนโลยีเข้ามาใช้ จึงอาจกล่าวได้ว่า การสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทยเป็นการนำเสนอ โดยเลือกสรรจากวัตถุดิบที่มีในชุมชนนั้น ๆ มีการวางแผนการทำงานที่ชัดเจน มีการกำหนดเนื้อหา เรื่องราวและนำมาเรียงร้อยให้เกิดความลื่นไหล ชูอัตลักษณ์ชุมชน นำเสนอเทคนิค การบูรณาการเทคโนโลยีสมัยใหม่

จากข้อมูลการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ ระดับชาติ และระดับโรงเรียน เมื่อวิเคราะห์แนวคิดจากการแสดงพิธีเปิด พบว่า การแสดงพิธีเปิดเหล่านี้ มีแนวคิดปรากฏอยู่ 4 แนวคิด ได้แก่

3.1 แนวคิดเชิงนโยบายและกลยุทธ์การผลิต เป็นลักษณะของการวางแผนการกำหนดเป้าหมาย และแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เพื่อให้การจัดงานบรรลุผลสำเร็จตามนโยบายที่กำหนดไว้ กล่าวคือ การสร้างสรรค์การแสดงสำหรับพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาจำเป็นต้องยึดถือแนวทางตามนโยบายและกลยุทธ์ของการจัดการแข่งขันที่ถูกกำหนดขึ้น เพื่อส่งผลให้การสร้างสรรค์การแสดงครั้งนั้น ๆ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ และเพื่อสื่อให้ผู้ชมรับทราบถึงศักยภาพของผู้จัดสร้างการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาได้อีกประการหนึ่ง

3.2 แนวคิดเชิงเศรษฐกิจ การตลาด และการสื่อสาร เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นจากการมองเห็นประโยชน์สำคัญหลักของนาฏกรรมที่ถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารไปยังผู้ชม ทั้งนี้ การสร้างสรรค์การแสดงสำหรับพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา พบว่า การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาส่วนใหญ่มุ่งเน้นการนำเสนอความเป็นตัวตนและโลกาภิวัตน์สื่อสารผ่านมุมมองของเทคโนโลยีสื่อ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่เจ้าภาพการจัดการงาน นำไปสู่การส่งเสริมกิจกรรมทางการตลาดก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจต่อชุมชนหรือเจ้าภาพการจัดการแข่งขัน

3.3 แนวคิดเชิงนวัตกรรมกับการจัดการ เป็นการนำเสนอสิ่งใหม่ หรือนำสิ่งเก่าหมายถึงวัฒนธรรมดั้งเดิมหรือสิ่งที่มาอยู่เดิมผสมผสานกับสิ่งใหม่ เช่น เทคโนโลยี ความทันสมัยต่าง ๆ เกิดเป็นรูปแบบนวัตกรรมการแสดงที่ดูใหม่แปลกตา งดงาม และสร้างความประทับใจแก่ผู้ชม นวัตกรรมจึงเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความน่าสนใจให้การแสดงในพิธีเปิด

3.4 แนวคิดเชิงสร้างสรรค์และการผลิตการแสดง เป็นแนวคิดสำคัญที่ศิลปินหรือผู้กำกับการแสดงได้แสดงความสามารถ ทักษะคิด และกระบวนการในการคิด การผลิตการแสดงคือการกำหนดทิศทางและลำดับความสำคัญของนาฏกรรม สะท้อนจินตนาการของมนุษย์

สรุปท้ายบทที่ 4

พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกมีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนานทำให้ปรากฏแนวคิดการ แสดงที่สามารถแบ่งออกเป็นระยะต่าง ๆ ได้ทั้งหมด 3 ระยะ ได้แก่ ระยะเริ่มต้น ระยะพัฒนา และ ระยะเทคนิคและความบันเทิง โดยทั้ง 3 ระยะ สะท้อนให้เห็นรูปแบบการแสดงที่ได้รับอิทธิพลจาก จุดเริ่มต้นเดียวกัน หลังจากนั้นจึงค่อย ๆ เกิดการปรับเปลี่ยน เพิ่มเติม ให้เหมาะสมกับพลวัตที่ขยาย ขยายไปตามบริบทโลก กล่าวคือ ในระยะเริ่มต้นแนวคิดที่ปรากฏเป็นไปในลักษณะการผสมผสาน ระหว่างนาฏกรรมกับกีฬา ขณะที่ระยะพัฒนาได้ปรากฏการออกแบบสัญลักษณ์เพื่อสื่อสารอุดมการณ์ ของการกีฬา อีกทั้ง สอดแทรกศิลปะวัฒนธรรมของชาติเพิ่มจากระยะเริ่มต้น สำหรับระยะเทคนิคและ ความบันเทิงเป็นระยะที่แสดงให้เห็นถึงการผสมผสานความก้าวหน้า ในขณะเดียวกันก็ยังคงใจความ หลักของการแข่งขันกีฬา คือ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันทั่วโลก ผ่านรูปแบบของสัญลักษณ์ที่ ออกแบบขึ้นและนำเสนอให้แปลกตาและงดงามอยู่เสมอ นอกจากนี้ การแสดงในพิธีเปิดยังแสดงให้เห็นว่า กีฬาเป็นนาฏกรรมชนิดหนึ่งซึ่งได้รับการหยิบยกมาเป็นหนึ่งในชุดการแสดงอยู่เสมอ

สำหรับพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์และซีเกมส์ พบว่า ได้รับอิทธิพลด้านการแสดง หรือขั้นตอนต่าง ๆ จากโอลิมปิกเกมส์เป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม สิ่งที่แตกต่าง คือ วัฒนธรรม วิถี ชีวิตที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะตนซึ่งมักเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา ทั้งนี้ อิทธิพลของพิธีเปิดโอลิมปิกเกมส์ยังขยายอาณาเขตไปยังรูปแบบและขั้นตอน รวมถึงการแสดงในพิธี เปิดการแข่งขันกีฬาในประเทศไทย เช่น กีฬาแห่งชาติ กีฬาภายในโรงเรียน ฯลฯ แม้ว่าความยิ่งใหญ่ อาจไม่เทียบเท่ากับการแสดงในพิธีเปิดในระดับสากล เนื่องด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น งบประมาณ การ เผยแพร่ ฯลฯ

บทที่ 5

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องแนวคิดและการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา และเพื่อศึกษาแนวคิดการสร้างสรรค์ การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติและระดับชาติ ได้แก่ กีฬาโอลิมปิก กีฬาเอเชียนเกมส์ กีฬาซีเกมส์ กีฬาแห่งชาติและกีฬาโรงเรียนของไทย โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร การสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์บุคคล ตลอดจนศึกษาลักษณะรูปแบบการแสดงที่ปรากฏในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาจากภาพถ่ายและวีดิทัศน์การแสดงในสื่อสารสนเทศซึ่งเป็นการศึกษาค้นคว้าหลักของงานวิจัยฉบับนี้ จากผลการศึกษาผู้วิจัยได้สรุปและอภิปรายผล พร้อมทั้งนำเสนอข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัยนี้เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปใช้ประโยชน์หรือสำหรับต่อยอดงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไปในอนาคต ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งผลการวิจัยออกได้เป็น 4 ส่วน ได้แก่ 5.1.1 แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก 5.1.2 แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ 5.1.3 แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ 5.1.4 แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทยซึ่งประกอบด้วยการแข่งขันกีฬาแห่งชาติ และการแข่งขันกีฬาโรงเรียน ดังนี้

5.1.1 แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก

การแสดงพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเป็นกิจกรรมที่มีพัฒนาการมาจากแนวคิดและรูปแบบของการแสดงที่จัดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของพิธีการในการเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกโบราณ ซึ่งจัดขึ้นเพื่อกิจกรรมทางศาสนาและเพื่อเป็นการเฉลิมฉลองร่วมกันก่อนการแข่งขันกีฬาและได้ยุติลงในช่วงเวลาหนึ่ง ต่อมากีฬาโอลิมปิกได้รื้อฟื้นขึ้นอีกครั้งโดย ปีแอร์ เดอ คูเบอร์แตง ที่ตระหนักถึงคุณค่าของการแสดงออกในการเฉลิมฉลองยินดี รวมถึงความต้องการที่จะให้มีพิธีการที่โอ้อ่าเพื่อกระตุ้นความรู้สึกและให้เข้าใจถึงในหลักการของโอลิมปิก จึงได้กำหนดให้มีพิธีการ 3 อย่าง คือ 1. พิธีเปิดการแข่งขัน

อย่างเป็นทางการ 2. การมอบรางวัลและ 3. พิธีปิด ทั้งนี้ การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในขั้นเริ่มแรกได้เน้นหลักสำคัญ เช่น การมีประธานในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา การเดินขบวนพาเหรด การแสดงสาธิตกีฬา การเดินรำ และการกล่าวเปิดการแข่งขัน ต่อมาได้เพิ่มขึ้นตอนพิธีการที่แสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของอุดมการณ์โอลิมปิก เช่น การแสดงสัญลักษณ์วงแหวนโอลิมปิก สัญลักษณ์ที่ออกแบบมาเพื่อสื่อถึงการรวมเป็นหนึ่งเดียวของผู้คนทั่วโลก การปล่อยนกพิราบ สัญลักษณ์ที่แสดงแสดงถึงสาสน์แห่งสันติภาพระหว่างผู้คนที่ทั้งหลาย การแสดงเปลวไฟโอลิมปิก สัญลักษณ์ที่แสดงการเคารพต่อผู้ให้กำเนิดโอลิมปิกและเป็นสัญลักษณ์ของการเริ่มต้นพิธีเปิดอย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตามพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาถูกจัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่ขึ้นในทุกการจัดการแข่งขัน โดยมีรายละเอียดและขั้นตอนที่ซับซ้อนมากขึ้นตามที่เจ้าภาพการจัดการแข่งขันต้องการนำเสนอ เช่น การแสดงที่นำเสนออัตลักษณ์ของประเทศเจ้าภาพ การจัดการแสดงในรูปแบบงานบันเทิง (Entertainment) การแสดงนวัตกรรมและเทคโนโลยี หรืออะไรก็ตามที่มีความน่าสนใจ และแตกต่างจากที่เคยปรากฏ อย่างไรก็ตาม ยังคงอยู่ภายใต้แนวปฏิบัติของกฎบัตรโอลิมปิกซึ่งเป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นหลักการ ระเบียบข้อบังคับ และเป็นแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการโอลิมปิกสากล

สำหรับแนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะเริ่มต้น (ค.ศ. 1896 - ค.ศ. 1912) พบว่าแนวคิดของพิธีเปิดระยะนี้เชื่อมโยงมาจากแนวคิดสำคัญ (Motto) ของกีฬาโอลิมปิกโบราณ คือ *citius, altius, fortius* เป็นภาษาละตินซึ่งมีความหมายตรงกับภาษาอังกฤษว่า *faster higher stronger* คือ เร็วกว่า สูงกว่า และแข็งแกร่งที่สุด โดยเป็นแนวคิดแบบดั้งเดิมของชาวกรีกโบราณที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความสมดุลระหว่างร่างกายจิตใจ และจิตวิญญาณ ซึ่งมีการนำกีฬาบางประเภทมาจัดระเบียบท่าทางให้เป็นการแสดงสำหรับพิธีเปิด เช่น การแสดงสาธิตยิมนาสติกที่นำลีลาท่าทางมาเรียงร้อยเข้ากับการแปรแถว นอกจากนี้ ยังปรากฏการเดินรำโดยนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขัน สำหรับรูปแบบพิธีการที่ปรากฏในระยะเริ่มต้นมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ประธานเข้าสู่สนามกีฬา 2. ขบวนพาเหรดนักกีฬา 3. พิธีกรรมทางศาสนา และ 4. กิจกรรมการแสดงอื่น ๆ ซึ่งลำดับขั้นตอน และรูปแบบพิธีการแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมของแต่ละประเทศเจ้าภาพ

2. ระยะเวลาพัฒนา (ค.ศ. 1920 – ค.ศ. 1976) พบว่าแนวคิดของพิธีเปิดระยะนี้เป็นระยะที่มีการสร้างสัญลักษณ์ต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อแสดงถึงคุณค่าและให้ความสำคัญต่ออุดมการณ์ของโอลิมปิก เช่น การออกแบบวงแหวนโอลิมปิกเพื่อสื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชากรทั้ง 5 ทวีปทั่วโลก การปล่อยนกพิราบเพื่อสื่อถึงสันติภาพของมนุษยชาติ ฯลฯ นอกจากนี้ มีการนำเสนอศิลปวัฒนธรรมของประเทศเจ้าภาพและการแสดงที่สื่อถึงกีฬา เช่น การเต้นรำพื้นเมือง การแสดงสาธิตยิมนาสติก ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ 1. นาฏกรรมดั้งเดิมที่เป็นการเต้นรำพื้นเมืองชุดสั้น ๆ 2. นาฏกรรมแสดงสัญลักษณ์ เป็นการเต้นรำพื้นเมืองเป็นรูปสัญลักษณ์หรือการเต้นรำประกอบพิธีการของโอลิมปิก และ 3. นาฏกรรมเชิงกีฬา เป็นการแสดงศักยภาพด้านกีฬา โดยนำกีฬายิมนาสติกมานำเสนอในรูปแบบของการแสดง

3. ระยะเทคนิคและความบันเทิง (ค.ศ. 1980 - ปัจจุบัน) พบว่าแนวคิดของพิธีเปิดระยะนี้เป็นการนำเสนอศิลปะการแสดงที่หลากหลายมากขึ้นจากเดิมที่มีการนำเสนอในรูปแบบของการเต้นรำประจำชาติ การแสดงนาฏกรรมเชิงสัญลักษณ์ หรือการแสดงเชิงกีฬา โดยนำความบันเทิงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การแสดงกายกรรม การแสดงดนตรีของศิลปินที่มีชื่อเสียง การแสดงสื่อผสม (Mixed Media) ฯลฯ รวมถึงการนำเสนอนวัตกรรม เทคโนโลยี ตามสมัยนิยมมาร่วมแสดงในพิธีเปิดมีลักษณะเป็นการเล่าเรื่องราวเป็นองค์หรือชุดต่าง ๆ โดยแต่ละองค์อาจเลือกใช้การแสดงทางวัฒนธรรมผสมผสานกับการแสดงทางนวัตกรรมเทคโนโลยี

จากแนวคิดและรูปแบบการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกซึ่งปรากฏมานานไปกับแนวคิดและรูปแบบการแสดงได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับอิทธิพลจากความรู้สึกหรือความต้องการของมนุษย์และปัจจัยแวดล้อมทางสังคมทำให้การสร้างสรรค์เป็นไปอย่างวิจิตรตระการตา ไม่ซ้ำเดิม นอกจากนี้ การสร้างสรรค์ยังทำให้นาฏกรรมหรือการแสดงที่ปรากฏมีความหลากหลาย กล่าวคือ การสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดโอลิมปิกเป็นการพิจารณากันกรอง และผสมผสานองค์ความรู้จากส่วนต่าง ๆ ของสังคมเพื่อกำหนดรูปแบบและนำเสนอภายใต้ชื่อชุดการแสดงต่าง ๆ โดยอาจปรากฏการสร้างสรรค์ในเชิงประยุกต์หรือนำกีฬาซึ่งหลายคนอาจไม่ได้พิจารณาว่าสามารถนำมาเป็นนาฏกรรมได้มาเป็นการแสดงหนึ่งในพิธีเปิด หรือสร้างสรรค์นาฏกรรมให้มีรูปแบบเฉพาะและมีรายละเอียดขั้นตอนที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิด นอกจากจะต้องคำนึงถึงรูปธรรมที่

ปรากฏต่อสายตาผู้ชมในสนามแล้ว ยังต้องคำนึงถึงการสื่อความหมายให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจหรือซึมซับความรู้สึกที่ต้องการถ่ายทอดจากการแสดงด้วยเช่นกัน

5.1.2 แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์

การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ พบว่ามีขั้นตอนและรูปแบบคล้ายคลึงกับพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก เช่น มีการปรากฏสัญลักษณ์ประจำการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ในรูปแบบนาฏกรรม มีการปล่อยนกพิราบ มีการแสดงการเดินรำประจำชาติเข้ามาใช้ในพิธีเปิด ฯลฯ ทั้งนี้ คงเป็นเพราะพิธีเปิดกีฬาเอเชียนเกมส์ได้ยอมรับและดำเนินการภายใต้กฎบัตรโอลิมปิก นอกจากนี้ การแสดงยังปรากฏรูปแบบที่ไม่หยุดนิ่ง เช่นเดียวกับพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก เนื่องจากการได้รับการสร้างสรรค์และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น การแสดงทางวัฒนธรรมที่ผสมผสานเทคโนโลยีที่ทันสมัย การนำเสนอหรือเล่าเรื่องโดยใช้สื่อผสมที่ทำให้การรับชมไม่ขาดช่วง การจุดคบเพลิงในรูปแบบที่แปลกตาและสัมพันธ์กับวัฒนธรรมของตน ฯลฯ อีกทั้ง มีการออกแบบฉากในพื้นที่สำหรับการแสดงในพิธีเปิด หรือการสร้างพื้นที่ใหม่ที่มีใช้พื้นที่จริงบนสนามกีฬาสำหรับการแสดงในพิธีเปิด ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก จึงอาจกล่าวได้ว่า นอกจากพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์จะได้รับอิทธิพลด้านแนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงหรือขั้นตอนต่าง ๆ จากโอลิมปิกเกมส์และปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทของกีฬาเอเชียนเกมส์แล้ว บางครั้งหากประเทศเจ้าภาพมีงบประมาณที่เพียงพออาจปรากฏรูปแบบการแสดงที่ได้รับการสร้างสรรค์อย่างยิ่งใหญ่และอาจเทียบเท่าการแสดงในพิธีเปิดกีฬาโอลิมปิกได้เช่นกัน

5.1.3 แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์

การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ พบว่าแนวคิดและรูปแบบของการแสดงในพิธีเปิดไม่ได้แตกต่างไปจากพิธีเปิดของกีฬาโอลิมปิกและกีฬาเอเชียนเกมส์มากนัก อาจกล่าวได้ว่า เป็นการแสดงที่ยังคงสืบทอดขนบทั้งเก่าและใหม่มาจากต้นแบบสำคัญคือ พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกซึ่งถือกำเนิดด้วยระยะเวลาที่ยาวนานกว่า ทั้งนี้ การแสดงยังคงนำเสนอสัญลักษณ์ประจำการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ในรูปแบบนาฏกรรม การปล่อยนกพิราบ การแสดงทางศิลปะและวัฒนธรรม และนำเสนอเทคโนโลยีใหม่ สำหรับการแสดงในเชิงวัฒนธรรมอาจเป็นช่วงที่เจ้าภาพการแข่งขันกีฬาสร้างสรรค์ขึ้นโดยปรับเปลี่ยนและสอดแทรกวิถีชีวิตที่แสดงอัตลักษณ์เฉพาะตน อีกทั้ง ปรากฏการแสดงที่สะท้อน

ความสามัคคีในการร่วมมือทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของประเทศในกลุ่มภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

5.1.4 แนวคิด รูปแบบ และการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทย

การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การแสดงในพิธีเปิดกีฬาแห่งชาติและการแสดงในพิธีเปิดโรงเรียน โดยพบว่าแต่เดิมนรูปแบบการนำเสนอการแสดงทางวัฒนธรรมมีลักษณะเป็นชุดเป็นตอนสั้น ๆ มีการพ้อนรำต่าง ๆ ไม่มีแก่นของเรื่อง อาจมีชุดเดี่ยวหรือหลายชุดการแสดง ใช้นักแสดงจำนวนมาก มีการแปรแถวต่าง ๆ ในสนามกีฬา ต่อมาเมื่อเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้น อีกทั้ง การติดต่อสื่อสารสะดวกขึ้น การสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดของไทย จึงได้ขยายแนวคิดและรูปแบบการแสดงที่หลากหลายมากขึ้น โดยรับแบบอย่างมาจากพิธีเปิดกีฬาสากล และนำมาปรับประยุกต์ใช้ในเข้ากับบริบทของเจ้าภาพการจัดงาน นอกจากนี้ แนวคิดการสร้างสรรคการแสดงในพิธีเปิดของไทย ยังให้ความสำคัญกับนโยบายและแผนการดำเนินงาน ตลอดจนการพัฒนาและเลือกใช้สื่อประกอบการแสดงที่สอดคล้องกับงบประมาณ

สำหรับหลักการกำกับการแสดง และกลวิธีการผลิตการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทยมักปรากฏแนวคิดที่ปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของชาติ ทำให้เกิดความน่าสนใจในด้านการท่องเที่ยว เพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และเกิดความเชื่อมโยงทางด้านวัฒนธรรมภายในประเทศมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สิ่งที่ต้องพิจารณาในการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา คือ 1) ข้อมูลด้านเนื้อหาของงานซึ่งต้องศึกษาข้อมูลให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ ให้ความสำคัญกับการเคารพประเพณีชุมชน 2) การจัดการสถานที่และพื้นที่จัดงาน เรื่องทิศทางการเข้า-ออก 3) รูปแบบการนำเสนอ ต้องมีความสั้นไหลของเรื่องราวและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้ชม 4) การหาจุดขาย 5) มุมมองของผู้ชม และ 6) การนำเทคนิคและเทคโนโลยีเข้ามาใช้ จึงอาจกล่าวได้ว่า การสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาของไทยเป็นการนำเสนอ โดยเลือกสรรจากวัตถุดิบที่มีในชุมชนนั้น ๆ มีการวางแผนการทำงานที่ชัดเจน มีการกำหนดเนื้อหา เรื่องราวและนำมาเรียงร้อยให้เกิดความสั้นไหล ชูอัตลักษณ์ชุมชน นำเสนอเทคนิค การบูรณาการเทคโนโลยีสมัยใหม่ จนกระทั่งสร้างความจดจำอันเนื่องมาจากการดึงดูดสำคัญในบริบทของตนมาผนวกกับความคิดในการสร้างสรรค์

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1. จากการศึกษาแนวคิดและการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาแสดงให้เห็นว่า การจัดการแข่งขันกีฬามีความซับซ้อนในแต่ละส่วนการทำงาน จึงต้องมีระบบการจัดการเพื่อให้การแสดงพิธีเปิดเป็นมาตรฐาน อีกทั้ง ต้องคำนึงถึงการรับรู้ของผู้ชมทั้งในสนามและผู้ชมผ่านการถ่ายทอดสด ดังนั้น การลงทุนหรืองบประมาณและองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น เวลา สถานที่ เทคโนโลยี ฯลฯ จึงเป็นสิ่งที่ผู้ออกแบบต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากองค์ประกอบทั้งหมดแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของเจ้าภาพ นอกจากนี้ การคาดเดาความรู้สึกของผู้ชมถือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้ออกแบบต้องคำนึงถึง กล่าวคือ ผู้ชมย่อมไม่ต้องการเห็นสิ่งเดิมที่ตนเคยเห็นมาก่อน ดังนั้น การสร้างความแปลกใหม่ที่ไม่เคยปรากฏหรือการเพิ่มคุณค่าให้แก่สิ่งที่มีอยู่เดิมจึงเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่สัมพันธ์กับการออกแบบการแสดง

5.2.2 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาถือเป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์ที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศและประชาชนในประเทศเจ้าภาพได้อีกทางหนึ่ง กล่าวคือ นอกจากจะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของกีฬาแล้ว ยังเป็นการเผยแพร่วัฒนธรรมหรือวิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ของเจ้าภาพให้เป็นที่รู้จักของผู้ชมซึ่งทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีในสายตานักท่องเที่ยวซึ่งอาจหลงไหลเข้ามาในระหว่างหรือภายหลังการแข่งขันกีฬา ดังนั้น การจัดทำงบประมาณเพื่อการลงทุนสำหรับการแสดงพิธีเปิดจึงถือเป็นสิ่งที่คุ้มค่า

5.2.3 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาถือได้ว่าเป็นแหล่งเรียนรู้ชั้นดีที่ถ่ายทอดแนวคิดและรูปแบบด้านการแสดงให้กลุ่มสังคมต่าง ๆ ได้เรียนรู้ และอาจนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมแก่สังคมตนเองต่อไป ทำให้การแสดงหรือนาฏกรรมไม่หยุดนิ่งหรือสร้างพลวัตที่เหมาะสมตามบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

5.2.4 มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่จำเป็นต้องใช้วิธีการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐาน ทั้งนี้ นาฏกรรมถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่มนุษย์นำมาถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ อยู่เสมอเนื่องจากความงดงามของท่วงท่าที่สามารถปรับเปลี่ยนไปตามความต้องการผู้สร้างสรรค์ และสามารถถ่ายทอดอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกของเรื่องราวได้อย่างลงตัว นอกจากนี้ นาฏกรรมยังแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมและเอกลักษณ์หรือตัวตนของกลุ่มสังคมต่าง ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรมและเข้าใจง่าย

กล่าวคือ นาฏกรรมเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างภาพลักษณ์และเกิดการเรียนรู้ได้ในระยะเวลาอันสั้น
ดังนั้น นาฏกรรมจึงปรากฏในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาระดับต่าง ๆ

5.2.5 การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในความเป็นตัวตนของความเป็นชาติ ความเป็นท้องถิ่น หรือความเป็นองค์กร อีกทั้งยังสร้างความสำนึกและพลังแห่งความสามัคคี เนื่องจากในการจัดงานพิธีเปิดแต่ละครั้งนั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้คนที่มีความหลากหลายมาช่วยเติมเต็มในแต่ละส่วนของพิธีเปิด ซึ่งส่วนใหญ่จะพบว่าเป็นกลุ่มคนในชุมชนนั้น ๆ

5.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกข้อเสนอแนะออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์

5.3.1.1 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลสามารถนำไปเป็นข้อมูลแก่การศึกษา รูปแบบศิลปะการแสดง การถอดข้อมูลหรือการวิเคราะห์ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านนาฏศิลป์ ที่ไม่ใช่ในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา

5.3.1.2 สามารถนาฏกรรมนำนาฏกรรมไปใช้ประโยชน์ได้ในมิติอื่น ๆ นอกเหนือจากสร้างความบันเทิงหรือเพื่อพิธีกรรม พิธีการ เช่น เอื้ออำนวยในการต่อยอดทางธุรกิจ การค้า การท่องเที่ยว ฯลฯ ก่อให้เกิดการสร้างรายได้ในหลากหลายอาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น ธุรกิจการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด ธุรกิจการเช่าเครื่องแต่งกาย ธุรกิจการแต่งหน้า ธุรกิจ

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

5.3.2.1 ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยศึกษาภาพรวมของการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ เอเชียนเกมส์ ซีเกมส์ และกีฬาแห่งชาติ เพื่อให้เห็นถึงอิทธิพลของการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาในระดับสากลที่มีผลต่อการแสดงในพิธีเปิดในสังคมหน่วยย่อยพิธีเปิด ดังนั้น ควรมีการศึกษาเรื่องของเทคนิคและการใช้สื่อที่เกี่ยวข้องกับพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา เนื่องจากอิทธิพลของเสปสสื่อในปัจจุบันของมนุษย์มีมากขึ้น ส่งผลต่อการสร้างสรรค์การแสดงในพิธีเปิด หากมีการศึกษาเพิ่มเติม จะเป็นผลดีในการนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาบูรณาการกับการสร้างสรรค์การแสดงได้ต่อไปในอนาคต

5.3.3.2 ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาซึ่งอาจปรากฏลักษณะเพียงด้านหนึ่งหรือแสดงให้เห็นจุดสำคัญของการแสดงเพียงส่วนเดียว โดยยังไม่ได้ศึกษาการแสดงในพิธีปิดการแข่งขันกีฬา ดังนั้น การศึกษาแสดงในพิธีปิด จึงยังคงเป็นอีกหนึ่งหัวข้อที่น่าสนใจ เนื่องจากเป็นเสมือนการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ชมได้ติดตาม พิธีเปิดการแข่งขันกีฬาที่จะจัดขึ้นในครั้งต่อไป

บทส่งท้าย

การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการทางความคิดและความรู้สึกของมนุษย์ในยุคอารยธรรมซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกับการพัฒนาวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ หรือการก่อร่างของสังคมมนุษย์ในยุคสมัยต่าง ๆ ดังนั้น การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาจึงเสมือนมนุษย์ที่เติบโตและเปลี่ยนแปลงเพื่อรับอารยธรรมใหม่ ๆ ที่มนุษย์เห็นพ้องในการยอมรับและเชื่อว่าเป็นความจริง ทั้งนี้ หากพิจารณาการแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเพียงผิวเผินอาจได้รับการพิจารณาว่าเป็นเพียงชุดการแสดงหนึ่งที่สวยงามและมีหน้าที่ในการสร้างความประทับใจแก่ผู้ชม แต่ในเบื้องลึกของการสร้างสรรค์ย่อมพบว่า รายละเอียดที่ปรากฏในชุดการแสดงยังแฝงด้วยเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของความเป็น “ชาติ” ซึ่งประกอบด้วยเกียรติภูมิ เสรีภาพ และอัตลักษณ์ รวมถึงสะท้อนความต้องการด้านภราดรภาพหรือความต้องการในเชิงมิตรภาพระหว่างประเทศ

การแสดงในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬาเปรียบเสมือนกระจกสะท้อนความคิดสร้างสรรค์ทางด้านวัฒนธรรมและการนำเสนอตัวตนแก่สังคมของมนุษย์ที่ผสมผสานนาฏกรรมกับกีฬาเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งพบว่านาฏกรรมกับกีฬามีความสัมพันธ์ร่วมกัน คือ มีการใช้ศาสตร์และศิลป์ที่เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน กล่าวคือนาฏกรรมและกีฬามีพื้นฐานการแสดงออกมาจากการใช้ร่างกาย โดยใช้ศาสตร์การเคลื่อนไหวที่และศาสตร์ด้านสรีระวิทยา แต่มีจุดมุ่งหมายที่ต่างกัน คือ นาฏกรรมมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อความบันเทิง สุนทรียะ และสื่อสารข้อมูลแก่ผู้ชม ขณะที่ กีฬามีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพของร่างกาย และมุ่งเพื่อความเป็นเลิศและชัยชนะ ซึ่งเมื่อทั้งสองมาอยู่ร่วมกันจึงเกิดการเกื้อหนุนส่งเสริมซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดเป็นนาฏกรรมที่มีพลังและสามารถขับเคลื่อนสันติภาพของมนุษย์ให้คงอยู่ต่อไป

บรรณานุกรม

- ชลุต นิมเสมอ. (2557). องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.
- ทวี จุลละทรัพย์. พลอากาศเอก. (2531). “กีฬาโอลิมปิก,” *กีฬาสารโอลิมปิก* ฉบับที่ 7: 2. ม.ป.พ.
- ปรีตตา เฉลิมเผ่า กอนันตกุล. (2534). **เบ็กรอง : ข้อพิจารณานาฏกรรมในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พันธุ์ชนะ สุนทรพิพิธ, (2557), การพัฒนาแนวความคิดและกระบวนการออกแบบเครื่องแต่งกาย สำหรับการแสดง. วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2547). **หลักการแสดงนาฏศิลป์ปริทรรศน์**. กรุงเทพฯ : บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์.
- ศุภวัฒน์ จงศิริ, (สัมภาษณ์ 5 เมษายน 2561)
- เอกภูมิ หุราพันธ์, นาวาอากาศ. (ม.ป.ป.). ประวัติการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก, *กีฬาสารโอลิมปิก* ฉบับที่ 1: 27.
- Brownell, S. (2013). **The Olympic Public Sphere: The London and Beijing Opening Ceremonies as Representative of Political Systems**. *International Journal of the History of Sport*, 30(11), 1315–1327. <https://doi.org/10.1080/09523367.2013.793180>
- Boccia, L. (2012). **Aesthetic Convergences: Comparing Spectacular Key Audibles and Visuals of Athens and Beijing Olympic Opening Ceremonies**. *International Journal of the History of Sport*, 29(16), 2264. Retrieved from <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edb&AN=84342689&site=eds-live>

Bryant, C. G. A. (2015). **National art and Britain made real: the London 2012**

Olympics opening ceremony. *National Identities*, 17(3), 333–346.

<https://doi.org/10.1080/14608944.2014.990958>

Cambridge English Dictionary Online. s.v. “Ceremony.” Retrieved April 28, 2017. from <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/ceremony>.

Carrard, F. (1996). The Olympic Message in Ceremonies, The Vision of the IOC. In MacAloon, J., & Moragas Spà, M. d. (Eds.). **Olympic ceremonies: historical continuity and cultural exchange : International Symposium on Olympic Ceremonies**, Barcelona-Lausanne, Novembre, 1995.

Conrado Duràntez. *Historic Roots of the Ceremonies*, eds. Miquel de Moragas i Spà, John MacAloon and Montserrat Llinés, **Olympic Ceremonies: Historical Continuity and Cultural Exchange**, Lausanne: International Olympic Committee).

François Carrard. *The Olympic Message in Ceremonies. The Vision of the IOC*, eds. Miquel de Moragas i Spà, John MacAloon and Montserrat Llinés. **Olympic Ceremonies: Historical Continuity and Cultural Exchange**. Lausanne: International Olympic Committee.

Garcia, Beatriz. (2008). **One hundred years of cultural programming within the Olympic Games (1912–2012): origins, evolution and projections**.

International Journal of Cultural Policy. 14. 361-376.

10.1080/10286630802445849.

Girginov, V., & Parry, S. J. (2005). **The Olympic Games Explained : A Student Guide to the Evolution of the Modern Olympic Games**. London: Routledge.

Retrieved from <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct>

- Howard M. Stupp. (1996). *Olympic Charter Regulations Concerning the Olympic Ceremonies*, eds. Miquel de Moragas i Spà, John MacAloon and Montserrat Llinés, **Olympic Ceremonies: Historical Continuity and Cultural Exchange**, Lausanne: International Olympic Committee.
- International Olympic Committee. (2016). **OLYMPIC CHARTER**. 69-96.
[Online]. Available: <https://www.olympic.org> Retrieved April 1 2017
- International Olympic Committee. (2014). Opening Ceremony of the Games of the Olympiad. Lausanne: Olympic Studies Centre.
- Kelly Faircloth. (2016). **Hey, FYI, the 1984 Olympics Opening Ceremony Featured a Dude Flying Around on a Jet Pack**. Retrieved, August 11, 2018, from <https://pictorial.jezebel.com/hey-fyi-the-1984-olympics-opening-ceremony-featured-a-1784843488>
- Kristine Toohey, (1999), **The Olympic games: a social science approach**
- Lattipongpun, W. (2010). “**The Origins of the Olympic Games' Opening and Closing Ceremonies,**” *Intercultural Communication Studies* XIX: 1 2010. Retrieved from https://www.researchgate.net/publication/251572997_The_Origins_of_the_Olympic_Games%27_Opening_and_Closing_Ceremonies
- Lee, J., & Yoon, H. (2017). **Narratives of the nation in the Olympic opening ceremonies: comparative analysis of Beijing 2008 and London2012.** *Nations & Nationalism*, 23(4), 952–969. <https://doi.org/10.1111/nana.12318>
- Moragas Spa, M. d., Rivenburgh, N. K., & Larson, J. F. (1995). **Television in the Olympics.** London : John Libbey & Company Ltd, 1995.
- Müller, N. (1996). **From Athens (1896) to Amsterdam (1928). Definition of Ceremonies Protocol in accordance with Pierre de Coubertin's Ideal.** In

MacAloon, J., & Moragas Spà, M. d. (Eds.). Olympic ceremonies: historical continuity and cultural exchange : International Symposium on Olympic Ceremonies, Barcelona-Lausanne, Novembre, 1995

Olympic Charter. [n.d.]. [Online]. Available: <https://www.olympic.org/documents/olympic-charter> Retrieved April 1 2017.

Park, M.-S., & Tae, H.-S. (2016). **Arts Style and National Identity Reflected in the Olympics Opening Ceremonies: A Comparison of the 2008 Beijing Olympics and the 2012 London Olympics**. *Quest* (00336297), 68(2), 170. Retrieved from <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct>

Pinkall, B. 2016. **List of Olympic Ceremony Records - Olympic Ceremony Database**. [Online]. Available: <https://www.olympicceremony.org> Retrieved December 1, 2016

Stephanie Limiti. (2016). **7 Of the Coolest Cities That Have Hosted the Olympics**. Retrieved, August 11, 2018, from <https://classpass.com/blog/2016/08/03/cities-that-have-hosted-the-olympics/>

Swaddling, J. (2004). **The ancient Olympic Games**. London : The British Museum Press, c2004.

Tzanelli, R. (2013). **Olympic Ceremonialism and The Performance of National Character : From London 2012 to Rio 2016**. Basingstoke: Palgrave Pivot. Retrieved from <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsebk&AN=572669>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การนำเสนอผลงานที่เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์

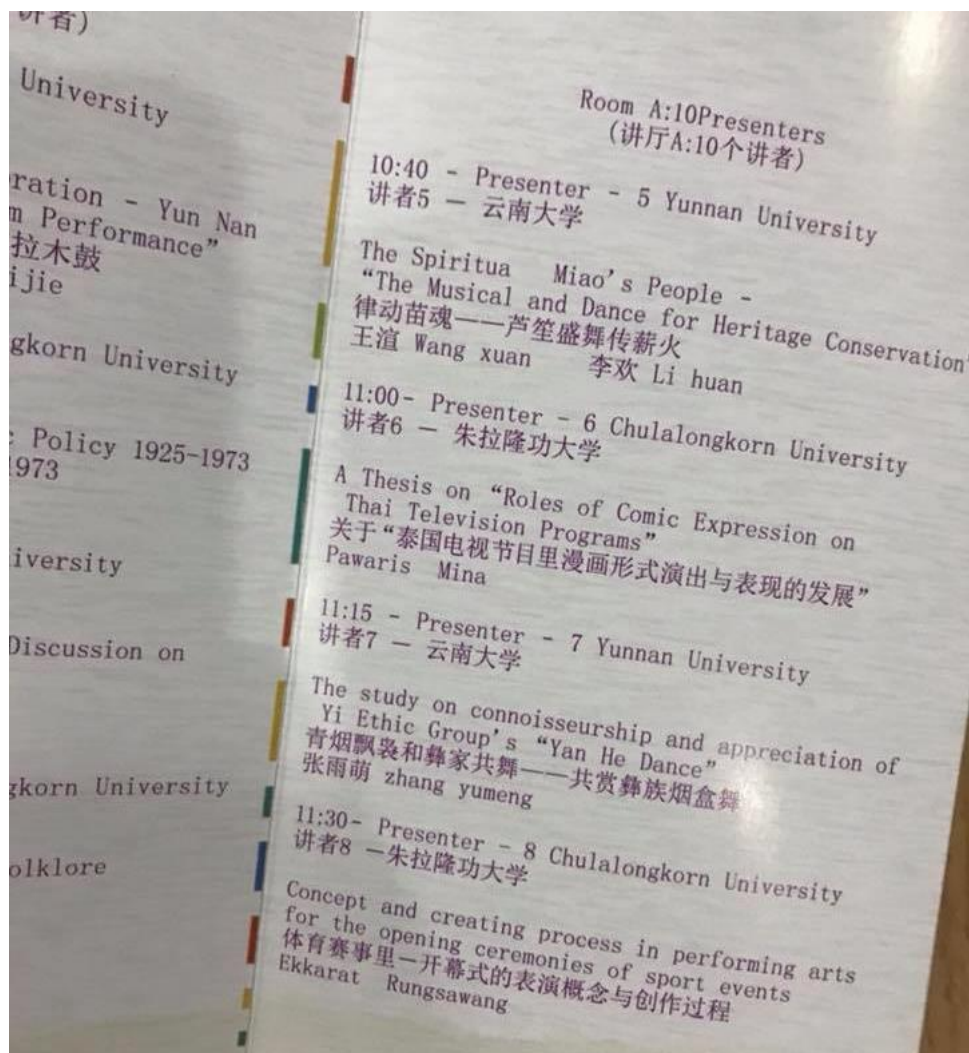
1. โครงการสัมมนา เรื่อง “การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
ของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตและหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต เพื่อพัฒนาการวิจัย
ทางด้านนาฏศิลป์”

ผู้วิจัยเข้าร่วมโครงการสัมมนา เรื่อง “การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างนิสิตระดับ
บัณฑิตศึกษา ของหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต เพื่อ
พัฒนาการวิจัยทางด้านนาฏศิลป์” ณ โรงแรมเอเชียพญา จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 14-15
มกราคม พ.ศ.2560 จัดโดย ภาควิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. โครงการนำเสนอผลงานระดับบัณฑิตศึกษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ในการประชุมวิชาการ Chulalongkorn University - Yunnan University "Symposium of Traditional Performing Arts and Cultural Development"

ผู้วิจัยนำเสนอบทความอันเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ในโครงการนำเสนอผลงานระดับบัณฑิตศึกษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ในการประชุมวิชาการ Chulalongkorn University - Yunnan University "Symposium of Traditional Performing Arts and Cultural Development" ณ สถาบันวัฒนธรรมและพัฒนาศิลปะ มหาวิทยาลัยยูนนาน นครคุนหมิง มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ 3-7 เมษายน พ.ศ.2561 จัดโดย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ มหาวิทยาลัยยูนนาน

3. โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การวิจัยวัฒนธรรมสยามศึกษา (ศิลปะการแสดง)

ผู้วิจัยเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การวิจัยวัฒนธรรมสยามศึกษา (ศิลปะการแสดง) เพื่อนำเสนอบทความที่เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ ณ ห้องศรีสุริยวงศ์ A ชั้น 11 โรงแรมตะวันนา กรุงเทพมหานคร วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2561 จัดโดย ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ สาขาปรัชญา สำนักศิลปกรรม ราชบัณฑิตยสภา

4. การอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อวิพากษ์วิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยนำเสนอวิทยานิพนธ์ให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ร่วมกันวิพากษ์ข้อมูล วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ.
2562 ณ ภาควิชานาฏยศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายเอกรัตน์ รุ่งสว่าง
วัน เดือน ปี เกิด	12 ธันวาคม 2527
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2552 ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2557 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทางวัฒนธรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ติดต่อ	kow.mon.kai.inter@gmail.com